

वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०६२।६३

नेपाल राष्ट्र बैंक

वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग

नेपाल राष्ट्र बैंक

वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग

केन्द्रीय कार्यालय
काठमाडौं

दुई शब्द

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा विभागबाट सम्पन्न सुपरिवेक्षण लगायत अन्य क्रियाकलापका सम्बन्धमा सार्वजनिक जानकारी दिने उद्देश्यले यस वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ । प्रस्तुत प्रतिवेदनमा उक्त अवधिमा सन्चालनमा रहेका विकास बैंक, वित्त कम्पनी तथा लघुवित्त संस्थाहरूको संस्थाहरूको वित्तीय स्थितिका अतिरिक्त संस्थाहरूबाट प्रचलित कानून तथा नियमन व्यवस्थाको पालना स्थिति समेत समावेश गरिएको छ ।

वित्तीय उदारीकरणको नीति अवलम्बन गरेपश्चात् विस्तार भएको वित्तीय प्रणालीका सन्दर्भमा बैंकको सुपरिवेक्षकीय जिम्मेवारी चुनौतिपूर्ण हुँदै गएको छ । बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको नियमक तथा सुपरिवेक्षकका रूपमा यस बैंकबाट मुलुकमा स्वस्थ वित्तीय प्रणालीका साथै वित्तीय स्थायित्व कायम गर्ने प्रमुख उद्देश्य हासिल गर्न अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डलाई समेत मध्यनजर गर्दै सुपरिवेक्षण कार्य सम्पादन हुँदै आएको छ । यसका लागि हालका दिनहरूमा बैंकले जोखिममा आधारित सुपरिवेक्षण (Risk-based supervision) पद्धतिका साथै वित्तीय संस्थाहरूको कामकारवाहीमा पारदर्शिता, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, संस्थागत सुशासनजस्ता पक्षहरूमा समेत विशेष जोड दिएको छ ।

प्रस्तुत प्रकाशन यस क्षेत्रसंग सम्बद्ध सरोकारवालाहरूका लागि उपयोगी हुने अपेक्षा राखिएको छ ।

भोलाराम श्रेष्ठ
कार्यकारी निर्देशक

विषय-सूची

खण्ड (क)

वित्तीय संस्थाहरुको समग्र वित्तीय स्थिति

१.	उद्देश्य	१
२.	कार्यक्षेत्र	१
३.	निरीक्षणको आधार	२
४.	निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षणका किसिम	२
५.	निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षणका प्रक्रिया	३
६.	नियमन सम्बन्धी व्यवस्था	४
७.	वित्तीय परिसूचकहरु	५
८.	वित्तीय संस्थाहरुको संख्या	६
९.	समग्र वित्तीय स्थिति	६

खण्ड (ख)

स्थलगत निरीक्षण

१.	आ.व. २०६२/६३ को वार्षिक कार्य-योजनामा उल्लेखित र स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न गरिएका वित्तीय संस्थाहरु तथा प्रमुख कैफियतहरुको विवरण	१२
----	--	----

खण्ड (ग)

गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण

१.	वित्तीय विश्लेषण	४०
२.	आ.व. २०६२/६३ को वार्षिक वित्तीय विवरण स्वीकृत गर्ने क्रममा वित्तीय संस्थाहरुको गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणमा दिइएका निर्देशनहरु	६२

खण्ड (घ)

लक्षित, विशेष तथा अनुगमन निरीक्षण

१.	आ.व. २०६२/६३ मा वित्तीय संस्थाहरुको लक्षित, विशेष तथा अनुगमन निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु	९९
----	---	----

खण्ड (ड)

कार्यान्वयन

१. आ.व.२०६२/६३ मा सम्पन्न वित्तीय संस्थाहरुको सुपरिवेक्षणसँग सम्बन्धित कार्यान्वयनको स्थिति.....१०६

खण्ड (च)

नीति, योजना र आन्तरिक प्रशासनसँग सम्बन्धित गतिविधि

१. जनशक्ति १०९
२. सेमिनार, तालिम, गोष्ठी तथा कार्यशालामा सहभागिता १०९
३. गोष्ठी तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमहरु १०९

अनुसूचीहरु

- अनुसूची- १ सुपरिवेक्षणीय दायराभित्र रहेका वित्तीय संस्थाहरु
- अनुसूची- २ वित्तीय संस्थाहरुका प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु
- अनुसूची- ३ विकास बैङ्कको समग्र वासलात
- अनुसूची- ४ वित्त कम्पनीहरुको समग्र वासलात
- अनुसूची- ५ लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको समग्र वासलात
- अनुसूची- ६ सहकारी संस्थाहरुको समग्र वासलात
- अनुसूची- ७ विकास बैङ्कहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु
- अनुसूची- ८ वित्त कम्पनीहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु
- अनुसूची- ९ लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु
- अनुसूची- १० सहकारी संस्थाहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु
- अनुसूची- ११ २०६३ आषाढमा कार्यरत कर्मचारीहरु
- अनुसूची- १२ स्वदेश तथा विदेश तालिम तथा सेमिनारमा सहभागिता

खण्ड (क)
वित्तीय संस्थाहरुको
समग्र वित्तीय स्थिति

खण्ड (क)

वित्तीय संस्थाहरूको समग्र वित्तीय स्थिति

वित्तीय उदारीकरणको परिणामस्वरूप यस बैङ्कबाट ईजाजतप्राप्त वित्तीय संस्थाहरूको संख्या विगतको तुलनामा उल्लेखनीय रूपले वृद्धि भएको छ । यसबाट वित्तीय बजारमा नवीनतम सेवा, उपकरण एवम् प्रविधिको वृद्धि भएको छ । बैकिङ्ग तथा वित्तीय कारोवारलाई पारदर्शी बनाउन र स्वस्थ प्रतिस्पर्धा कायम गराई आर्थिक क्रियाकलापहरूको विस्तार गर्न उपयुक्त ढंगले वित्तीय स्रोतहरूको परिचालन गर्न गराउन ती संस्थाहरूको नियमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने गहन जिम्मेवारी केन्द्रीय बैंकको रूपमा नेपाल राष्ट्र बैंकको रहेको छ । साथै, वित्तीय संस्थाहरूको बढ्दो कारोवारबाट उत्पन्न हुनसक्ने जोखिमहरूको समयमै पहिचान गरी सोको न्यूनीकरणको लागि उपयुक्त व्यवस्थापन गर्नु आवश्यक हुन्छ । यस परिप्रेक्ष्यमा बैङ्कको सुपरिवेक्षकीय भूमिका अझै वृद्धि भएको छ ।

१. उद्देश्य

बैकिङ्ग तथा वित्तीय प्रणालीको नियमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने कानूनद्वारा प्रदत्त जिम्मेवारी पूर्ति गर्न देहायको उद्देश्य निर्वाह गर्ने सन्दर्भमा निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण गरिन्छ ।

- स्वस्थ र सक्षम वित्तीय प्रणालीको विकास गर्ने,
- कुशल वित्तीय बजारको निर्माण गरी वित्तीय स्थायित्व कायम गर्ने,
- वित्तीय क्षेत्रमा प्रचलित नियम, कानून तथा निर्देशनहरूको पालना गर्न लगाउने,
- वित्तीय संस्थाहरूमा प्रभावकारी व्यवस्थापन तथा नियन्त्रण प्रणालीको विकास गराउने,
- स्वस्थ वित्तीय संस्थाहरू मार्फत विशेष गरी निक्षेपकर्ताका साथै सरोकारवालाहरू (Stakeholders) को हकहितको संरक्षण गर्ने, र
- वित्तीय परिसूचकमार्फत देखिने पूर्वसावधानी सङ्केतहरू (Early Warning Signals) का आधारमा देखिएका समस्याहरूलाई समयमा नै पहिचान गरी उपयुक्त समाधान गर्ने ।

२. कार्यक्षेत्र

२०६३ आषाढ मसान्तसम्ममा यस विभागको सुपरिवेक्षकीय दायराभित्र विकास बैङ्क २९, वित्त कम्पनी ७०, लघुवित्त विकास बैङ्क ११, सीमित बैकिङ्ग कारोवार गर्ने सहकारी संस्था १९ र वित्तीय मध्यस्थताको कारोवार गर्ने गैरसरकारी संस्था ४७ गरी कुल १७६ वित्तीय संस्थाहरू पर्दछन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची १ मा दिइएको छ ।

३. निरीक्षणको आधार

वित्तीय संस्थाहरूको कारोवारको यथार्थता, संस्थाको स्वस्थता, प्रतिफलको दर, व्यवस्थापनको सक्षमता जस्ता पक्षहरूको निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण गर्दा देहाय बमोजिमका आधार एवम् मापदण्डहरूलाई समेत मध्यनजरमा राखिन्छ ।

- प्रचलित नेपाल कानूनहरू: (नेपाल राष्ट्र बैङ्क ऐन, बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, कम्पनी ऐन, सहकारी ऐन, वित्तीय मध्यस्थकर्ताको काम गर्ने संस्था सम्बन्धी ऐन आदि),
- नेपाल राष्ट्र बैङ्क निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण विनियमावली, २०५९ (पहिलो संशोधन सहित),
- स्थलगत निरीक्षण तथा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण निर्देशिकाहरू (Manuals),
- BASEL Committee on Banking Supervision ले निर्धारण गरेका मापदण्डहरू,
- नेपाल राष्ट्र बैङ्कद्वारा जारी गरिएका विभिन्न निर्देशनहरू,
- बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय रुपमा स्थापित सिद्धान्तहरू (Best Practices),
- सम्बन्धित संस्थाको प्रबन्धपत्र, नियमावली, साधारण सभाका निर्णयहरू सञ्चालक समितिबाट पारित नीति तथा निर्देशिकाहरू,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय लेखामान ।

४. निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षणका किसिम

नेपाल राष्ट्र बैङ्क निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण विनियमावली, २०५९ को अधीनमा रही देहाय बमोजिम स्थलगत निरीक्षण र गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण गर्ने गरिएको छ ।

४.१ स्थलगत निरीक्षण

- क) **समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण** : सम्बन्धित संस्थामा टोली पठाई गरिने यस्तो निरीक्षणबाट संस्थाको वित्तीय स्थिति, अन्तरनिहीत जोखिम लगायत अन्य निर्देशनहरूको पालना स्थितिको यकीन गरिन्छ ।
- ख) **लक्षित निरीक्षण** : वित्तीय संस्थाको कुनै विशेष कार्यक्षेत्र वा नयाँ वित्तीय संस्थाको निश्चित पक्ष समेट्ने गरी लक्षित निरीक्षण गर्ने गरिन्छ ।
- ग) **अनुगमन निरीक्षण** : निरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका कैफियत सुधार गर्न सम्बन्धित वित्तीय संस्थालाई दिइएको निर्देशन पालना सम्बन्धमा अनुगमन निरीक्षण गर्ने गरिन्छ ।
- घ) **विशेष निरीक्षण** : गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणका अतिरिक्त उजुरी, सार्वजनिक सञ्चार माध्यम तथा अन्य स्रोतबाट प्राप्त जानकारीका आधारमा वित्तीय संस्थाको निक्षेपकर्ताका हित सुनिश्चित गर्न, संस्था सुचारुरूपले सञ्चालन भए नभएको र कुनै अनियमित कार्य भए नभएको यकिन गर्न र सर्वसाधारणलाई यथार्थपरक सूचना प्रवाह गरे नगरेको सुनिश्चित गर्न आवश्यकता अनुसार वित्तीय संस्थाहरूको विशेष निरीक्षण गरिन्छ ।

४.२ गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण

सम्बन्धित वित्तीय संस्थाबाट साप्ताहिक, मासिक, त्रैमासिक तथा वार्षिक रूपमा वित्तीय विवरणहरू प्राप्त गरी वित्तीय विश्लेषणको आधारमा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण गरिन्छ । यसबाट वित्तीय संस्थाहरूको सञ्चालन अवस्थाबारे जानकारी प्राप्त गरिन्छ । गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण कार्यबाट पूर्व चेतावनी सङ्केत (Early Warning Signal) प्राप्त हुने भएकोले यसलाई स्थलगत निरीक्षण गर्ने आधारको रूपमा पनि लिइन्छ ।

५. निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण प्रक्रिया

नेपाल राष्ट्र बैङ्क निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण विनियमावली, २०५९ को परिधिभित्र रही वित्तीय संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण सम्पन्न गरिन्छ । यस परिप्रेक्ष्यमा क्रमिक रूपले जोखिममा आधारित सुपरिवेक्षण (Risk-based Supervision) पद्धति अवलम्बन गर्दै लिएको छ । विनियमावलीमा निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धमा निम्न बमोजिम विस्तृत कार्यविधि उल्लेख गरिएको छ ।

- निरीक्षक तथा सुपरिवेक्षकको आचारसंहिता, उत्तरदायित्व एवम् कर्तव्य,
- निरीक्षण प्रतिवेदन तयारी र समय निर्धारण,
- निरीक्षण प्रतिवेदनको ढाँचा र समेट्नु पर्ने विषयवस्तु,
- निरीक्षण प्रतिवेदन चलान एवम् अभिलेख,
- निरीक्षण प्रतिवेदनको कार्यान्वयन,
- नीति निर्देशन कार्यान्वयन समिति र यसको काम, कर्तव्य र अधिकार,
- नियमन उल्लङ्घन गरेमा हुने सजाय,
- आर्थिक, जरीवाना र सजायको कार्यविधि ।

६. नियमन सम्बन्धी व्यवस्था

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा यस बैङ्कबाट ईजाजतप्राप्त विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क र सीमित बैंकिंग कारोवार गर्ने सहकारी संस्थाहरूका लागि लागू गरिएको नियमन व्यवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	नियमन सम्बन्धी प्रमुख व्यवस्थाहरू	विकास बैङ्क	वित्त कम्पनी	लघुवित्त विकास बैङ्क	सहकारी संस्था
१.	न्यूनतम प्राथमिक पूँजी (जोखिम भारित सम्पत्तिको आधारमा % मा)	५.५	५.५	४.०	५.०
२.	न्यूनतम पूँजीकोष (जोखिम भारित सम्पत्तिको आधारमा % मा)	११.०	११.०	८.०	१०.०
३.	वित्तीय स्रोत सङ्कलन सीमा (प्राथमिक पूँजीको गुणा)	२०.०	१५.०	३०.०	१०.०
४.	न्यूनतम अनिवार्य नगद मौज्जात (कूल निक्षेपको % मा)				
	- चल्ती खाता सञ्चालन नगरेमा	२.०	२.०	०.५	०.५
	- चल्ती खाता सञ्चालन गरेमा	५.०	५.०	-	-
५.	न्यूनतम तरल सम्पत्ति (कूल निक्षेप दायित्वको % मा)	-	-	२.५	७.०
६.	कर्जा सापटको वर्गीकरण र नोक्सानी व्यवस्था (% मा)				
	- असल (कर्जाको साँवाले भाखा ननाघेको वा तीन महिनासम्मले भाखा नाघेको)	१.०	१.०	१.०	१.०
	- पुनरतालिकीकरण/ पुनर्संरचना (कर्जाको साँवा भुक्तानी गर्ने अवधि बढाइएको/कर्जाको प्रकृति वा शर्तमा परिवर्तन गर्ने बन्देजहरू थपघट गरेको)	१२.५	१२.५	१२.५	१२.५
	- कमसल (कर्जाको साँवाले तीन महिनाभन्दा बढी छ महिनासम्मले भाखा नाघेको)	२५.०	२५.०	२५.०	२५.०
	- शंकास्पद (कर्जाको साँवाले छ महिनाभन्दा बढी एक वर्षसम्मले भाखा नाघेको)	५०.०	५०.०	५०.०	५०.०
	- खराब (कर्जाको साँवाले एक वर्षभन्दा बढीले भाखा नाघेको)	१००.०	१००.०	१००.०	१००.०
७.	प्रतिग्राहक कर्जा सीमा (प्राथमिक पूँजीको आधारमा)				
	- कोषमा आधारित (% मा)	२५.०	२५.०	-	५.०
	- कर्जा सीमा (% मा)	-	-	-	२०.०
	- गैरकोषमा आधारित (% मा)	५०.०	५०.०	-	-
	लघुकर्जा कारोवारतर्फ:				
	- प्रतिव्यक्ति लघुकर्जा (रु. हजारमा)	-	-	४०	-
	- प्रति लघुउद्यम (रु. हजारमा)	-	-	१,००	-
८.	लगानी सीमा (प्राथमिक पूँजीको % मा)				
	- कुनै एक सङ्गठित संस्थाको शेयर, डिवेञ्चरमा	१०.०	१०.०	१०.०	५*
	- सबै सङ्गठित संस्थाको शेयर डिवेञ्चरमा	३०.०	३०.०	३०.०	१५*
	- वित्तीय स्वार्थ रहेका सङ्गठित संस्थाको शेयर डिवेञ्चरमा	२०.०	२०.०	२०.०	-

* शेयरपूँजीको ।

७. वित्तीय परिसूचकहरू

(रु. करोडमा)

क्र.सं	शीर्षक	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३
१.	कूल गार्हस्थ उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा)	४,७४,९२	५,०८,६५	५,५७,८७
२.	कूल निक्षेप	२,६०,७८	२,८३,५०	३,३१,८८
	(क) वाणिज्य बैङ्क	२,३३,९०	२,५२,३०	२,९१,२६
	(ख) वित्तीय संस्था	२६,८८	३१,२०	४०,६२
३.	कूल कर्जा	१,६६,११	१,९५,०५	२,१९,७८
	(क) वाणिज्य बैङ्क	१,३९,९५	१,६३,६९	१,७६,८२
	(ख) वित्तीय संस्था	२६,१६	३१,३६	४२,९६
४.	कूल निक्षेप/गार्हस्थ उत्पादन (% मा)	५४.९१	५५.७४	५९.४९
५.	कूल कर्जा/गार्हस्थ उत्पादन (% मा)	३४.९८	३८.३५	३९.४०
६.	कूल निक्षेपमा वाणिज्य बैङ्कको अंश (% मा)	८९.६९	८८.९९	८७.७६
७.	कूल निक्षेपमा वित्तीय संस्थाको अंश (% मा)	१०.३१	११.०१	१२.२४
८.	कूल कर्जामा वाणिज्य बैङ्कको अंश (% मा)	८४.२५	८३.९२	८०.४५
९.	कूल कर्जामा वित्तीय संस्थाको अंश (% मा)	१५.७५	१६.०८	१९.५५
१०.	कूल निक्षेपको बृद्धिदर (% मा)	१५.०४	८.७१	१७.०७
	वाणिज्य बैङ्कको निक्षेपको बृद्धिदर (% मा)	१४.७६	७.८७	१५.४४
	वित्तीय संस्थाको निक्षेपको बृद्धिदर (% मा)	१७.४८	१६.०७	३०.१९
११.	कूल कर्जाको बृद्धिदर (% मा)	१३.९५	१७.४२	१२.६८
	वाणिज्य बैङ्कको कर्जाको बृद्धिदर (% मा)	१२.४१	१६.९६	८.०२
	वित्तीय संस्था कर्जाको बृद्धिदर (% मा)	२२.९९	१९.८८	३६.९९

स्रोत: (१) आर्थिक सर्वेक्षण, २०६२/६३ (नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय) ।

(२) Banking and Financial Statistics, Volume 47 (NRB).

आ.व. २०६०/६१, २०६१/६२ र २०६२/६३ मा वित्तीय क्षेत्रको निक्षेप बृद्धिदर क्रमशः १५.०४ प्रतिशत, ८.७१ प्रतिशत र १७.०७ प्रतिशत रहेको छ भने कर्जाको बृद्धिदर क्रमशः १३.९५ प्रतिशत, १७.४२ प्रतिशत र १२.६८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । उक्त अवधिमा वाणिज्य बैङ्कहरूको निक्षेप बृद्धिदर क्रमशः १४.७६ प्रतिशत, ७.८७ प्रतिशत र १५.४४ प्रतिशत रह्यो भने वित्तीय संस्थाहरूको निक्षेप बृद्धिदर क्रमशः १७.४८ प्रतिशत, १६.०७ प्रतिशत र ३०.१९ प्रतिशत रह्यो । त्यस्तै उक्त अवधिमा कूल निक्षेपको संरचनामा वाणिज्य बैङ्कहरूको अंश क्रमशः ८९.६९ प्रतिशत, ८८.९९ प्रतिशत र ८७.७६ प्रतिशत रहेको छ भने वित्तीय संस्थाको अंश क्रमशः १०.३१ प्रतिशत, ११.०१ प्रतिशत र १२.२४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । सोही अवधिमा वाणिज्य बैङ्कहरूको कर्जाको बृद्धिदर क्रमशः १२.४१ प्रतिशत, १६.९६ प्रतिशत र ८.०२ प्रतिशत रहेको छ भने वित्तीय संस्थाहरूको कर्जाको बृद्धिदर क्रमशः २२.९९ प्रतिशत, १९.८८ प्रतिशत र ३६.९९ प्रतिशत रहेको छ । सोही अवधिमा कर्जा लगानीतर्फ वित्तीय संस्थाहरूको अंश क्रमशः १५.७५ प्रतिशत, १६.०८ प्रतिशत र १९.५५ प्रतिशत रहेको छ । बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूको संख्यात्मक बृद्धि हुँदै गएको लगायतका कारणले समेत कूल निक्षेप परिचालन तथा कर्जा प्रवाहमा उल्लेखनीय रूपमा अभिवृद्धि हुँदै गएको देखिन्छ ।

द. वित्तीय संस्थाहरुको संख्या

२०६३ आषाढ मसान्तमा वित्तीय संस्थाहरुको संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	संस्थाको नाम	२०६०/६१	२०६१/६२	२०६२/६३
१.	कूल वित्तीय संस्था	१४९	१६४	१७६
	(क) विकास बैङ्क	१४	२६	२९
	(ख) वित्त कम्पनी	५९	६०	७०
	(ग) लघुवित्त विकास बैङ्क	११	११	११
	(घ) सहकारी संस्था	२१	२०	१९
	(ङ) गैरसरकारी संस्था	४४	४७	४७
२.	वृद्धि (% मा)		१०.०६	७.३२

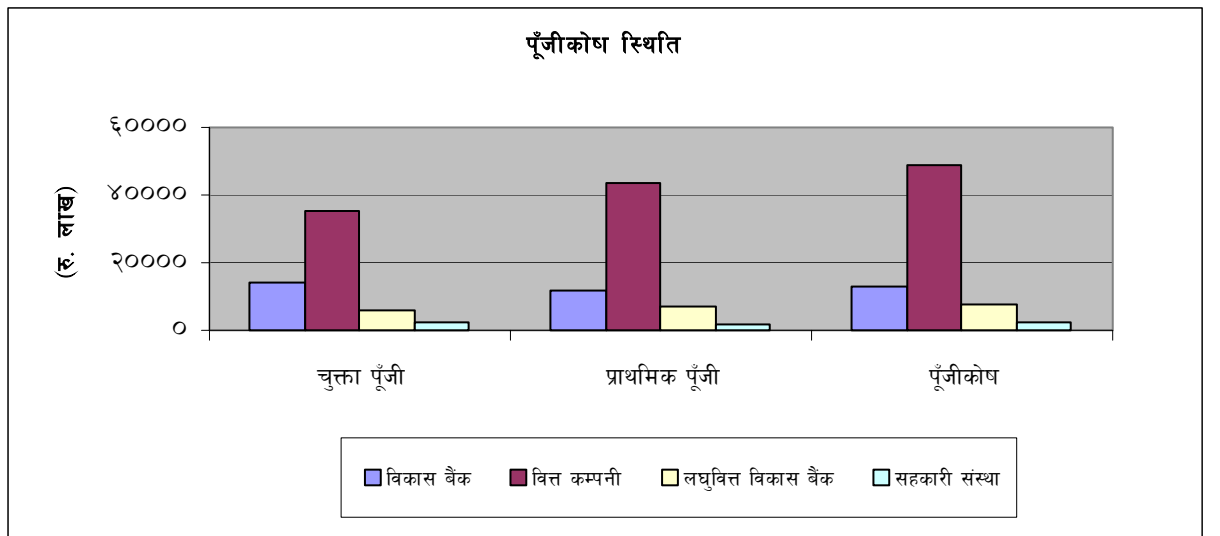
९. समग्र वित्तीय स्थिति

९.१ पूँजीकोष

२०६३ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी र लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको पूँजीकोषको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	विकास बैङ्क	वित्त कम्पनी	लघुवित्त विकास बैङ्क	सहकारी संस्था
१)	चुक्ता पूँजी	१,८५,११	३,५१,८६	५८,५८	२३,२७
२)	प्राथमिक पूँजी	५,८७	४,३३,४७	६९,४८	१९,५७
३)	पूँजीकोष	३०,९८	४,८५,५२	७५,७३	२१,१३
४)	प्राथमिक पूँजी (% मा)	०.४१	१३.९२	११.५२	८.५२
५)	पूँजीकोष (% मा)	२.१४	१५.५९	१२.५६	९.१९

२०६३ आषाढ मसान्तमा वित्तीय संस्थाहरुको पूँजीकोष स्थिति

२०६३ आषाढमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क तथा सहकारी संस्थाको प्राथमिक पूँजी क्रमशः रु.५,८७ लाख, रु.४,३३,४७ लाख, रु.६९,४८ लाख र रु.१९,५७ लाख र पूँजीकोष क्रमशः रु.३०,९८ लाख, रु.४,८५,५२ लाख, रु.७५,७३ लाख र रु.२१.१३ लाख रहेको छ। त्यसैगरी विकास बैंक, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैंक र सहकारी संस्थाको प्राथमिक पूँजी अनुपात क्रमशः ०.४१, १३.९२, ११.५२ र ८.५२ तथा पूँजीकोष अनुपात क्रमशः २.१४, १५.५९, १२.५६ र ९.१९ कायम भएको देखिन्छ। प्राथमिक पूँजी अन्तर्गत चुक्तापूँजी, सामान्य जगेडा, बोनस शेयर, संचित आय, पूँजी समायोजन कोष तथा अन्य स्वतन्त्र जगेडा पर्दछन्, जसमा सञ्चित नोक्सानी, शेयर तथा वण्डमा भएको अधिक लगानी तथा Deferred खर्चहरु घटाइएको छ। पूरक पूँजी अन्तर्गत सकृय कर्जाको लागि नोक्सानी व्यवस्था, लगानी समायोजन कोष तथा थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्थालाई समावेश गरिएको छ। पूँजीकोष, प्राथमिक तथा पूरक पूँजीको योग हो।

९.२ निक्षेप परिचालन र कर्जा लगानी**

२०६३ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क र सहकारी संस्थाहरुले गरेको निक्षेप परिचालन तथा कर्जा प्रवाहको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ।

(रु. करोडमा)

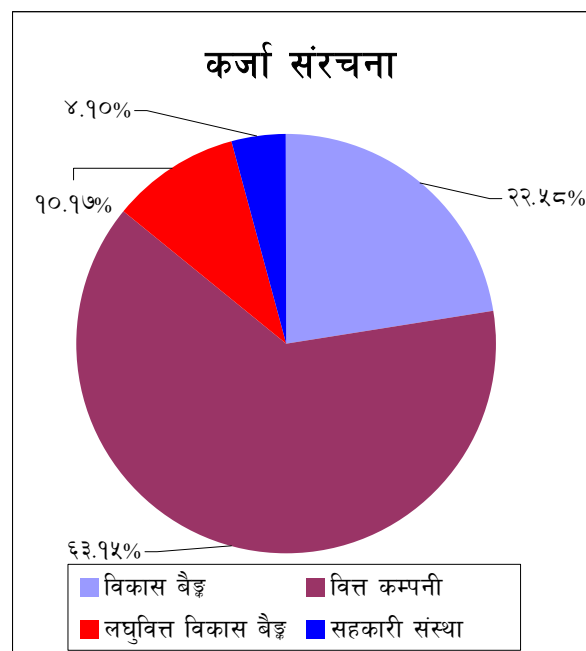
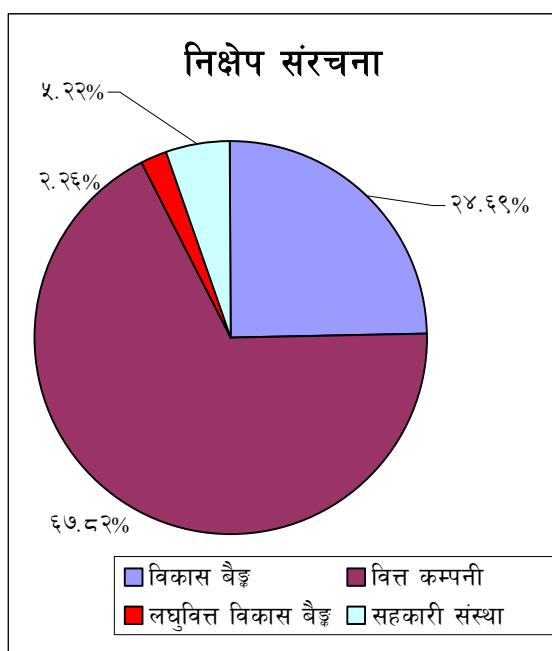
आ.व. संस्थाहरु	निक्षेप			कर्जा		
	२०६०।६१	२०६१।६२	२०६२।६३	२०६०।६१	२०६१।६२	२०६२।६३
(क) विकास बैङ्क	४,९५	६,३३	१०,०३	४,२३	५,२७	९,७०
(ख) वित्त कम्पनी	१९,४९	२२,३३	२७,५५	१७,८५	२१,०८	२७,१३
(ग) लघुवित्त विकास बैङ्क	७०	७५	९२	२,८३	३,५२	४,३७
(घ) सहकारी संस्था	१,६७	१,७९	२,१२	१,३१	१,४९	१,७६
जम्मा	२६,८८	३१,२०	४०,६२	२६,२२	३१,३६	४२,९६

कर्जा निक्षेप अनुपात

आ.व. २०६०।६१ देखि २०६२।६३ सम्मको वित्तीय संस्थाहरुको कर्जा निक्षेप अनुपात निम्नानुसार रहेको छ।

कर्जा निक्षेप अनुपात (प्रतिशत)	२०६०।६१	२०६१।६२	२०६२।६३
(क) विकास बैङ्क	८५.४५	८३.२५	९६.७१
(ख) वित्त कम्पनी	९१.५७	९४.४०	९८.४८
(ग) लघुवित्त विकास बैङ्क	४०४	४७०	४७५.००
(घ) सहकारी संस्था	७८.४४	८३.०६	८२.९५

** गैरसरकारी संस्थाको तथ्याङ्क समावेश नभएको।

२०६३ आषाढ मसान्तमा वित्तीय संस्थाहरूको निक्षेप परिचालन र कर्जा लगानी स्थिति

२०६१ आषाढ, २०६२ आषाढ र २०६३ आषाढमा विकास बैङ्कको कर्जा निक्षेप अनुपात ८५.४५ प्रतिशत, ८३.२५ प्रतिशत र ९६.७१ प्रतिशत रहेको छ भने वित्त कम्पनीहरूको कर्जा निक्षेप अनुपात क्रमशः ९१.५९ प्रतिशत, ९४.४० प्रतिशत र ९८.४८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। त्यसैगरी सो अवधिमा लघुवित्त विकास बैङ्कको कर्जा निक्षेप अनुपात ४०४ प्रतिशत, ४७० प्रतिशत र ४७५ प्रतिशत रहेको छ भने सहकारी संस्थाहरूले सो अवधिमा ७८.४४ प्रतिशत, ८३.०६ प्रतिशत र ८२.९५ प्रतिशत कर्जा निक्षेप अनुपात कायम गरेको देखिन्छ। वित्तीय संस्थाहरूको कर्जा प्रवाह बाहेक अन्य क्षेत्रमा रहेको लगानी नगण्य भएकोले कर्जा निक्षेप अनुपात बढी भएको देखिन्छ।

९.३ कर्जाको गुणस्तर

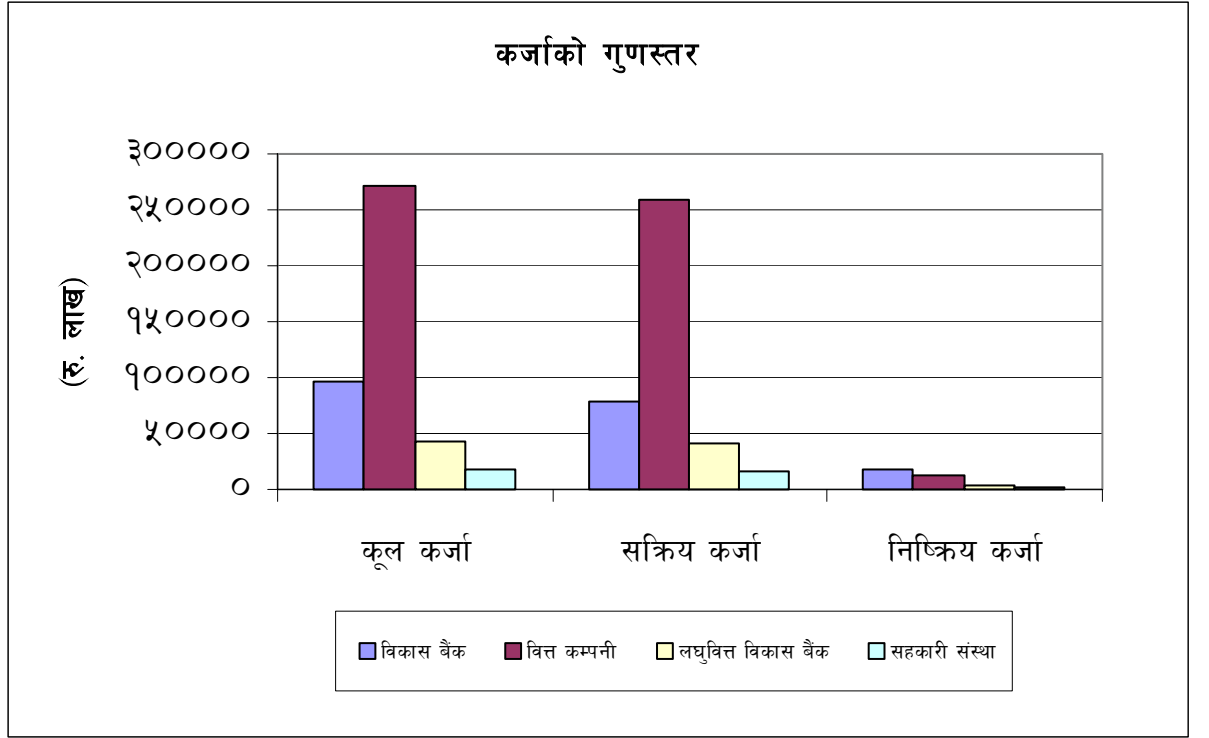
२०६३ आषाढ मसान्तमा वित्तीय संस्थाहरूको कर्जाको गुणस्तर देहाय बमोजिम रहेको छ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं	विवरण	विकास बैङ्क	वित्त कम्पनी	लघुवित्त विकास बैङ्क	सहकारी संस्था	जम्मा
१.	कूल कर्जा	९,६९,९४	२७,१३,४६	४,३६,८३	१,७५,७४	४२,९५,९७
२.	कूल कर्जा (% मा)	२२.५८	६३.९६	१०.१७	४.०९	१००.००
३.	सक्रिय कर्जा	७,८५,९९	२५,९३,१२	४,०७,१४	१,५५,४३	३९,४१,६८
४.	निष्क्रिय कर्जा	१,८३,९५	१,२०,३४	२९,६९	२०,३१	३,५४,२९
५.	सक्रिय कर्जा (% मा)	८१.०३	९५.५७	९३.२०	८८.४४	९१.७५
६.	निष्क्रिय कर्जा (% मा)	१८.९७	४.४३	६.८०	११.५६	८.२५

२०६३ आषाढमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क र सहकारी संस्थाको कूल कर्जामा निष्क्रिय कर्जाको अनुपात क्रमशः १८.९७, ४.४३, ६.८० र ११.५६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। कूल कर्जामध्ये वित्त कम्पनीको अंश ६३.९६ प्रतिशत छ भने विकास बैङ्क, लघुवित्त विकास

बैङ्क तथा सहकारी संस्थाको अंश क्रमशः २२.५८, १०.१७ र ४.०९ प्रतिशत रहेको छ। वित्तीय संस्थाहरुको कूल कर्जामध्ये निष्क्रिय कर्जा ८.२५ प्रतिशत (अर्थात् रु.३,५४,२९ लाख) रहेको छ।

२०६३ आषाढ मसान्तसम्मको कर्जा स्थिति

९.४ तरल सम्पत्ति

२०६३ आषाढसम्ममा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क र सहकारी संस्थाको तरल सम्पत्ति देहाय बमोजिम रहेको छ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ
१.	विकास बैङ्क	१,२०,८५	१,६२,३७	२,५२,४७
२.	वित्त कम्पनी	६,५७,३८	५,९६,०१	६,८६,१७
३.	लघुवित्त विकास बैङ्क	६२,२४	८२,२४	१,८३,३५
४.	सहकारी संस्था	४५,५१	४५,५७	५३,४१
५.	कूल तरल सम्पत्ति	८,८५,९८	८,८६,१९	११,७५,४०

२०६३ आषाढमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क र सहकारी संस्थाको तरल सम्पत्ति क्रमशः रु.२,५२,४७ लाख, रु.६,८६,१७ लाख, रु.१,८३,३५ लाख र रु.५३,४१ लाख गरी कूल रु.१०,७५,४० लाख रहेको देखिन्छ। २०६१ आषाढ र २०६२ आषाढमा यस्तो सम्पत्ति क्रमशः रु.८,८५,९८ लाख र रु.८,८६,१९ लाख रहेको थियो। यस प्रकार २०६२ आषाढको तुलनामा २०६३ आषाढमा कूल तरल सम्पत्ति १९.६१ प्रतिशतले बृद्ध भएको देखिन्छ।

९.५ कूल सम्पत्ति

२०६३ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क र सहकारी संस्थाको कूल सम्पत्ति देहाय बमोजिम रहेको छ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ
१.	विकास बैङ्क	५,११,२९	८,१४,५८	१५,५८,१३
२.	वित्त कम्पनी	२७,१७,०७	३०,१२,५२	३७,८५,५४
३.	लघुवित्त विकास बैङ्क	४,९५,०४	६,१८,१२	७,८१,९२
४.	सहकारी संस्था	२,४२,५४	२,४९,६२	२,९४,४६
५.	कूल सम्पत्ति	३९,६५,९४	४६,९४,८४	६४,२०,०५

२०६३ आषाढमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क र सहकारी संस्थाको कूल सम्पत्ति क्रमशः रु.१५,५८,१३ लाख, रु.३७,८५,५४ लाख, रु.७,८१,९२ लाख र २,९४,४६ लाख गरी कूल रु.६४,२०,०५ लाख रहेको देखिन्छ। कूल सम्पत्तिलाई अघिल्ला आर्थिक वर्षहरूसंग तुलना गर्दा २०६२ आषाढमा १८.३८ प्रतिशतले र आर्थिक वर्ष २०६३ आषाढमा ३६.७५ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ। कूल सम्पत्तिमा बढोत्तरी हुनुमा वित्तीय संस्थाहरुको संख्यात्मक बृद्धि हुनु प्रमुख कारण रहेको देखिन्छ।

९.६ गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति

२०६३ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क र सहकारी संस्थाको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति देहाय बमोजिम रहेको छ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ
१.	विकास बैङ्क	१०,७२	३०,७३	१४,१५
२.	वित्त कम्पनी	४८,९३	४७,७०	४३,५२
३.	लघुवित्त विकास बैङ्क	-	-	१
४.	सहकारी संस्था	-	८,१८	६,७१
५.	कूल सम्पत्ति	५९,६५	८६,६१	६४,३९

२०६३ आषाढमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी, लघुवित्त विकास बैङ्क र सहकारी संस्थाको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति क्रमशः रु.१४,१५ लाख, रु.४३,५२ लाख, रु.१ लाख र ६,७१ लाख गरी कूल रु.६४,३९ लाख रहेको देखिन्छ। गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिलाई अघिल्लो आर्थिक वर्षसंग तुलना गर्दा २०६२ आषाढमा ४५.२० प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ भने २०६३ आषाढमा २५.६६ प्रतिशतले ह्रास भएको देखिन्छ।

९.७ व्याज आम्दानी तथा व्याज खर्च

२०६३ आषाढमा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी र लघुवित्त विकास बैङ्कको व्याज आम्दानी तथा व्याज खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	आर्थिक वर्ष २०६२।०६३	
		व्याज आम्दानी	व्याज खर्च
१.	विकास बैङ्क	७८,२५	४६,७२
२.	वित्त कम्पनी	३,२९,९८	१,९१,२२
३.	लघुवित्त विकास बैङ्क	६७,६१	२७,७३

आर्थिक वर्ष २०६२।६३ मा विकास बैङ्क, वित्त कम्पनी र लघुवित्त विकास बैङ्कको व्याज आम्दानी क्रमशः रु.७८,२५ लाख, रु.३,२९,९८ लाख र रु.६७,६१ लाख रहेको छ भने व्याज खर्च क्रमशः रु.४६,७२ लाख, रु.१,९१,२२ लाख र रु.२७,७३ लाख रहेको छ ।

वित्तीय संस्थाहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु अनुसूची २ मा दिइएको छ ।

खण्ड (ख)
स्थलगत निरीक्षण

खण्ड (ख) स्थलगत निरीक्षण

स्थलगत निरीक्षणबाट सम्बन्धित संस्थाको वित्तीय स्थिति लगायत प्रचलित कानून, नीति तथा निर्देशनहरूको पालना स्थितिको मूल्याङ्कन गरिन्छ। स्थलगत निरीक्षण गर्नु पूर्व सम्बन्धित वित्तीय संस्थालाई सामान्यतया १५ दिन अगावै सूचना गरिन्छ। यस अन्तर्गत छनौटको आधारमा संस्थाका शाखाहरू, संस्थाले लगानी गरेका परियोजनाहरू समेत निरीक्षण गरिन्छ। स्थलगत निरीक्षण समष्टिगत स्वरूपको हुने भएकोले CAMELS Rating समेतको आधारमा वित्तीय संस्था (लघुवित्त संस्था बाहेक) को मूल्याङ्कन गरिन्छ। वित्तीय संस्थाहरूको कामकारवाहीबाट निक्षेपकर्ता एवं लगानीकर्ताहरूको हित संरक्षण भए नभएको सुनिश्चित गर्न स्थलगत निरीक्षणले विस्तृत जानकारी प्रदान गर्दछ। सामान्यतया प्रत्येक २/२ वर्षमा वित्तीय संस्थाहरूको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गरिन्छ।

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ को वार्षिक कार्य योजनामा उल्लेखित र समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न गरिएका वित्तीय संस्थाहरू तथा प्रमुख कैफियतहरू

आ.व. २०६२/६३ मा विकास बैङ्क १४, वित्त कम्पनी २६, लघुवित्त विकास बैङ्क ३, सहकारी संस्था १० तथा गैरसरकारी संस्था १४ समेत गरी जम्मा ६७ वित्तीय संस्थाहरूको स्थलगत निरीक्षण गर्ने लक्ष्य राखिएकोमा विकास बैंक १०, वित्त कम्पनी ३५, लघुवित्त विकास बैंक ३, सहकारी संस्था १ र गैरसरकारी संस्था ४ गरी कूल ५३ वित्तीय संस्थाहरूको स्थलगत निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

१. विकास बैङ्क ('ख' वर्गका वित्तीय संस्था)

आ.व. २०६२/६३ मा देहाय बमोजिमका १० संस्थाहरूको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ।

प्रथम त्रयमास	द्वितीय त्रयमास	तृतीय त्रयमास	चतुर्थ त्रयमास
१. गौरीशंकर विकास बैङ्क	१. वागेश्वरी विकास बैङ्क	१. उद्यम विकास बैङ्क	१. सिद्धार्थ विकास बैङ्क
	२. सानिमा विकास बैङ्क		२. त्रिवेणी विकास बैङ्क
	३. गोर्खा विकास बैङ्क		३. पश्चिमान्चल विकास बैंक
	४. एक्सेल डेभलपमेन्ट बैंक		४. नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्क

विकास बैंकहरूको स्थलगत निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख बुँदाहरू देहाय बमोजिम छन्।

१.१ नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्क, काठमाडौं

मिति २०६३/२२ गते देखि मिति २०६३/३१ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणबाट २०६२ चैत्रमा बैंकको प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष बैंकको जोखिम भारित सम्पत्तिको क्रमशः रु.१४,७३ लाख र रु.१४,२९ लाखले ऋणात्मक भएकाले वित्तीय स्रोत सङ्कलन सीमा सम्बन्धी निर्देशन पालना हुन नसक्ने अवस्था रहेको पाइयो। कर्जा वर्गीकरण तथा नोक्सानी व्यवस्था निर्देशन बमोजिम पाइयो। सुपरीवेक्षकीय समायोजन पश्चात निष्क्रिय कर्जाको अंश रु.३६,८२ लाख (४३.०८ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ। अनिवार्य नगद मौज्जात तथा लगानी सो सम्बन्धी निर्देशन अनुरूप देखिन्छ।

समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको प्रमुख कैफियतहरु निम्नानुसार छन् ।

१. कर्जा वर्गीकरण तथा नोक्सानी व्यवस्था निर्देशन अनुरूप नभएको ।
२. एउटै समूहका ऋणीहरुलाई प्रवाह गर्ने कर्जा सीमा सम्बन्धी निर्देशन पालना नगरेको ।
३. पूँजीकोष तथा Net Worth ऋणात्मक रहेको ।
४. सञ्चालकहरुले बैंकको दैनिक कार्यमा हस्तक्षेप गर्ने गरेको ।
५. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून बमोजिम सञ्चालक तथा कार्यकारी प्रमुखको योग्यता प्रमाणित गर्ने कागजात उपलब्ध नभएको ।
६. सञ्चालक तथा कर्मचारीहरुले यस बैंकले जारी गरेको आचरण पालना गर्ने बचनबद्धता सम्बन्धी व्यवस्थाको पालना नभएको ।
७. कर्मचारी नियुक्ति व्यवस्था पारदर्शी नभएको ।
८. कर्मचारी विनियमावलीमा व्यवस्था भएको स्थायी नियुक्ति एवं परीक्षणकाल तथा अध्ययन विदा सम्बन्धी प्रावधानको पालना नभएको ।
९. कर्मचारी विनियमावली विपरित आवश्यक न्यूनतम योग्यता समेत नभएका व्यक्तिहरुलाई विभिन्न पदमा नियुक्ति गरेको ।
१०. पूर्वनिरीक्षण प्रतिवेदनमा दिइएका निर्देशनहरुको पालना नभएको ।
११. पाउन बाँकी ब्याजलाई ब्याज मुलतबी हिसाबमा देखाउनुपर्नेमा केही कर्जाहरुको ब्याज पूँजीकरण गरेको ।
१२. नियमावलीमा व्यवस्था नभएको सुविधाहरु सञ्चालक तथा कर्मचारीहरुलाई प्रदान गरिएको ।
१३. कार्यालयको कामका लागि भनी सञ्चालकहरुको निजी सवारी साधनमा समेत ईन्धन सुविधा प्रदान गरेको ।
१४. सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन कमजोर रहेकोले भुक्तानी अवधि समाप्त भएका मुद्दति निक्षेप समेत मागेका बखत फिर्ता गर्न नसकेको ।
१५. संस्थागत निक्षेपको अंश अधिक (९२.०५ प्रतिशत) भई निक्षेप एकाग्रता सम्बन्धी जोखिम अधिक रहेको ।
१६. कतिपय ऋणीहरुको उठाउन बाँकी साँवा तथा ब्याज असुल गर्न र नगद उपलब्ध गराउने सन्दर्भमा खातामा रकमै नभएको बैंक चेक स्वीकार गरी Financial Fraud कारोबारमा संलग्न रहेको ।
१७. कार्यकारी प्रमुखले सञ्चालक समितिले अख्तियारी दिएको सीमा नाघी प्रदान गरेको कर्जाहरुलाई सञ्चालक समितिबाट अनुमोदन गराउने गरेको पाइएको ।
१८. कर्जा लगानी गर्नु पूर्व ऋणीको वित्तीय तथा प्राविधिक पक्षको विश्लेषण गर्ने नगरेको ।
१९. प्राविधिकबाट गरिएको धितो मूल्याङ्कन त्रुटीपूर्ण रहेको तथा संस्थाको तर्फबाट कर्जा लगानी गर्नु पूर्व धितो मूल्यांकन तथा निरीक्षण नगरिएको तथा कमसल धितो लिएको ।
२०. केही ऋणीहरुको अन्य संस्थामा Overdue भएको कर्जा सूचना प्राप्त हुँदा समेत त्यस्ता ऋणीहरुलाई ठूलो मात्रामा कर्जा प्रदान गरेको ।
२१. मोडेल ह्युम पाईप प्रा.लि.लाई निवेदन समेत नलिई कर्जा फाँटले कर्जा भुक्तानी दिनका लागि टिप्पणी पास गरी एकै दिनमा रु.२,८० लाख एकमुष्ट अनधिकृत व्यक्तिले हस्ते गराई बुझाएको ।
२२. व्यक्तिगत जमानीमा लुम्बिनी बैंक लिमिटेडको नाममा रु.१,३० लाखको वित्तीय जमानत जारी गरेकोमा सो बैंकले जमानत वापतको रकम दावी गर्दा समेत भुक्तानी नदिएको ।
२३. केही कर्जाहरुमा पारित धितो तथा परियोजनाको आवश्यकताभन्दा बढी कर्जा लगानी भएको ।

२४. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित कैफियतहरु सुधार हुन नसकेको ।

अनियमित तरिकाले कर्जा लगानी लगायतका काम कारवाही गरिएको बारेमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा उजुरी परेको सम्बन्धमा उक्त बैङ्कको मिति २०६२।६।२० मा विशेष निरीक्षण समेत गरिएको थियो ।

१.२ उच्च विकास बैङ्क, नारायणगढ, चितवन

मिति २०६२।१।१२ देखि २०६२।१।१९ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणबाट २०६२ आषाढमा बैङ्कको प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष अनुपात जोखिम भारित सम्पत्तिको क्रमशः १३.९१ प्रतिशत र १४.७९ प्रतिशत रहेकोमा २०६२ पौषको सुपरिवेक्षकीय प्रतिवेदनको आधारमा क्रमशः ९.७६ प्रतिशत र १०.३९ प्रतिशत हुन गई यस बैङ्कको निर्देशन बमोजिम पूँजीकोष कायम नरहेको । कर्जा वर्गीकरण तथा नोक्सानी व्यवस्था यस बैङ्कको निर्देशन बमोजिम नभएकोले सुपरिवेक्षकीय आधारमा रु.८३.२९ लाख कर्जा नोक्सानी व्यवस्था थप गर्नु परेको । २०६२ आषाढ मसान्तमा वित्तीय स्रोत सङ्कलन प्राथमिक पूँजीको ५.८१ गुणा रहेकोमा पौष मसान्तको सुपरिवेक्षकीय प्रतिवेदन अनुसार ७.९५ गुणा रही निर्देशनको सीमाभित्र नै रहेको । अनिवार्य नगद मौज्जात, गैरबैकिङ्ग सम्पत्तिको लागि जोखिम व्यवस्थापन तथा लगानी यस बैङ्कको निर्देशन अनुरूप देखिन्छ ।

निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. संस्थाको चुक्तापूँजीको १ प्रतिशतभन्दा बढी शेयर धारण गर्ने शेयरधनीहरु कार्यकारी प्रमुख बाहेक बैङ्कको प्रबन्धक र उपप्रबन्धक पदमा कार्यरत रहेको ।
२. सर्वसाधारणमा शेयर निष्काशन नगरेको अवस्थामा समेत आ.व. २०६१।६२ को खुद नाफाबाट १६ प्रतिशत लाभांश घोषणा गरेको ।
३. बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी अध्यादेश, २०६२ बमोजिम संस्थाको सञ्चालक समिति कम्तीमा ५ देखि ९ जनासम्म रहनुपर्नेमा ४ जना मात्र रहेको ।
४. सञ्चालक समितिको बैठक पर्याप्त र नियमित नभएको ।
५. पूँजीकोष कूल जोखिम भारित सम्पत्तिको १०.३९ प्रतिशत मात्र कायम राखेको ।
६. कुल निक्षेप रु.८,०८ लाखमध्ये नेपाली सेनाको निक्षेप ८७ प्रतिशत रहेको हुँदा निक्षेप एकाग्रता सम्बन्धी जोखिम अधिक रहेको ।
७. बैङ्कको साधारण सभा निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न नसकेको ।
८. एकै परिवारका व्यक्तिहरु संस्थाको प्रमुख पदहरुमा कार्यरत रहेको देखिएको ।
९. निर्देशन विपरित प्रत्येक त्रयमासको अन्त्यमा भाखा नाघेको पाउनुपर्ने ब्याजलाई पूँजीकरण गर्ने गरेको ।
१०. नवीकरण गरिएका कर्जाहरुलाई १२.५ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था नगरी १ प्रतिशत मात्र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरेको ।
११. रु.१० लाख वा सो भन्दा बढीको कर्जा लगानी गर्नुपूर्व कर्जा सूचना लिने नगरिएको ।
१२. कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण गर्ने नगरेको ।
१३. प्राविधिक मूल्यांकनकर्ताबाट धितो मूल्यांकन तथा परियोजनाको संभाव्यता अध्ययन नगराई संस्थाकै कर्मचारीबाट गर्ने गरेको ।

१.३ सिद्धार्थ विकास बैङ्क, बुटवल, रुपन्देही

मिति २०६३।१।२४ देखि २०६३।१।३१ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणबाट २०६२ चैत्र मसान्तमा बैंकको प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष जोखिम भारत सम्पत्तिको क्रमशः १०.९० प्रतिशत र ११.८७ प्रतिशत कायम रहेको, वित्तीय स्रोत सङ्कलन प्राथमिक पूँजीको ७.९८ गुणा रहेको, अनिवार्य नगद मौज्जात बैंक तथा लगानी यस बैंकको निर्देशन अनुरूप रहेको पाइयो । यस बैंकको निर्देशन बमोजिम कर्जा वर्गीकरण तथा नोक्सानी व्यवस्था नगरिएको हुँदा सुपरिवेक्षकीय समायोजनबाट रु.२१.२० लाख कर्जा नोक्सानी व्यवस्थामा कम गरेको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु निम्नानुसार छन् ।

१. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी अध्यादेश, २०६२ बमोजिम एक वर्षमा कम्तीमा १२ पटक सञ्चालक समितिको बैठक बस्नुपर्नेमा ९ पटकमात्र बसेको ।
२. संस्थाको कूल निक्षेपमा नेपाली सेनाको निक्षेपको अंश १८.८० प्रतिशत तथा ठुला निक्षेपकर्ताको निक्षेप ४४.२६ प्रतिशत रहेकाले निक्षेप एकाग्रता सम्बन्धी जोखिम अधिक रहेको ।
३. आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका तयार नभएको तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनले अपरेशन, व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, गैरकोषमा आधारित कर्जा लगानी सम्बन्धी व्यवस्था नसमेटेको तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको प्रत्युत्तर व्यवस्थापनले नदिएको ।
४. सञ्चालक समितिका अध्यक्ष तथा सञ्चालकहरुले भ्रमण आदेशमा उल्लेख भए बमोजिम भ्रमण सकिए पश्चात बैङ्कमा प्रतिवेदन पेश नगरेको ।
५. केही ऋणीहरुको कर्जा दुरुपयोग भएको अवस्थामा समेत सो कर्जाको लागि शतप्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था नगरेको ।
६. उठ्न बाँकी ब्याजलाई ब्याज मुलतबी हिसाबमा देखाउनुपर्नेमा पूँजीकरण गरिएको ।
७. अधिकांश कर्जाहरु धितोमुखी रहेको र ऋणीको वास्तविक वित्तीय विश्लेषण नगरिकनै कर्जा लगानी गरिएको ।
८. अधिकांश कर्जाहरुको लगानी पश्चात् नियमित रुपमा परियोजनाको सदुपयोगिता निरीक्षण गर्ने नगरिएको ।
९. रु.१० लाख वा सो भन्दा बढीको कर्जा लगानी गर्नु पूर्व अनिवार्य रुपमा लिनु पर्ने कर्जा सूचना लिने गरेको देखिएन ।
१०. कतिपय आवास तथा जग्गा विकास कर्जाहरु प्रवाह गर्दा ऋणीको ऋण तिर्न सक्ने क्षमताको विश्लेषण नगरिएको ।
११. ऋणीको अन्य पक्षहरु विश्लेषण नगरी केवल २५ प्रतिशत ब्याज बुझाएकै आधारमा कतिपय कर्जाहरु नवीकरण गरिएको ।
१२. बैंकको निष्क्रिय कर्जाको अंश उच्च (१३.७५ प्रतिशत) रहँदा पनि सञ्चालक समिति तथा व्यवस्थापनले प्रभावकारी असुली योजना नबनाएको ।

१.४ त्रिवेणी विकास बैङ्क, नारायणगढ, चितवन

मिति २०६३।१।२४ देखि २०६३।१।३१ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार २०६२ चैत्र मसान्तको सुपरिवेक्षकीय आधारमा बैंकको प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष जोखिम भारत सम्पत्तिको क्रमशः २२.७२ प्रतिशत र २३.५२ प्रतिशत रहेको, वित्तीय स्रोत सङ्कलन, अनिवार्य नगद

मौज्दात, कर्जा वर्गीकरण तथा नोक्सानी व्यवस्था एवं लगानी बैंकको निर्देशन बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. सञ्चालक समितिको अधिकांश निर्णयहरुमा उपस्थित सम्पूर्ण सञ्चालकहरुको दस्तखत नभएको ।
२. आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्ययोजना तयार नगरेको ।
३. संस्थाको पूँजी योजना, सम्पत्ति दायित्व व्यवस्थापन, शाखा विस्तार योजना, निक्षेप संकलन सम्बन्धी उपयुक्त रणनीति तर्जुमा नगरिएको ।
४. सञ्चालकहरुको छुट्टै व्यक्तिगत विवरण खडा नगरिएको ।
५. कर्जा नीतिमा कर्जा अख्तियारी सीमा, धितो मुल्याङ्कन प्रक्रिया, धितो सम्बन्धी व्यवस्था तथा हायरपचेज अन्तर्गत सेकेण्डह्याण्ड सवारी साधनमा लगानी गर्ने सम्बन्धमा स्पष्ट आधार नभएको ।
६. कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण नभएको तथा कतिपय बीमायोग्य धितोहरुको समेत बीमा नगरिएको ।
७. कर्जा समितिले आफ्नो अख्तियारी रकमभन्दा बढी हुने गरी कर्जा स्वीकृत गरेको ।
८. परामर्श सेवामा खर्च भएको रु.३.६४ लाखको प्रमाणित भौचर, सम्झौतापत्र तथा बील नभएको ।
९. केही सञ्चालकहरुले बैठक खर्च, पारिश्रमिक, स्टेशनरी आदिको बील बमोजिम प्राप्त हुनुपर्ने रकम भौचर उठाई सिधै शेयरपूँजीमा ट्रान्सफर गर्दा सो वापतको रकम सञ्चालक समितिबाट अनुमोदन नगरेको ।
१०. श्री अल्फा फर्निचर काठमाडौंलाई कार्यालय भवन निर्माण वापत सञ्चालक समितिले स्वीकृत गरेको रकमभन्दा बढी भुक्तानी गरेको ।

१.५ पश्चिमाञ्चल विकास बैंक, बुटवल, रुपन्देही

मिति २०६३।२।१४ देखि २०६३।२।२१ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणको आधारमा तयार गरिएको प्रतिवेदन अनुसार २०६२ आषाढमा बैंकको प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष जोखिम भारत सम्पत्तिको क्रमशः १०.४० प्रतिशत र ११.२९ प्रतिशत रहेकोमा २०६२ चैत्रको सुपरिवेक्षकीय आधारमा क्रमशः २.२६ प्रतिशत र २.९६ प्रतिशत भई पूँजीकोष नपुग रहेको, २०६२ आषाढ मसान्तमा वित्तीय स्रोत सङ्कलन प्राथमिक पूँजीको ८.५१ गुणा रहेकोमा चैत्र मसान्तको सुपरिवेक्षकीय आधारमा ३८.३० गुणा रहेको पाइयो । अनिवार्य नगद मौज्दात, कर्जा वर्गीकरण तथा नोक्सानी व्यवस्था तथा लगानी यस बैंकको निर्देशन बमोजिम भएको देखिन्छ ।

निरीक्षणमा देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेको छ ।

१. २०६२ चैत्र मसान्तमा बैंकको प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष क्रमशः जोखिम भारत सम्पत्तिको २.२६ प्रतिशत र २.९६ प्रतिशत मात्र रहेकोले निर्देशन बमोजिम प्रतिग्राहक कर्जा सीमा र वित्तीय स्रोत सङ्कलनको सीमा नाघेको ।
२. सञ्चालकहरुको व्यक्तिगत विवरणको अभिलेख अध्यावधिक नभएको ।
३. संस्थागत सुशासन सम्बन्धी निर्देशनको विपरित कर्मचारीहरुलाई सवारी तथा शेयर खरीद कर्जा प्रदान गरेको ।

४. पुरानो सवारी साधनमा उपयुक्त मार्जिन राखी कर्जा लगानी गर्ने तथा धितो मूल्यांकन गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था नभएको ।
५. बैंकको कार्यक्षेत्रभन्दा बाहिर गई लगानी गर्ने गरी सञ्चालक समितिले अख्तियारी दिएको ।
६. हाइपोथिकेशनको आधारमा कर्जा लगानी गरेको ।
७. संस्थापकहरुबीच संस्थापक शेयर बिक्री गर्नुपूर्व यस बैंकको स्वीकृति नलिएको ।
८. सञ्चालक समितिको बैठकमा उपस्थित सम्पूर्ण सदस्यहरुले निर्णय पुस्तिकामा सही गर्ने नगरेको ।
९. लगातार ७ पटकसम्म अनुपस्थित हुने सञ्चालकलाई कुनै कारवाही नगरेको ।
१०. आवधिक कर्जाहरुको भुक्तानी तालिका बनाउँदा वार्षिक रुपमा साँवा बुझाउने गरी तयार गरेको ।
११. कतिपय जमानत जारी गर्दा पर्याप्त धितो र मार्जिन समेत नलिएको ।

१.६ भृकुटी विकास बैङ्क, बुटवल, रुपन्देही

२०६३।१।२४ देखि ०६३।१।३१ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा २०६२ चैत्रमा बैंकको जोखिम भारत सम्पत्तिको आधारमा प्राथमिक पूँजी १२.८७ प्रतिशत र पूँजीकोष १३.७४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । त्यस्तै, वित्तीय स्रोत संकलन प्राथमिक पूँजीको ७.८९ गुणा रहेको छ । अनिवार्य नगद मौज्जात, कर्जा नोक्सानी व्यवस्था तथा लगानी यस बैंकको निर्देशन अनुरूप रहेको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. स्थिर सम्पत्तिको अभिलेख व्यवस्थित रुपमा नराखेको ।
२. खर्च, लेखा तथा हासकट्टी सम्बन्धी नीतिहरु तर्जुमा नगरेको ।
३. आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुको अभिलेख तथा सञ्चालकहरुको अभिलेख व्यवस्थित रुपमा नराखेको ।
४. मिति २०६२।७।२१ को बैठकले साधारण सभाका सहभागी शेयरधनी संस्थापक सदस्यलाई यातायात खर्च रु.५००।- दिन गरेको निर्णय कम्पनी ऐन विपरित भएको ।
५. मुद्दति रसीद धितो कर्जा फाइलमा मुद्दति रसीद वा प्रतिलिपी संलग्न नगरिएको ।
६. स्वीकृत नक्सा नलिइकनै आवास कर्जा प्रवाह गरेको ।

१.७ सानिमा विकास बैङ्क, काठमाडौं

मिति २०६२।१।२८ देखि २०६२।१।२२ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा संस्थाको २०६२ पौष मसान्तको वित्तीय विवरणको आधारमा प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष जोखिम भारत सम्पत्तिको क्रमशः ६३.७८ प्रतिशत र ६४.४७ प्रतिशत रहेको, प्राथमिक पूँजीको १.०६ गुणा वित्तीय स्रोत संकलन गरेको । बैंक स्थापना भएको १ बर्ष मात्र भएको हुँदा पूँजीकोषको अनुपात उच्च देखिएको ।

निरीक्षणको क्रममा पाइएका प्रमुख कैफियतहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. कर्जा सुरक्षित गर्न उद्योगको तयारी तथा कच्चापदार्थ नै धितो स्वरुप लिएतापनि सो सामानको बीमा नगरिएको ।
२. सञ्चालकहरुको व्यक्तिगत विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश नगरेको ।
३. कर्जा सूचना केन्द्रले विभिन्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाको भाखा नाघेको कर्जा बांकी रहेको जनाएको अवस्थामा समेत कर्जा प्रवाह गरेको ।

४. कर्जा सूचना प्राप्त नगरी वा कर्जा सूचना माग नगरी कर्जा प्रदान गरेकोले नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी भएको कालोसूची सम्बन्धी निर्देशनको पूर्णरूपले पालना नगरेको ।
५. भुक्तानी अवधि नाघिसकेको कर्जालाई खराब कर्जामा वर्गीकरण गरी असुली असम्भव भएमा कर्जा अपलेखन गर्न सकिने भए पनि संस्थाको कर्जा अपलेखन नीति २०६१ मा भुक्तानी अवधि सम्बन्धी उल्लेख नभएको ।

१.८ गौरीशंकर विकास बैङ्क, कावासोती, नवलपरासी

२०६२।५।२६ मा सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणको प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार २०६२ आषाढ मसान्तको वित्तीय विवरणको आधारमा प्राथमिक पूँजी रु.१,०९ लाख र पूँजीकोष रु.१,१२ लाख, कूल सम्पत्ति रु.३,२८ लाख, जोखिम भारित सम्पत्ति रु.२,७९ लाख कूल वित्तीय स्रोत संकलन रु.१,६९ लाख, तरल सम्पत्ति कूल सम्पत्तिको १४.७४ प्रतिशत तथा अनिवार्य नगद मौज्जात ८.५४ प्रतिशत रही यस बैंकको निर्देशन पालना भएको देखिन्छ ।

निरीक्षणको क्रममा पाइएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. संस्थाको कर्जा लगानी तथा असुली नीति, २०६१ को दफा १९ मा भएको व्यवस्था अनुसार कर्जा लगानीको अख्तियारी प्रत्यायोजन नभएको ।
२. अम बहादुर थापा शिवमन्दिर-८, नवलपरासी लाई मिति २०६१।१०।२६ मा अन्तिम भुक्तानी मिति २०६३।१।१९ कायम गरी २ वर्ष अवधिको लागि त्रैमासिक रुपमा साँवा किस्ता भुक्तानी र मासिकरुपमा ब्याजको किस्ता भुक्तानी गर्ने गरी रु.३.३५ लाख व्यापार कर्जा दिएकोमा निरीक्षण अवधिसम्ममा साँवा पूरै असुल गर्न बाँकी रहेको ।
३. कर्जा प्रवाह गर्नु अघि लिनुपर्ने सूचना विवरण सम्बन्धमा कर्जा सूचना सम्बन्धी निर्देशनको पालना नभएको ।

१.९ गोर्खा विकास बैङ्क, काठमाडौं

मिति २०६२।१।२५ देखि २०६२।१०।१७ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणको क्रममा २०६२ आषाढ मसान्तको लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरणहरुको आधारमा जोखिम भारित सम्पत्तिको तुलनामा प्राथमिक पूँजी ३३.३८ प्रतिशत र पूँजीकोष ३४.०३ प्रतिशत, वित्तीय स्रोत संकलन प्राथमिक पूँजीको ४.२८ गुणा रहेकोले निर्देशन अनुरूप नै भएको देखिन्छ ।

निरीक्षणको क्रममा देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय अनुसार रहेका छन् ।

१. यस बैंकबाट जारी निर्देशन बमोजिम कर्जा लगानी नीति संशोधन/परिमार्जन गरेको देखिएन । साथै, सञ्चालक समितिबाट विभिन्न मितिमा कर्जा लगानी नीतिमा भएको संशोधनका निर्णयहरु अध्यावधिक नगरेको ।
२. कर्जा तथा सापट आफ्नो प्राथमिक पूँजीको २५ प्रतिशत अर्थात रु.३,८२ करोड मात्र कर्जा प्रवाह गर्न पाइनेमा संस्थाले आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुलाई ३२.२० प्रतिशत अर्थात रु.४,९२ करोड कर्जा प्रवाह गरेको ।
३. यस बैंकबाट इजाजत प्राप्त नगरेको तथा धितोपत्र बजारमा सूचिकृत नभएको गोर्खा सेभिङ्ग एण्ड कोअपरेटिभ लिमिटेडमा रु.५ करोड मुद्दती निक्षेपमा लगानी गरेकोमा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणबाट उक्त लगानीको सन्दर्भमा यथेष्ट प्रमाण पेश गर्न अन्यथा सो निक्षेप फिर्ता लिई जानकारी गराउन मिति २०६२।१।४ मा निर्देशन दिएकोमा सोको कार्यान्वयन नगरेको ।

४. बैंकको संस्थापक शेयर वापतको १३ प्रतिशत रकम १ महिना भित्र बिक्री गरिसक्नु पर्ने निर्देशन दिइएकोमा निरीक्षण अवधिसम्म केही शेयर बिक्री गर्न बाँकी रहेको ।
५. स्थलगत निरीक्षणको क्रममा कर्जा फाइल अध्ययन तथा परियोजना निरीक्षण गर्दा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था नपुग देखिएको ।
६. कर्जा लगानी गर्नु अघि जोखिम व्यवस्थापनका लागि परियोजना, ऋणीको व्यवसाय तथा कारोबार सम्बन्धमा अध्ययन, ऋणीको आय आर्जन, ऋण तिर्न सक्ने क्षमता आदि बारेमा यथेष्ट जानकारी लिई सोको विश्लेषण नगरेको ।
७. कर्जा सुरक्षित गर्ने सिलसिलामा कतिपय कर्जाहरुको अचल सम्पत्तिको दृष्टिबन्धक पारित गर्दा कर्जा रकम नखाम्ने गरी दृष्टिबन्धक पास गर्ने गरेको ।
८. वासलात बाहिरको कारोवार गर्ने सम्बन्धमा कुनै नीतिगत व्यवस्था नगरेको । तर, संस्थाले बिडबण्ड, परफरमेन्स बण्ड, बैंक जमानत जस्ता वित्तीय जमानतहरु जारी गरेको । यसरी जारी गरिएको जमानतहरुको रेकर्ड पनि व्यवस्थित रूपमा राख्ने नगरेको ।
९. व्यवसायिक कार्ययोजना अन्तर्गत सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन, पूँजी योजना, कार्यनीति, रणनीति बनाई प्रभावकारी कार्यान्वयनको आवश्यकता देखिएको ।

२. वित्त कम्पनी ('ग' वर्गका वित्तीय संस्था)

आ.व. २०६२/६३ मा २६ वित्त कम्पनीहरुको स्थलगत निरीक्षण गर्ने लक्ष्य राखिएकोमा देहाय बमोजिम वित्त कम्पनीहरुको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न भएको छ ।

प्रथम त्रयमास	द्वितीय त्रयमास	तृतीय त्रयमास	चतुर्थ त्रयमास
१. जनरल फाइनेन्स कम्पनी	१. एक्सेल क्रेडिट एण्ड कमर्स फाइनेन्सियल इन्स्टिच्युशन	१. फिष्ट मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी	१. सृजना फाइनेन्स कम्पनी
२. युनाइटेड फाइनेन्स कम्पनी	२. पश्चिमाञ्चल फाइनेन्स कम्पनी	२. गुडविल फाइनेन्स कम्पनी	२. अरुण फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्ग्स कम्पनी (अनुगमन)
३. नेपाल आवास विकास वित्त कम्पनी	३. नेपाल बंगलादेश फाइनेन्स एण्ड लिजिङ्ग कम्पनी	३. नेपाल मर्चेन्ट बैङ्किङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी	३. ओम फाइनेन्स कम्पनी
४. गोरखा फाइनेन्स कम्पनी	४. नेपाल श्रीलङ्का मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी	४. यति फाइनेन्स कम्पनी	४. श्री इन्भेष्टमेण्ट एण्ड फाइनेन्स कम्पनी
५. युनिभर्सल फाइनेन्स कम्पनी	५. सम्भ्रना फाइनेन्स कम्पनी	५. मर्चेन्ट फाइनेन्स कम्पनी	५. कस्मिक मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स लिमिटेड
६. भाजुरत्न फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्ग्स कम्पनी	६. पाटन फाइनेन्स कम्पनी	६. एस फाइनेन्स कम्पनी	-
७. फेवा फाइनेन्स कम्पनी	७. पश्चिमाञ्चल फाइनेन्स कम्पनी	७. नेशनल फाइनेन्स कम्पनी	-
८. बिजनेस डेभलपमेण्ट फा.इ.	-	८. गुट्येश्वरी मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी	-
९. इन्टरनेशनल लिजिङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी	-	९. लुम्बिनी फाइनेन्स एण्ड लिजिङ्ग कम्पनी	-
१०. शिखर वित्तीय संस्था (लक्षित)	-	१०. सेन्ट्रल फाइनेन्स कम्पनी	-
११. माउण्ट एभरेस्ट वित्तीय संस्था लिमिटेड	-	११. आइ.सी.एफ.सी वित्तीय संस्था	-
१२. महालक्ष्मी फाइनेन्स लिमिटेड	-	-	-

२.१ नेपाल आवास विकास वित्त कम्पनी, काठमाडौं

उपर्युक्त संस्थाको मिति २०६२।४।१६ देखि २०६२।५।२ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणमा संस्थाको पूँजीकोष २०.२४ प्रतिशत र प्राथमिक पूँजी १९.३७ प्रतिशत तथा तरलता अनुपात कूल निक्षेपको १.४४ प्रतिशत रहेको पाइयो ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. कम्पनीको शेयर पूर्ण चुक्ता गराउने क्रममा रकम माग गर्दा रकम भुक्तानी नगर्ने शेयरधनीहरूको शेयरका सम्बन्धमा कम्पनीले त्यस्ता शेयरधनीहरूलाई आ.व. २०६१।०६२ भित्र रकम चुक्ता गर्न म्याद दिने र उक्त अवधिभित्र पनि रकम चुक्ता नगरेमा प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने भन्ने निर्णय गरेकोमा आ.व. २०६१।०६२ को अन्तसम्म जम्मा १२,८८० कित्ता शेयरबाट रकम चुक्ता हुन बाँकी रहेको ।
२. अवकाश कोष योजना सञ्चालनमा आइसकेको अवस्थामा समेत कर्मचारीहरूले लिएको/लिने गरेको संचयकोष सापटीको हिसाव कोषको हिसावमा नभई कम्पनीकै हिसावमा Staff Advance शीर्षकमा लेखिने गरेको । अवकाश योजना सञ्चालन गर्दा सो वापत कम्पनीमा रहेको दायित्व कोषमा हस्तान्तरण भएको तर कर्मचारीहरूले लिएको सापटी (सञ्चयकोष) रकम भने हस्तान्तरण नभएकोले लेखांकनमा समस्या रहेको ।
३. सञ्चालकहरूको व्यक्तिगत विवरण, पारिवारिक विवरण तथा सम्बद्ध संस्थाहरूको विवरण तयार नगरेको ।
४. लगानी सम्बन्धी नीति तथा कर्जा अपलेखन सम्बन्धी विनियम तयार नभएको ।
५. कर्जा सापटमा लिने तथा निक्षेप दायित्वमा दिने व्याजदर नियमित रूपमा प्रकाशन गर्ने गरेको भएपनि व्याजदर प्रकाशन गर्दा मुद्दती रसिदको सुरक्षणमा प्रवाह हुने कर्जा सापटमा लिने व्याजदरको वारेमा कुनै कुरा उल्लेख हुने नगरेको ।

२.२ गुडविल फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

मिति २०६२।१।०।२ देखि २०६२।१।०।१९ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा कम्पनीको पूँजीकोष अनुपात जोखिम भारित सम्पत्तिको ५.३८ प्रतिशत, प्राथमिक पूँजी जोखिम भारित सम्पत्तिको ६.१५ प्रतिशत, तरलता अनुपात २.०४ प्रतिशत रहेको पाइयो । सुपरिवेक्षकीय विश्लेषणको आधारमा पूँजीकोष अनुपात १.८० प्रतिशत, प्राथमिक पूँजी अनुपात २.५७ प्रतिशत र तरलता अनुपात २.०७ प्रतिशत रहेको पाइएकोले पूँजीकोष व्यवस्था यस बैंकको निर्देशन बमोजिम पर्याप्त रहेको पाइएन ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. कम्पनीले आफ्नो नियमित काम कारवाहीलाई प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गर्न वार्षिक कार्ययोजना, लगानी नीति, सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन, पूँजी योजना, शाखा विस्तार योजना व्यवस्थापन, सूचना प्रणाली, खर्च निर्देशिका आदिका सम्बन्धमा उपयुक्त नीति, रणनीति एवं कार्यनीति तय गरी लागु नगरेको ।
२. २०६२ मंसिर मसान्तमा कम्पनीको सञ्चित नोक्सानको कारण पूँजी क्षय भई कायम रहेको प्राथमिक पूँजी तथा पूँजीकोष यस बैंकको निर्देशन बमोजिम कायम नरही वित्तीय स्रोत संकलन, लगानी आदिमा सीमा नाघेको ।
३. कम्पनीले तयार गरेको कर्जा नीति निर्देशिकाले कम्पनीको विद्यमान कर्जा लगानीका महत्वपूर्ण पक्षहरूलाई समेट्न नसकेको कारण प्रभावकारी रूपमा लागु हुन नसकेको ।

४. सञ्चालक समितिको मिति २०६०।१।१९ देखि २०६२।८।१५ सम्मको निर्णय पुस्तिका अध्ययन गर्दा सञ्चालक समितिका बैठकहरूमा कम्पनीको वित्तीय स्थिति, कम्पनीको कारोवार तथा मुनाफा वृद्धिको लागि आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सम्बन्धी छलफलमा केन्द्रीत नरहेको तथा समितिमा पेश गरिने प्रस्तावहरू माथि विश्लेषण हुने गरेको देखिएन ।
५. कर्जा प्रवाह गर्दा कम्पनीबाट गरिने कर्जा सम्बन्धी तमसुक कागजातमा भर्नुपर्ने सम्पूर्ण विवरणहरू जस्तै, कर्जाको व्याजदर, कर्जा अवधि, धितो सुरक्षण वापत दिइएको घरजग्गाको विवरण तथा मालपोत कार्यालयबाट रोक्का गरिएको रोक्का पत्र वारे उल्लेख हुने नगरेको ।
६. कम्पनीबाट ऋणीहरूको परियोजना तथा व्यवसाय सञ्चालन अवस्था र धितो मूल्यांकन घटवढ सम्बन्धमा निरीक्षण तथा अनुगमन गर्ने नगरिएको ।

२.३ सम्भ्रना फाइनेन्स कम्पनी, बनेपा, काभ्रे

मिति २०६२।१।३ देखि २०६२।१।१० सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणमा कम्पनीको पूँजीकोष अनुपात जोखिम भारित सम्पत्तिको ६.२२ प्रतिशत, प्राथमिक पूँजी जोखिम भारित सम्पत्तिको ५.४२ प्रतिशत भएकोले सुपरिवेक्षकीय विश्लेषणको आधारमा पूँजीकोष अनुपात न्यून रहेको देखिएको छ । तरलता अनुपात निक्षेपको २.०७ प्रतिशत रहेको पाइयो ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. स्थलगत निरीक्षणबाट थप हुने कर्जा नोक्सानी व्यवस्था र नगदमा प्राप्त नभएको व्याज मुलतवी हिसावमा सारी समायोजन गर्दा कूल पूँजीकोष २.०९ प्रतिशत र प्राथमिक पूँजीकोष १.२८ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेकोले यस बैंकको निर्देशन अनुसार पूँजीकोष कायम नरहेको ।
२. यस बैंकको निर्देशन विपरित २०६२ कार्तिक मसान्तमा प्राथमिक पूँजीको १७.०९ गुणा वित्तीय स्रोत संकलन भएको ।
३. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी अध्यादेश अनुसार सञ्चालक समितिको बैठक वर्षमा १२ पटक वस्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा आ.व. २०६०।०६९ मा १० पटक र २०६१।०६२ मा ८ पटक मात्र बैठक बसेको ।
४. यस बैंकको निर्देशन विपरित सञ्चालक समितिको मिति २०६१।६।१५ को बैठकबाट कम्पनीका सञ्चालक, संस्थापक शेयरधनीहरूलाई मोटर, मोटरसाइकल, टि.भि., कम्प्युटर खरिद गर्न र आवास कर्जा तथा मोवाइल फोन सुविधा समेत दिने निर्णय भएको ।
५. कम्पनीमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई कर्मचारी नियमावलीमा व्यवस्था भए बमोजिम बाहेक ऋण तथा सुविधा प्रदान गर्न नपाइनेमा सञ्चालक सरह कर्जा दिने निर्णय गरेको ।

२.४ नेशनल फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौँ

मिति २०६२।१।२।२ देखि २०६२।१।२।१५ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूँजीकोष अनुपात जोखिम भारित सम्पत्तिको २१.३५ प्रतिशत, प्राथमिक पूँजी जोखिम भारित सम्पत्तिको २०.६५ प्रतिशत, तरलता अनुपात २.०७ प्रतिशत रहेको पाइयो ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. यस बैंकको निर्देशन बमोजिम किस्तावन्दी उल्लेख भएको तर कर्जा नोक्सान व्यवस्थाको लागि गणना गर्दा किस्ता रकम एवं भाखा नाघेको रकम दुबैलाई त्रैमासिक रूपमा गणना गर्ने गरेकोले सही ढंगले जोखिम व्यवस्था नभएको ।

२. बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन नं. २ को दफा ४ मा आवधिक कर्जाको लागि थप व्यवस्था शीर्षक अन्तरगत किस्तावन्दीमा प्रदान गरिएका आवधिक कर्जाहरूको साँवाको किस्ताले भाखा नाघेमा सम्पूर्ण वक्यौता कर्जा रकमलाई नै किस्ता रकमको भाखा नाघेको अवधिको आधारमा वर्गीकरण गर्नुपर्नेमा सो अनुरूप नगरेको ।
३. निरीक्षण भएका कर्जा फाइलहरूमध्ये केहीमा कर्जा सूचना नलिएको, सदुपयोगिता निरीक्षण नभएको, घरजग्गा धितो राखिएको कर्जामा घरजग्गाको कर तिरोको रसिद नभएको, बीमायोग्य धितोहरूको बीमा नभएको ।
४. आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी विस्तृत प्रणाली तयार गरी सोको आधारमा कम्पनीको आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्य नगराएको ।
५. कम्पनीको पूँजी योजना, सम्पत्ति दायित्व व्यवस्थापन, शाखा विस्तार योजना आदिको उपयुक्त नीति, रणनीति वा कार्यनीति तर्जुमा गरी लागु नगरेको ।
६. हाल कम्पनीमा रहेको लगानी नीति छुट्टै नभई कर्जा नीतिकै एउटा परिच्छेदको रूपमा रहेको हुनाले छुट्टै तथा विस्तृत रूपमा लगानी नीति तयार नगरेको ।
७. कम्पनीले सञ्चालकहरूको पूर्ण विवरण सहितको छुट्टाछुट्टै फाइल खडा नगरेको ।
८. क्षेत्रगत रूपमा प्रवाह गरिएको कर्जा तथा सुविधालाई कर्जा सघनता अनुसार प्राथमिक पूँजीको अनुपातमा शतप्रतिशत वा सोभन्दा बढी एउटै क्षेत्रमा प्रवाह गर्नुपर्ने भएमा सञ्चालक समितिबाट अनुमोदन गराई सो सम्बन्धमा कर्जाको मापन, अनुगमनको कार्यविधि तथा सूचना प्रणालीको व्यवस्था नगरेको ।
९. कम्पनीबाट सुरक्षणस्वरूप दिइने धितोको मूल्यांकन गर्ने मूल्यांकनकर्ताहरूसँग सम्झौता गर्दा कालोसूचीमा समावेश गर्न सकिने सम्बन्धी व्यवस्था उल्लेख नभएको ।

२.५ गोरखा फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

मिति २०६२।४।१६ देखि २०६२।४।३२ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूँजीकोष अनुपात जोखिम भारित सम्पत्तिको १६.९९ प्रतिशत, प्राथमिक पूँजी अनुपात जोखिम भारित सम्पत्तिको १६.१३ प्रतिशत, तरलता अनुपात १.०८ प्रतिशत रहेको पाइयो ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. कम्पनीले आफ्नो नियमित काम कारवाहीलाई प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गर्न वार्षिक कार्य योजना, लगानी नीति, सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन, पूँजीयोजना, शाखा विस्तार योजना, व्यवस्थापन सूचना प्रणाली, खर्च निर्देशिका आदिका सम्बन्धमा उपयुक्त नीति, रणनीति एवं कार्यनीति तय गरी लागु नगरेको ।
२. कर्जा नीति निर्देशिकाले कम्पनीको विद्यमान कर्जा लगानीका महत्वपूर्ण पक्षहरूलाई समेट्न नसकेको कारण प्रभावकारी रूपमा लागु हुन नसकेको । जस्तै: कर्जा स्वीकृति तथा भुक्तानी प्रक्रिया, अपलेखन सम्बन्धी व्यवस्था नखुलाइएको कारण कर्जा लगानीमा शीर्षक अनुसार एकरूपता कायम हुन नसकेको ।
३. कम्पनीले Pumori Software प्रयोग गरिरहेको भएतापनि पूर्णरूपमा Output लिन नसकेको । साथै, उपरोक्त Software परीक्षण गर्न System Audit नभएको तथा कर्मचारीहरूलाई तहगत लिखित सञ्चालन अख्तियारी नभएको ।
४. Credit Appraisal System पर्याप्त र व्यवस्थित नभएको कारणले कर्जा Negotiation गर्दा निर्धारित व्याजदरलाई ऋणीको अनुरोधका आधारमा पटक पटक घटाउने गरेको तथा पेनाल व्याज छुट दिने गरेको देखिएकोले व्याजदर तथा पेनाल व्याज छुट सम्बन्धमा पारदर्शिता

नदेखिएको ।

५. कर्जा नीति निर्देशिकामा व्यवस्था भएको हायरपचेज कर्जा बढीमा ३ वर्ष, व्यापार कर्जा रू.५ लाखसम्म र बढीमा ३ वर्ष अवधिको हुने व्यवस्था रहेकोमा सोको विपरित हायरपचेज अन्तर्गत ५ वर्ष पुरानो सवारी साधनहरूमा कर्जा प्रवाह गरेको ।
६. आवास कर्जा अन्तर्गत भवन निर्माणमा प्रवाह गरिएका कर्जा फाइलहरूमा भवन निर्माणका लागि आवश्यक नक्सा पास स्वीकृति, घरको नक्सा, निर्माण ईष्टिमेट जस्ता कागजातहरू लिने नगरेको ।

२.६ युनिभर्सल फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

मिति २०६२।५।५ देखि २०६२।५।२६ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूंजीकोष अनुपात जोखिम भारित सम्पत्तिको १३.९१ प्रतिशत, प्राथमिक पूंजी जोखिम भारित सम्पत्तिको १३.०७ प्रतिशत, तरलता अनुपात २.१९ प्रतिशत रहेको पाइयो ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कौफियतहरू देहाय बमोजिम छन् ।

१. आशाज कलेक्सनका तर्फबाट अधिकारप्राप्त व्यक्ति जितेन्द्रलाल श्रेष्ठको नाममा वा. २ च २४३० नम्बरको मित्सुबिसी पाजेरो गाडी धितो रहने गरी मिति २०५८।९।१२ मा रू.१२ लाख हायरपचेज कर्जा प्रदान गरिएकोमा निरीक्षण अवधिसम्म निजसंग सांवा रू.९,९७,८६४।- र व्याज रू.२२,७४५।- समेत गरी जम्मा रू.१०,२०,६०९।- असुल उपर गर्न बाँकी रहेको ।
२. अटोपावर इन्टरनेशनल प्रा.लि.का सञ्चालक सहदेव कक्षपतिलाई विभिन्न चेसिस नं. का ६ वटा टेम्पोहरू खरिद गर्न उक्त टेम्पोहरू नै धितो रहने गरी मिति २०५९।१।२५ मा रू.१५ लाख हायरपचेज कर्जाप्रदान गरिएकोमा निरीक्षण अवधिसम्म निजसंग सांवा रू.१४,९५,८४१।- र व्याज रू.२०,२८६।- असुल गर्न बाँकी रहेको । ३ वर्षको भुक्तानी अवधि कायम गरी कर्जा लगानी गरिएकोमा कर्जा नोक्सानी व्यवस्थाको लागि छुट्याउनुपर्ने रकम न्यून गर्ने उद्देश्यले २ वर्ष ३ महिनाको ग्रेस अवधि प्रदान गरिएको ।
३. जमानी दिने व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण तथा जमानी रकम वरावरको सम्पत्ति विवरण नलिई नारा इन्टरनेशनल कम्पनीका अधिकारप्राप्त सञ्चालक श्री अतुललाल श्रेष्ठलाई कुनै पनि धितो नलिई निजकै व्यक्तिगत जमानीमा मिति २०६०।३।२४ को कार्यकारी निर्देशक स्तरको निर्णयबाट २ वर्ष भुक्तानी अवधि कायम गरी रू.१८ लाख ५० हजार औद्योगिक कर्जा प्रदान गरिएकोमा निरीक्षण अवधिसम्म सांवा रू.१८ लाख ५० हजार र व्याज रू.५,८६,१७१।- असुल गर्न बाँकी रहेको ।
४. शितल ट्रेडिङ्ग कर्न्सनको नाममा फर्म दर्ता भएकोमा सो फर्मको सञ्चालकहरूबाट कर्जा कारोवार वारे महेन्द्र महर्जनलाई अख्तियारी प्रदान नगरेकोमा निजलाई मिति २०६५।९।३० अन्तिम भुक्तानी मिति कायम गरी २०६०।९।३० मा रू.१७ लाख कर्जा लगानी गरेकोमा २०६२ श्रावण मसान्तसम्ममा रू.१७ लाख सांवा तथा रू.२५,८४९।३१ व्याज तथा हर्जाना बाँकी रहेको ।
५. फार्मास्यूटिकल्स कम्पनी अफ नेपाल, वीरगञ्ज, पर्सालाई मिति २०६१।४।१८ मा मात्र कर्जा सूचना केन्द्रले ऋणी वारे कर्जा सूचना दिएको भए पनि सो सूचना प्राप्त गर्नु अगावै मिति २०६१।३।२४ मै मिति २०६१।३।२४ अन्तिम भुक्तानी मिति कायम गरी मिति २०६१।३।२४ मा रू.२६,२५ हजार कर्जा प्रवाह गरेकोमा २०६२ श्रावण मसान्तसम्ममा रू.२५,१८,५१६।८७ सांवा तथा रू.३९,१७०।१४ व्याज तथा हर्जाना रकम बाँकी देखिएको ।

६. आवास कर्जा प्रवाह गर्दा आवास खरिद, निर्माण, मर्मत सम्भार तथा आवासीय जग्गा खरिदमा कर्जा प्रवाह गर्नुपर्ने तर जग्गा खरिद बिक्री (Real Estate) कारोवार गर्ने व्यक्तिहरूलाई व्यापार कर्जा (Trading Loan) प्रवाह गर्नुपर्नेमा आवास कर्जा शीर्षक अन्तर्गत कर्जा प्रवाह गरेको । उदाहरणको लागि तोयानाथ पौडेल, भैरव राई आदि ।
७. कर्जा प्रवाह गर्नु अगावै ग्राहक वा ऋणीको बारेमा कर्जा सूचना केन्द्रबाट अनिवार्य रूपमा कर्जा सूचना लिनुपर्नेमा कर्जा सूचना नै नलिई दइति गुरूंग का.म.न.पा. १६, वालाजुलाई ३ वर्ष भुक्तानी अवधि कायम गरी मिति २०६०।१।२२ मा रु.४० लाख आवास कर्जा प्रदान भएको । उक्त कर्जाको भुक्तानी अवधि ३ वर्ष भएको कर्जालाई २ वर्षको ग्रेस अवधि प्रदान गरेको ।

२.७ नेपाल मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

मिति २०६२।१।१ देखि २०६२।१।१९ गतेसम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूंजीकोष वित्तीय स्रोत संकलन, अनिवार्य नगद मौज्जात सम्बन्धी निर्देशनहरु पालना गरेको देखिएको ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम छन् ।

१. साधारण सभाबाट तोकिएका लेखापरीक्षकको पारिश्रमिक भन्दा बढी रकम भुक्तानी गरेको ।
२. कतिपय ऋणीहरुको धितो रहेको सम्पत्तिको बीमा गराई संस्थाले बीमा प्रिमियम भुक्तानी गरी ऋणीसंग असुल उपर नगरी सण्ड्रेडेटर्स हिसावमा राखिएको ।
४. ढुकुटीको बीमा गरिएको रकमभन्दा बढी ढुकुटीमा नगद मौज्जात रहेकोले नगद जोखिम देखिएको ।

२.८ नेपाल श्रीलङ्का मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

संस्थाको मिति २०६२।८।५ देखि २०६२।८।१९ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षण गर्दा पूंजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, निक्षेप संकलन, अनिवार्य मौज्जात र तरल सम्पत्तिको व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशनको आंशिक पालना गरेको देखिएको ।

निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमका प्रमुख कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन, पूंजी योजना, शाखा विस्तार योजना, व्यवस्थापन सूचना प्रणाली आदिका सम्बन्धमा उपयुक्त नीति, योजना, रणनीति एवं कार्यनीति तयार नगरिएको ।
२. कर्जा नीतिमा समयानुकूल परिवर्तन गर्नुपर्ने देखिएको ।
३. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षण गराउने तर्फ व्यवस्थापन गम्भिर नरहेको ।
४. यथासमयमा साधारण सभा नगरिएको ।
५. सण्ड्रेडेटर्स र सण्ड्रेड्रेडिटर्सको हिसाव मिलान नभएको ।
६. निर्देशन अनुरूप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको ।

२.९ वर्ल्ड मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी, हेटौंडा, मकवानपुर

मिति २०६२ फागुन २ गतेदेखि ११ गतेसम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूंजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, निक्षेप संकलन, अनिवार्य मौज्जात र तरल सम्पत्तिको व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशनहरु संस्थाले आंशिक पालना गरेको देखिएको ।

निरीक्षणबाट देहायका कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. न्यूनतम पूँजीकोष कायम नगरेको ।
२. निर्धारित सीमा भन्दा बढी हुने गरी वित्तीय स्रोत संकलन गरेको ।
३. गैरवैकिङ्ग सम्पत्तिको रूपमा सकारेको सम्पूर्ण सम्पत्ति संस्थाको नाममा पूर्ण स्वामित्व नआएकोले बांकी सम्पत्तिको नोक्सानी व्यवस्था थप गरेको नदेखिएको ।

२.१० श्री इन्भेष्टमेण्ट एण्ड फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

मिति २०६३ जेष्ठ १४ गतेदेखि ३१ गतेसम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूँजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, अनिवार्य नगद मौज्दात सम्बन्धी निर्देशनहरु संस्थाले पालना गरेको देखिएको ।

निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमका कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. लेखापरीक्षण समिति पूर्ण नभएको ।
२. संस्थाको कार्यकारी प्रमुख शशीराज पाण्डेले विदेश (भारत) भ्रमण गर्दाको खर्च रु. १.०२ लाख सञ्चालक समितिबाट स्वीकृति तथा अनुमोदन नभएको ।

२.११ युनाइटेड फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

संस्थाको मिति २०६२।४।१८ देखि २०६२।५।९ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूँजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, अनिवार्य नगद मौज्दात र तरल सम्पत्ति सम्बन्धी निर्देशनहरुको पालना गरिएको देखिएको ।

निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमका प्रमुख कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. कानूनी व्यवस्थानुसार तोकिएको संख्यामा सञ्चालक समितिको बैठक बस्न नसकेको ।
२. सञ्चालक समितिको बैठकमा नीतिगत निर्णयहरुलाई अधिकतम रूपमा समावेश नगरिएको ।
३. क्षेत्रगत कर्जा सम्बन्धी व्यवस्थामा उल्लेख भएको सीमाभन्दा अधिक हुने गरी कर्जा प्रवाह गरेको ।
४. निर्देशन अनुरूप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको ।

२.१२ मर्चेण्ट फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

मिति २०६२।१।१९ देखि २०६२।१।१६ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूँजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, निक्षेप संकलन, अनिवार्य मौज्दात, तरल सम्पत्तिको व्यवस्था र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशनहरु आंशिक पालना भएको देखिएको ।

निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमको प्रमुख कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. सञ्चालकलाई पारिश्रमिक प्रदान गरेको ।
२. संस्थाको चुक्ता पूँजीको १ प्रतिशतभन्दा बढी शेयर धारण गर्ने शेयरधनी सुरेन्द्रबहादुर श्रेष्ठलाई मासिक पारिश्रमिक दिई सल्लाहकार नियुक्ति गरेको ।
३. लेखापरीक्षण समितिले दिएको निर्देशन व्यवस्थापनले पालना नगरेको ।
४. संस्थाको कर्मचारीलाई आफ्नै संस्थाको शेयर खरिद गर्न कर्जा प्रदान गरिएको ।

२.१३ लुम्बिनी फाइनेन्स एण्ड लिजिङ्ग कम्पनी, काठमाडौं

मिति २०६२।१।२८ देखि २०६२।१।१७ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूंजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, निक्षेप संकलन, अनिवार्य नगद मौज्दात र तरल सम्पत्ति सम्बन्धी निर्देशनको पालना गरेको देखिएको ।

निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमको प्रमुख कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. सञ्चालक समितिको ११७ औं बैठकले आन्तरिक लेखापरीक्षकलाई आफ्नो पक्षमा प्रतिवेदन दिनु भन्ने आशयको निर्णय भएको ।
२. कर्जा प्रदान गर्दा संस्थापक सदस्यहरु जमानत बस्ने गरेको ।
३. कर्जा नोक्सानी व्यवस्था नपुग भएको ।
४. कर्जा नीति निर्देशिकामा उल्लेख नभएका कर्जा प्रवाह गरेको ।

२.१४ एस फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

मिति २०६२।१।२१ देखि २०६२।१।२० गतेसम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणका क्रममा पूंजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, अनिवार्य नगद मौज्दात, तरल सम्पत्तिको व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशनहरुको पालना भएको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. लेखापरीक्षण समितिले संस्थाको आर्थिक अवस्थाको समीक्षा, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली र लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम तयार गर्ने नगरेको ।
२. कर्जा नीति निर्देशिकामा चालु पूंजी कर्जा सम्बन्धी स्पष्ट व्यवस्था नभएको ।
३. निर्देशन अनुरूप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको ।

२.१५ इन्टरनेशनल लिजिङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

संस्थाको मिति २०६२।४।२३ देखि २०६२।५।१३ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणबाट पूंजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, अनिवार्य नगद मौज्दात, तरल सम्पत्तिको व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशनहरुको पालना गरिएको देखिएको । निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमका प्रमुख कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. सम्पत्ति तथा दायित्वको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था नगरेको ।
२. कर्जा सूचना तथा कालोसूची सम्बन्धी निर्देशन पालना पूर्ण रुपमा पालना नभएको ।
३. निर्देशन अनुरूप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको ।

२.१६ महालक्ष्मी फाइनेन्स लिमिटेड, बीरगञ्ज, पर्सा

मिति २०६२ आश्विन ९ देखि १७ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणबाट पूंजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, अनिवार्य मौज्दात र तरल सम्पत्तिको व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशनहरुको पालना भएको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन, पूंजी योजना, शाखा विस्तार योजना, व्यवस्थापन सूचना

प्रणाली आदिका सम्बन्धमा उपयुक्त नीति, योजना, रणनीति एवं कार्यनीति तय गरी लागु नगरेको ।

२. एउटै ग्राहकलाई एउटै प्रयोजनको लागि पटक पटक कर्जा प्रवाह गर्ने गरेको ।
३. कर्जा नोक्सानी व्यवस्थामा नपुग रकम थप गर्नुपर्ने ।
४. आन्तरिक लेखापरीक्षणको कार्यविधि बनाई लागु नगरेको ।

२.१७ सृजना फाईनान्स कम्पनी लिमिटेड, लाहान, सिरहा

मिति २०६३।१।२६ देखि २०६३।२।२ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणका क्रममा अनिवार्य नगद मौज्जात २.११ प्रतिशत, प्राथमिक पूंजी जोखिम भारित सम्पत्तिको ३०.१३ प्रतिशत, पूंजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको ३०.८१ प्रतिशत रहेको छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु निम्नानुसार छन् ।

१. कर्जा नीतिको दफा १.३ मा शहरी क्षेत्रमा मूल्यांकित धितोको अधिकतम ६० प्रतिशत र दफा १३.५ मा अधिकतम ७० प्रतिशतसम्म कर्जा प्रवाह गर्न सकिने उल्लेख भएको हुंदा त्यसमा एकरूपता नदेखिएको ।
२. कर्जा नीतिमा किटान भए अनुरूप कर्जा स्वीकृतिपत्रमा व्याजदर तथा सेवाशुल्क र भुक्तानी अवधि किटान नगरिएको र ऋणीलाई भुक्तानी तालिका उपलब्ध नगरिएको ।
३. सञ्चालकको परिवारको नाममा कर्जा बक्यौता रहेको ।
४. १ प्रतिशत भन्दा बढी शेयर धारण गरेका शेयरधनीलाई कर्जा प्रवाह गरेको ।
५. कर्जा नीति अनुसार संस्थाबाट प्रवाहित कर्जाको ३ महिनाभित्र कार्यकारी प्रमुखबाट सदुपयोगिता जांच गर्नुपर्ने कार्य नभएको ।
६. केही कर्जा फाइलहरुमा कर्जा आवेदन फाराम नभरिएको, विश्लेषण नगरिएको, धितोको विवरण उल्लेख नभएको पाइयो ।
७. कर्जा नीतिमा ऋण स्वीकृत गर्ने अख्तियारी विभिन्न तहमा रहेको भए पनि सबै कर्जा प्रवन्ध सञ्चालकबाट स्वीकृत भएको ।
८. कर्जा प्रवाह गर्दा संस्थाका पदाधिकारीबाट धितो मूल्यांकन गरी कर्जा प्रवाह गर्ने गरेको । धितो मूल्यांकन समिति गठन नभएको तथा एउटै व्यक्तिबाट मात्र धितो मूल्यांकन हुने गरेको ।
९. निर्देशन बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको ।
१०. स्वीकृति नलिई संस्थापक र सर्वसाधारण समूहको शेयर स्वामित्व अनुपात परिवर्तन गरिएको ।
११. नियमावलीमा तोकिएको व्यवस्था विपरित सञ्चालकहरुलाई बढी भत्ता प्रदान गरेको ।
१२. आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी हुन नसकेको ।

२.१८ नेपाल बंगलादेश फाइनान्स एण्ड लिजिङ्ग कम्पनी, विराटनगर, मोरङ्ग

मिति २०६२।१।५ देखि २०६२।१।११ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणका क्रममा रु.३,८५,७८ हजार कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कम गरेको पाइयो भने प्राथमिक पूंजी ६.५६ प्रतिशत, पूंजीकोष ७.९४ प्रतिशत रही सो सम्बन्धी निर्देशनको पालना भएको पाइएन ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. सञ्चालक श्री दुर्गामान श्रेष्ठलाई प्रदान भएको भत्ता सुविधा नियमित नदेखिएको ।
२. ऋणीले दाखिला गरी भुक्तानी प्राप्त हुन नसकेका चेकहरुको रकम वासलातको सम्पत्तितर्फ बैङ्क मौज्जात हिसाबमा देखाएको र त्यस्ता ऋणीहरुलाई कालोसूचीमा समावेश नगरेको ।

३. कानून विपरित नेपाल श्रीलङ्का मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स कम्पनीका सञ्चालक श्री उदय नेपाली श्रेष्ठलाई सञ्चालक समितिको अध्यक्षमा मनोनित गरेको ।
४. निर्देशन विपरित संस्थाका अध्यक्ष तथा सञ्चालक समितिका नातेदारलाई कर्जा प्रवाह भएको ।
५. आफ्नै समूहका कम्पनी वा सोसंग आवद्ध कम्पनीहरूको शेयर धितो राखी जोखिमपूर्ण तवरले कर्जाहरू प्रदान गरिएको ।

२.१९ ओम फाइनान्स कम्पनी, पोखरा, कास्की

मिति २०६३।२।१४ देखि २०६३।२।२१ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणका क्रममा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रु.६९,६१ हजार थप गर्न निर्देशन दिइएको छ । उक्त संस्थाको अनिवार्य नगद मौज्जात २.१० प्रतिशत, प्राथमिक पूंजी जोखिम भारित सम्पत्तिको १४.१३ प्रतिशत, पूंजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको १४.९८ प्रतिशत रहेको छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. संस्थाले ऋणपत्र, शेयर तथा डिभेन्चरमा लगानी गर्ने नीति तथा कार्यविधि सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत गराई लागू नगरेको । मिति २०६२।२।१६ मा लुम्बिनी जनरल इन्स्योरेन्स संस्था लिमिटेडका रु.१० लाख बराबरको १०,००० कित्ता संस्थापक शेयर खरिद गरेको देखिएकोमा निरीक्षण अवधिसम्म उक्त शेयर धितोपत्र बजारमा सूचिकृत नभएको ।
२. वासलात बाहिरको कारोवार गर्न आवश्यक नीति तर्जुमा नै नगरी गैरकोषमा आधारित सुविधा प्रदान गरेको ।
३. कर्जा नीति निर्देशिका, २०६२ मा संस्थाले कर्जा प्रवाह गर्ने विभिन्न शीर्षकमा ऋणीको स्थलगत र लगानी गर्ने रकमको अनुपात, हायरपर्चेज अन्तरगत सेकेण्ड ह्याण्ड सवारी साधनको मूल्यांकन गर्ने आधार, सहवित्तीयकरण कर्जा, कर्जा वर्गीकरण र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था, धितो मूल्यांकन, कर्जा प्रवाह गर्दा सांवाको किस्ता भुक्तानी गर्न २ वर्षसम्मको ग्रेस पिरियड दिने तथा बैदेशिक रोजगारी तथा शेयरको धितोमा दिइने कर्जाको सम्बन्धमा उल्लेख नभएको ।
४. संस्थाले कर्जा प्रवाह गर्दा सुरक्षणको रूपमा लिइने धितोको मूल्यांकन सम्बन्धमा संस्थाको कर्जा नीति निर्देशिकामा कुनै व्यवस्था नगरेको । धितो मूल्याङ्कन गर्न कुनै प्राविधिक नियुक्त नगरेको र सम्पूर्ण धितोको मूल्यांकन संस्थाका कर्मचारीहरूले नै गर्ने गरेको । कर्मचारीहरूले मूल्यांकन गर्ने सम्बन्धमा पनि कुन तहको कति अख्तियारी बारे स्पष्ट व्यवस्था नभएको ।
५. सुरक्षणवापत लिइने चलअचल सम्पत्ति, घरजग्गाको मूल्यांकन गर्दा सरकारी दरमा २० प्रतिशतसम्म भार दिई मूल्यांकन कायम गर्ने सञ्चालक समितिको निर्णय कार्यान्वयन नभएको ।
६. संस्थाबाट प्रवाहित कर्जाको सांवा तथा व्याज तोकिएको अवधिमा चुक्ता नभएको अवस्थामा समयमा नै तरताकेता गरी असुली वा अन्य कानूनी प्रकृया थालनी कार्य समयमा हुन नसकेको ।
७. कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व केही ऋणीहरूको कर्जा सूचना लिएको नदेखिएको, रु.२५ लाखभन्दा बढी कर्जा लिने ऋणीको वारेमा कर्जा सूचना केन्द्रलाई जानकारी नदिएको, कर्जा सदुपयोग भए नभएको तथा परियोजना सञ्चालनमा रहे नरहेको सम्बन्धमा अनुगमन निरीक्षण नगरेको, धितोमा लिइएको कतिपय अचल सम्पत्तिको बीमा नविकरण नभएको ।
८. संस्थाले आवास तथा आवधिक कर्जा तथा सुविधाहरूको क्षेत्रगत कर्जाको जोखिमको अनुगमन एवं सूचना प्रणालीको व्यवस्था गरी अनुगमन गर्ने नगरेको ।

९. संस्थाको चुक्ता पूँजीको १ प्रतिशत वा सोभन्दा बढी शेयर लिएका व्यक्तिलाई कर्जा प्रवाह गरेको ।
१०. वास्तविक, अनुमानित र प्रक्षेपित बजेट तथा योजनाको लक्ष्य एवं उपलब्धीको समीक्षा नगरेको तथा व्यवसायिक योजना तथा रणनीति योजना तर्जुमा नगरेको ।
११. संस्थाले सञ्चालक तथा कम्पनी सचिवको दर्ता किताव नराखेको तथा कम्पनी सचिवको नियुक्ति गरी काम कर्तव्य र अधिकार नतोकेको ।
१२. कर्मचारी बढुवा गर्दा मूल्यांकन गर्ने आधार तथा मूल्यांकन फारामको व्यवस्था नगरेको । कर्मचारीको पदपूर्ति सम्बन्धमा संस्थाको कर्मचारी विनियमावलीमा रिक्त पदपूर्ति गर्ने व्यवस्थित प्रक्रिया नअपनाएको । कर्मचारीको कार्यदक्षता अभिवृद्धि गर्न थप तालिमको व्यवस्था नगरेको ।
१३. लेखापरीक्षण समितिले संस्थाको आर्थिक अवस्थाको समीक्षा, आन्तरिक नियन्त्रण, लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम र लेखापरीक्षणको परिणाम सम्बन्धमा विस्तृत छलफल नगरेको र व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिने नगरेको ।
१४. आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्य आउटसोर्सिङ्ग गरेकोमा आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी विस्तृत कार्य प्रणाली तयार गरी आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्य गराउने नगरेको, अवलोकन गरिएका कर्जा फाइलहरुमा रहेका कैफियतहरुको फाइल अनुसार प्रतिवेदनमा उल्लेख नगरी समग्र कैफियत मात्र उल्लेख भएको, सम्पत्तिहरुको भौतिक परीक्षण गरी अवस्था, प्रयोग आदि सम्बन्धमा प्रतिवेदनमा उल्लेख नभएको ।

२.२० कस्मिक मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स कम्पनी, काठमाडौं

कस्मिक मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स कम्पनी लिमिटेडको मिति २०६३।२।१४ देखि २०६३।३।३३ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणका क्रममा कम्पनीको २०६२ चैत्रको वित्तीय विवरणको आधारमा अनिवार्य नगद मौज्दात २.०६ प्रतिशत, प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको क्रमशः ६.४० प्रतिशत र ६.७४ प्रतिशत भएको देखिन्छ । कम्पनीले गरेको कर्जा नोक्सानी व्यवस्थामा स्थलगत निरीक्षण पश्चात सो अवधिसम्ममा थप गर्नुपर्ने देखिएको रु.१८,२९ लाख समायोजन गर्दा प्राथमिक पूँजी तथा पूँजीकोष दुवै ऋणात्मक भएको देखिन्छ । उल्लेखित दुवै अवस्थामा यस बैंकको न्यूनतम पूँजीकोष सम्बन्धी निर्देशनको पालना भएको देखिंदैन ।

स्थलगत निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. सुपरिवेक्षणीय विश्लेषणको आधारमा २०६२ चैत्रसम्ममा कूल कर्जामा निष्क्रिय कर्जाको अंश ५२.७१ प्रतिशत रहेको ।
२. कर्जा नीति २०६२ मा सुरक्षणवापत राखिने धितोको मूल्यांकन गर्ने प्रक्रिया तथा मूल्यांकित रकमको कति प्रतिशतसम्म कर्जा प्रवाह गर्ने सम्बन्धमा उल्लेख नगरिएको, सेकेण्ड ह्याण्ड सवारी साधनको मूल्यांकन के आधारमा गर्ने तथा कतिसम्म लगानी गर्ने भन्ने सम्बन्धमा उल्लेख नगरिएको, सहवित्तीयकरण कर्जा सम्बन्धी निर्देशिका तयार नपारिएको र कर्जा वर्गीकरण र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था सम्बन्धमा उल्लेख नभएको ।
३. संस्थाका गैरकार्यकारी सञ्चालकले कार्यकारी अधिकार प्रयोग गरेको ।
४. कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण नभएको तथा बीमायोग्य धितोहरुको समेत बीमा नभएको ।
५. त्रैमासिक रुपमा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था नगरेको ।
६. पुरानो कर्जाको किस्ता तिर्नको लागि नयां कर्जा प्रवाह भएको ।

७. सञ्चालकहरूको पूर्ण विवरण सहितको छुट्टाछुट्टै फाइल खडा नगरेको तथा सञ्चालकको योग्यता तथा कार्य अनुभव नखुलाइएको ।
८. जमानतपत्र जारी तथा स्वीकार गर्ने सम्बन्धमा नीतिगत व्यवस्था नगरेको ।
९. कर्मचारी विनियमावलीमा रिक्त पद नयां नियुक्ति वा बहुवाबाट पूर्ति गर्न पदपूर्ति समितिको गठन गर्ने तथा नियुक्तको लागि प्रतियोगिता र परीक्षाको किसिम समेत निर्धारण गरिएको भएतापनि सोको कार्यान्वयनका लागि व्यवस्थित प्रक्रिया नअपनाइएको तथा कर्मचारीको कार्यक्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिमको व्यवस्था नगरेको ।
१०. लेखापरीक्षण समितिले संस्थाको आर्थिक अवस्थाको समीक्षा, आन्तरिक नियन्त्रण, लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम र लेखापरीक्षणको परिणाम सम्बन्धमा विस्तृत छलफल गरी व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिनुपर्नेमा सो नभएको । आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी विस्तृत कार्य प्रणाली तयार नगरेको ।
११. प्रतिमहिना रु.४८,७०६/- का दरले भुक्तानी गर्नेगरी भाडामा लिएका कोठाहरु उत्पादनमूलक कार्यको लागि प्रयोग नगरी संस्थापक समूहले प्रयोग गरेको देखिएको ।
१२. कर्जा नीति विपरित संस्थापकहरु सम्बद्ध रहेका संस्थाहरुमा कर्जा लगानी गरिएको ।
१३. यस बैंकको स्वीकृति नलिई विभिन्न वित्तीय संस्थाहरुको संस्थापक शेयरको धितोमा कर्जा प्रवाह गरिएको ।

२.२१ सेन्ट्रल फाइनेन्स कम्पनी, ललितपुर

मिति २०६२।१२।२ देखि २०६२।१२।१५ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणका क्रममा कम्पनीको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रु.३४,७८ हजारले नपुग देखिएको र संस्थाको २०६२ पौष मसान्तको सुपरिवेक्षणीय वित्तीय विवरणको आधारमा पूँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको १०.९१ प्रतिशत मात्र देखिएकोले निर्देशन बमोजिम पर्याप्त नरहेको ।

निरीक्षणबाट देहाय अनुसारका प्रमुख कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. लेखापरीक्षण समितिको बैठक आन्तरिक/बाह्य लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनका प्रत्युत्तर तयार गर्नमा मात्र सीमित रहेको । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको प्रभावकारिता, संस्थागत सुशासन तथा आन्तरिक नियन्त्रणार्थ तयार गरिएका विभिन्न नीति नियम तथा निर्देशिकाहरुको कार्यान्वयन प्रभावकारी नरहेको । लेखापरीक्षण समितिले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको प्रभावकारिता, संस्थागत सुशासन तथा आन्तरिक नियन्त्रणार्थ तयार गरिएका विभिन्न नीति नियम तथा निर्देशिकाहरुको पूर्णतः पालना गराउन नसकेको ।
२. कर्मचारी सेवा विनियमावलीमा कर्मचारी बहुवाको आधार तथा कार्यसम्पादन मूल्यांकन सम्बन्धमा कुनै व्यवस्था नरहेको ।
३. सञ्चालकहरूको व्यक्तिगत विवरण पूर्ण रुपमा नराखेको ।
४. कम्पनीको धितो मूल्यांकनकर्ताहरुमध्ये द काठमाडौं कन्सल्ट बाहेक अन्य कुनै मूल्यांकनकर्तालाई वार्षिक रुपमा सूचीकृत गर्ने, सम्झौता गर्ने तथा व्यक्तिगत फाइल खडा नगरेको ।
५. सञ्चालक तथा कम्पनी सचिवको दर्ता किताब नराखेको तथा कम्पनी सचिवलाई नियुक्ति दिई काम कर्तव्य अधिकार नतोकिएको ।
६. कर्जा अपलेखन सम्बन्धी विनियमको अभावमा सञ्चालक समितिले सोभै निर्णय गरी कर्जा अपलेखन तथा मिनाहा गर्ने गरेको ।

७. Computer Server लाई भौतिक रूपले सुरक्षित छुट्टै स्थानमा नराखी Teller Counter मा सामान्य कम्प्युटर सरह राखिएको, कारोबारको आवधिक रूपमा Backup Copy तयार गरी कार्यालय भवन भन्दा बाहिर सुरक्षित स्थानमा राख्ने नगरेको । साथै, कार्यालयमा Power Backup तथा Fire Extinguisher को व्यवस्था नगरेको ।
८. कर्जा तथा सापटको वर्गीकरण अनुसार कर्जा नोक्सानी व्यवस्था अपर्याप्त रहेको ।
९. ऋणीको लिखित कार्ययोजना विना नै कर्जाको पूनर्तालिकीकरण/पूनर्सरचना गरेको ।
१०. एकै व्यक्ति वा समूहमा एकै वा विभिन्न मितिमा प्रवाह गरिएका कर्जालाई छुट्टाछुट्टै कर्जा खाता खोली छुट्टै कर्जाको रूपमा प्रबन्ध सञ्चालकको अख्तियारी सीमा नाघ्ने गरी स्वीकृत हुने गरेको तर सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत नभएको ।
११. कर्जा नीति निर्देशिकामा तोकिएको धितोको मार्जिन भन्दा बढी कर्जा प्रवाह गरिएको ।

२.२२ किष्ट मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स कम्पनी, काठमाडौं

मिति २०६२।१०।२ देखि २०६२।१०।१९ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणमा संस्थाको अनिवार्य नगद मौज्जात २.३७ प्रतिशत, प्राथमिक पूँजी जोखिम भारित सम्पत्तिको १२.५६ प्रतिशत, पूँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको १३.३४ प्रतिशत रहेको छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. सञ्चालक समितिको बैठकमा संस्थापक संस्था QED का तर्फबाट स्थायी प्रतिनिधि नियुक्ति नगरेकोले बैठकमा पटकै पिच्छे फरक फरक व्यक्तिले भाग लिने गरेको ।
२. मिति २०६१।४।२९ मा बसेको सञ्चालक समितिको बैठकले कम्पनीको लागि कार खरीद गरेको अनुमोदन गर्दा के कति रकममा खरीद गरेको र खरीद प्रकृया पुरा गरेको यकीन नगरेको तथा प्रबन्ध निर्देशकले ब्याजदर थपघट गर्दा कम्पनीलाई परेको प्रभावको विश्लेषण नगरेको ।
३. कम्पनीले वित्तीय जमानतको लागि धितो जारी गर्ने अवधि, मार्जिन तथा कमिशन जस्ता अन्य विषयहरुमा लिखित प्रकृयागत व्यवस्था तय नगरी वित्तीय संस्थाहरु उपर जमानत जारी गर्ने गरेको ।
४. अशोज, पौष, चैत्र र आषाढ महिनामा बांकी कर्जा रकमलाई वर्गीकरण गरी जोखिम कोषको व्यवस्था गनु पर्नेमा पौष र आषाढमा मात्र कर्जा वर्गीकरण तथा जोखिम व्यहोर्ने कोषको व्यवस्था गरेको ।
५. कम्पनीले कर्मचारी तथा सञ्चालकहरुको लागि छुट्टै आचारसंहिताको व्यवस्था नगरेको । संस्थापकहरु नै सञ्चालक रहेको संस्थाको तर्फबाट कर्जा प्रवाह गर्न जारी जमानतको आधारमा कर्जा प्रवाह भएको ।
६. संस्थापकहरुले आफ्नो पारिवारिक विवरण कम्पनीमा अद्यावधिक नराखेको ।
७. वित्तीय जमानत तथा कर्जा अपलेखन सम्बन्धी निर्देशिकहरु लागू नगरेको ।
८. कर्मचारीलाई दिइने सापटी सम्बन्धमा कर्मचारी विनियमावलीमा भएको व्यवस्था अनुसार छुट्टै शीर्षकमा नराखी कम्पनीद्वारा प्रवाहित कर्जामै समावेश गरेको ।
९. कम्पनीले निक्षेपमा दिने र कर्जामा लिने व्याजदर, व्याज गणना विधि, सेवा-शुल्क तथा हर्जाना सञ्चालक समितिबाट निर्णय नगरी लागू गरेको ।
१०. संस्थाले सम्पूर्ण व्यवसाय समेटिने गरी विस्तृत व्यवसायिक कार्ययोजना तयार नपारेको ।
११. अधिकांश कर्जाहरु (आवधिक कर्जाहरु समेत) परियोजना विना नै धितोमुखी भै लगानी गरेको,

प्रायः सबै कर्जाहरु एकैमुष्ट रुपमा प्रवाह भएको ।

२.२३ अरुण फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्स कम्पनी, धरान, सुनसरी

कम्पनीको वित्तीय अवस्थामा सुधार गराउन तथा निक्षेपकर्ताहरुको हितका लागि यस बैङ्कबाट पटक पटक उच्च व्यवस्थापक तथा सञ्चालकहरुलाई निर्देशन दिने तथा शर्तहरु तोकेको भएतापनि कम्पनीको वित्तीय स्थितिमा सुधार नआई Net Worth रु.२,५१ लाखले ऋणात्मक भएको, बाह्य लेखापरीक्षकले कम्पनीको Going Concern मा प्रश्न उठाएको लगायतका कारणले निक्षेपकर्ताहरुको हितलाई ध्यानमा राखी मिति २०६२।८।६ मा समस्याग्रस्त घोषणा गरी देहाय बमोजिम गर्न निर्देशन दिएको ।

१. आ.व. २०६४।६५ सम्ममा चुक्तापूँजी वृद्धि गरी रु.२,०० लाख पुऱ्याउने, निष्कृत्य कर्जा घटाई रु.५२.०७ लाखमा ल्याउने र यस बैङ्कको निर्देशन बमोजिम न्यूनतम प्राथमिक पूँजी तथा पूँजीकोष हनुपर्ने ।
२. २०६२ श्रावण मसान्तको वित्तीय विवरण अनुसार रु.५,५३.४८ लाखमा नबढ्ने गरी कर्जा प्रवाह गर्न तथा रु.६,५३.११ लाखमा नबढ्ने गरी निक्षेप सङ्कलन गर्ने ।
३. विभिन्न ऋणीहरुलाई प्रवाह गरेको कर्जाहरुमा पर्याप्त कर्जा नोक्सानी व्यवस्था नगरेको भनी बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएको रु.१०,३०,२४४।२९ थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्ने ।
४. नपुग कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रु.१०,३०,२४४।२९ नाफा नोक्सान हिसाबमा समायोजन गर्न र सो गरे पश्चात कर्मचारी बोनस दिन सक्ने स्थिति भएमा मात्र बोनस वितरण गर्ने ।
५. कम्पनीले मोरङ्ग अटो वर्क्स, त्रिलोक दमक र विराटनगर मार्फत हायरपचेज लगानी गर्दा ऋणीले तिर्नुपर्ने कर्जाको किस्ता वापतको रकम उक्त फर्ममा जम्मा गर्ने गरेको तथा कम्पनीले सम्बन्धित ऋणीको खातालाई क्रेडिट गरी उक्त अटो वर्क्सलाई डेबिट जनाई रु.६,४१,४५६।७२ रकम बाँकी देखिएको र सो रकम कति समयदेखि बक्यौता रहेको हो? उक्त रकम अविलम्ब असुल उपर गर्ने ।
६. संस्थापक श्री बलराम भट्टराईलाई पेशकी दिएको रकममध्ये बाँकी रु.१,३१,२५०।- असुलउपर गर्ने ।

२.२४ फेवा फाइनेन्स कम्पनी, पोखरा, कास्की

मिति २०६२।६।१० मा स्थलगत निरीक्षणमा संस्थाको प्राथमिक पूँजी, पूँजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन सीमा, अनिवार्य नगद मौज्जात सम्बन्धी निर्देशनको पालना भएको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. प्रबन्ध सञ्चालक श्री रेशमबहादुर थापालाई नीतिगत व्यवस्था नगरी सञ्चालक समितिको बैठकले निर्णय गरी मोवाईल सुविधा प्रदान गरेको ।
२. संस्थाकै कर्मचारीबाट धितो मूल्याङ्कन गर्ने गरेको ।
३. सञ्चालक श्री मान बहादुर गुरुङ्गले दिएको राजिनामा स्वीकृत भएको सम्बन्धमा यस बैंकमा जानकारी नगराएको ।
४. लिखित दस्तावेज बिना नै संस्थाका अफिसर श्री ज्ञानेन्द्र पन्तलाई कम्पनी सचिव जस्तो सम्बेदनशील पदको कार्यभार जिम्मा दिएको ।
५. रु.१० लाख भन्दा बढीको कर्जा स्वीकृत गरे पश्चात् मात्र कर्जा सूचना लिने गरेको ।
६. ऋणी श्री बलराम आचार्यलाई घर वनाउन भनी कर्जा प्रवाह भएकोमा निजको घर निर्माण

सम्पन्न भैसकेको भन्ने व्यहोराको पोखरा उप-महानगरपालिकाको पत्रबाट देखिएकोले निर्माण सम्पन्न भैसकेको घरलाई घर निर्माण शीर्षकमा कर्जा प्रवाह भएको ।

७. श्री रत्नज्योती इङ्गलिस बोर्डिङ्ग स्कूललाई प्रवाह भएको कर्जा रकम रु.२५ लाखको धितो रु.२६.३० लाख मात्र भएकोले सो धितोले एक वर्षको साँवा र व्याज खास्न नसक्ने देखिएको ।

२.२५ शिखर वित्तीय संस्था, काठमाडौं

मिति २०६३।६।१ देखि २०६३।६।५ सम्म भएको स्थलगत निरीक्षणमा संस्थाको प्राथमिक पूँजी, वित्तीय स्रोत संकलन सीमा, अनिवार्य नगद मौज्दात, कर्जा नोक्सानी व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशनको पालना भएको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. कर्जा प्रवाह गर्दा माग गरिएको कर्जा सूचनामा प्राप्त विवरणमा कर्जा बक्यौता देखिएको र उक्त कर्जाको सुरक्षण कर्जा रकम भन्दा कम देखिएको अवस्थामा समेत कर्जा टिप्पणीमा उल्लेख नगरिएको ।
२. मूल्यांकनकर्ताको धितो मूल्यांकन प्रतिवेदनमा उल्लेखित रकम भन्दा बढी मूल्यमा धितो पारित गरेको रकम समेत मूल्याङ्कित धितोभन्दा बढी उल्लेख गरेको ।
३. सञ्चालक तथा संस्थापकहरुको व्यक्तिगत विवरण तथा निजहरुको संलग्नता रहेका कम्पनी तथा पेशाहरुको विवरण नराखेको ।
४. संस्थाको आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका तयार नगरिएको ।
५. सूचना प्रविधि सम्बन्धी स्पष्ट नीति बनाई कार्यान्वयनमा नल्याएको ।
६. आन्तरिक नियन्त्रणतर्फ अध्ययन गर्दा सफ्टवेयर प्रयोगको लागि आवश्यकता अनुरूप तहगत रुपमा अख्तियारी प्रदान गरेको तथा Domain User Create गरी कम्प्युटरको प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाएता पनि सिस्टम सम्बन्धी कार्यको लागि लिखित रुपमा अख्तियारी प्रदान गरेको वा सो सम्बन्धी कार्य विवरणमा उल्लेख नगरेको । त्यसैगरी System Maintenance History तयार गरी व्यवस्थित रुपमा राख्ने तथा सोको आन्तरिक लेखापरीक्षकद्वारा समय समयमा परीक्षण गर्ने व्यवस्था नमिलाएको ।

२.२६ एभरेष्ट फाइनेन्स, सिद्धार्थनगर, रुपन्देही

मिति २०६३।१०।७ देखि २०६३।१०।१४ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा संस्थाको प्राथमिक पूँजी, वित्तीय स्रोत संकलन सीमा, अनिवार्य नगद मौज्दात सम्बन्धी निर्देशनको पालना भएको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. २०६३ पौष मसान्तको सुपरिवेक्षकीय विश्लेषण अनुसार पूँजीकोष ६.९३ प्रतिशत मात्र रहेको ।
२. सञ्चालक समितिका अध्यक्ष तथा सञ्चालकको नाममा संस्थाको बैंक खाता सञ्चालन गरेको ।
३. कर्जा समितिमा सञ्चालक संलग्न भई धितो मूल्याङ्कन तथा कर्जा स्वीकृत गर्ने गरेको ।
४. सञ्चालकहरुले जानकारी गराउनु पर्ने विवरणहरु जानकारी नगराएको ।
५. यस बैंकको स्वीकृति नलिई उपहार कार्यक्रम सञ्चालन गरेको ।
६. लेखापरीक्षण समितिमा सञ्चालक समितिको अध्यक्ष नै संयोजक रहेको ।
७. Know Your Customer सम्बन्धी कार्यविधि तयार नगरेको ।

८. कर्जामा जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी विश्लेषण नगरेको ।
९. कर्जाको किस्ताले भाखा नाघेको तथा प्रतिग्राहक कर्जा सीमा नाघेर कर्जा प्रवाह गरेको ।
१०. मुद्दती रसीदको धितोमा कर्जा प्रवाह गर्दा संस्थाको कार्य सञ्चालन विधिमा उल्लेख भएको व्याजदर थप २ प्रतिशतको विपरित हुनेगरी थप १ प्रतिशत मात्र व्याज लिई कर्जा प्रवाह गरेको ।
११. संस्थाको कर्जा नीति निर्देशिकामा गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिमा बाँकी सावाँ, व्याज र सो कामको लागि लागेको सम्पूर्ण खर्च जोडी हुन आउने रकम उल्लेख गरेको ।
१२. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी रकम एउटै क्षेत्रमा प्रवाह गर्दा यस बैङ्कमा जानकारी नदिएको ।
१३. एकलकर्जा सीमा नाघने गरी कर्जा प्रवाह भएको ।
१४. परफरमेन्स बण्ड जारी गर्दा अनुरोधकर्ता र सम्बन्धित संस्थाबीच भएको संभौता लिने नगरेको ।

२.२७ आइ.सी.एफ.सी. वित्तीय संस्था, काठमाडौं

मिति २०६२।१।२२ देखि २०६२।१।१५ सम्म स्थलगत निरीक्षणमा संस्थाको प्राथमिक पूँजी, पूँजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन सीमा, अनिवार्य नगद मौज्जात सम्बन्धी निर्देशनको पालना भएको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. कर्जा प्रवाह सम्बन्धमा स्पष्ट रूपमा प्रकृयागत व्यवस्था उल्लेख नगरेको ।
२. कोषमा आधारित कूल कर्जाको ५ प्रतिशतभन्दा बढी कर्जा प्रवाह नगर्ने भन्ने कर्जा नीति निर्देशिकाको व्यवस्था विपरित कर्जा प्रवाह भएको ।
३. कर्जा नीतिमा उल्लेखित कर्जा धितोको अनुपात विपरित कर्जा प्रवाह भएको ।
४. जमानत जारी गर्ने सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था नभएको अवस्थामा पनि कर्जा प्रवाह भएको ।
५. कर्जा अपलेखन नीति तयार नगरेको ।
६. संस्थामा पूर्णकालीन रूपमा संस्थाका कार्यकारी प्रमुख सुलभनाथ पन्त (तत्कालिन कार्यकारी अध्यक्ष) ले कार्य गरेको देखिएपनि हाजिरी अभिलेख नभएको ।
७. कर्मचारी नियमावली अनुसारको पद बाँडफाँड नमिलेको ।
८. आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा यस बैंकबाट जारी निर्देशनको आधारमा परिसूचक तयार नगरेको, रु.१० लाखभन्दा माथिको मात्र कर्जा फाइल छनौट गरेको तथा भौतिक सम्पत्तिको बारेमा उल्लेख नगरेको ।
९. मासिक रु.४० हजारका दरले ६ महिनाको लागि गाडी भाडामा लिएको र इन्धन सहित खर्च भएको रु.३,१९,३२३- कुनै करार गरेको नदेखिएको ।
१०. संस्थापक सिताराम थपलियालाई विना उपयुक्त प्रयोजन रु.६० हजार रकम भुक्तानी गरेको ।
११. संस्थाका कार्यकारी अध्यक्ष सुलभनाथ पन्त कार्यकारी सञ्चालक रहेको नेशनल क्याम्पस अफ विजिनेस स्टडिजलाई कम्पनीको प्रबन्धपत्र, नियमावली, संभाव्यता अध्ययन आदि बनाए वापत रु.५ लाख भुक्तानी गरेको ।
१२. संभौता विना मासिक रु.४ हजारको दरले कोठा भाडामा लिएको ।
१३. कर्जा प्रवाह पूर्वपरियोजनाको स्थलगत निरीक्षण गरी प्रतिवेदन फाइलमा नराखिएको ।

३. लघुवित्त विकास बैङ्क ('घ' वर्गका वित्तीय संस्था)

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ को प्रथम त्रयमासमा एक तथा तृतीय त्रयमासमा दुई गरी जम्मा तीन लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको स्थलगत निरीक्षण गरिएको छ ।

प्रथम त्रयमास	द्वितीय त्रयमास	तृतीय त्रयमास	चतुर्थ त्रयमास
१. रुरल माइक्रो-फाइनान्स डेभलपमेण्ट सेन्टर	-	१. निर्धन उत्थान विकास बैङ्क	-
-	-	२. साना किसान विकास बैङ्क	-

३.१ रुरल माइक्रो-फाइनान्स डेभलपमेण्ट सेन्टर, काठमाडौं

संस्थाको स्थलगत निरीक्षण गर्दा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा प्राथमिक पूँजी, पूँजीकोष, अनिवार्य नगद मौज्जात, तरलता, कर्जा नोक्सानी व्यवस्था निर्देशन बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. वित्तीय मध्यस्थकर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गराई लगानीको क्षेत्र फराकिलो पाउँदा उक्त स्रोतको अत्यधिक उपयोग गर्नको लागि निश्चित कार्ययोजना तर्जुमा गरी लागु गर्नुपर्ने तथा संस्थाको दैनिक कार्य सुचारुरूपले सञ्चालन गर्न आवश्यक सञ्चालन निर्देशिका, आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका, लगायतका नीतिहरुको समय सापेक्ष परिमार्जन तथा तर्जुमा नभएको ।
२. थोककर्जा प्रवाह गर्ने संस्था भएकोले अवधिको आधारमा मात्र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था राख्दा थोक कर्जामा अन्तरनिहीत जोखिम धान्न पर्याप्त नभएको ।
३. “ऋण नीति तथा कार्यविधी” मा आवश्यक संशोधन गरी कर्जा तथा सापटमा पाकेको व्याज नगद प्राप्तिको आधारमा नजनाएको ।
४. कर्जा नीतिमा एक संस्था वा व्यक्तिले पाउन सक्ने लघुवित्त ऋण सीमा नेपाल राष्ट्र बैकले तोके बमोजिम नगरेको ।
५. कर्जा वर्गीकरण तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था निर्देशन बमोजिम नरहेको ।
६. कर्जा विनियमावलीमा व्याजको हकमा ९० दिनसम्म भाखा नाघेको व्याज समेत Annual Basis मा आम्दानी जनाउने नीति रहेको ।
७. कर्जा विनियमावलीको अनुसूची ३ मा कर्जा विश्लेषण गर्दा संस्थाको कर्जाको वर्गीकरण तथा दफा ४.२ मा संस्थाले गर्नुपर्ने कर्जा वर्गीकरण तथा नोक्सानी व्यवस्था अलग अलग भएको हुनाले उक्त व्यवस्था अव्यवहारिक देखिएको ।
८. सरकार र एशियाली विकास बैकबीच भएको ऋण सम्झौतामा कूल कर्जा रकम SDR १,४२,०१,००० प्रदान गर्ने सहमती भएकोमा सरकार र RMDC बीच भएको सम्झौतामा RMDC लाई प्रदान गर्ने SDR १,३७,३२,००० उल्लेख भएको र यी दुई बीच SDR ४,६९,००० को फरक परेको ।

३.२ निर्धन उत्थान विकास बैङ्क, सिद्धार्थनगर, रुपन्देही

लघुवित्त कारोवार गर्ने विकास बैकहरुले प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष जोखिम भारत सम्पत्तिको क्रमशः ४ र ८ प्रतिशत कायम गर्नुपर्नेमा २०६२ पौषमा सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा सो क्रमशः ८.२२ प्रतिशत र ९.०२ प्रतिशत कायम रहेको देखिन्छ । प्राथमिक पूँजीको अधिकतम

२० गुणासम्म वित्तीय स्रोत संकलन गर्न पाउने व्यवस्था रहेकोमा संस्थाले उक्त अवधिमा १३.०१ गुणा वित्तीय स्रोत संकलन गरेको देखिन्छ । लघुवित्त विकास बैकहरुले अनिवार्य नगद मौज्दात र तरल सम्पत्ति क्रमशः ०.५ प्रतिशत र २.५ प्रतिशत कायम गर्नु पर्नेमा संस्थाले निरीक्षण अवधिमा अनिवार्य नगद मौज्दात क्रमशः १.३० प्रतिशत र तरल सम्पत्ति ३५.०५ कायम गरेको देखिन्छ । नेपाल राष्ट्र बैकको निर्देशन अनुसार कर्जा वर्गीकरण र सोको नोक्सानी व्यवस्था गरेको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. लेखापरीक्षण समितिमा संस्थाका महाप्रबन्धक प्रकाशराज शर्मा समेत सदस्य रहेको ।
२. प्रचलित कानून विपरित अर्थ मन्त्रालयका वहालवाला कर्मचारी रुद्रप्रताप शर्मा अधिकारीलाई बाह्य लेखापरीक्षक नियुक्त गरेको ।
३. विश्व बैकको CGAP संग अनुदान सम्झौता गर्दा अनुदानको पछिल्लो किस्ता निकाशा भएको एक वर्षसम्म लाभांश वितरण नगर्ने सम्झौता विपरित र नेपाल राष्ट्र बैकलाई उक्त सम्झौताको जानकारी नदिई लाभांश वितरण सम्बन्धी निर्णय गरेको ।

३.३ साना किसान विकास बैङ्क, काठमाडौं

निरीक्षण अवधि २०६२ आषाढमा जोखिम भारित सम्पत्तिको तुलनामा प्राथमिक पूँजी तथा पूँजीकोष अनुपात क्रमशः ११.६० प्रतिशत र पूँजीकोष १४.३७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । बैङ्कले प्राथमिक पूँजीको ६.९६ गुणा वित्तीय स्रोत संकलन गरेको देखिन्छ । अनिवार्य नगद मौज्दात २८.०२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने थोक कर्जा प्रवाह गर्ने संस्था भएपनि संस्थाले विभिन्न अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाबाट सहकारी संस्था विकास गर्न प्राप्त रकमलाई सम्बन्धित संस्थाहरुलाई प्रदान गरेकाले सो कर्जाको लागि गरेको व्यवस्थाको वर्गीकरण गरेको छैन । २०६२ असारको वित्तीय विश्लेषणले देखाएको आम्दानी खर्चलाई वित्तीय स्वसक्षमता तथा सञ्चालन स्वसक्षमता गणना गर्दा क्रमशः ९६ प्रतिशत र १०१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यसबाट संस्थाले वित्तीय स्वसक्षमता हासिल गर्न नसकेपनि सञ्चालन स्वसक्षमता भने हासिल गरेको पाईन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. मिति २०६२।७।२७ मा वसेको सञ्चालक समितिको ४९ औं बैठकले सहकारी संस्थाहरुलाई कर्जा प्रदान गर्दा उनीहरुको वित्तीय परिसूचकको आधारमा ग्रेडिङ गर्ने भन्ने निर्णय भएको तर यस्तो ग्रेडिङ गर्ने परिसूचकको अध्ययन गर्दा केही महत्वपूर्ण परिसूचकहरु जस्तै कूल कर्जामा भुक्तानी म्याद नाघेको कर्जाको अनुपात, बचत तथा कर्जाको अनुपात छुट भएको ।
२. संस्थाले तयार गरेको कर्जा नीति निर्देशिका, २०६२ मा कर्जाको क्षेत्रगत वर्गीकरण नगरी असुली अवधिका आधारमा गरेको यस बैकले जारी गरेको एकीकृत निर्देशन २०६२ अनुरूप नभएको ।
३. संस्थाले बेलाबेलामा विदेशी विशेषज्ञको सेवा लिने गरेको अभिलेख पाइयो । तर, त्यस्तो सेवा लिनु पूर्व यस बैकको स्वीकृति नलिएको ।
४. २०६२ आषाढमा नगदमा प्राप्त नभई असुल हुन बाँकी व्याज रु. १,९१ लाखलाई कन्ट्रा हिसावमा समावेश नगरी आम्दानी जनाएको ।

४. सहकारी संस्था

सीमित बैकिङ्ग कारोवार गर्न इजाजतप्राप्त १९ सहकारी संस्थाहरूमध्ये आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा यति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था, काठमाडौंको स्थलगत निरीक्षण गर्दा देहायको स्थिति देखिएको छ ।

निरीक्षण अवधि आ.व.२०५९/६० देखि २०६१/६२ सम्म जोखिम भारित सम्पत्तिको तुलनामा प्राथमिक पूँजी अनुपात क्रमशः १३.४० प्रतिशत, १४.८४ प्रतिशत र १७.६९ प्रतिशत रहेको छ भने पूँजीकोष अनुपात क्रमशः १९.२९ प्रतिशत, १६.२४ प्रतिशत र १८.४२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । सहकारी संस्थाले प्राथमिक पूँजीको अधिकतम १० गुणासम्म वित्तीय स्रोत संकलन गर्न पाउने व्यवस्था रहेकोमा संस्थाले आ.व. २०५९/६० देखि २०६१/६२ सम्म क्रमशः ७.२२ गुणा, ६.९२ गुणा र ५.६६ गुणा मात्र संकलन गरेको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. संस्थाको विनियम अनुसार सञ्चालक समितिको बैठक वर्षमा ६ पटक र दुई बैठकबीच फरक ३ महिना भन्दा बढी हुन नहुने कानूनी व्यवस्था रहेकोमा आ.व. २०६०/६१ र २०६१/६२ मा ४/४ पटक मात्र बसेको र दुई बैठकबीचको फरक ३ महिना भन्दा बढी रहेको ।
२. सहकारी ऐन २०४८ अनुसार आ.व. समाप्त भएको ६ महिना भित्र साधारण सभा सम्पन्न गर्नुपर्नेमा आ.व.२०६०/६१ को साधारण सभा २०६२/३१/३ मा र २०६१/६२ को २०६३/३१/७ मा गरेको ।
३. सहकारी ऐन २०४८ को दफा १५ अनुसार संस्थाले आफ्नो सदस्यबाट मात्र निक्षेप स्वीकार गर्न र कर्जा प्रवाह गर्न पाउने व्यवस्था भएकोमा संस्थाले गैरसदस्यहरूबाट समेत निक्षेप स्वीकार गरेको र कर्जा प्रवाह गरेको ।
४. प्रतिसदस्य कर्जा सीमा पहिलो पटक प्राथमिक पूँजीको ५ प्रतिशत, दोश्रो पटक १० प्रतिशत र तेश्रो पटकदेखि २० प्रतिशत रहेकोमा २०६१ र २०६२ असार मसान्तमा विभिन्न व्यक्तिहरूलाई सो सीमाभन्दा बढी कर्जा प्रवाह भएको ।
५. यस बैंकको निर्देशनअनुसार संस्थाको शेयर पूँजी २०६०/६१ देखि प्रत्येक वर्ष न्यूनतम २० प्रतिशतले बृद्धि गरी २०६४/६५ सम्म रु.१ करोड पुऱ्याउनु पर्नेमा आ.व.२०६०/६१ मा ६.९० र २०६१/६२ मा ०.७३ प्रतिशत मात्र बृद्धि भएको ।

*उक्त संस्थाको अनुरोध अनुरूप सीमित बैकिङ्ग कारोवार गर्ने इजाजत पत्र मिति २०६४/१/२० देखि खारेज गरिएको छ ।

५. गैरसरकारी संस्था

वित्तीय मध्यस्थता कारोवार गर्न इजाजतप्राप्त ४७ गैरसरकारी संस्थाहरूमध्ये आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा देहायबमोजिम ४ संस्थाको स्थलगत निरीक्षण गरिएको छ ।

१.	सिगाना युवा क्लव	२.	ग्रामीण महिला उत्सुकता विकास मञ्च
३.	नेपाल ग्रामीण विकास सेवा केन्द्र	४.	श्रृजना सामुदायिक विकास केन्द्र

५.१ सिंगाना युवा क्लब, बाग्लुङ्ग

उपरोक्त संस्थाको स्थलगत निरीक्षण गर्दा संस्थाले वित्तीय मध्यस्थताको कार्य नै नगरेको पाइएकोले वित्तीय मध्यस्थता सम्बन्धी कारोबार गर्ने ईजाजतपत्र रद्द गरिएको छ ।

५.२ ग्रामीण महिला उत्सुकता विकास मञ्च, सुनसरी

संस्थाले लघुकर्जा सम्बन्धी कोषमा भएको रकम वाणिज्य बैकमा खाता खोली राख्ने गरेको, भाखा नाघेको कर्जा रकमको लागि जोखिम व्यहोर्ने कोषको व्यवस्था गरी आवश्यक रकम राख्ने व्यवस्था गर्ने गरेको लगायत यस बैकबाट जारी गरेका निर्देशनहरूको पालना गरेको देखिन्छ । संस्थाको सञ्चालन स्वसक्षमता २०५९।६०, २०६०।६१, २०६१।६२ मा क्रमशः ६२.४ प्रतिशत, ९८.८ प्रतिशत र १२१.३७ प्रतिशत तथा वित्तीय स्वसक्षमता क्रमशः ५१.६३ प्रतिशत, ८७.२२ प्रतिशत र ९४.१० प्रतिशत रहेकोले समग्रमा संस्थाको लघुकर्जा कारोवारबाट सञ्चालन तथा वित्तीय स्वसक्षमता क्रमशः सुधारोन्मुख देखिन्छ ।

निरीक्षणमा देखिएका प्रमुख कैफियतहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. संस्थाको संचयकोष सम्बन्धी व्यवस्था अनुरूप कर्मचारीको आधारभूत तलबको ५ प्रतिशत र कार्यालयबाट थप ५ प्रतिशत गरी गरी कर्मचारी संचयकोष सञ्चालन गर्ने गरेको तर सो सम्बन्धमा नीतिगत व्यवस्था नभएको ।
२. विभिन्न स्थानमा रहेका संस्थाका शाखाहरूमा नगद लान र ल्याउन कर्मचारी एकलै तथा साईकलको प्रयोग गर्ने गरेको । तसर्थ कुनै घटना घटेमा क्षतिपूर्तिको लागि मार्गस्थ बीमाको व्यवस्था गरी नगद व्यवस्थापन सुरक्षित नगरेको ।
३. संस्थाको सातौं र आठौं साधारण सभाबाट विधानमा संशोधन गरेको र सोही विधान अनुरूप काम हुने गरेको भएपनि उक्त संशोधित विधान सम्बन्धित कार्यालय र संस्थाबाट समेत स्वीकृत नभएको ।
४. संस्थाबाट ऋण लगानी गर्दा प्रत्येक ऋणीबाट पहिलो पटकको कर्जामा रु.५०।- र तत्पश्चात हरेक पटकको कर्जामा रु.१००।- लिई आम्दानी जनाउने गरेको । यसरी ऋणीहरूको हितको लागि ऋणीहरूवाटै संकलित रकम संस्थाको आम्दानी जनाउने व्यवस्था औचित्यपूर्ण नदेखिएको ।

५.३ सृजना सामुदायिक विकास केन्द्र, सिरहा

संस्थाले लघुकर्जा सम्बन्धी कोषमा भएको रकम वाणिज्य बैकमा खाता खोली राख्ने गरेको, भाखा नाघेको कर्जा रकमको लागि जोखिम व्यहोर्ने कोषको व्यवस्था गरी आवश्यक रकम राख्ने व्यवस्था गर्ने गरेको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देहाय बमोजिम कैफियतहरू देखिएका छन् ।

१. कार्यालयमा नगद राख्ने ढुकुटी वा सेफको उचित व्यवस्था नगरेको ।
२. मार्गस्थ नगदको कारोवारको लागि बीमा नगरेको ।
३. यस बैकमा पठाउनुपर्ने मासिक, त्रैमासिक तथा बार्षिक वित्तीय विवरणहरू नियमित रूपमा यस विभागमा पठाउने नगरेको ।
४. कर्मचारी नियुक्तिको लागि पदपूर्ति समितिको व्यवस्था नभएको ।

५.४ नेपाल ग्रामीण विकास समाज केन्द्र, मोरङ

२०६२ भाद्र मसान्तमा संस्थाबाट प्रवाहित बाँकी कर्जा रु.६,६८ लाख रहेको देखिन्छ । संस्थाले आर.एम.डी.सी.वाट रु.३४,९९ लाख सापटी प्राप्त गरेको देखिन्छ । आ.व.२०६१।६२ मा संस्थाले रु.३५.०१ हजार नाफा गरेको थियो । संस्थामा २०६२ असार मसान्तमा पूँजीकोष वापत रु.८४ लाख र जगेडा कोष वापत रु.७,८४ लाख रहेको देखिन्छ । संस्थाले नियमानुसार साधारण जगेडाकोषमा रकम सारेको, कर्जा प्रवाह गर्दा कर्जा नीति बमोजिम गर्ने गरेको, कर्जा सदुपयोगिताको नियमित अनुगमन गर्ने गरेको देखिन्छ ।

निरीक्षणबाट देहाय बमोजिम कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. संस्थामा भाखा नाघेको कर्जाको मात्रा वृद्धि भै रु.८ लाख पुगेको ।
२. संस्थाको नाफामा अनुदानको अंश घटाएर हेर्दा आ.व.२०५९।६० मा रु.१३ लाखले र २०६१।६२ मा रु.१२,३९ लाखले नोक्सान हुन जाने देखिएको ।
३. संस्थाको कर्जा नीतिमा उल्लेख भए अनुसार उत्प्रेरणा सम्बन्धी कार्यक्रममा रकम प्रवाह गर्ने काम व्यवहारमा हुन नसकेको ।
४. संस्थाको स्वसक्षमता अभिवृद्धिका लागि गैर-अनुदान आय तर्फ दीर्घकालीन सोच नराखेको ।

खण्ड (ग)
गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण

खण्ड (ग)

गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण

वित्तीय संस्थाहरूको सङ्ख्यात्मक बृद्धि हुँदै गएको सन्दर्भमा प्रत्येक वर्ष सबै वित्तीय संस्थाहरूको स्थलगत निरीक्षण गर्न सम्भव नहुने हुँदा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणबाट वित्तीय संस्था सञ्चालनका अवस्थाबारे जानकारी प्राप्त गर्ने गरिन्छ। गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदनले पूर्वचेतावनी सङ्केत (Early Warning Signal) प्रदान गर्ने हुनाले सम्बन्धित वित्तीय संस्थालाई बेलैमा सुधारात्मक उपायहरू अपनाउन निर्देशन दिन सहयोग पुऱ्याउँदछ। नेपाल राष्ट्र बैङ्क निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण विनियमावली, २०५९ लागु भएपछि गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण कार्यलाई अझ सुदृढ गर्न सातवटा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण इकाईको व्यवस्था गरेको छ। तदनुसृत आ.व. २०६२/६३ मा यस विभागको दायरामा रहेका वित्तीय संस्थाहरूको गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणबाट देखिएका कमजोरीहरूलाई सुधार गर्न आवश्यक निर्देशन दिनुका साथै सोको पालना सम्बन्धमा अनुगमन गरिन्छ।

वित्तीय विश्लेषण

आर्थिक वर्ष २०६२/०६३ मा गरिएको वित्तीय संस्थाहरूको स्थलगत सुपरिवेक्षकीय विवरण तथा ती संस्थाहरूको २०६३ आषाढको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनका आधारमा देहाय बमोजिम वित्तीय विश्लेषण गरिएको छ।

१. विकास बैङ्क

आर्थिक वर्ष २०६२/०६३ मा राष्ट्रिय स्तरका ६ र क्षेत्रीय स्तरका २३ गरी जम्मा २९ विकास बैङ्कहरू सन्चालनमा आएकोमा त्रिवेणी विकास बैङ्क लिमिटेड र उद्यम विकास बैङ्क लिमिटेडको लेखापरीक्षण नभएको तथा नेपाल विकास बैङ्क लिमिटेड, नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्क लिमिटेड र युनाईटेड विकास बैङ्क लिमिटेडको स्थलगत सुपरिवेक्षकीय विवरण र अन्य विकास बैङ्कहरूको २०६३ आषाढको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन लगायतका आधारमा वित्तीय विश्लेषण गरिएको छ।

१.१ पूँजीकोष

(रु लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१	२०६२	२०६३	परिवर्तन प्रतिशत	
		आषाढ	आषाढ	आषाढ	२०६२	२०६३
१.	पूँजीकोष	३२,११	१,१०,३०	३०,९८	२४३.५१	(७१.२१)
२.	प्राथमिक पूँजी	२६,९८	१,०५,९८	५,८७	२९२.८१	(९४.४६)
३.	जोखिम भारित सम्पत्ति	५,०७,५४	६,७०,३४	१४,४६,४८	३२.०८	११५.७८
४.	पूँजीकोष/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	६.३४	१६.४५	२.१४		
५.	प्राथमिक पूँजी/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	५.३२	१५.८१	०.४१		

आ.व. २०६२/६३ मा विकास बैङ्कहरूको पूँजीकोषमा ७१.२१ प्रतिशतले ह्रास आएको छ भने प्राथमिक पूँजीमा पनि ९४.४६ प्रतिशतले ह्रास आएको छ । त्यस्तै, यस वर्ष जोखिम भारित सम्पत्ति ११५.७८ प्रतिशतले बृद्धि हुन गएको छ । नेपाल औद्योगिक विकास निगमको वित्तीय विवरण समेत समावेश गरिएकोले समिक्षा वर्ष विकास बैङ्कहरूको समग्र पूँजीकोष, प्राथमिक पूँजी तथा जोखिम भारित सम्पत्तिमा अघिल्लो आ.व. २०६१/६२ को तुलनामा यस प्रकारको अन्तर देखिएको हो । आर्थिक वर्ष २०५९/६०, २०६०/६१ र २०६१/६२ मा पूँजीकोष अनुपात क्रमशः ६.३४ प्रतिशत, १६.४५ प्रतिशत र १३.४८ प्रतिशत रह्यो भने सोही अवधिमा प्राथमिक पूँजी अनुपात क्रमशः ५.३२ प्रतिशत, १५.८१ प्रतिशत र १२.३० प्रतिशत रहन गएको छ ।

आ.व. २०६२/६३ मा देहायका विकास बैङ्कहरूले यस बैङ्कले तोकेको न्यूनतम पूँजीकोष कायम गर्न नसकेकोले पूँजीकोष अनुपात न्यून हुन गएको देखिन्छ ।

क्र.सं.	विकास बैङ्कको नाम	पूँजीकोष अनुपात (% मा)
१.	मालिका विकास बैङ्क	१०.२७
२.	नेपाल विकास बैङ्क	-१४.८०
३.	अन्नपूर्ण विकास बैङ्क	९.१३
४.	नारायणी औद्योगिक विकास बैङ्क	८.४८
५.	कर्णाली विकास बैङ्क	२.७२
६.	नेपाल औद्योगिक विकास निगम	-१३.९७
७.	युनाइटेड विकास बैङ्क	-३१.९२
८.	नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्क	-१२.८४
९.	पश्चिमाञ्चल विकास बैङ्क	१०.२९

१.२ कूल सम्पत्ति

२०६३ आषाढमा विकास बैङ्कहरूको कूल सम्पत्ति देहाय अनुसार रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	बृद्धि प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	कूल सम्पत्ति	५,११,२९	८,१४,५८	१५,५८,१३	५९.३२	९१.२८
२.	जोखिम भारित सम्पत्ति	५,०७,५४	६,७०,३४	१४,४६,४८	३२.०८	११५.७८

२०६३ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्कहरूको कूल सम्पत्ति रु.१५,५८,१३ लाख रहेको छ । उक्त सम्पत्ति २०६२ आषाढको तुलनामा ९१.२८ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ । २०६२ आषाढमा कूल सम्पत्तिको बृद्धिदर ५९.३२ प्रतिशत थियो । विकास बैङ्कहरूको कूल जोखिम भारित सम्पत्ति रु.१४,४६,४८ लाख रहेको र सो रकम अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा ११५.७८ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ, जबकी २०६२ आषाढमा ३२.०८ प्रतिशतले मात्र बृद्धि भएको थियो । विकास बैङ्कहरूको सङ्ख्यात्मक बृद्धि तथा समिक्षा वर्षमा नेपाल औद्योगिक विकास निगमको वित्तीय विवरण समेत समावेश गरिएकोले कूल तथा जोखिम भारित सम्पत्तिमा यसरी भारी प्रतिशतले बृद्धि भएको हो ।

१.३ वित्तीय स्रोत (सापटी तथा निक्षेप) सङ्कलन

२०६३ आषाढसम्ममा विकास बैंकहरूले देहाय बमोजिम वित्तीय स्रोत सङ्कलन गरेको छ ।

(रु लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	बृद्धि प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	प्राथमिक पूँजी	२६,९८	१,०५,९८	५,८७	२९२.८१	१२.२२
२.	निक्षेप	४,९५,४८	६,३३,१०	१०,०२,९२	२७.७८	५८.४१
३.	सापटी	१५,८७	१७,५७	१,३८,५०	१०.७१	६८८.२८
४.	कुल वित्तीय स्रोत	५,११,३५	६,५०,६७	११,४१,४२	२७.२४	७५.४२
५.	वित्तीय स्रोत सङ्कलन/ प्राथमिक पूँजी (गुणा)	१८.९५	६.१४	१९४.४५		

२०६३ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्कहरूको निक्षेप रु.१०,०२,९२ लाख र सापटी रु.१,३८,५० लाख गरी जम्मा रु.११,४१,४२ लाख कुल वित्तीय स्रोत रहेको देखिन्छ, जुन २०६२ आषाढको तुलनामा ७५.४२ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ । वित्तीय स्रोत सङ्कलन अनुपात २०६२ आषाढमा प्राथमिक पूँजीको ६.१४ गुणा भएकोमा २०६३ आषाढमा १९४.४५ गुणा रहेको देखिन्छ ।

२०६३ आषाढमा देहायका विकास बैङ्कहरूले तोकिएको सीमाभन्दा बढी वित्तीय स्रोत सङ्कलन गरेको देखिन्छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विकास बैङ्कको नाम	सङ्कलित वित्तीय स्रोत	प्राथमिक पूँजी	वित्तीय स्रोत सङ्कलन (प्राथमिक पूँजीको गुणा)
१.	नेपाल विकास बैङ्क	१,५६,४९	(१६,६०)	-
२.	नेपाल औद्योगिक विकास निगम	१,३८,२२	(७८,३६)	-
३.	युनाइटेड विकास बैङ्क	१०,४९	(४,०२)	-
४.	नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्क	६१,५५	(१४,८५)	-
५.	कर्णाली विकास बैङ्क	१५,८४	२६	६०.९३

नेपाल विकास बैङ्क, नेपाल औद्योगिक विकास निगम, युनाइटेड विकास बैङ्क र नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्क लिमिटेडको प्राथमिक पूँजी ऋणात्मक भएकोले समग्र विकास बैङ्कहरूको सङ्कलित वित्तीय स्रोत निर्देशनको परिधिभित्र रहेको पाइदैन ।

१.४ निक्षेप संरचना

२०६३ आषाढ मसान्तसम्ममा विकास बैंकहरूको निक्षेप संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु लाखमा)

क्र.सं.	निक्षेप विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ		बृद्धि प्रतिशत	
				रकम	प्रतिशतमा	२०६२	२०६३
१.	बचत	८१,०८	१,४०,५२	३,९५,११	३९.४०	७३.३१	१८१.७७
२.	मुद्दति	३,९९,७७	४,३४,०१	५,५२,४०	५५.०८	८.५६	२७.२८
३.	अन्य	१४,६२	५८,५७	५५,४१	५.५२	३००.६१	(५.४०)
	जम्मा	४,९५,४८	६,३३,१०	१०,०२,९२	१००.००	२७.७८	५८.४१

४२

बचत निक्षेपको बृद्धिदर २०६२ आषाढ मसान्तमा ७३.३१ प्रतिशतबाट बढेर २०६३ आषाढमा १८१.७७ प्रतिशत पुगेको देखिन्छ भने मुद्दति निक्षेपको बृद्धिदर ८.५६ प्रतिशतबाट बढेर २७.२८ प्रतिशत पुगेको छ तर अन्य निक्षेपको बृद्धिदर अघिल्लो वर्षको ३००.६१ प्रतिशत रहे पनि २०६३ आषाढमा ५.४० प्रतिशतले हास भएको छ । कूल निक्षेपको बृद्धिदर २०६२ आषाढमा २७.७८ प्रतिशत रहेकोमा २०६३ आषाढमा ५८.४१ प्रतिशत पुगेको छ ।

१.५ कर्जा / निक्षेप अनुपात

२०६१ आषाढमा कर्जा निक्षेप अनुपात ८५.४३ प्रतिशत रहेकोमा २०६२ आषाढमा सामान्य हास आई ८३.१९ प्रतिशत रहेको थियो भने २०६३ आषाढमा कर्जा तथा सापटको बृद्धिदर उच्च रहन गएकोले कर्जा निक्षेप अनुपात बढेर ९६.७१ प्रतिशत पुगेको छ ।

(रु लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	बृद्धि प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	कर्जा तथा सापट	४,२३,२७	५,२६,६७	९,६९,९४	२४.४२	८४.१६
२.	निक्षेप	४,९५,४८	६,३३,१०	१०,०२,९२	२७.७८	५८.४१
३.	कर्जा/निक्षेप अनुपात (% मा)	८५.४३	८३.१९	९६.७१	-	-

१.६ प्रतिफलको स्थिति

(रु लाखमा)

विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ
सञ्चित मुनाफा	(२९,१४)	(१३,५६)	(१,९०,४९)

आ.व. २०६१/६२ मा विकास बैङ्कहरूको सञ्चित नोक्सानी रु.२९,१४ लाखबाट घटेर रु.१३,५६ लाखमा भरे पनि २०६३ आषाढ मसान्तमा २०६२ आषाढ मसान्तको तुलनामा १३०४.७९ प्रतिशतले बृद्धि भई सञ्चित नोक्सानी रु.१,९०,४९ लाख पुगेको छ । आ.व. २०६२/६३ मा नेपाल औद्योगिक विकास निगमको तथ्याङ्क समावेश गरिएकोमा उक्त संस्था लगायत नेपाल विकास बैङ्क, नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्क र युनाइटेड विकास बैङ्कको सञ्चित नोक्सानी ठूलो परिमाणमा रहेकोले अघिल्लो वर्षको तुलनामा सञ्चित नोक्सानीमा अत्यधिक बृद्धि भएको देखिएको हो ।

१.७ गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति

(रु लाखमा)

विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	बृद्धि प्रतिशत	
				२०६२	२०६३
गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति	१०,७२	३०,७३	१४,१५	१८६.६७	(५३.९५)

विकास बैङ्कहरूको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति २०६१ आषाढको रु.१०,७२ लाखबाट १८६.६७ प्रतिशतले बृद्धि भई २०६२ आषाढमा रु.३०,७३ लाख पुगेको थियो भने २०६२ आषाढको तुलनामा २०६३ आषाढमा ५३.९५ प्रतिशतले कमी आई रु.१४,१५ लाख रहेको देखिन्छ ।

१.८ लगानी

(रु लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	वृद्धि प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	सरकारी सुरक्षणपत्र	१४,७६	११,७६	७,००	(२०.३३)	(४०.४८)
२.	शेयर तथा डिभेञ्चर	९,१८	९,७९	३०,८८	६.६४	२१५.३८
३.	अन्य लगानी	८,६०	२०,९०	७५,१८	१४३.०२	२५९.७१
	जम्मा	३२,५४	४२,४५	१,१३,०६	३०.४५	१६६.३४

उपर्युक्त तालिकाअनुसार २०६२ आषाढको तुलनामा १६६.३४ प्रतिशतले वृद्धि भई २०६३ आषाढमा विकास बैङ्कहरूको कूल लगानी रु.१,१३,०६ लाख पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा सरकारी सुरक्षणपत्रमा भएको लगानीमा २०.३३ प्रतिशतले ह्रास आएकोमा २०६२/६३ मा ४०.४८ प्रतिशतले थप ह्रास आएको देखिन्छ। आ.व. २०६१/६२ मा शेयर तथा डिभेञ्चरमा लगानी ६.६४ प्रतिशतले बढेकोमा आ.व. २०६२/६३ मा २१५.३८ प्रतिशतले उल्लेख्य वृद्धि भएको छ भने अन्य लगानीमा २५९.७१ प्रतिशतले वृद्धि भएको पाइन्छ। आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा विकास बैङ्कहरूको कूल लगानीमध्ये ६.१९ प्रतिशत सरकारी सुरक्षणपत्रमा, शेयर तथा डिभेञ्चरमा २७.३१ प्रतिशत र अन्य क्षेत्रमा ६६.५० प्रतिशत रहेको देखिन्छ।

१.९ कर्जा वर्गीकरण तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	कर्जा वर्गीकरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	२०६३ आषाढमा नोक्सानीको लागि व्यवस्था
१.	मुद्दति रसिद कर्जा	२,५१	१,४४	३,०६	-
२.	असल	३,५९,२१	४,९०,३८	७,६५,४८	११,००
३.	पुनर्संरचना	१०,४०	६,४८	१७,४५	२,१९
४.	कमसल	६,१५	१६,११	१९,३२	४,८०
५.	शङ्कास्पद	३२,४६	५,००	५,२०	२,६०
६.	खराब	१२,५४	७,२६	१,५९,४३	१,५९,८०
	जम्मा	४,२३,२७	५,२६,६७	९,६९,९४	१,८०,३९
	प्रतिशत परिवर्तन		२४.४३	८४.१६	
	निष्कृत्य कर्जा रकम	६१,५५	३४,८५	१,८३,९५	
	निष्कृत्य कर्जा अनुपात (% मा)	१४.५४	६.६२	१८.९७	

२०६१ आषाढको तुलनामा २०६२ आषाढमा कूल कर्जा रकममा २४.४३ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा २०६३ आषाढमा ८४.१६ प्रतिशतले उल्लेख्य रूपमा वृद्धि भई रु.९,६९,९४ लाख पुगेको छ। आ.व. ०६०/६१ मा १४.५४ प्रतिशत रहेको निष्कृत्य कर्जा ०६१/६२ मा ६.६२ प्रतिशतमा भरेको थियो भने ०६२/६३ मा सोको अंश बढेर १८.९७ प्रतिशत (अर्थात् रु.१,८३,९५ लाख) पुगेको देखिन्छ। २०६३ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्कहरूले रु.१,८०,३९ लाख कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरेको छ, जुन कूल कर्जाको १८.६० प्रतिशत तथा कूल निष्कृत्य कर्जा रकमको ९८.०६ प्रतिशत हुन आउँदछ।

१.१० क्षेत्रगत कर्जा प्रवाह स्थिति

२०६३ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्करूले देहायका क्षेत्रहरूमा कर्जा प्रवाह गरेको देखिन्छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	शीर्षक	रकम	प्रतिशत
१.	कृषि	५१,०२	५.२६
२.	उद्योग	३,३५,१३	३४.५५
३.	सेवा	१,५०,४९	१५.५२
४.	जग्गा विकास तथा आवास	२,३६,८८	२४.४२
५.	व्यापार	१,२३,६७	१२.७५
६.	अन्य	७२,७५	७.५०
	जम्मा	९,६९,९४	१००.००

२०६३ आषाढ मसान्तसम्ममा विकास बैङ्करूले सबैभन्दा बढी उद्योग क्षेत्रमा ३४.५५ प्रतिशत कर्जा प्रवाह गरेको देखिन्छ ।

१.११ तरलता

२०६२ आषाढको तुलनामा २०६३ आषाढमा विकास बैङ्करूको तरल सम्पत्तिमा ५५.४८ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ । अघिल्लो वर्ष तरल सम्पत्ति ३४.३६ प्रतिशतले मात्र बढेको थियो । २०६३ आषाढमा नगद, नेपाल राष्ट्र बैङ्क मौज्दात तथा अन्य बैङ्क/वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दातमा बृद्धि भएको छ भने सरकारी सुरक्षणपत्रमा लगानी उल्लेख्य रूपमा घटेको देखिन्छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	बृद्धि प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	नगद	५,१६	९,६१	१४,५३	८६.२४	५१.२०
२.	नेपाल राष्ट्र बैङ्क मौज्दात	९,८४	११,२७	३२,२४	१४.५३	१८६.०६
३.	अन्य बैङ्क/वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात	९१,०९	१,२९,७४	१,९८,७०	४२.४३	५३.१५
४.	सरकारी सुरक्षणपत्रमा लगानी	१४,७६	११,७६	७,००	(२०.३२)	(४०.४८)
५.	जम्मा तरल सम्पत्ति	१,२०,८५	१,६२,३८	२,५२,४७	३४.३६	५५.४८

१.१२ वित्तीय विवरण प्रकाशन

समीक्षा अवधि आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा विकास बैङ्करूले व्याजदर प्रकाशन र वित्तीय विवरण तोकिएको समयमा भित्रै पेश गरेको देखिन्छ ।

१.१३ आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

विकास बैङ्करूले निर्देशन अनुरूप अर्धवार्षिक अवधिको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अवधि समाप्त भएको तीन महिनाभित्र पेश गरेको देखिन्छ ।

विकास बैङ्कहरूको समग्र वासलात अनुसूची ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२ वित्त कम्पनी

आर्थिक वर्ष २०६२/०६३ मा गरिएको वित्त कम्पनीहरूको स्थलगत सुपरिवेक्षकीय विवरण तथा २०६३ आषाढको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनका आधारमा देहाय बमोजिम वित्तीय विश्लेषण गरिएको छ।

२.१ पूँजीकोष

२०६१ आषाढ देखि २०६३ आषाढ मसान्तसम्ममा वित्त कम्पनीहरूको पूँजीकोष विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

(रु. लाखमा)

क्र. सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
	(क) प्राथमिक पूँजी	२,८५,९२	३,२१,३८	४,३३,४७	१२.४०	३४.८८
	(ख) पूरक पूँजी	१९,७४	२९,१५	५२,०५	४७.६७	७८.५६
१.	पूँजीकोष	३,०५,६६	३,५०,५३	४,८५,५२	१४.६८	३८.५१
२.	जोखिम भारित सम्पत्ति	२१,३९,६०	२४,६४,४५	३१,१४,२०	१५.१८	२६.३६
३.	प्राथमिक पूँजी/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	१३.३६	१३.०४	१३.९२		
४.	पूँजीकोष/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	१४.२९	१४.२२	१५.५९		

२०६३ आषाढ मसान्तमा वित्त कम्पनीहरूको समग्र पूँजीकोष रु.४,८५,५२ लाख रहेको छ, जुन २०६२ आषाढको तुलनामा ३८.५१ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ। पूँजीकोषमध्ये प्राथमिक पूँजीको अंश ८९.२८ प्रतिशत (रु.४,३३,४७ लाख) रहेको छ। यो रकम २०६२ आषाढको तुलनामा ३४.८८ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ। समिक्षा अवधिमा जोखिम भारित सम्पत्ति रु.३१,१४,२० लाख रहेको छ। पूँजीलाई जोखिम भारित सम्पत्तिसँग आबद्ध गरी हेर्दा पूँजीकोष अनुपात १५.५९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ, जुन २०६२ आषाढमा १४.२२ प्रतिशत रहेको थियो। त्यसैगरी प्राथमिक पूँजी अनुपात २०६३ आषाढमा १३.९२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ, जुन २०६२ आषाढमा १३.०४ प्रतिशत रहेको थियो।

२०६३ आषाढ मसान्तमा देहायका वित्त कम्पनीहरूले न्यूनतम प्राथमिक पूँजी तथा पूँजीकोष कायम गरेको देखिँदैन।

क्र.सं.	वित्त कम्पनीको नाम	कायम गरेको प्राथमिक पूँजी अनुपात	कायम गरेको पूँजीकोष अनुपात
१.	नेपाल श्रीलङ्का मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स लिमिटेड	१.०८	१.५६
२.	सम्भना फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड	-	७.८५
३.	युनियन फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड	-	९.९२
४.	पिपुल्स फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड	-	१०.५१
५.	क्रिष्टल फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड	-	९.३५
६.	पाटन फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड	-	९.६५

अरुण फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्ग कम्पनी लिमिटेड तथा मर्चेन्ट फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडको प्राथमिक पूँजी ऋणात्मक देखिएकोले यस बैङ्कको पूँजीकोष सम्बन्धी निर्देशनको समेत पालना हुन सकेको छैन ।

देहायका वित्त कम्पनीहरूको समिक्षा अवधिको लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण प्राप्त भएको छैन ।

१.	सम्भना फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
२.	नेपाल श्रीलङ्का मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स लिमिटेड
३.	अरुण फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्ग कम्पनी लिमिटेड
४.	नेपाल-बङ्गलादेश फाइनेन्स एण्ड लिजिङ्ग कम्पनी लिमिटेड
५.	युनियन फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड

२.२ कूल सम्पत्ति

२०६१ आषाढ देखि २०६३ आषाढ मसान्तसम्ममा वित्त कम्पनीहरूको कूल सम्पत्ति देहाय अनुरूप रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	कूल सम्पत्ति	२७,१७,०७	३०,१२,५२	३७,८५,५४	१०.८७	२५.६६
२.	जोखिम भारित सम्पत्ति	२१,३९,६०	२४,६४,४५	३१,१४,२०	१५.१८	२६.३६

२०६३ आषाढमा वित्त कम्पनीहरूको कूल सम्पत्ति २०६२ आषाढको तुलनामा २४.९६ प्रतिशतले बृद्धि भई रु.३७,८५,५४ लाख पुगेको छ । २०६३ आषाढमा कूल सम्पत्तिमध्ये जोखिम भारित सम्पत्ति ८२.२७ प्रतिशत अर्थात् रु.३१,१४,२० लाख रहेको छ, जुन २०६१ आषाढ र २०६२ आषाढमा क्रमशः ८१.७५ प्रतिशत र ८१.८१ प्रतिशत थियो ।

२.३ वित्तीय स्रोत (सापटी तथा निक्षेप) सङ्कलन

२०६३ आषाढ मसान्तमा वित्त कम्पनीहरूको वित्तीय स्रोत सङ्कलन देहाय अनुसार रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन प्रतिशत	
					प्रतिशत	प्रतिशत
(क)	निक्षेप	१९,४९,३७	२२,३२,९५	२७,५५,३७	१४.५४	२३.३९
(ख)	सापटी	१,३४,३१	९८,९९	१,६४,८८	(२६.३०)	६६.५६
	कूल वित्तीय स्रोत	२०,८३,६८	२३,३१,९४	२९,२०,२५	११.९१	२५.२३
१.	प्राथमिक पूँजी	२,८५,९२	३,२१,३८	४,३३,४७		
२.	निक्षेप/प्राथमिक पूँजी अनुपात (गुणा)	६.८२	६.९५	६.३६		
३.	वित्तीय स्रोत सङ्कलन/प्राथमिक पूँजी अनुपात (गुणा)	७.२९	७.२६	६.७४		

२०६३ आषाढ मसान्तमा वित्त कम्पनीहरूले निक्षेपतर्फ रु.२७,५५,३७ लाख र सापटीतर्फ रु.१,६४,८८ लाख गरी जम्मा रु. २९,२०,२५ लाख वित्तीय स्रोत सङ्कलन गरेको देखिन्छ । कूल वित्तीय स्रोतको बृद्धिदर २०६२ आषाढमा ११.९१ प्रतिशत रहेकोमा २०६३ आषाढमा २५.२३ प्रतिशत रहेको छ भने निक्षेपको बृद्धिदर क्रमशः १४.५४ प्रतिशत र २३.३९ प्रतिशत रहेको छ । २०६१ आषाढको तुलनामा २०६२ आषाढमा सापटी २६.३० प्रतिशतले ह्रास आएकोमा २०६३ आषाढमा ६६.५६ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ ।

२०६१ आषाढ, २०६२ आषाढ र २०६३ आषाढमा निक्षेप-प्राथमिक पूँजी अनुपात क्रमशः ६.८२ प्रतिशत, ६.९५ प्रतिशत र ६.३६ प्रतिशत रहेको छ भने सोही अवधिमा वित्तीय स्रोत-प्राथमिक पूँजी अनुपात क्रमशः ७.२९ प्रतिशत, ७.२६ प्रतिशत र ६.७४ प्रतिशत रहेको छ ।

देहायका वित्त कम्पनीहरूले वित्तीय स्रोत सम्बन्धी निर्देशनको पालना गर्न सकेको पाइएन ।

- (क) वित्त कम्पनीहरूले प्राथमिक पूँजीको १५ गुणासम्म वित्तीय स्रोत सङ्कलन गर्न सक्ने गरी सीमा निर्धारण भएकोमा नेपाल श्रीलंका मर्चेन्ट बैकिङ्ग लिमिटेडले तोकिएको सीमाभन्दा बढी अर्थात् प्राथमिक पूँजीको ६४.०६ गुणा वित्तीय स्रोत सङ्कलन गरेको छ ।
- (ख) अरुण फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्ग कम्पनी लिमिटेड तथा मर्चेन्ट फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडको प्राथमिक पूँजी ऋणात्मक भएकोले संकलित वित्तीय स्रोतले सीमा नाघ्न जाने देखिएको छ ।

२.४ कर्जा निक्षेप अनुपात

२०६३ आषाढ मसान्तसम्ममा वित्त कम्पनीहरूको कर्जासापट तथा निक्षेप सम्बन्धी विश्लेषण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	बृद्धि प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	कर्जा तथा सापट	१७,८५,०८	२१,०७,८५	२७,१३,४६	१८.०८	२८.७३
२.	निक्षेप	१९,४९,३७	२२,३२,९५	२७,५५,३७	१४.५५	२३.३९
३.	कर्जा निक्षेप अनुपात (प्रतिशतमा)	९१.५७	९४.४०	९८.४८		

२०६१ आषाढको तुलनामा २०६२ आषाढमा वित्त कम्पनीहरूको कर्जा तथा सापटमा १८.०८ प्रतिशतले बृद्धि भएकोमा २०६३ आषाढमा २८.७३ प्रतिशतले बृद्धि भई रु.२७,१३,४६ लाख पुगेको छ भने उक्त अवधिमा निक्षेपको बृद्धिदर क्रमशः १४.५५ प्रतिशत र २३.३९ प्रतिशत रहेको छ । २०६१ आषाढ, २०६२ आषाढ र २०६३ आषाढमा कर्जा निक्षेप अनुपात क्रमशः ९१.५७ प्रतिशत, ९४.४० प्रतिशत र ९८.४८ प्रतिशत पुगेको छ ।

२.५ प्रतिफल

२०६३ आषाढमा वित्त कम्पनीहरूको मुनाफाको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।

(रु.लाखमा)

क्र.सं.	मुनाफा	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	बृद्धि प्रतिशत
१.	खुद मुनाफा	-	रु. ४८,८२	७०,९२	४५.२७

२०६३ आषाढमा वित्त कम्पनीहरूको खुद नाफा रु.७०,९२ लाख रहेको देखिन्छ, जुन २०६२ आषाढको तुलनामा ४५.२७ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ ।

२.६ गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति

२०६३ आषाढ मसान्तसम्म वित्त कम्पनीहरूका गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र. सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	बृद्धि प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति	४८,९३	४७,७०	४३,५२	(२.५१)	(८.७६)
२.	कूल सम्पत्ति	२७,१७,०७	३०,१२,५२	३७,८५,५४	१०.८७	२५.६६
३.	गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति/कूल सम्पत्ति (% मा)	१.८०	१.५८	१.१५		
४.	गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिको लागि व्यवस्था	१४,६७	२१,४४	२५,३०		
५.	गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिको लागि व्यवस्था/गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति (% मा)	२९.९८	४४.९४	५८.१३		

२०६२ आषाढको तुलनामा वित्त कम्पनीहरूको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिमा ८.७६ प्रतिशतले ह्रास आई २०६३ आषाढ मसान्तमा रु.४३,५२ लाख कायम रहेको छ । यस अवधिमा कूल सम्पत्तिको १.१५ प्रतिशत मात्र गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति देखिएको छ । साथै, २०६३ आषाढमा गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिको लागि रु.२५,३० लाख नोक्सानी व्यवस्था कायम गरेको देखिन्छ, जुन कूल गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिको ५८.१३ प्रतिशत हुन आउँछ ।

२.७ लगानी

२०६३ आषाढ मसान्तसम्म वित्त कम्पनीहरूका लगानी स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु.लाखमा)

क्र.सं	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	सरकारी सुरक्षणपत्र	१,३१,१६	१,१४,०९	९५,३३	(१३.०१)	(१६.४४)
२.	शेयर तथा डिवेन्चर	३३,९६	२९,३८	२३,४२	(१३.४९)	(२०.२९)
३.	अन्य लगानी	४,१६	१,७२,८३	२,३५,४६	४०५४.५७	३६.२४
	जम्मा लगानी	१,६९,२८	३,१६,३०	३,५४,२१	८६.८५	११.९८

२०६३ आषाढ मसान्तमा वित्त कम्पनीहरूको कूल लगानी रु.३,५४,२१ लाख पुगेको छ । २०६१ आषाढको तुलनामा २०६२ आषाढ ८६.८५ प्रतिशतले कूल लगानीमा बृद्धि भएकोमा २०६३ आषाढमा ११.९८ प्रतिशतले मात्र बृद्धि भएको देखिन्छ । २०६२ आषाढमा सरकारी सुरक्षणपत्र र शेयर तथा डिवेन्चरमा १३.०१ प्रतिशत र १३.४९ प्रतिशतले ह्रास आएकोमा २०६३ आषाढमा समेत १६.४४ प्रतिशत र १०.६२ प्रतिशतले ह्रास आएको देखिन्छ । २०६२ आषाढमा अन्य लगानी ४०५४.५७ प्रतिशतले बृद्धि भएकोमा २०६३ आषाढमा ३४.५९ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ । अन्य लगानी अर्न्तगत बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मुद्दति निक्षेप समावेश गरिएको छ । २०६३

४९

आषाढमा कूल लगानीमा सरकारी सुरक्षणपत्र, शेयर तथा डिभेञ्चर र अन्य लगानीको अंश क्रमशः २६.९१ प्रतिशत, ७.४१ प्रतिशत र ६५.६८ प्रतिशत रहेको छ ।

वित्त कम्पनीहरूले सङ्गठित संस्थाको शेयर तथा डिभेञ्चरमा बढीमा आफ्नो प्राथमिक पूँजीको ३० प्रतिशतसम्म लगानी गर्न पाउने व्यवस्था रहेकोमा २०६३ आषाढ मसान्तमा वित्त कम्पनीहरूको कूल लगानी समग्र प्राथमिक पूँजीको ८१.७१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । तर, देहायका वित्त कम्पनीहरूले निर्दिष्ट सीमाभन्दा बढी लगानी गरेको देखिन्छ ।

क्र.सं.	कम्पनीको नाम	लगानी प्रतिशत
१.	नेपाल फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्ग कम्पनी लिमिटेड	३७.२१
२.	नेपाल श्रीलङ्का मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स लिमिटेड	२३९.४०
३.	ललितपुर फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड	५३.७८
४.	नेपाल बङ्गलादेश फाइनेन्स एण्ड लिजिङ्ग कम्पनी लिमिटेड	३६.१३

मर्चेन्ट फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडको प्राथमिक पूँजी ऋणात्मक भएको हुँदा यस बैङ्कको लगानी सम्बन्धी निर्देशनको पालना भएको देखिएन ।

२.८ कर्जा वर्गीकरण तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था

आ.व. २०६०/६१, २०६१/६२ र २०६२/६३ मा वित्त कम्पनीहरूले असुल गर्न बाँकी कर्जा तथा सापटीको आधारमा गरेको कर्जा वर्गीकरण तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	कर्जा वर्गीकरण	आ.व. २०६०/६१		आ.व. २०६१/६२		आ.व. २०६२/६३	
		कर्जा रकम	नोक्सानी व्यवस्था	कर्जा रकम	नोक्सानी व्यवस्था	कर्जा रकम	नोक्सानी व्यवस्था
१.	असल (१%)	१६,६०,७०	१६,९४	१९,६२,२२	२५,८०	२५,६२,६१	४२,३०
२.	पुनर्संरचना/नविकरण (१२.५%)	२५,५५	३,८९	३५,१४	७,९९	३०,५१	४,३५
३.	कमसल (२५%)	१९९३	४,९८	२५,४७	६,३७	१२,८३	३,८९
४.	शङ्कास्पद (५०%)	२०,३२	१०,१६	२०,६७	१०,३३	१५,०५	८,४९
५.	खराब	४८,५८	५५,५२	६४,३५	६४,३६	९२,४६	१,०२,२९
जम्मा		१७,८५,०८	९१,४९	२१,०७,८५	१,१४,८५	२७,१३,४६	१,६१,३२
निष्क्रिय कर्जा		१,०४,०६		१,१५,१०		१,२०,३४	
निष्क्रिय कर्जा (% मा)		५.८३		५.४६		४.४३	
कूल कर्जामा नोक्सानी व्यवस्था (%)		५.२९		५.४५		५.९४	

आ.व. २०६२/६३ मा वित्त कम्पनीहरूको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रु.१,६१,३१ लाख रहेको देखिन्छ । यसमध्ये असल कर्जाको लागि गरिएको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रु.४२,३० लाख (२६.२२ प्रतिशत) र पुनर्संरचना गरिएको कर्जा, कमसल, शङ्कास्पद र खराब कर्जाको लागि गरिएको कर्जा

नोक्सानी व्यवस्थाको अंश ७३.७८ प्रतिशत अर्थात् रु.१,१९,०१ लाख भएको देखिन्छ । त्यस्तै समग्र वित्त कम्पनीको निष्कृत्य कर्जा आर्थिक वर्ष २०६१/६२ मा ५.४६ प्रतिशत र आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा ४.४३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

२.९ तरलता

२०६१ आषाढ, २०६२ आषाढ र २०६३ आषाढमा वित्त कम्पनीहरूको तरलता स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु.लाखमा)

क्र.सं	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ
१.	नगद	१३,९२	१२,६७	१९,३३
२.	नेपाल राष्ट्र बैङ्क मौज्दात	४५,५३	५२,५२	७५,६८
३.	अन्य वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात	४,६६,७७	४,१६,७३	४,९५,८३
४.	सरकारी सुरक्षणपत्रमा लगानी	१,३१,१६	१,१४,०९	९५,३३
५.	जम्मा तरल सम्पत्ति	६,५७,३८	५,९६,०१	६,८६,१७
६.	कूल निक्षेप	१९,४९,३७	२२,३२,९५	२७,५५,३७
७.	तरलता/कूल निक्षेप (% मा)	३३.७२	२६.६९	२४.९०

वित्त कम्पनीहरूको कूल तरल सम्पत्ति २०६३ आषाढ मसान्तमा रु.६,८६,१७ लाख रहेको देखिन्छ, जुन रकम २०६२ आषाढमा रु. ५,९६,०१ लाख रहेको थियो । यस अवधिमा वित्त कम्पनीको तरल सम्पत्ति कूल निक्षेपको २४.९० प्रतिशत रहेको देखिन्छ, जुन २०६२ आषाढमा २६.६९ प्रतिशत रहेको थियो ।

तोकिए बमोजिमको न्यूनतम अनिवार्य मौज्दात कायम नगर्ने देहायका वित्त कम्पनीहरूलाई नेपाल राष्ट्र बैङ्क ऐन, २०५८ अनुसार जरिवाना लगाइएको छ ।

क्र.सं.	वित्त कम्पनीको नाम
१	हिमालय फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
२	एन.आई.डि.सी.क्यापिटल मार्केट्स. लिमिटेड
३	नेपाल हाउजिङ एण्ड मर्चेन्ट फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
४	एल्यिक एभरेष्ट फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
५.	अरुण फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
६.	मर्चेन्ट फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
७.	जनरल फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
८.	जानकी फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
९.	पाटन फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड
१०.	क्रिष्टल फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड

२.१० वित्तीय विवरण प्रकाशन

वित्त कम्पनीहरूले निक्षेपमा दिने र कर्जामा लिने व्याजदर विवरण प्रत्येक अर्ध-वार्षिक अवधि समाप्त भएको एक महिनाभित्र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका मार्फत सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा यस अवधिमा उक्त निर्देशनको पालना गरेको देखिन्छ ।

२.११ आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

वित्त कम्पनीहरूले यस बैङ्कको निर्देशन अनुरूप अर्धवार्षिक अवधिको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अवधि समाप्त भएको तीन महिनाभित्र पेश गरेको देखिन्छ ।

वित्त कम्पनीहरूको समग्र वासलात अनुसूची ४ मा दिइएको छ ।

३. लघुवित्त विकास बैक

यस बैङ्कबाट पाँच ग्रामीण विकास बैङ्क लगायत ९ लघुवित्त विकास बैङ्क र २ थोक लघुकर्जा कारोवार प्रवाह गर्ने विकास बैङ्क गरी जम्मा एघार लघुवित्त विकास बैङ्कहरूलाई लघुवित्त कारोवार गर्ने अनुमति प्रदान गरिएको छ । २०६३ आषाढको लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरणको आधारमा गरिएको लघुवित्त विकास बैङ्कहरूको वित्तीय विश्लेषण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

३.१ पूँजीकोष

लघुवित्त विकास बैङ्कहरूको पूँजीकोष विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

(रु लाखमा)

क्र.सं.	पूँजीकोष विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन %	
					२०६२	२०६३
१.	पूँजीकोष	८२,५५	८५,७२	७५,७३	३.८४	(११.६५)
२.	प्राथमिक पूँजी	६१,१८	४५,१६	६९,४८	(२६.१८)	५३.८५
३.	जोखिम भारित सम्पत्ति	३,६४,७६	५,३२,६२	६,०३,१२	४६.०२	१३.२४
४.	पूँजीकोष/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	२२.६३	१६.०९	१२.५६		
५.	प्राथमिक पूँजी/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	१६.७७	८.४८	११.५२		

२०६२ आषाढमा लघुवित्त विकास बैङ्कहरूको प्राथमिक पूँजीमा २६.१८ प्रतिशतले ह्रास आएकोमा २०६३ आषाढमा ५३.८५ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । २०६२ आषाढमा पूँजीकोष ३.८४ प्रतिशतले बढेकोमा २०६३ आषाढमा ११.६५ प्रतिशतले ह्रास आएको देखिन्छ । २०६१ आषाढ, २०६२ आषाढ र २०६३ आषाढमा पूँजीकोष अनुपात क्रमशः २२.६३ प्रतिशत, १६.०९ प्रतिशत र १२.५६ प्रतिशत रहेको छ भने सोही अवधिमा प्राथमिक पूँजी अनुपात क्रमशः १६.७७ प्रतिशत, ८.४८ प्रतिशत र ११.५२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । ग्रामीण विकास बैङ्कहरूको सञ्चित नोक्सानी बढ्दै जानाले पूँजीकोषको वृद्धिदर कम हुन गएको हो ।

आ.व. २०६२/६३ मा लघुवित्त विकास बैङ्कहरूको प्राथमिक पूँजी अनुपात र पूँजीकोष अनुपात क्रमशः ४ प्रतिशत र ८ प्रतिशत हुनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा सुदुर पश्चिमाञ्चल ग्रामीण विकास बैङ्कको प्राथमिक पूँजी १४.३५ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेको देखिन्छ ।

३.२ कूल सम्पत्ति

२०६३ आषाढ मसान्तमा लघुवित्त विकास बैङ्कहरूको कूल सम्पत्ति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन (%)	
					२०६२	२०६३
१.	कूल सम्पत्ति	४,९५,०४	६,१८,१२	७,८१,९२	२४.८६	२६.५०
२.	जोखिम भारित सम्पत्ति	४,२७,०२	५,३२,६२	६,०३,१२	२४.७३	१३.२४

२०६३ आषाढ मसान्तमा लघुवित्त विकास बैङ्कको कूल सम्पत्ति रु. ७,८१,९२ लाख रहेको देखिन्छ, जुन २०६२ आषाढको तुलनामा २६.५० प्रतिशतले बढी हुन आउँछ । त्यसैगरी २०६३ आषाढ मसान्तमा उक्त बैङ्कहरूको कूल जोखिम भारित सम्पत्ति रु.६,०३,१२ लाख रहेको देखिन्छ, जुन २०६२ आषाढको तुलनामा १३.२४ प्रतिशतले बढी हुन आउँछ ।

३.३ वित्तीय स्रोत सङ्कलन

आर्थिक वर्ष २०६०/६१ देखि २०६२/६३ सम्म लघुवित्त विकास बैङ्कहरूको वित्तीय स्रोत सङ्कलन विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	प्रतिशत परिवर्तन	
					२०६२	२०६३
१.	प्राथमिक पूँजी	३५,७१	४५,१६	६९,४८	२६.४६	५३.८५
२.	बचत निक्षेप	६९,९४	७४,८९	९१,९३	७.०७	२२.७५
३.	सापटी	२,८१,४०	४,१२,८४	५,३३,९८	४६.७१	२९.३४
४.	कूल वित्तीय स्रोत	३,५१,३४	४,८७,७३	६,२५,९१	३८.८२	२८.३३
५.	वित्तीय स्रोत सङ्कलन/प्राथमिक पूँजी (गुणा)	९.८४	१०.८०	९.०१		

लघुवित्त विकास बैङ्कहरूको बचत निक्षेपको बृद्धिदर २०६२ आषाढ मसान्तको ७.०७ प्रतिशतबाट २०६३ आषाढ मसान्तमा २२.७५ प्रतिशतले बृद्धि भई रु. ९१,९३ लाख पुगेको छ । त्यस्तै, सापटीको बृद्धिदर २०६२ आषाढमा ४६.७१ प्रतिशत र २०६३ आषाढ मसान्तमा २९.३४ प्रतिशत भै रु.५,३३,९८ लाख रहेको छ । कूल वित्तीय स्रोत २०६२ आषाढमा ३८.८२ प्रतिशत बृद्धि भएकोमा २०६३ आषाढ मसान्तमा २८.३३ प्रतिशतले बृद्धि भई कूल वित्तीय स्रोत रु. ६,२५,९१ लाख पुगेको छ । यसरी, लघुवित्त विकास बैङ्कहरूको वित्तीय स्रोत र प्राथमिक पूँजीको अनुपात २०६१ आषाढमा ९.८४ गुणा रहेकोमा २०६२ आषाढमा १०.८० गुणा र २०६३ आषाढमा ९.०१ गुणा रहेको छ ।

लघुवित्त विकास बैङ्कहरूले आफ्नो प्राथमिक पूँजीको अधिकतम ३० गुणासम्म वित्तीय स्रोत सङ्कलन गर्नसक्ने व्यवस्था रहेकोमा सुदूरपश्चिमाञ्चल ग्रामीण विकास बैङ्कको प्राथमिक पूँजी ऋणात्मक भएकोले संकलित वित्तीय स्रोतले उक्त सीमा नाघेको एवम् मध्यपश्चिमाञ्चल ग्रामीण विकास बैङ्कले ३०.१८ गुणा वित्तीय स्रोत संकलन गरेको देखिएकोले यस सम्बन्धी निर्देशनको पालना भएको देखिदैन ।

३.४ कर्जा निक्षेप अनुपात

२०६३ आषाढ मसान्तमा लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको कर्जा निक्षेप अनुपात देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	प्रतिशत परिवर्तन	
					२०६२	२०६३
१.	कर्जा तथा सापट	२,८२,५९	३,५१,८६	४,३६,८३	२४.५१	२४.१५
२.	निक्षेप (बचत)	६९,९४	७४,८९	९१,९३	७.०७	२२.७५
३.	कर्जा निक्षेप अनुपात (%)	४०४	४७०	४७५		

२०६३ आषाढमा लघुवित्त विकास बैङ्कले प्रवाह गरेको कर्जामध्ये रु.४,३६,८३ लाख कर्जा बाँकी रहेको र निक्षेप एवम् बचत रु.९१,९३ लाख रहेको देखिन्छ । यसप्रकार कर्जा/निक्षेप अनुपात ४७५ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यस्तो अनुपात २०६१ आषाढ र २०६२ आषाढमा क्रमशः ४०४ प्रतिशत र ४७० प्रतिशत रहेको थियो । लघुवित्त विकास बैङ्कको साधनको मुख्य स्रोत सापटी रहेको र निक्षेपको अंश अत्यन्त कम हुँदा कर्जा निक्षेप अनुपात बढी हुन गएको हो ।

३.५ कर्जा वर्गीकरण तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था

लघुवित्तको कारोवार गर्ने ११ विकास बैङ्कहरुको २०६३ आषाढ मसान्तको वित्तीय विवरणको आधारमा विश्लेषण गर्दा कर्जाको गुणस्तर एवम् कर्जा नोक्सानी व्यवस्थाको स्थिति निम्न बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	कर्जा वर्गीकरण	बाँकी कर्जा	कर्जा नोक्सानी व्यवस्था
१.	असल	३,९३,०७	५,४३
२.	पुनर्संरचना	१४,०७	८२
३.	कमसल	८,६८	१,०९
४.	शङ्कास्पद	३,३७	१,६८
५.	खराब	१७,६४	१७,६४
६.	कूल	४,३६,८३	२६,६६

३.६ प्रतिफल

२०६३ आषाढ मसान्तमा लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको मुनाफा स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन
१.	खुद नाफा (नोक्सान)	२,७२	५,४४	७१५	३१.४३

लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको खुद नाफा आ.व. २०६१/६२ मा रु.५,४४ लाख रहेकोमा आ.व. २०६२/६३ मा ३१.४३ प्रतिशतले बृद्धि भई २०६३ आषाढमा रु.७१५ लाख पुगेको देखिन्छ ।

३.७ अनिवार्य नगद मौज्दात तथा तरल सम्पत्ति

२०६३ आषाढ मसान्तमा लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको तरलताको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	रकम
१.	नगद	१,४७
२	नेपाल राष्ट्र बैङ्क मौज्दात	९,०९
३	वाणिज्य बैङ्क/अन्य वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात	५५,३२
४	सरकारी सुरक्षणपत्र लगानी	१५,००
५	मुद्दति निक्षेप लगानी (९० प्रतिशत)	१,०२,४७
६	कुल तरल सम्पत्ति	१,८३,३५
७	कुल बचत तथा सापटी	६,२५,९१
८	तरल सम्पत्ति/कुल बचत तथा सापटी (% मा)	२९.२९

अनिवार्य नगद मौज्दात साप्ताहिक तथा तरलता मासिक औसतको आधारमा अनुगमन गर्ने व्यवस्था रहेकोमा लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको २०६३ आषाढ महिनाको स्थितिका आधारमा औसतमा तरलता कूल बचत निक्षेप दायित्वको २९.२९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

३.८ वित्तीय विवरण प्रकाशन

समीक्षा अवधि आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा विकास बैङ्कहरुले व्याजदर प्रकाशन र वित्तीय विवरण तोकिएको समयावधि भित्रै पेश गरेको देखिन्छ ।

३.९ आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

विकास बैङ्कहरुले यस बैङ्कको निर्देशन अनुरूप अर्धवार्षिक अवधिको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अवधि समाप्त भएको तीन महिनाभित्र पेश गरेको देखिन्छ ।

लघुवित्त विकास बैङ्कहरुको समग्र वासलात अनुसूची ५ मा दिइएको छ ।

४. सहकारी संस्था

यस बैङ्कबाट २०६३ आषाढ मसान्तमा सीमित बैकिङ्ग कारोवार गर्न इजाजतप्राप्त १९ सहकारी संस्थाहरूमध्ये ११ संस्थाहरूको लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण र राजश्री सेभिङ्ग एण्ड इन्भेष्टमेण्ट को-अपरेटिभ सोसाइटी, सगुन सहकारी संस्था लिमिटेड, सहारा वित्तीय संस्था लिमिटेड, मनकामना बचत तथा सहकारी संस्था लिमिटेड, युनाइटेड सहकारी संस्था लिमिटेड, यति सहकारी संस्था लिमिटेड, उपकार बचत तथा सहकारी संस्था लिमिटेडको सोही अवधिसम्मको प्राप्त मासिक विवरणका आधारमा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण गरी निम्नानुसार वित्तीय विश्लेषण गरिएको छ ।

४.१ पूँजीकोष

२०६३ आषाढ मसान्तसम्म सञ्चालनमा रहेका १९ सहकारी संस्थाहरूको पूँजीकोष रु.२१,१३ लाख र प्राथमिक पूँजी रु.१९,५७ लाख रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन %
१.	शेयर पूँजी	१९,१७	२०३९	२३,२७	१४.१२
२.	साधारण जगेडा	३,२१	३,४२	४,०९	१९.५९
३.	नाफानोक्सान हिसाब	(५,३९)	(४,३७)	(७,७९)	७८.२६
४.	प्राथमिक पूँजी	१६,९९	१९,४४	१९,५७	०.६७
५.	कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	१५,०६	१,२६	१,५६	२३.८१
६.	पूँजीकोष	३२,०५	२०,७०	२१,१३	२.०८
७.	जोखिम भारित सम्पत्ति	१,८८,६०	१,९६,२६	२,२९,८०	१७.०९
८.	पूँजीकोष/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	१६.९९	१०.५४	९.१९	-
९.	प्राथमिक पूँजी/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	९.०१	९.९१	८.५२	-

२०६३ आषाढ मसान्तसम्म सञ्चालनमा रहेका १९ सहकारी संस्थाहरूको पूँजीकोष रु.२१,१३ लाख र प्राथमिक पूँजी रु.१९,५७ लाख रहेको छ । सो अवधिमा कूल जोखिम भारित सम्पत्तिसँग आबद्ध गरी हेर्दा पूँजीकोष अनुपात ९.१९ प्रतिशत र प्राथमिक पूँजी अनुपात ८.५२ प्रतिशत हुने देखिन्छ ।

देहायका सहकारी संस्थाहरूले पूँजीकोष सम्बन्धमा जारी गरेको निर्देशन अनुरूप प्राथमिक पूँजी ५ प्रतिशत र पूँजीकोष १० प्रतिशत कायम गर्न सकेको देखिदैन ।

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको नाम	प्राथमिक पूँजी अनुपात	पूँजीकोष अनुपात
१	द सहारा लोन सेभिग एण्ड इन्भेष्टमेन्ट को-अपरेटिभ	-	७.९२
२	राजश्री बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	२.८०	३.१४

त्यस्तै युनाइटेड बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड, सहकारी वित्तीय संस्था लिमिटेड तथा अमरावती बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेडको प्राथमिक पूँजी ऋणात्मक भएकोले यस बैङ्कको पूँजीकोष सम्बन्धी निर्देशनको पालना भएको देखिएन ।

४.२ कूल सम्पत्ति

२०६३ आषाढ मसान्तमा सहकारी संस्थाहरूको कूल सम्पत्ति देहाय अनुसार रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन (%)	
					२०६२	२०६३
१.	कूल सम्पत्ति	२,४२,५४	२,४९,६२	२,९४,४६	२.९२	१७.९६
२.	जोखिम भारित सम्पत्ति	१,८८,६०	१,९६,२६	२,२९,८०	४.०६	१७.०९
३.	जोखिम भारित सम्पत्ति/ कूल सम्पत्ति अनुपात (% मा)	७७.७६	७८.६२	७८.०४		

२०६२ आषाढ मसान्तको तुलनामा २०६३ आषाढ मसान्तमा सहकारी संस्थाहरूको कूल सम्पत्ति १७.९६ प्रतिशतले बृद्धि भई रु.२,९४,४७ लाख रहेको छ । त्यसैगरी संस्थाहरूको कूल जोखिम भारित सम्पत्तिमा १७.०९ प्रतिशतले बृद्धि भई रु.२,२९,८० लाख पुगेको देखिन्छ । त्यस्तै जोखिम भारित सम्पत्ति कूल सम्पत्तिको ७८.०४ प्रतिशत रहेको छ ।

४.३ वित्तीय स्रोत सङ्कलन

२०६३ आषाढ मसान्तमा सहकारी संस्थाहरूको वित्तीय स्रोत सङ्कलन देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन (%)	
					२०६२	२०६३
१.	प्राथमिक पूँजी	१६,९९	१९,४४	१९,५७	१४.४२	०.६७
२.	निक्षेप	१,६७,४२	१,७८,९५	२,११,८५	६.८९	१८.३९
	(क) बचत	८२,४५	९२,७२	१,४२,९७	१२.४६	५४.२०
	(ख) मुद्दति	६४,६०	८२,१०	६४,६०	२७.०९	(२१.३२)
	(ग) अन्य	२०,३७	४,१३	४,२८	(७९.७३)	३.६३
३.	सापटी	४,११	७,८७	१०,३०	९१.४८	३०.८८
४.	वित्तीय स्रोत सङ्कलन	१,७१,५३	१,८६,८२	२,२२,१५	८.९१	१८.९१
५.	वित्तीय स्रोत सङ्कलन/ प्राथमिक पूँजी (गुणा)	१०.१०	९.६२	११.३५		-

२०६३ आषाढ मसान्तमा सहकारी संस्थाहरूले निक्षेप रु.२,११,८५ लाख र सापटी रु.१०,३० लाख गरी जम्मा रु.२,२२,१५ लाख वित्तीय स्रोत सङ्कलन गरेको देखिन्छ । २०६२ आषाढको निक्षेपको बृद्धिदर ६.८९ प्रतिशत रहेकोमा २०६३ आषाढमा निक्षेप १८.३९ प्रतिशतले बढेको देखिन्छ । त्यस्तै २०६२ आषाढमा सापटीको बृद्धिदर ९१.४८ प्रतिशत रहेकोमा २०६३ आषाढमा सो बृद्धिदर ३०.८८ प्रतिशत रहेको छ । २०६३ आषाढमा कूल निक्षेपमध्ये बचत रु.१,४२,९७ लाख (६७.४९ प्रतिशत), मुद्दति रु.६४,६० लाख (३०.४९ प्रतिशत) र अन्य निक्षेप रु.४,२८ लाख (२.०२ प्रतिशत) रहेको छ ।

२०६३ आषाढमा प्राथमिक पूँजीकोषको आधारमा गणना गरिएको वित्तीय स्रोत (वित्तीय स्रोत/प्राथमिक पूँजीकोष अनुपात) विश्लेषण गर्दा निम्न संस्थाहरूले तोकिएको सीमाभन्दा बढी वित्तीय स्रोत सङ्कलन गरेको देखिएको छ ।

क्र.सं.	संस्थाको नाम	वित्तीय स्रोत/प्राथमिक पूँजीकोष (गुणा)
१.	नवजीवन सहकारी संस्था लिमिटेड	११.२१
२.	राजश्री बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	३९.८२
३.	द सहारा लोन सेभिङ्ग एण्ड इन्भेष्टमेन्ट को-अपरेटिभ	१२.६७

युनाइटेड बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड, सहकारी वित्तीय संस्था लिमिटेड तथा अमरावती बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेडको प्राथमिक पूँजी ऋणात्मक भएको कारण वित्तीय स्रोत सङ्कलन सम्बन्धी निर्देशनको पालना हुनसक्ने स्थिति देखिदैन ।

४.४ कर्जा निक्षेप अनुपात

२०६३ आषाढमा सहकारी संस्थाहरूको कूल कर्जा तथा सापटी निम्नानुसार रहेको छ ।

(रु लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन %	
					२०६२	२०६३
१.	कर्जा तथा सापट	१,३०,९९	१,४८,६३	१,७५,७४	१३.४७	१८.२४
२.	निक्षेप	१,६७,४२	१,७८,९५	२,११,८५	६.८९	१८.३८
३.	कर्जा/निक्षेप अनुपात (% मा)	७८.२४	८३.०६	८२.९५		

२०६३ आषाढमा सहकारी संस्थाहरूको कूल कर्जा तथा सापटी रु.१,७५,७४ लाख र निक्षेप रु.२,११,८५ लाख रहेको छ । अघिल्लो वर्षको तुलनामा २०६२ आषाढ र २०६३ आषाढमा कर्जा तथा सापटीको बृद्धिदर क्रमशः १३.४७ प्रतिशत र १८.२४ प्रतिशत रहेको छ भने निक्षेपको बृद्धिदर क्रमशः ६.८९ प्रतिशत र १८.३८ प्रतिशत रहेको छ । २०६१ आषाढमा कर्जा निक्षेप अनुपात ७८.२४ प्रतिशत रहेकोमा २०६२ आषाढमा ८३.०६ प्रतिशत तथा २०६३ आषाढमा ८२.९५ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

४.५ प्रतिफल

२०६३ आषाढमा सहकारी संस्थाहरूको मुनाफा स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

विवरण	अवधि	
	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ
नाफा-नोक्सान हिसाव	(४३७)	(७७९)

२०६२ आषाढमा रु.४,३७ लाख सञ्चित नोक्सानीमा रहेका सहकारी संस्थाहरूको नोक्सानी २०६३ आषाढमा बढेर रु.७,७९ लाख पुगेको देखिन्छ ।

यस बैङ्कबाट सीमित बैकिङ्ग कारोवार गर्न स्वीकृति प्राप्त सहकारी संस्थाहरूमध्ये निम्न संस्थाहरू नाफामा सञ्चालित भएका छन् ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	संस्थाको नाम	नाफा रकम
१	यति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१५
२	नेपाल सहकारी वित्तीय संस्था	१२
३	महिला सहकारी संस्था	१०
४	भेरी सहकारी संस्था	१०
५	मनकामना बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	२६
६	सगुन सहकारी संस्था	६
७	उपकार बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	८

सञ्चालन नोक्सानीमा रहेका सहकारी संस्थाहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	संस्थाको नाम	नोक्सान रकम
१	स्टार सहकारी संस्था	१
२	द सहारा सहकारी संस्था	५३
३	राजश्री सहकारी संस्था	१५८
४	सहकारी वित्तीय विकास संस्था	११६
५	अमरावती बहुदेशीय सहकारी संस्था	३३६
६	किसान बहुदेशीय सहकारी संस्था	५
७	युनाइटेड बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	१९८

४.६ गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति

२०६३ आषाढ मसान्तमा सहकारी संस्थाहरूको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	सहकारीको नाम	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ
१	नवजीवन सहकारी संस्था	१७८	१६६
२	अमरावती सहकारी संस्था	२५२	१६९
३	सगुन सहकारी संस्था	७१	७६
४	द सहारा बचत तथा ऋण सहकारी	९२	८९
५	महिला सहकारी संस्था	७८	७८
६	सहकारी वित्तीय विकास संस्था	१३	३६
७	भेरी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	८	८
८	नेपाल सहकारी वित्तीय संस्था	६४	२९
९	मकालु यातायात सहकारी संस्था	२७	-
१०	युनाइटेड सहकारी संस्था	८	-
११	किसान सहकारी संस्था	६	४
१२	हिमालय सहकारी संस्था	१७	५
१३	यति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	४	३
१४	बिन्दवासिनी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	-	८
	जम्मा	८१८	६७१

५९

२०६३ आषाढ मसान्तमा सहकारी संस्थाहरूको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति रु.६७१ लाख रहेको देखिन्छ जुन २०६२ आषाढ (रु.८,१८ लाख) को तुलनामा २१.९० प्रतिशतले ह्रास भएको देखिन्छ ।

४.७ लगानी

२०६३ आषाढ मसान्तमा सहकारी संस्थाहरूको कूल लगानी स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।
(रु लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन प्रतिशत	
					२०६२	२०६३
१.	सरकारी सुरक्षणपत्र	४,०८	३,२७	३,२६	(१९.८५)	(०.३१)
२.	शेयर तथा डिभेन्चरमा लगानी	४,०५	१,४०	१,४५	(६५.४३)	३.५७
३.	अन्य	१०,०१	११,१९	१३,४३	११.७९	२०.०२
	जम्मा	१८,१४	१५,८६	१८,१४	(१२.५७)	१४.३८

अघिल्लो वर्षको तुलनामा २०६२ आषाढमा सहकारी संस्थाहरूको कुल लगानीमा १२.५७ प्रतिशतले ह्रास आएकोमा २०६३ आषाढमा १४.३८ प्रतिशतले बृद्धि भई रु. १८,१४ लाख पुगेको देखिन्छ ।

सहकारी संस्थाहरूको कूल लगानी रु.१८,१४ लाखमध्ये सरकारी सुरक्षणपत्रतर्फ १७.९८ प्रतिशत, शेयर तथा डिभेन्चरतर्फ ७.९९ प्रतिशत र मुद्दति तथा विविध शीर्षक नखुलेका लगानीतर्फ ७४.०३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

४.८ कर्जा वर्गीकरण तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था

२०६३ आषाढमा सहकारी संस्थाहरूको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था तथा कोषको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६३ आषाढ	कर्जा नोक्सानी व्यवस्था
१.	असल कर्जा	१,५५,४३	१,५५
२.	निष्कृत्य कर्जा	२०,३१	१०,३१
३.	कूल कर्जा	१,७५,७४	११,८६

२०६३ आषाढमा कूल कर्जा रु.१,७५,७४ लाखमध्ये ८८.४४ प्रतिशत असल कर्जा रहेको तथा सोको लागि रु.१,५५ लाख कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरिएको छ भने निष्कृत्य कर्जा रु.२०,३१ लाखको लागि रु.११,८६ लाख कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरेको देखिन्छ ।

४.९ तरलता

२०६३ आषाढमा सहकारी संस्थाहरूको तरलता स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र. सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ	परिवर्तन %	
					२०६२	२०६३
१	नगद	३,४०	३,६५	४,६०	७.३५	२६.०३
२	नेपाल राष्ट्र बैङ्क मौज्दात	२,०७	५९	१,५०	(७१.५०)	५४.२३
३	अन्य बैङ्क मौज्दात	३५,९५	३८,०७	४४,०५	५.९०	१५.७१
४	सरकारी सुरक्षणपत्रमा लगानी	४,०९	३,२६	३,२६	(२०.२९)	०.०
५	कूल तरल सम्पत्ति	४५,५१	४५,५७	५३,४१	०.०१	१७.२०
६	कूल निक्षेप	१,६७,४२	१,७८,९५	२,११,८५	६.८८	१८.३८
७	तरल सम्पत्ति/कूल निक्षेप (% मा)	२७.१८	२५.४६	२५.२१	-	-

सहकारी संस्थाहरूको साप्ताहिक तरलता सम्बन्धी विवरणको आधारमा तरलताको अनुगमन गर्दा २०६३ आषाढमा कूल तरल सम्पत्ति रु.५३,४१ लाख (मुद्दति निक्षेपको अँश बाहेक) रहेको छ, जुन २०६२ आषाढको तुलनामा १७.२० प्रतिशतले बढी रहेको छ । अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा २०६३ आषाढमा नगद मौज्दात, नेपाल राष्ट्र बैङ्क मौज्दात र अन्य बैङ्क मौज्दात क्रमशः २६.०३ प्रतिशत, ५४.२३ प्रतिशत र १५.७१ प्रतिशतले बढेको छ भने सरकारी सुरक्षणपत्रमा लगानी बढ्न सकेको छैन । २०६१ आषाढ, २०६२ आषाढ र २०६३ आषाढमा तरल सम्पत्ति/कूल निक्षेप अनुपात क्रमशः २७.१८ प्रतिशत, २५.४६ प्रतिशत र २५.२१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

साप्ताहिक तरलता सम्बन्धी विवरणको आधारमा संस्थाहरूको तरलताको अनुगमन गर्ने गरिएको छ । संस्थाहरूले आफ्नो बचत तथा सापटीको ०.५ प्रतिशत रकम यस बैङ्कमा अनिवार्य मौज्दात राख्नुपर्नेमा देहायका सहकारी संस्थाले सोको लागि नेपाल राष्ट्र बैङ्कमा खाता खोली रकम जम्मा गरेको देखिँदैन ।

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको नाम
१.	किसान सहकारी संस्था
२.	मनकामना सहकारी संस्था
३.	नेपाल बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था
४.	राजश्री सहकारी संस्था

४.१० जोखिम व्यवस्थापन

२०६३ आषाढ मसान्तमा सहकारी संस्थाहरूको कूल निक्षेप दायित्वको २५.२१ प्रतिशत अर्थात रु.५३,४१ लाख तरल सम्पत्ति रहेको देखिएको हुँदा प्रत्यक्ष रूपमा तरलता जोखिम कम रहेको देखिन्छ । तसर्थ, सहकारी संस्थाहरूले आ-आफ्नो सम्पत्ति तथा दायित्वको व्यवस्थापनमा विशेष ध्यान दिन तथा Gap Analysis को आधारमा मात्र संस्थालाई आवश्यक पर्ने तरलताको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सहकारी वित्तीय संस्था, अमरावती बहुदेशीय सहकारी संस्था, राजश्री सहकारी संस्था तथा युनाइटेड बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाहरूको अत्यधिक नोक्सानी रहेको कारण समग्र सहकारी संस्थाहरूको कूल सञ्चित नोक्सान रु.७,७९ लाख रहेको देखिन्छ ।

४.११ कोष तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था

२०६३ आषाढमा सहकारी संस्थाहरूको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था तथा कोषको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	२०६१ आषाढ	२०६२ आषाढ	२०६३ आषाढ
१.	कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	१५,०६	१२,०७	११,८६
२.	अन्य कोष	८,९५	३,५८	८,०२
	जम्मा	२४,०१	१५,६५	१९,८८

२०६२ आषाढमा रु.१५,६५ लाख कोष तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रकम रहेकोमा २०६३ आषाढमा २७.०३ प्रतिशतले बृद्धि भई रु.१९,८८ लाख पुगेको देखिन्छ ।

सहकारी संस्थाहरूको समग्र वासलात अनुसूची ६ मा दिइएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ को वार्षिक वित्तीय विवरण स्वीकृत गर्ने क्रममा वित्तीय संस्थाहरूको गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणमा दिइएका निर्देशनहरू

१. विकास बैङ्क

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा वार्षिक वित्तीय विवरण स्वीकृत गर्ने क्रममा वित्तीय संस्थाहरूलाई देहाय अनुसार निर्देशनहरू दिइएका छन् ।

१.१ नेपाल विकास बैङ्क, काठमाडौं

१. गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति बिक्री भएतापनि रकम प्राप्त नभएकोले सो वापत सण्डी डेटर्स हिसाबमा रहेको निम्न बमोजिम रु. ५,६३ लाख थप नोक्सानी व्यवस्था गर्न ।

(रु. हजारमा)

क्र.सं.	पार्टीको नाम	रकम	जोखिम भार	हुनुपर्ने व्यवस्था
१.	होलील्याण्ड स्कूल, काठमाण्डौ	९,०७,००	५०	४,५३,५०
२.	मुनसन चाँदी ट्रेडर्स	५१,००	१००	५१,००
३.	अन्नपुर्ण होलिडे इन प्रा.लिमिटेड	१,१७,००	५०	५८,५०
	जम्मा	१०,७५,००	-	५,६३,००

२. वर्षान्तमा उपदान अन्तर्गत दिनुपर्ने दायित्वको गणना गरी सोको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न ।

३. बाह्य लेखापरीक्षक तथा यस बैंकको समष्टीगत स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदन, २०६१ र मिति २०६२/०९/०८ मा पूँजीयोजना स्वीकृत गर्दा तोकिएका शर्तहरू पालना गर्न ।

१.२ उद्यम विकास बैंक, नारायणगढ, चितवन

१. कम्तीमा ५ जना सञ्चालक हुने गरी सञ्चालक समिति पुनर्गठन गर्न ।
२. सर्वसाधारणका लागि छुट्याएको शेयर निष्काशन गर्न ।
३. आ.व.२०६२/६३ को खुद मुनाफाबाट संस्थाको चुक्ता पूँजीको १० प्रतिशत पूँजी समायोजन कोषमा व्यवस्था गर्न ।
४. लेखापरीक्षण समिति तथा आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई प्रभावकारी गर्न ।
५. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागू गर्न ।
६. संस्थागत निक्षेप एकाग्रता निक्षेप सीमाभित्र ल्याउन ।
७. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको आयस्रोत पुष्ट्याई गर्ने कागजात अनिवार्य रूपमा लिने गर्न ।
८. हायरपर्चेज कर्जाहरुमा अनिवार्य रूपमा गाडीको बीमा गर्न तथा बीमाको कागजात अद्यावधिक गर्न ।
९. कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व अनिवार्य रूपमा कर्जा सूचना लिने गर्न ।
१०. निश्चित रकम माथिको कर्जाको धितोको मुल्यांकन प्राविधिकबाट गराउने व्यवस्था गर्न ।

१.३ मालिका विकास बैंक, धनगढी, कैलाली

१. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागू गर्न ।
२. एउटै समुह, फर्म वा आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुको अभिलेख विवरण तयार गर्न ।

१.४ सिद्धार्थ विकास बैंक, बुटवल, रुपन्देही

१. आफ्नो संस्थाको शेयर खरिद गर्नको लागि आफ्ना कर्मचारीहरुलाई कर्मचारी सापटी प्रदान गरेको देखिएकोले बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन एवं संस्थाको कर्मचारी प्रशासन नियमावली पालना नगर्नुको कारण स्पष्ट गर्न ।
२. संस्थाले विस्तृत विवरण सहितको स्थिर सम्पत्तिको रेकर्ड नराखेको र सम्पत्तिको भौतिक जाँच समेत गरेको नदेखिएकोले स्थिर सम्पत्तिको रेकर्ड कायम गरी त्यस्तो सम्पत्तिको भौतिक परीक्षण समेत गर्ने व्यवस्था गर्न ।
३. संस्थाले कर्मचारी विदा र उपदानको लागि आवश्यक रकम व्यवस्था गरेको नदेखिएकोले सो वापत आ.व.२०६२/६३ मा रकम व्यवस्था कायम गरी जानकारी दिन ।
४. संस्थामा कम्तीमा ५ जना सञ्चालक रहनु पर्नेमा हाल ४ जना मात्र रहेको पाईएकोले कानुन बमोजिम सञ्चालकहरुको संख्या कायम गर्न ।
५. शेयरधनीहरुबाट अग्रिम रूपमा प्राप्त रकमलाई शेयरपूँजीमा परिवर्तन नगर्दासम्म ब्याज वापत प्रदान गरेको रु.१,६६,०४९।३२ निजहरुबाट असुल गरी जानकारी दिन ।
६. विगतमा लेखापरीक्षक र यस बैंकबाट पटकपटक औल्याईएका विभिन्न कैफियतहरु (जस्तै: लेखापरीक्षण निर्देशिका र कोष व्यवस्थापन निर्देशिका जस्ता विभिन्न नीति तयार गर्ने, कर्जा सूचना केन्द्रबाट साख सूचना माग गरेतापनि सूचना आउनु पूर्व नै कर्जा प्रवाह गर्ने, व्यवसायिक सञ्चालकको नियुक्ति गर्ने, कर्जा असुली प्रकृया प्रभावकारी बनाउने आदि) सुधार गर्न निर्देशन दिईएको र सो सम्बन्धमा संस्थाले निर्देशन बमोजिम सुधार गर्ने प्रतिबद्धता जनाएकोमा हालसम्म पनि उक्त निर्देशन बमोजिम सुधार भएको नपाईएकोले सो सम्बन्धमा सञ्चालक समितिले स्पष्टिकरण पेश गर्न ।

१.५ नारायणी औद्योगिक विकास बैंक, नारायणगढ, चितवन

१. निर्देशन बमोजिम पूँजीकोष कायम गर्ने गरी ३५ दिन भित्र पूँजीयोजना पेश गर्न ।
२. धितोको मूल्याङ्कन अनिवार्य रुपमा प्राविधिकबाट गराउने व्यवस्था गर्न ।
३. आवधिक कर्जाहरुमा कर्जा भुक्तानी तालिकाको प्रतिलिपी सम्बन्धित फायलमा अद्यावधिक गर्न ।
४. कर्जा प्रवाह पश्चात् मात्र कर्जा सूचना लिने गरेको सन्दर्भमा स्पष्ट गर्नुहुन र आयन्दा कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व अनिवार्य रुपमा कर्जा सूचना लिने गर्न ।
५. परियोजनाको नियमित स्थलगत निरीक्षण गरी कर्जाको सदुपयोगिता/प्रगति विवरण कर्जा फायलमा अद्यावधिक गर्न ।
६. व्यक्तिगत धनजमानीमा कर्जा प्रवाह गर्दा धनजमानी दिने व्यक्तिबाट अन्य कसैको हकदावी नभएको सम्पत्तिको विवरण अनिवार्यरुपमा लिई कर्जा फायलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
७. कर्जा फायलहरुमा कर्जा तमसुक तथा अन्य कागजातहरु सुरक्षित रुपमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
८. बैंक सञ्चालक समितिको निर्णयानुसार रिक्त महाप्रबन्धक नियुक्त गर्न ।
९. संस्थाको यज्ञपुरी शाखाको ढुकुटी बीमा बृद्धी गर्न वा सीमा भित्र रही नगद व्यवस्थापन गर्न ।
१०. संस्थाबाट हुने गरेका खर्चहरुको बिल भरपाई सम्बन्धित फायलमा अनिवार्य रुपमा राख्न ।

१.६ पश्चिमाञ्चल विकास बैंक, बुटवल, रुपन्देही

१. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागू गर्न ।
२. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी एउटै क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा सापट सुविधाका सम्बन्धमा निर्देशन बमोजिम अनुमोदन गर्न/गराउन ।
३. संस्थाले तर्जुमा गरेको कर्जा अपलेखन नीतिमा कुन अवस्थामा कति रकम अपलेखन गर्ने सम्बन्धमा स्पष्ट रुपमा उल्लेख गर्न ।
४. संस्था अगुवा भएको सहवित्तीयकरण समूहको बैठक निर्देशन अनुसार ३ महिनामा बोलाउने गर्न ।

१.७ सहयोगी विकास बैंक, जनकपुर, धनुषा

१. आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुको विवरण अद्यावधिक रुपमा तयार गरी राख्न ।
२. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागू गर्न ।
३. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी एउटै क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा सापट र सुविधाका सम्बन्धमा संस्थाको सञ्चालक समितिबाट अनुमोदन गराउन र सो सम्बन्धमा वार्षिकरुपमा निर्णय लिई सोको जानकारी यस बैंकमा दिन ।
४. कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व कर्जासंग सम्बन्धित आवश्यक कागजातहरु अनिवार्य रुपमा लिने गर्न र कर्जा प्रवाह पश्चात कर्जा सदुपयोगिता सम्बन्धमा परियोजनाको स्थलगत निरीक्षण गरी सो को प्रतिवेदन कर्जा फाइलमा राख्न ।
५. बीमायोग्य धितो सम्पत्तिहरुको अनिवार्य रुपमा बीमा गर्न ।
६. चालु पूँजी शीर्षकमा प्रवाह गरिएको कर्जाको अद्यावधिक कागजात तथा विवरणहरु नियमित रुपमा लिन ।
७. संस्थाको आयमा असर पर्ने गरी सेवा शुल्क नै नलिई तथा कम लिई कर्जा नविकरण गरेका कर्जाहरु (जस्तै: अरविन्द भा. रु.२,४००।, कृष्ण कुमारी चौधरी रु.१,०००।, रन्जु देवी पाठक रु.४,८६०।, सिताशरण पाण्डे रु.१,५१२।) को सम्बन्धमा स्पष्ट गर्न ।

१.८ पशुपति विकास बैंक, बनेपा, काभ्रे

१. आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यविधि र लगानी तथा कोष व्यवस्थापन नीति तयार गरी लागु गर्नु हुन ।
२. तरलता तथा व्याजदर जोखिम न्यूनिकरण गर्न Gap Analysis गर्न ।
३. कर्जा सूचना केन्द्रबाट कर्जा सूचना लिएर मात्र कर्जा स्वीकृत गर्न ।
४. ग्राहक पहिचान (Know Your Customer) सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागु गर्न ।
५. सर्वसाधारणलाई शेयर जारी गर्न ।
६. ऐन बमोजिमको राख्नु पर्ने साधारण जगेडा कोष कायम गरी सो अनुरूपको वासलात तथा नाफा-नोक्सान हिसाव विवरण तयार गरी यस बैंकमा पेश गर्न र सोही वासलात तथा नाफा नोक्सान हिसाव सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गर्न ।

१.९ कर्णाली विकास बैंक, नेपालगञ्ज, बाँके

१. प्राथमिक पूँजी तथा पूँजीकोष कायम गरेको नदेखिएकोले सो पूरा गर्न ३५ दिनभित्र पूँजी योजना पेश गर्न ।
२. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागु गर्न ।
३. संस्थाले कर्जा वर्गीकरण अनुसार कायम गर्नुपर्ने कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न ।
४. संस्थाका कर्मचारीले पेशकी लिंदा पेशकी फारम प्रयोग गरी पेशकी लिनुपर्नेमा त्यस्तो फारामको प्रयोग भएको नदेखिएकोले सो कार्यलाई व्यवस्थित गर्न ।
५. संस्थाको बीमा कम्पनीहरुबाट प्राप्त गर्ने कमिशन आम्दानी सम्बन्धी अभिलेख राख्ने गर्न ।
६. संस्थाले मासिक रूपमा बैंक रिक्विजिशन स्टेटमेण्ट तयार पारी आधिकारीक व्यक्तिद्वारा स्वीकृत गराई राख्ने व्यवस्था गर्न ।
७. संस्थाले खर्चहरु गर्दा सम्बन्धित भौचरमा आवश्यक प्रमाणहरु संलग्न गरी राख्न ।

१.१० त्रिवेणी विकास बैंक, नारायणगढ, चितवन

१. ग्राहक पहिचान (Know Your Customer) सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागु गर्न ।
२. चल्ती निक्षेप परिचालन गर्ने संस्थाले कुल निक्षेप दायित्वको ५ प्रतिशत अनिवार्य नगद मौज्जात राख्ने गर्न ।
३. संस्थाले एउटै समुह, फर्म वा आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुको अभिलेख विवरण तयार गर्न ।
४. सम्पूर्ण बांकी कर्जा रकमको आधारमा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्न ।
५. बीमायोग्य धितो सुरक्षणको सम्बेदनशिलताको विश्लेषण गरी अनिवार्यरूपमा बीमा गर्न ।

१.११ अन्नपूर्ण विकास बैंक, बनेपा, काभ्रे

१. एक प्रतिशतभन्दा बढी शेयर स्वामित्व हुने ६ जना संस्थापक शेयरधनीहरु संस्थाको कर्मचारीको रूपमा कार्यरत रहेको देखिएको सन्दर्भमा आगामी २०६४ आषाढ मसान्तभित्र सर्वसाधारणलाई शेयर निष्काशन गरी चुक्ता पूँजी रु.६ करोड पुर्याई निर्देशनको दायराभित्र आउन वा हालको चुक्ता पूँजीको एक प्रतिशत भन्दा बढी शेयर धारण गर्ने संस्थापक शेयरधनी कर्मचारीहरुलाई संस्थाको कर्मचारीबाट हटाउन ।
२. हायरपचेज अन्तर्गतका कर्जाहरुमा अनिवार्य रूपमा बीमा गर्न तथा बीमाको कागजात अद्यावधिक गर्न ।

३. कर्जा प्रवाह पश्चात् मात्र कर्जा सूचना लिने गरेको सन्दर्भमा स्पष्ट गर्नुहुन र आयन्दा कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व अनिवार्य रूपमा कर्जा सूचना लिने गर्न ।
४. धितोको मूल्याङ्कन अनिवार्य रूपमा प्राविधिकबाट गराउने व्यवस्था गर्न ।
५. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागू गर्न ।
६. संस्थाले बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा १२ (२) अनुसार विशेषज्ञ सञ्चालक नियुक्ति गर्न ।
७. यस बैंकबाट इजाजतप्राप्त नगरेको मकवानपुर नमुना बचत तथा ऋण सहकारी संस्थालाई रु.२५ लाख कर्जा प्रवाह गरेकोमा २०६५ आषाढ मसान्तभित्र वा भुक्तानी अवधि समाप्त भएपछि मध्ये जुन अगाडि हुन्छ सो अवधिभित्र निर्देशन बमोजिम नियमित गर्न ।

१.१२ भृकुटी विकास बैंक, बुटवल, रुपन्देही

१. लगानी सम्बन्धी नीति तयार गरी लागू गर्न ।
२. एउटा ग्राहक वा आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरु र एउटै समुहका फर्म वा कम्पनीहरुको अभिलेख विवरण राख्न र आन्तरिक नीति नियमको व्यवस्था गरी क्षेत्रगत कर्जा सघनताको अनुगमन गर्ने व्यवस्था गर्न ।
३. रु.१० लाख र सोभन्दा बढी कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व कर्जा सूचना केन्द्रबाट अनिवार्य रूपमा कर्जा सूचना लिएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्ने गर्न ।
४. कर्जा प्रवाह पश्चात समय समयमा परियोजनाहरुको स्थलगत निरीक्षण गरी उद्देश्य अनुरूप कर्जा उपभोग भए नभएको सम्बन्धमा अध्ययन विश्लेषण गर्ने गर्न साथै सोको प्रतिवेदन सम्बन्धित कर्जा फाईलहरुमा समेत राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।
५. लेखापरीक्षककले औल्याइएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

१.१३ सानिमा विकास बैंक, काठमाडौं

१. संस्थाले तर्जुमा गरेको कर्जा अपलेखन नीतिमा कुन अवस्थामा कति रकम अपलेखन गर्ने सम्बन्धमा स्पष्ट रूपमा उल्लेख गर्न ।
२. संस्था अगुवा भएको सहवित्तीयकरण समूहको बैठक निर्देशन अनुसार ३ महिनामा बोलाउने गर्न ।

१.१४ गोर्खा विकास बैंक, काठमाडौं

१. लगानी तथा कोष व्यवस्थापन नीति निर्देशिका तयार गरी लागू गर्न ।
२. बैंकले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार पारी लागू गर्न ।
३. बैंकले प्रयोग गरेको सफ्टवेयरमा नेपाल राष्ट्र बैंक प्रतिवेदन र MIS Report तयार पार्ने किसिमले सफ्टवेयरमा सुधार गर्न ।
४. ग्राहक र धितो मूल्याङ्कनकर्ताको विवरण लिने गर्न ।
५. संस्थाले वित्त, बीमा तथा अचल सम्पत्ति क्षेत्रमा प्राथमिक पूँजीको १२२.२१ प्रतिशत लगानी गरेको । तर, निर्देशनमा व्यवस्था भएबमोजिम सञ्चालक समितिले अनुमोदन नगर्नुका साथै सञ्चालक समितिले त्यस्ता कर्जाहरुको सीमा प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी कायम राख्ने वा नराख्ने वार्षिक रूपमा निर्णय लिन र सोको जानकारी यस बैंकलाई दिन ।
६. गोरखा सेभिड एण्ड क्रेडिट कोअपरेटिभ लिमिटेडमा मुद्दति निक्षेपमा लगानी गरेको रु.२ करोड अविलम्ब फिर्ता लिन ।
७. संस्थाले सर्वसाधारणलाई छुट्याएको शेयर यथाशिघ्र बिक्री वितरण गर्न ।

१.१५ विराटलक्ष्मी वित्तीय संस्था, विराटनगर, मोरङ

१. निर्देशन बमोजिम कर्जा प्रवाह गर्नु अघि अनिवार्य रूपमा कर्जा सूचना लिन ।
२. कर्जा नविकरण गर्दा आवश्यक कागजात लिई फाइल अध्यावधिक गर्न ।
३. ग्राहकको परियोजना निरीक्षण गरी सोको अभिलेख अनिवार्य रूपमा राख्न ।
४. आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी विस्तृत कार्यप्रणाली तयार गरी सोको आधारमा नियमित आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउन र लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित कैफियत उपर छलफल गरी सो को सुधार गर्ने तर्फ लेखापरीक्षण समिति सक्रिय रहन ।
५. लेखापरीक्षकले उल्लेख गरेका नीति निर्देशिका बाहेकका जमानत, गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति सम्बन्धी नीति, लगानी तथा कोष व्यवस्थापन नीति निर्देशिका तयार गरी लागु गर्न र सो को जानकारी दिन ।
६. उपदान जस्तो दीर्घकालिन दायित्वको लागि कोष खडा गरी उक्त कोषमा आवश्यक रकम जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाउन ।
७. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी लागु गर्न ।
८. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशतभन्दा बढी एउटै क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा सापट र सुविधाका सम्बन्धमा यस्तो कर्जाको सम्बन्धित संस्थाको सञ्चालक समितिबाट अनुमोदन गराउन तथा संस्थाको सञ्चालक समितिले त्यस्ता कर्जाहरुको सीमा प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी कायम राख्ने वा नराख्ने वार्षिक रूपमा निर्णय लिन र सो को जानकारी दिन ।
९. सर्वसाधारणलाई छुट्याएको शेयर विक्री वितरण गर्न आवश्यक प्रकृया थालनी गर्न ।
१०. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागु गर्न र सो निर्देशन बमोजिमको विवरण नियमित रूपमा पेश गर्न ।
११. न्यूनतम चुक्ता पूँजी पुर्याउन पूँजी समायोजन कोषमा आफ्नो मुनाफा वा अन्य स्रोतबाट चुक्तापूँजीको १० प्रतिशत रकम जम्मा गर्ने प्रतिबद्धता सहितको पूँजी योजना पेश गर्न ।
१२. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

१.१६ एक्सेल डेभलपमेन्ट बैंक, विर्तामोड, भ्पा

१. आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी विस्तृत कार्यप्रणाली तयार गरी सोको आधारमा नियमित आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउन र लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित कैफियत उपर छलफल गरी सोको सुधार गर्नेतर्फ लेखापरीक्षण समितिलाई सक्रिय गराउन ।
२. प्रत्याभूति, वित्तीय जमानत तथा अन्य जमानत (वासलात बाहिरका कारोवार) सम्बन्धी नीति निर्देशिका तथा कर्जा अपलेखन नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न ।
३. ऋणीहरुबाट आवधिक रूपमा आवश्यक आर्थिक विवरण लिई फाइल अध्यावधिक गर्न ।
४. लगानी तथा कोष व्यवस्थापन नीति निर्देशिका र लेखापरीक्षण कार्यविधि तयार गरी लागु गर्न ।
५. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी लागु गर्न ।
६. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी एउटै क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा सापट र सुविधाका सम्बन्धमा यस्तो कर्जाको सम्बन्धित संस्थाको सञ्चालक समितिबाट अनुमोदन गराउने तथा सञ्चालक समितिले त्यस्ता कर्जाहरुको सीमा प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी कायम राख्ने वा नराख्ने वार्षिक रूपमा निर्णय लिन र सोको जानकारी दिन ।
७. सर्वसाधारणलाई छुट्याएको शेयर बिक्री वितरण गर्न आवश्यक प्रक्रिया थालनी गर्न ।
८. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि हालसम्म बनाई लागु गर्न र सो बमोजिमको विवरण नियमित रूपमा पेश गर्न ।

९. न्यूनतम चुक्तापूँजी पुऱ्याउन पूँजी समायोजन कोषमा आफ्नो मुनाफा वा अन्य स्रोतबाट चुक्तापूँजीको १० प्रतिशत रकम जम्मा गर्ने प्रतिबद्धता सहितको पूँजी योजना पेश गर्न ।
१०. कर्मचारी नियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिम उपदान जस्तो दीर्घकालीन दायित्वको लागि कोष खडा गरी उक्त कोषमा आवश्यक रकम जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाउन ।
११. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

१.१७ मर्चेण्ट विकास वित्तीय संस्था, घोराही, दाङ्ग

१. आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी विस्तृत कार्यप्रणाली तयार गरी सोको आधारमा नियमित आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउन र लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित कैफियत उपर छलफल गरी सोको सुधार गर्ने तर्फ लेखापरीक्षण समिति सक्रिय रहन ।
२. प्रत्याभूति, वित्तीय जमानत तथा अन्य जमानत सम्बन्धी नीति निर्देशिका तथा कर्जा अपलेखन नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न ।
३. ऋणीहरुबाट आवधिक रुपमा आवश्यक आर्थिक विवरण लिई फाइल अध्यावधिक गर्न ।
४. लगानी तथा कोष व्यवस्थापन निर्देशिका र लेखापरीक्षण कार्यविधि तयार गरी लागु गर्न ।
५. बैंकले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी लागु गर्न ।
६. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी एउटै क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा सापट र सुविधाका सम्बन्धमा यस्तो कर्जाको सम्बन्धित संस्थाको सञ्चालक समितिबाट अनुमोदन गराउन निर्देशन दिन तथा सञ्चालक समितिले त्यस्ता कर्जाहरुको सीमा प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी कायम राख्ने वा नराख्ने वार्षिक रुपमा निर्णय लिन र सो को जानकारी यस विभागलाई दिन ।
७. सर्वसाधारणलाई छुट्याएको शेयर विक्री वितरण गर्न आवश्यक प्रकृया थालनी गर्न ।
८. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागु गर्न र सो निर्देशन बमोजिमको विवरण नियमित रुपमा पेश गर्न ।
९. न्यूनतम चुक्ता पूँजी पुऱ्याउन पूँजी समायोजन कोषमा आफ्नो मुनाफा वा अन्य स्रोतबाट चुक्तापूँजीको १० प्रतिशत रकम जम्मा गर्ने प्रतिबद्धता सहितको पूँजी योजना पेश गर्न ।
१०. कर्मचारी नियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिम उपदान जस्तो दीर्घकालिन दायित्वको लागि कोष खडा गरी उक्त कोषमा आवश्यक रकम जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाउन ।
११. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

१.१८ हिमचुली विकास वित्तीय संस्था, पोखरा, कास्की

१. नयाँ कर्जा प्रवाह गर्दा, थप कर्जा प्रदान गर्दा, कर्जा पुनर्तालिकीकरण वा पुनर्संरचना गर्नु पूर्व अनिवार्य रुपमा कर्जा सूचना केन्द्रबाट कर्जा सूचना लिने व्यवस्था गर्ने ।
२. कर्जा प्रवाह गर्दा कर्जा नीतिमा उल्लेख भए अनुसारका कागजातहरु सम्बन्धित फाइलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
३. बीमायोग्य धितोहरु अनिवार्य रुपमा बीमा गर्ने, बीमा भैसकेकाको हकमा समयमै बीमा नवीकरण गर्ने, गराउन ।
४. खर्चहरु पाकेको आधार (Accrual Basis) मा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
५. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

१.१९ अरनिको विकास वित्तीय संस्था, बनेपा, काभ्रे

१. संस्थाले लगानी सम्बन्धी निर्देशिका, वित्तीय स्रोत संकलन सम्बन्धी निर्देशिका, कर्जा असुली र गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति सकार तथा विक्री गर्ने सम्बन्धी विनियम, आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्य प्रणाली, पूँजी योजना, शाखा विस्तार योजना, व्यवस्थापन सूचना प्रणाली, सम्पत्ति दायित्व व्यवस्थापन एवं वित्तीय जमानत सम्बन्धी नीति तयार गरी कार्यान्वयन गर्न ।
२. संस्थाले प्रयोग गरिरहेको Software बाट Interest Receivable को विवरण नपाइएको तथा सन्तुलन परीक्षण र वासलातमा पाउनु पर्ने व्याजको हिसाव उल्लेख हुने नगरेकोले Software मा आवश्यक सुधार गर्न ।
३. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गर्न ।
४. ग्राहक पहिचान (Know Your Customer) सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागु गर्न ।
५. तोकिएको न्यूनतम चुक्ता पूँजी पुर्याउन पूँजी समायोजन कोषमा आफ्नो मुनाफा वा अन्य स्रोतबाट चुक्तापूँजीको १० प्रतिशत रकम जम्मा गर्ने प्रतिबद्धता सहितको पूँजी योजना पेश गर्न ।
प्रत्येक विकास बैंकको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु अनुसूची ७ मा दिइएको छ ।

२. वित्त कम्पनी

वित्त कम्पनीहरुको आ.व.२०६२/६३ को गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण, वाह्य तथा आन्तरिक लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा औल्याइएका मुख्य मुख्य कैफियतहरुका आधारमा वार्षिक साधारण सभा प्रयोजनका लागि वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न स्वीकृति प्रदान गर्दा दिइएका निर्देशनहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

२.१ नेपाल आवास विकास वित्त कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. आंशिक भुक्तानी (Partly paid up) भएका शेयरहरुको सम्बन्धमा कम्पनी ऐन बमोजिम भए गरेका कारवाहीको पछिल्लो प्रगति विवरण पेश गर्न ।
२. धितोको मूल्याङ्कन प्राविधिकबाट नगराई कम्पनीकै कर्मचारीहरुबाट गराउँदा मूल्याङ्कित रकम वास्तविक र यथार्थपरक नभई कर्जा पूर्ण सुरक्षित रहे/नरहेको यकिन नहुने हुँदा यथासम्भव प्राविधिकद्वारा समेत मूल्याङ्कन गराउने व्यवस्था मिलाउन ।
३. कर्जा सुरक्षणको लागि राखिने धितोहरुको बीमा पोलिसी समयमै नवीकरण गरी कर्जा पूर्ण सुरक्षित गर्ने गर्न ।
४. कम्पनीले प्रयोग गरिरहेको कम्प्युटर सफ्टवेयर समय सापेक्ष तथा कम्पनीको कारोवार सुहाउँदो नरहेकोले समयमै कम्पनीको आवश्यकता पूरा गर्नसक्ने राम्रो सफ्टवेयर खरिद गर्ने तर्फ पहल गर्न ।
५. नियमित नरहेका कर्जाहरुको असुलीमा प्रभावकारीता ल्याउन ताकेतापत्र लेख्नुमा मात्र सीमित नरही समयमै ठोस तथा प्रभावकारी पहल गर्न ।

२.२ नेपाल फाइनान्स एण्ड सेभिङ्गस कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. तोकेको सीमाभन्दा बढी हुने गरी आफ्नो प्राथमिक पूँजीको एकल लगानी तर्फ नेकोन एयर लिमिटेड १६.७० प्रतिशत तथा लुम्बिनी बैंक लिमिटेड २४.९६ प्रतिशत र कूल तर्फ ७०.१२ प्रतिशत लगानी गरेकोले सीमाभन्दा बढी गरिएको लगानी रु.१,६०,७१ हजार प्राथमिक पूँजीमा घटाई पूँजीकोष गणना गर्न ।

२. सुपरिवेक्षकीय समायोजन पश्चात् आ.व. २०६१/६२ मा कम्पनीले खुद नोक्सान व्यहोरेको देखिने हुँदा नाफामा आधारित कर्मचारी बोनस तथा लाभांश वितरण नगरी चालु आ.व.को नाफा/नोक्सान हिसावमा समायोजन गरी १५ दिन भित्र जानकारी गराउनुका साथै उपरोक्तानुसारको समायोजन पश्चात् कम्पनीको पूँजीकोष ६.९१ प्रतिशत मात्र कायम रहने हुँदा निर्देशन अनुसारको पूँजीकोष पुऱ्याउने सम्बन्धमा भए गरेका पछिल्लो प्रगति विवरण पेश गर्न ।
३. आवधिक कर्जाहरूको सन्दर्भमा किस्ताले भाखा नाघेको अवस्थामा समेत व्याज असुली सन्तोषजनक रहेको भनी असल वर्गमा वर्गीकरण गरी सोही बमोजिम नोक्सानी व्यवस्था कायम गरेको सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न तथा २०६२ पौष मसान्तभित्र त्यस्ता सम्पूर्ण कर्जाहरूलाई किस्ताले भाखा नाघेको आधारमा वर्गीकरण गर्दै सोही बमोजिम नोक्सानी व्यवस्था कायम गरी जानकारी गराउन ।
४. कर्जा सुरक्षणको रूपमा रहने बीमायोग्य धितोहरूको बीमा नभएको अवस्थामा अनिवार्य बीमा गर्न तथा नवीकरण नभएको अवस्थामा समयमै बीमा पोलिसी नवीकरण गरी कर्जा पूर्ण सुरक्षित रहने व्यवस्था मिलाउन ।
५. कर्जा प्रवाह पूर्व परियोजनाहरूको विस्तृत विश्लेषण गरी परियोजनाबाट प्राप्त हुने नगद प्रवाहलाई आधार मानी कर्जा प्रवाह गर्ने परिपाटी बसाउन साथै कर्जा प्रवाह पश्चात् समय समयमा परियोजनाहरूको स्थलगत निरीक्षण गरी उद्देश्य अनुरूप कर्जा उपभोग भए नभएको अध्ययन विश्लेषण गर्न तथा सोको प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित फाइलहरूमा राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।

२.३ एन.आई.डि.सि. क्यापिटल मार्केट्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. कर्जा नीति निर्देशिका बमोजिम कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व परियोजना सम्बन्धी कागजातहरू साथै Corporate Customer हरूको सम्बन्धमा लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण लिई विश्लेषण पश्चात् कर्जा प्रवाह गर्ने गर्न तथा कर्जा प्रवाह पश्चात् कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण गरी सोको प्रतिवेदन कर्जा फाइलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
२. कर्जा पुनर्संरचना/पुनर्तालिकीकरण गर्दा तोकेको प्रकृयाहरू पूरा नगरी गर्ने गरेको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँ अनिवार्य रूपमा निर्देशन बमोजिम गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन ।
३. कर्जा माग फाराममा उल्लेख भए बमोजिम ऋणीको पूरा विवरण लिने गर्नुका साथै तेस्रो पक्षको धितो सुरक्षण लिंदा अनिवार्य रूपमा मन्जुरिनामा लिई कर्जाको कानूनी आधार बलियो गराउने व्यवस्था मिलाउन ।
४. गैरबैकिंग सम्पत्ति बढ्दै गएको सन्दर्भमा भविष्यमा कम्पनीको आय आर्जन तथा समग्र वित्तीय अवस्थामा नकारात्मक प्रभाव पार्ने हुँदा यस्ता सम्पत्तिहरू विक्री वितरणको लागि Action Plan बनाई ठोस कारवाही शुरू गर्न ।
५. कर्जा प्रवाह तथा पुनर्तालिकीकरण/पुनर्संरचना गर्नुपूर्व सम्बन्धित ऋणीहरूको कर्जा सूचना लिने नगरेको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँ अनिवार्य रूपमा निर्देशन बमोजिम गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन ।

२.४ नेशनल फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. धितो सुरक्षणको रूपमा लिइने नगरपालिका क्षेत्र भित्रको घरजग्गाको कर तिरेको कागजातहरू अनिवार्य रूपमा लिई फाइल अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउन ।

२. कम्पनीले सकार गरी लिएको गैरबैकिङ्ग सम्पत्तिहरूको समयमै दाखिला खारेजी गरी कम्पनीको नाममा स्वामित्व हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था मिलाउन ।
३. हायरपर्चेज शीर्षकमा कम मार्जिन राखी कर्जा प्रवाह गर्दा आवश्यकतानुसार थप धितो लिन ।
४. धितो सुरक्षणको रूपमा राखिएको बीमायोग्य स्थिर सम्पत्तिहरूको बीमा नगरिएको अवस्थामा बीमा गर्ने तथा नवीकरण हुन बाँकी रहेकोमा नवीकरण गरी अद्यावधिक गर्न ।

२.५ अन्नपूर्ण फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड, पोखरा, कास्की

१. धितो मूल्याङ्कनलाई मात्र आधार नमानी कर्जाको उपभोगबाट प्राप्त हुने नगद प्रवाहलाई समेत आधार मानी कर्जा सुविधा प्रदान गर्न ।
२. हायरपर्चेज कर्जा अन्तर्गत कर्जा सुरक्षणको रूपमा रहने सवारी साधनहरूको समयमै बीमा पोलिसी नवीकरण गरी कर्जा पूर्ण सुरक्षित रहने व्यवस्था मिलाउन ।
३. परियोजनाको अध्ययन विश्लेषण गरेर मात्र कर्जा प्रवाह तथा कर्जा प्रवाह पश्चात् पनि समय समयमा स्थलगत निरीक्षण/अनुगमन गरी उद्देश्य बमोजिम कर्जा उपभोग भए नभएको अध्ययन विश्लेषण गर्न साथै सोको प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित फाइलहरूमा राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।
४. Second Hand सवारी साधनहरूमा कर्जा लगानी गर्दा कम्पनीको कर्जा निर्देशिकामा उल्लेखित प्रकृत्याका अतिरिक्त सवारी साधनहरूको वर्तमान अवस्थाको बारेमा यकिन गर्न सम्बन्धित प्राविधिकहरूबाट समेत मूल्याङ्कन गराउने व्यवस्था गर्न ।
५. लगानी नीति तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका तर्जुमा नभएको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँदै अबिलम्ब निर्देशनको पालना गर्ने व्यवस्था गर्न ।

२.६ नेपाल शेयर मार्केट्स एण्ड फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. लेखापरीक्षण समिति र कर्जा समितिमा माइन्टुट नगरी कर्जा अपलेखन गर्नुको कारण प्रष्ट गर्दै साँवा तथा व्याज अपलेखन सम्बन्धी नीति तयार गरी लागु गर्न ।
२. कर्जा प्रवाह पूर्व, पुनर्संरचना/पुनर्तालिकीकरण पूर्व अनिवार्य रूपमा परियोजना विश्लेषण गर्ने गर्न र कर्जा प्रवाह पश्चात् स्थलगत सदुपयोगिता निरीक्षण गरी सोको प्रतिवेदन फाइलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
३. कतिपय कर्जा फाइलहरूमा कर्जा सम्बन्धी कागजातहरू व्यवस्थित तथा उपयुक्त तवरले राख्ने व्यवस्था गर्न ।
४. कतिपय कर्जाहरूको कर्जा सूचना नै नलिई कर्जा प्रवाह गर्नुको कारण स्पष्ट पाउँदै कर्जा फाइलहरूमा भुक्तानी तालिका लगायत कर्जा सम्बन्धी कागजातहरू रितपूर्वक राख्ने व्यवस्था गर्न ।
५. कतिपय कर्जाहरू धितो मूल्याङ्कन भन्दा बढी, स्वीकृत सीमा तथा धितो पास र तमसुक रकमभन्दा बढी कर्जा प्रवाह भएको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँदै त्यसरी प्रवाहित कर्जाहरू नियमित गर्ने प्रकृत्या सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न ।
६. स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनमा कर्जा नोक्सानी थप गर्न दिइएको निर्देशन दिइएको कर्जाहरू मध्ये नेकोन एयर लिमिटेडको कर्जामा दिइएको निर्देशन बमोजिम रू.५ हजार थप गर्न ।
७. कम्पनीको स्वामित्वमा रहेका स्थिर सम्पत्तिहरूको निश्चित समय अन्तरालमा भौतिक परीक्षण गरी सम्पत्तिहरूको रेकर्ड अद्यावधिक राख्न ।

२.७ पिपुल्स फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. कर्जा असुली विनियम पुर्णरूपमा कार्यान्वयन गर्न तथा कर्जा असुली प्रकृयालाई प्रभावकारी बनाउन ।
२. हर्जाना तथा ब्याज बक्यौता राखी साँवा असुली गर्नुको कारण स्पष्ट पार्न साथै आईन्दा अनिवार्य रूपमा सर्वप्रथम हर्जाना तथा ब्याज असुली भइसकेपछि मात्र साँवा असुली गर्न ।
३. कम्पनीबाट प्रवाह गरिने रू.१० लाख भन्दा बढीको कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व अनिवार्य रूपमा कर्जा सूचना लिनुपर्नेमा कतिपय अवस्थामा निर्देशानुसार नभएको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँ अनिवार्य रूपमा निर्देशनको पालना हुने व्यवस्था मिलाउन ।
४. कर्जा नीति निर्देशिका बमोजिम धितो रहने घरजग्गाको मुल्याङ्कन अनिवार्य रूपमा प्राविधिकबाट मुल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था गर्न, मालपोत कार्यालयको रोक्का तथा दृष्टिबन्धक जस्ता कागजात लगायत कर्जासंग सम्बन्धित अन्य कागजातहरू फाइलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
५. कतिपय अवस्थाहरूमा अधिकार प्राप्त अधिकारीको स्वीकृति बेगर नै कर्जा प्रवाह हुने गरेको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँ आईन्दा अधिकार प्राप्त अधिकारीको स्वीकृति पश्चात् मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
६. कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व ऋणीको आर्थिक तथा वित्तीय विश्लेषण गर्ने गर्न तथा कर्जा प्रवाह पश्चात् नियमित रूपमा सदुपयोगिता निरीक्षण गरी सोको प्रतिवेदन फाइलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
७. कम्पनीले सकार गरी लिएको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति समयमै आफ्नो नाउँमा नामसारी गराई लिन र सोको प्रभावकारी व्यवस्थापन तथा समयमै गर्न ।
८. वार्षिक बजेट मार्फत निक्षेप परिचालन तथा कर्जा प्रवाहको लक्ष्य निर्धारण गरी सोही बमोजिम कारोवार सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गर्न ।

२.८ मर्कन्टायल फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड, वीरगञ्ज, पर्सा

१. कम्पनीको लेखा नीतिमा समदर व्याज प्रणालीमा प्रवाहित कर्जा सापटीको व्याज लेखाङ्कन गर्ने विधि उल्लेख भएको देखिएकोले समदर व्याज प्रणालीमा कर्जा प्रवाह गर्ने गरे/नगरेको सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न तथा समदर व्याज प्रणालीमा कर्जा प्रवाह गर्ने गरेको भए अविलम्ब यस बैंकद्वारा जारी निर्देशन पालना हुने व्यवस्था मिलाउन ।
२. कम्पनी स्थापनाको १० वर्षसम्म पनि सर्वसाधारणमा शेयर विक्री नगर्नुको कारण स्पष्ट पार्न तथा यस सम्बन्धमा कम्पनीको योजना पेश गर्न ।
३. निक्षेप तथा कर्जा सापटमा अत्यधिक कमी आएको सन्दर्भमा कम्पनीको व्यवसायिक रणनीति पेश गर्न ।

२.९ काठमाडौं फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व विस्तृत रूपमा अध्ययन विश्लेषण गरी सोको आधारमा मात्र कर्जा प्रवाह गर्न, कर्जा प्रवाह पश्चात् नियमित रूपमा सदुपयोगिता अनुगमन गर्न, कर्जासंग सम्बन्धित कागजातहरू सुरक्षित तथा व्यवस्थित तवरले राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।
२. कर्जा सुरक्षणको लागि राखिने बीमायोग्य सम्पत्तिहरूको अनिवार्य रूपमा बीमा गराई कर्जा पूर्ण सुरक्षित हुनेगरी रेकर्ड अद्यावधिक गर्न ।

३. कर्जा सुरक्षणको लागि धितो राखिने घरजग्गाको मूल्यांकन कर्जा नीति निर्देशिका बमोजिम कम्पनीबाट तोकिएका सम्बन्धित प्राविधिकहरूबाट गराउने व्यवस्था गर्न ।
४. कम्पनीको स्वामित्वमा रहेका भौतिक सम्पत्तिहरूको निश्चित समय अन्तरालमा भौतिक परीक्षण तथा Codification गरी सम्पत्तिहरूको रेकर्ड अद्यावधिक राख्न ।
५. कम्पनीको दायित्वको रूपमा रहेको उपदान शीर्षकमा हरेक वर्ष आवश्यक रकम व्यवस्था गर्न ।
६. कर्जा प्रवाह पश्चात् ऋणीलाई अनिवार्य रूपमा कर्जा भुक्तानी तालिका उपलब्ध गराउने र नियमित रूपमा कर्जा अनुगमन गर्न/गराउन ।
७. व्यक्तिगत धनजमानीमा प्रवाह भएका कर्जाको साँवा तथा ब्याज असुली प्रकृया प्रभावकारी बनाउन ।

२.१० हिमालय फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. कम्पनी स्थापनाको १० वर्षसम्म पनि सर्वसाधारणमा शेयर विक्री नगर्नुको कारण स्पष्ट पार्न तथा यस सम्बन्धमा कम्पनीको योजना पेश गर्न ।
२. अघिल्ला आ.व.हरू देखि नै असुल गर्न बाँकी अन्य रकम शीर्षक अन्तरगत जिम्मेवारी सादै ल्याइएको हाल कम्पनीको सेवामा नरहेका तत्कालिन कर्मचारीहरूले विभिन्न समयमा लिएको रकम रू.४८.४६ लाख र विवरण नखुलेको रकम रू.४.९९ लाख असुल उपर गर्ने गराउने तर्फ कम्पनीको योजना तथा असुलउपर हुन नसकेको अवस्थामा कम्पनीले अख्तियार गर्ने रणनीति (अपलेखन बाहेक) स्पष्ट रूपमा पेश गर्न ।
३. आ.व. २०६०/६१ मा कायम रहेको गैरबैंकिंग सम्पत्तिको लागि आ.व.२०६१/६२ मा विक्री भएको कारण देखाई यस बैङ्कको निर्देशन बमोजिम २०६१ आषाढ मसान्तमा कायम गर्नुपर्ने नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको हुंदा गैरबैंकिंग सम्पत्तिको नपुग नोक्सानी व्यवस्था रू.९.८५ लाख थप गर्न ।
४. कम्पनीले २०६१ आषाढ मसान्तमा उपार्जनको आधार (Accrual Basis) मा आम्दानी जनाएको व्याजमध्ये २०६१ आश्विन मसान्तसम्म असुल नभएको व्याज रू.६७.१४ लाख आ.व. २०६०/६१ को खुद मुनाफामा समायोजन गरी जानकारी १५ दिन भित्र गराउन ।
५. आफ्नो वित्तीय कारोवार तथा हरहिसावको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउने सम्बन्धमा यस बैंकद्वारा जारी निर्देशनको पालना नभएको सम्बन्धमा स्पष्ट पादै अनिवार्यरूपमा निर्देशन बमोजिम गर्न निर्देशन दिने साथै लेखापरीक्षण समितिको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाउन ।
६. केन्द्रीय कार्यालय र शाखा कार्यालयहरूबीचमा हुने कारोवारको समयमै हिसाव मिलान गरी रेकर्ड अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउन निर्देशन दिन ।
७. बन्द भइसकेका केही शाखा र सम्पर्क कार्यालयहरूको घरभाडा यस आ.व.मा पनि भुक्तानी गरिएको सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न ।
८. शाखा कार्यालयहरूले नगद ओसारपसार गर्दा निहित जोखिमको लागि मार्गस्थ नगद बीमा गराई कारोवार गर्न ।
९. कम्पनीमा विद्यमान कर्मचारी नियमावली, कर्जा नियमावली तथा निर्देशिकाहरू निकै पुरानो भई प्रभावकारी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको दृष्टिकोणले पर्याप्त नरहेकोले समयानुकूल हुने गरी परिमार्जन गरी लागु गर्न ।
१०. स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका कैफियतहरू सुधार गरी जानकारी गराउन ।

११. तोकिएको समयभित्र लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न गर्नेतर्फ आवश्यक व्यवस्था मिलाउन ।

२.११ युनियन फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. कम्पनीको स्वामित्वमा रहेको स्थिर सम्पत्तिहरूको निश्चित समय अन्तरालमा भौतिक परीक्षण गरी रेकर्ड अद्यावधिक गर्न तथा अभिलेखमा देखिएका तर भौतिक रूपमा नरहेका सम्पत्तिहरूको सम्बन्धमा अख्तियारी प्राप्त अधिकारी/निकायको स्वीकृति लिई स्थिर सम्पत्ति हिसावमा खर्च लेखी आवश्यक हिसाव मिलान गर्न ।
२. विभिन्न कम्पनीहरूको शेयरमा लगानी गर्नुपूर्व वजार तथा अवसरको विश्लेषण गरेर मात्र लगानी गर्ने नीति अवलम्बन गर्न ।
३. कर्जा प्रवाह पश्चात् परियोजनाको नियमित रूपमा अनुगमन गरी उद्देश्य अनुरूप कर्जा उपभोग भए नभएको सम्बन्धमा अध्ययन विश्लेषण गर्ने व्यवस्था मिलाउन साथै सोको प्रतिवेदन सम्बन्धित फाइलहरूमा समेत राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।

२.१२ नारायणी फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड, नारायणगढ, चितवन

१. कर्जा प्रवाह पूर्व परियोजना विश्लेषण गरी सोको आधारमा मात्र कर्जा प्रवाह गर्न, नगद प्रवाह र वित्तीय विवरण लगायत अन्य आवश्यक कागजातहरू लिन तथा कर्जा प्रवाह पश्चात् सदुपयोगिताको निरीक्षण गरी सोको प्रतिवेदन फाइलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
२. आवास कर्जा अन्तर्गत प्रवाह गरिने कर्जाहरूमा निर्माण अवधि तथा अनुमानित लागत विवरण लिने व्यवस्था गर्न ।
३. हायरपचेज कर्जा अन्तर्गत प्रवाह भई खराब वर्गमा परेका कर्जाहरूको असुलीको लागि प्रभावकारी पहल गर्न ।
४. स्वीकृत रकम भन्दा बढी कर्जा प्रवाह भएको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँँ यसरी प्रवाहित कर्जाहरू नियमित गर्ने प्रकृयाका सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न ।
५. बीमा रकमको सीमाभित्र रहने गरी नगद स्थानान्तरण गर्ने गर्न ।
६. फर्मको नाममा कर्जा प्रवाह गर्दा फर्मसंग सम्बन्धित अद्यावधिक कागजातहरू लिएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
७. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीसंग गरिने तमसुक लगायतका कागजातहरू रितपूर्वक राख्न ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न ।
९. लेखापरीक्षक चार्टर्ड एकाउण्टेण्ट श्री नारायणकृष्ण जोशी, एन.के. जोशी एण्ड कम्पनीले प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा कर्जासम्बन्धी कैफियत जनाउँदा परियोजना बन्द रहेको तथा कर्जा दुरुपयोग भएको उल्लेख गरेको भएपनि थप नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्ने तर्फ व्यवस्थापनको ध्यानाकर्षण नगराएकोले यस सम्बन्धमा निजसंग स्पष्टीकरण माग गर्न ।

२.१३ गोर्खा फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. तोकिएको समय सीमाभित्र लेखापरीक्षण सम्पन्न हुन नसकेको तथा म्याद थपको लागि यस बैङ्कमा अनुरोध भई नआएको सम्बन्धमा प्रचलित कानून तथा निर्देशनहरूको पूर्णपालना गर्ने गराउनेतर्फ सञ्चालक समितिले ध्यानाकर्षण गर्न ।
२. कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व परियोजनाहरूको आर्थिक तथा वित्तीय विश्लेषण गर्नुहुनका साथै कर्जा प्रवाह पश्चात् परियोजनाको अनुगमन गर्न । उद्देश्य अनुरूप कर्जा उपभोग नभएको भए नभएको सम्बन्धमा अध्ययन विश्लेषण गर्ने गर्नुहुनका साथै सोको प्रतिवेदन तयार गरी फाइलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।

३. सुरक्षणको रूपमा रहेका जग्गा तथा घरको मालपोत तथा सम्पत्तिकर भुक्तानी गरेको कागजातहरू सम्बन्धित फाईलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
४. आवास कर्जा अन्तरगत प्रवाह गरिने कर्जाहरूमा नगर क्षेत्रभित्र भएमा अनिवार्य रूपमा निर्माण स्वीकृति तथा अनुमानित लागत विवरण लिई मात्र कर्जा प्रवाह गर्ने गर्न ।
५. कर्जा सुरक्षणको रूपमा रहने बीमायोग्य धितोहरूको बीमा नभएको अवस्थामा अनिवार्य रूपमा बीमा गर्नुहुन तथा नविकरण नभएको अवस्थामा बीमा पोलिसी समयमै नविकरण गरी कर्जा पूर्णसुरक्षित गर्ने व्यवस्था गर्न ।
६. तोकिएको समयावधिभित्र साधारण सभा सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाउन ।

२.१४ पश्चिमान्चल फाईनान्स कम्पनी लिमिटेड, बुटवल, रुपन्देही

१. कारोवार सञ्चालनको विविध पक्षलाई समेटेर तर्जुमा गर्ने गरिएको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमलाई कम्पनीको सञ्चालक समितिबाट समेत पारित गराएर कार्यान्वयन गर्ने गर्नुहुन ।
२. बीमा रकमको सीमाभन्दा बढी हुने गरी ढुकुटी मौज्जात कायम गर्न तथा नगद स्थानान्तरण गर्ने गर्न ।
३. कर्जा असुल हुन नसकी सुरक्षणवापत रहेको सम्पत्ति सकार गर्ने क्रममा निर्देशन बमोजिमको प्रकृयाहरू पूरा गर्ने नगरेको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँ अनिवार्य रूपमा निर्देशन बमोजिम गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन ।
४. कर्जा पुनर्तालिकीकरण/पुनर्संरचना गर्दा कतिपय अवस्थाहरूमा तोकिएका प्रकृयाहरू पूरा नभएको सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न साथै आगामी दिनहरूमा निर्देशनको पूर्ण पालना गर्ने व्यवस्था मिलाउन ।
५. धितोमुखी कर्जा लगानी नभई परियोजनाबाट प्राप्त हुने नगद प्रवाह विश्लेषणको आधारमा कर्जा प्रवाह गर्ने नीति अवलम्बन गर्न ।
६. कर्जा प्रवाह पश्चात् समय समयमा परियोजनाहरूको स्थलगत निरीक्षण गरी उद्देश्य अनुरूप कर्जा उपभोग भए नभएको सम्बन्धमा अध्ययन विश्लेषण गर्ने गर्न साथै सोको प्रतिवेदन सम्बन्धित कर्जा फाइलहरूमा समेत राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।
७. कर्जा सुरक्षणको रूपमा रहने बीमायोग्य धितोहरूको बीमा नभएको तथा कतिपय अवस्था अनिवार्य बीमा गराउन तथा बीमा पोलिसी नविकरण नभएको अवस्थामा समयमै नविकरण गरी कर्जा पूर्ण सुरक्षित रहने व्यवस्था मिलाउन ।
८. असुल हुन बाँकी व्याज तथा व्याज मुल्यवी हिसावमा ठूलो रकम रहेको तथा उक्त हिसावहरूमा रकम वढ्दै गएको देखिएकोले त्यस्ता रकमहरू असुल उपर गर्ने तर्फ विशेष पहल गर्न ।
९. स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनमा औँल्याइए बमोजिम विभिन्न ७२ वटा कर्जाहरूमा नोक्सानी व्यवस्था बापत नपुग रू.३८.६३ लाख थप नोक्सानी व्यवस्था पश्चात् कायम हुने आ.व. २०६१।०६२ को खुद मुनाफाको आधारमा कर्मचारी वोनस रकम गणना गरी उक्त रकम र वित्तीय विवरणमा देखाइएका रकमबीचको फरक रकमलाई चालु आ.व.को नाफा नोक्सान हिसावमा समायोजन गरी जानकारी गराउन ।

२.१५ नेपाल हाउजिंग एण्ड मर्चेन्ट फाईनान्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. कर्जा स्वीकृति गर्नुभन्दा अगाडि नै अनिवार्य रूपमा कर्जा सूचना लिने व्यवस्था गर्न ।
२. बीमा रकमको सीमाभित्र रहने गरी ढुकुटीमा मौज्जात राख्ने तथा नगद स्थानान्तरण गर्न ।

३. आफ्नो स्वामित्वमा रहेको स्थिर सम्पत्तिहरूको नियमित समय अन्तरालमा भौतिक परीक्षण गरी रेकर्ड अद्यावधिक गर्न ।
४. तमसुक लगायत कर्जासंग सम्बन्धित अत्यावश्यक कागजातहरूमा मिति उल्लेख गर्ने, ऋणीको दस्तखत तथा औंठाको छाप लगाउने तथा नजिकको हकदारवाट मन्जुरीनामा लिने व्यवस्था गर्न ।
५. कर्जा सुरक्षणको रूपमा रहने बीमायोग्य धितोको बीमा नभएको अवस्थामा अनिवार्य बीमा गर्न तथा नविकरण नभएको अवस्थामा नविकरण गर्ने व्यवस्था गर्न ।
६. आवास कर्जा अन्तर्गत प्रवाह गरिएका कर्जाहरूको लागि सम्बन्धित निकायबाट नक्शापास स्वीकृति तथा निर्माण लागत इष्टिमेट लिने व्यवस्था गर्न ।
७. कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व नै मालपोत कार्यालयमा दृष्टिबन्धक तथा रोक्का गर्ने व्यवस्था गर्न ।
८. एक वर्ष भन्दा बढी अवधिको कर्जाहरूको फाइलमा अनिवार्य रूपमा भुक्तानी तालिका राख्ने तथा ऋणीको आय विवरण लिन ।
९. पुरानो सवारी साधनको धितोमा हायर पर्चेज कर्जा प्रवाह गर्दा प्राविधिकबाट मुल्याङ्कन गराएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
१०. कर्जामा निहित कानूनी जोखिम सम्बन्धमा कानूनी सल्लाहकारवाट राय लिन ।

२.१६ युनिभर्सल फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. कर्जा स्वीकृत गर्नुपूर्व ऋणीको कर्जा सूचना लिने नगरेको सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न साथै आयन्दा अनिवार्य रूपमा निर्देशन अनुरूप गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन ।
२. कर्जा सुरक्षणको रूपमा रहने बीमायोग्य धितोहरूको बीमा नभएको अवस्थामा बीमा गर्न तथा नविकरण नभएको अवस्थामा समयमै बीमा पोलिसी नविकरण गरी कर्जा पूर्ण सुरक्षित रहने व्यवस्था मिलाउन ।
३. कर्जा प्रवाह पश्चात् समयसमयमा परियोजनाहरूको स्थलगत निरीक्षण गरी उद्देश्य अनुरूप कर्जा उपभोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउन तथा सोको प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित फाइलहरूमा राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।
४. बीमा रकमको सीमाभित्र रहने गरी ढुकुटी मौज्जात राख्न तथा नगद ओसार पसार गर्ने गर्न ।
५. सेवा शुल्क लिने, Grace period दिने, धितो मूल्यांकन गराउने आदि विषयहरूमा कर्जा निर्देशिकामा भएका व्यवस्थाहरूको पूर्ण पालना नभएको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँदै कर्जा निर्देशिकाको पूर्ण पालना गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन ।
६. पिपुल्स फाइनान्स कम्पनी लिमिटेडको शेयरमा गरेको लगानी रू.४०,४७० को लागि यस बैंकद्वारा मिति २०६१।४।११ मा जारी परिपत्र अनुसार शतप्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेमा रू.२०,४७०।- मात्र व्यवस्था कायम गरेकोले रू.२०,०००।- थप नोक्सानी व्यवस्था कायम गरी तत्पश्चात् कायम हुन आउने खुद मुनाफाको आधारमा कर्मचारी बोनस रकम गणना गरी उक्त रकम र वित्तीय विवरणमा देखाइएको रकमबीचको फरक रकमलाई चालु आ.व.को नाफा नोक्सान हिसावमा समायोजन गरी जानकारी गराउन ।

२.१७ सम्भ्रना फाइनान्स लिमिटेड (आ.व.२०६१।६२ को), बनेपा, काभ्रे

१. संस्थाले प्रत्येक वर्ष निर्धारित समयमा वार्षिक साधारण सभा गर्नुपर्नेमा नगरेको ।
२. यस बैंकको निर्देशन अनुरूप पूँजीकोष पर्याप्त नभएको ।
३. कम्पनीको आफ्नो प्राथमिक पूँजीको १० गुणासम्ममात्र वित्तीय स्रोत संकलन गर्न पाउनेमा १०.०५ गुणासम्म वित्तीय स्रोत संकलन गरेकोले निर्देशन पालना नगरेको ।

४. कम्पनीको पूँजीकोष १०.४९ प्रतिशतमात्र रहेको पाइएकोले यस बैंकबाट पूँजीकोष सम्बन्धी निर्देशन पालना नगरेको ।
५. यस बैंकबाट २०६२ मा भएको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनको यथासमयमा प्रत्युत्तर नदिएको र प्रत्येक त्रयमासमा राष्ट्रिय दैनिकमा वित्तीय विवरणहरु प्रकाशित गर्नुपर्नेमा प्रकाशित नगरेको ।
६. आ.व.२०६१/६२ को अन्त्यमा संस्थाले जम्मा रु.२५.८५ लाख कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नुपर्नेमा रु.१८ लाखमात्र व्यवस्था गरी रु ७.८५ लाख कम व्यवस्था गरेको ।
७. संस्थाको श्रृजना भएको कुल आयकर दायित्व रु.१७,४३,७२६/- मा नपुग आयकर रु.१२,६१,२५९/- थप व्यवस्था गर्न ।
८. संस्थाले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको शेयरमा गरेको लगानी मध्ये २०६१ आषाढ मसान्तसम्ममा बिक्री हुन नसकेको शेयरमा शतप्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था गर्नुपर्नेमा सो नगरी नपुग भएको व्यवस्था रु.२,४८,१६२/- थप नोक्सानी व्यवस्था गर्न ।
९. संस्थाले अर्धवार्षिक रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई अर्धवार्षिक अवधि समाप्त भएको ३ महिना भित्रमा पेश गर्नुपर्नेमा सो नियमित नभएको ।
१०. स्रोतमा कर कट्टी गरिएको रकमलाई समयमा कर कार्यालयमा जम्मा नगरिएको ।
११. संस्थाले मुद्दति हिसाबबाट प्राप्त व्याजलाई कर कट्टी पछिको खुद आधारमा मात्र राखी अग्रिम कर भुक्तानी हिसाब नदेखाएको ।
१२. संस्थाको संस्थापक, सञ्चालक तथा कर्मचारीहरुलाई उपलब्ध गराएको कर्जा सुविधा असुल उपर गर्न ।
१३. यस बैंकको निर्देशन विपरित सञ्चालक श्री राममान श्रेष्ठको एकाघरकी छोरी दीदा श्रेष्ठलाई दिईएको कर्जा असुल उपर गर्न ।

२.१८ गुडविल फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. यस बैंकको मिति २०६०/११/४ गतेको लाभांश पूँजीकरण अनुमतिपत्र अनुसार कम्पनीले २०६१ आषाढ मसान्तसम्म हकप्रद शेयर निष्काशनको लागि विवरणपत्र प्रकाशित गर्नुपर्ने तथा कम्पनीमा संस्थापक सदस्यहरुले हकप्रद शेयरको लागि रकम जम्मा गरिसक्नुपर्नेमा तोकिएको समय सीमाभित्र केही संस्थापकहरुबाट जम्मा रु.६०.९० लाखमात्र प्राप्त हुन आई केही संस्थापकहरुबाट रकम प्राप्त हुन बाँकी देखिएको र हालसम्म विवरणपत्र प्रकाशन गर्ने कार्य समेत नभएकोले यस सम्बन्धमा भएको पछिल्लो प्रगति विवरण पेश गर्न ।
२. कतिपय अवस्थामा ग्राहकको विशेष अनुरोधमा भनी भाखा नाघेका मुद्दती रकममा म्याद पुगेको मिति पश्चात् रकम भुक्तानी भएको मितिसम्म व्याज प्रदान गर्ने गरेका सम्बन्धमा कम्पनीको नीति स्पष्ट पार्न साथै सोको अख्तियारी तथा त्यस्ता खर्च नियमित गर्ने प्रकृया सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न ।
३. कर्जा प्रवाह गर्दा कर्जा आवेदन फारामहरुमा कर्जाको उद्देश्य तथा कर्जा रकम लगायत अन्य आवश्यक कुराहरु अनिवार्य रूपमा पूरा भर्ने गर्न ।
४. कर्जा नीति निर्देशिका वमोजिम कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व परियोजना सम्बन्धी कागजात तथा Corporate Customer हरूका सम्बन्धमा लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरणहरु लिई विश्लेषण पश्चात् कर्जा प्रवाह गर्ने गर्न ।
५. बीमा रकमको सीमाभित्र रहनेगरी रकम ओसारपसार गर्ने गर्न ।

६. कर्जा प्रवाह पश्चात् समय समयमा परियोजनाहरूको स्थलगत निरीक्षण गरी उद्देश्य अनुरूप कर्जा उपभोग भएनभएको सम्बन्धमा अध्ययन विश्लेषण गर्ने गर्न । साथै, सोको प्रतिवेदन सम्बन्धित फाइलमा समेत राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।

२.१९ सिद्धार्थ फाइनान्स लिमिटेड, सिद्धार्थनगर, रुपन्देही

१. व्यक्तिगत जमानतमा कर्जा प्रवाह गर्दा थप २० प्रतिशत अतिरिक्त कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नुपर्नेमा संस्थाले रु.१५.६७ लाख व्यक्तिगत जमानतमा कर्जा प्रवाह गर्दा रु.२.४० लाख मात्र नोक्सानी व्यवस्था गरी रु.७३ हजार कम नोक्सानी गरेको देखिएको ।
२. संस्थाले पेश गरेको वित्तीय विवरणमा व्यक्तिगत जमानतमा रु.१५.६७ लाख कर्जा प्रवाह भएको देखिएकोमा लेखापरीक्षकको प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा रु.१२ लाख उल्लेख गरी सोको नोक्सानी व्यवस्था रु.२.४० हजार भएको जनाएको ।
३. संस्थाले भल्ट तथा ट्रान्जिटमा बीमाको सीमाभन्दा बढी हुनेगरी कारोवार गर्ने गरेको ।
४. संस्थामा भाखा नाघेको ब्याज वृद्धि हुँदै गएको देखिएको ।

२.२० श्री इन्भेष्टमेण्ट एण्ड फाइनान्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. कार्य सञ्चालन नीति निर्देशिका, वित्तीय नियमहरू, आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका आदि सम्बन्धी स्पष्ट नीति तर्जुमा गर्न ।
२. जालसाजी तथा कित्ते गर्नेलाई निरुत्साहित गर्न स्पष्ट नीतिगत व्यवस्था गर्न ।
३. ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि तयार गर्न ।
४. संस्थाले मूल्यांकनकर्तासंग गरेको सम्झौतापत्रमा निजहरूलाई कालोसूचीमा समावेश गर्न सकिने सम्बन्धी व्यवस्था उल्लेख गर्न ।
५. पुनर्संरचना तथा पुनर्तालिकीकरण गरेका कर्जाहरूको हकमा पुनर्संरचना तथा पुनर्तालिकीकरण गरेको मितिले २ वर्षसम्म लगातार कर्जाको सांवा तथा व्याजको असुली नियमित भएको अवस्थामा मात्र त्यस्ता कर्जाहरूलाई असल कर्जामा वर्गीकरण गर्न ।
६. वार्षिक प्रतिवेदनलाई आफ्नो website मा अद्यावधिक गर्न ।
७. आवास कर्जा भनी दिइएको कर्जाबाट कुनै पनि घरजग्गा खरीद तथा निर्माण गरेको कागजात सम्बन्धित कर्जा फाइलमा संलग्न गर्न ।

२.२१ लुम्बिनी फाइनान्स एण्ड लिजिङ्ग कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. संस्थाले नियमावली विपरित सञ्चालकहरूका लागि प्रोत्साहन स्वरूप रु.१ लाख ७२ हजार प्रदान गर्न नाफा नोक्सान बाँडफाँडमा देखाई अन्य दायित्व अन्तरगत रकम राखेको ।
२. घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैंकको वित्तीय जमानतमा एभरेष्ट साइन्स सेन्टर, अमाहिवेला, सुन्सरीलाई प्रवाह गरेको चालुपूजी कर्जाको प्राप्त हुनुपर्ने व्याज नियमित नभएको अवस्थामा त्यस्तो कर्जालाई वक्यौता अवधिको आधारमा वर्गीकरण गर्नुपर्नेमा सो अनुरूप नगरेको हुँदा पुरै कर्जालाई शंकास्पद वर्गमा वर्गीकरण गरी कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न पर्ने देखिएको ।
३. एउटा ग्राहक वा आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरूको अभिलेख नराखेको ।
४. केही कर्जाहरूमा पारित धितो रकमभन्दा बढी हुने गरी कर्जा प्रवाह गरेको, व्यक्तिगत जमानतमा प्रवाह भएको कर्जामा अतिरिक्त कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको, कालोसूचीमा रहेको व्यक्तिको धितो जमानत स्वीकार गरेको ।
५. केही ऋणीहरूलाई पाकेको व्याज असुल गर्दा दिइने छुटमा एकरूपता नभएको र सो सम्बन्धमा नीतिगत व्यवस्था समेत नगरेको ।

६. संस्थाले गरेका केही खर्चहरू प्रचलित कानून तथा संस्थाको आर्थिक प्रशासन नियमावलीले व्यवस्था गरेको व्यवस्था विपरित भएको ।
७. कर्जा नीति निर्देशिकामा मूल्यांकन भएको रकमको ७० प्रतिशतसम्म मात्र कर्जा प्रवाह गर्न सकिने व्यवस्था रहेकोमा सोभन्दा बढी हुने गरी कर्जा प्रवाह गर्ने गरेको ।
८. चालु पूँजी कर्जा प्रवाह गर्दा व्यवसाय सञ्चालन भए/नभएको सम्बन्धमा स्थलगत निरीक्षण नगरेको र उक्त व्यवसायबाट कर्जाको सावाँ व्याज भुक्तानी गर्न सक्ने, नसक्ने अवस्थाको विश्लेषण नभएको ।
९. केही कर्जाको पाकेको व्याज रकम असुलउपर नगरी सावाँ रकम असुलउपर गरेको ।

२.२२ इन्भेष्टा फाईनान्स कम्पनी लिमिटेड, वीरगञ्ज, पर्सा

१. सर्वसाधारणलाई छुट्याइएको शेयर विक्री गर्ने प्रकृत्याका सम्बन्धमा भए गरेका पछिल्लो प्रगति विवरण पेश गर्न ।
२. कम्पनीको निष्कृत्य कर्जा बढी देखिएको सम्बन्धमा सोको परिमाण घटाउने तर्फ प्रभावकारी पहल गर्न निर्देशन दिइएतापनि निष्कृत्य कर्जाको परिमाण भ्रन बढेको तर्फ सञ्चालक समितिले ध्यानाकर्षण गर्न साथै त्यस्ता कर्जाहरूको असुली प्रकृत्यामा प्रभावकारिता ल्याउन ।
३. धितो मूल्यांकन गराउंदा कम्पनीका कर्मचारीहरूबाट मात्र नगराई आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित प्राविधिकहरूबाट समेत गराउन ।
४. बीमायोग्य धितोहरूको अनिवार्य बीमा गराई कर्जा पूर्ण सुरक्षित रहने व्यवस्था मिलाउन ।
५. कर्जामा पाकेको तर प्राप्त नभएको व्याजलाई यस बैंकको निर्देशन बमोजिम लेखाङ्कन गर्ने व्यवस्था मिलाउन निर्देशन दिइएकोमा निर्देशन बमोजिम कार्य हुन नसकेको सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न ।
६. कम्पनीको स्वामित्वमा रहेको स्थिर सम्पत्तिहरूको नियमित समय अन्तरालमा भौतिक परीक्षण गरी रेकर्ड अद्यावधिक राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।

२.२३ यति फाइनान्स लिमिटेड, हेटौँडा, मकवानपुर

१. सुपरिवेक्षणीय समायोजन पश्चात संस्थाको पूँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको न्यूनतम ११ प्रतिशत हुनुपर्नेमा ९.८ प्रतिशतमात्र रहेको देखिएको ।
२. संस्थाले सकार गरेको रु.४५ लाख ३ हजारको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति संस्थाको नाममा नल्याएको ।
३. संस्थाले विक्री गरेको रु.१,११,०७,२८१।४७ को गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिको रु.१८,५९,८००।- मात्र असुल भई बाँकी रहेको रु.९२,४७,४८१।४७ यथासमयमा असुल नभई सण्डीमा लेखांकन गरेको पाइएको ।
४. बीमा रकम भुक्तानी गर्दा आयकर ऐन बमोजिम कर कट्टी गरेको नदेखिएको ।
५. नियमित रुपमा स्थिर सम्पत्तिको स्पष्ट अभिलेख राखी भौतिक परीक्षण गर्ने नगरेको ।
६. गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिहरूको भौतिक अवस्थाको स्पष्ट अभिलेख राख्ने नगरेको ।
७. गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति वापत रु.९२,४७ हजार नोक्सानी व्यवस्था समायोजन गर्दा संस्था घाटामा जाने देखिएको ।

२.२४ स्टेण्डर्ड फाइनेन्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. संस्थाको सञ्चालन मुनाफा गत आर्थिक वर्षभन्दा ३१.६ प्रतिशतले घटेको । सञ्चालन मुनाफा घट्नुको प्रमुख कारण कर्मचारी खर्च ३५.१ प्रतिशत र कार्यालय सञ्चालन खर्चमा २५.८ प्रतिशतले वृद्धि भएको ।
२. केही कर्जाहरुको सुरक्षण सम्बन्धी सक्कल कागजातहरु सुरक्षित रुपमा अलगगै राख्नु पर्नेमा कर्जा फायलमा नै राखेको पाइएको ।
३. स्थिर सम्पत्तिहरुको भौतिक परीक्षण गरेको भएता पनि त्यसको प्रतिवेदन कार्यान्वयनमा नल्याएको ।
४. पुराना फर्निचरहरु बिक्री गर्दा तथा नयाँ फर्निचर खरीद गर्दाको प्रक्रिया र भाडामा लिएको घरलाई आवश्यकता अनुसार विकास गर्दाको खर्च संस्थाको सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत नगरिएको तथा खर्च गरे पश्चात् पनि अनुमोदन नगराइएको ।
५. असुल गर्नुपर्ने ब्याज तथा ब्याज मुलतवी हिसाबको रकम वृद्धि हुँदै गएकोले ब्याज असुली गर्ने तर्फ ध्यान दिएको नदेखिएको ।

२.२५ एस फाइनेन्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. लेखापरीक्षण समितिले उत्तरदायित्व सम्बन्धी व्यवस्थाको पूर्णरुपमा पालना नगरेको ।
२. ऋणीले कर्जाको Repayment गर्दा पाकेको ब्याज असुल गरी सांवा रकम Settlement गर्नुपर्नेमा केही कर्जाहरुमा पहिले सांवा असुल उपर गरी ब्याज रकम Outstanding देखाइएको ।
३. कर्जा प्रवाह पश्चात कर्जा सदुपयोग भए/नभएको सम्बन्धमा नियमित फिल्ड निरीक्षण नगरिएको तथा फिल्ड निरीक्षण गरिएको प्रतिवेदन कर्जा फाइलमा नदेखिएको ।
४. संगठित संस्थालाई कर्जा प्रवाह गर्दा लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरण विश्लेषण नगरी कर्जा प्रवाह गरिएको ।
५. सम्पत्तिहरुको नियमित भौतिक परीक्षण नगरिएको ।

२.२६ इन्टरनेशनल लिजिङ एण्ड फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. धितो मूल्यांकनकर्ता स्तुपा कन्सल्टेन्सीले निर्देशन विपरित हुने गरी धितो मूल्यांकन गरेकोमा यस बैंकको पूर्व निर्देशन बमोजिम उक्त मूल्यांकनकर्तालाई हालसम्म कारवाही नगरिएको ।
२. नेपाल रेक्रियसन सेन्टरलाई आवधिक कर्जा शीर्षक अन्तरगत कर्जा प्रवाह गरिएको भएतापनि उक्त कर्जा हाइपोथिकेशन प्रकृतिको भएको देखिएको ।
३. फर्मको नाममा प्रवाह गरिएका कर्जा फाइलहरु प्रत्येक वर्ष फर्म नविकरण गरिएको कागजात अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेमा नराखिएको ।
४. मुद्दती रसिद धितो राखी कर्जा प्रवाह गर्दा Loan Request Form नभरिएको तथा मुद्दती रसिद फाइलमा नभेटिएको ।
५. गतवर्ष वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न स्वीकृति दिंदा बीमा गर्ने सम्बन्धमा निर्देशन दिएकोमा उक्त कैफियत पुनः दोहोरिएको ।
६. सह-वित्तीयकरण अन्तर्गत प्रवाह भएका कर्जा फाइलमा संस्था र Lead बैंकबीच भएको सम्झौताको प्रतिलिपि कर्जा फाइलमा नभेटिएको ।
७. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको आम्दानी स्रोत, फर्मको हकमा लेखापरीक्षण भएको प्रतिवेदन तथा फिल्ड निरीक्षण प्रतिवेदन कर्जा फाइलमा नभेटिएको ।

२.२७ महालक्ष्मी फाइनेन्स लिमिटेड, वीरगञ्ज, पर्सा

१. बीमा ऐन बमोजिम बीमा प्रिमियमको रकम भुक्तानी नगरेसम्म बीमा कभर नहुने व्यवस्था रहेकोमा संस्थाले प्रवाह गरेका अधिकांश कर्जाहरुको बीमा प्रिमियम भुक्तानी गरेको रसिद नभई Insurance Policies मात्र कर्जा फाइलमा भेटिएको ।
२. हायरपचेज कर्जा शीर्षक अन्तर्गत पुराना गाडीहरुमा लगानी गर्दा प्राविधिक मूल्यांकनकर्ताबाट मूल्यांकन नगराई कर्जा प्रवाह गर्ने गरिएको ।
३. कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व कर्जा सूचना केन्द्रबाट साख सूचना लिनुपर्नेमा केही कर्जाहरुमा उक्त सूचना नलिएको ।
४. ऋणी कम्पनीको सञ्चालक समितिको कर्जा लिने निर्णय, कर्जा कारोवार गर्नको लागि अख्तियारी दिने निर्णय नभएको अवस्थामा कर्जा प्रवाह गरिएको ।
५. कर्जा प्रवाह पश्चात कर्जा सदुपयोग भए, नभएको सम्बन्धमा फिल्ड निरीक्षण गरेको प्रतिवेदन कर्जा फाइलमा नदेखिएको ।
६. शेयरधनी दर्ता किताब अध्यावधिक नगरिएको ।
७. भाखा नाघेको कर्जा असुलउपर गर्ने तर्फ प्रक्रिया अगाडि बढाएको नदेखिएको ।
८. स्थिर सम्पत्तिहरुको विवरण उल्लेख गरी रजिष्टरमा व्यवस्थित गरी राख्नुपर्नेमा सो नगरिएको ।
९. असुल गर्नुपर्ने ब्याजको रकम वृद्धि हुँदै गएकोले ब्याज असुली गर्ने तर्फ ध्यान दिएको नदेखिएको ।
१०. लेखापरीक्षण समितिले प्रचलित कानून बमोजिम काम कारवाही गरेको नदेखिएको ।
११. शाखास्तरिय लेखा विवरणहरुमा Trial Balance र Ledger हिसाबका रकमहरु फरक देखिएको ।

२.२८ ललितपुर फाइनेन्स लिमिटेड, ललितपुर

१. संस्थाको लगानी एउटा कम्पनीको शेयरमा आफ्नो प्राथमिक पूँजीको १० प्रतिशत र सबै कम्पनीहरुको शेयरमा ३० प्रतिशत भन्दा बढी हुने गरी लुम्बिनी बैंकको शेयरमा रु.३.५० करोड लगानी गरेकोमा उक्त शेयर २०६३ आषाढ मसान्त भित्र बिक्री गर्न नसकेकोले उक्त शेयरमा गरेको लगानीलाई प्राथमिक पूँजी गणना गर्दा घटाउनु पर्नेमा नघटाएको ।
२. अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शेयरमा गरेको लगानीमा शतप्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था गरिएको तर लुम्बिनी बैंकको शेयरमा गरेको लगानी बापतको नोक्सानी व्यवस्था नगरेको ।
३. तिनुपर्ने लाभांश शीर्षक हिसाबमा System बाट देखाएको रकम र Details बाट देखिएको रकम फरक परेको ।
४. कर्जा पूनर्तालिकीकरण तथा पूनर्संरचना गर्दा ऋणीको निवेदन तथा कर्जा चुक्ता गर्ने विश्वसनीयताको विश्लेषण नगरी पूनर्तालिकीकरण तथा पूनर्संरचना गर्ने गरेको ।
५. कर्जा प्रवाह गर्दा अनिवार्य रुपमा लिनुपर्ने कर्जा सूचना लिने नगरेको ।
६. सुरक्षणको रुपमा रहेको बीमायोग्य सम्पत्तिको बीमा नगरिएको ।

२.२९ भाजुरत्न फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्ग लिमिटेड, काठमाडौं

१. भाखा नाघेको कर्जालाई १०० प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नुपर्नेमा संस्थाले ३ महिनासम्म भाखा नाघेको कर्जा रकम रु.२४,८३,३४१।५८ असल वर्गमा वर्गीकरण गरी १ प्रतिशत मात्र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था राखेको देखिएको ।

२. कर्जा प्रवाह गर्दा कर्जा नीतिमा उल्लेख भए अनुसार ऋणीको आम्दानीको स्रोत, चारकिल्ला प्रमाणित कागजात, कर्जा लिने सम्बन्धमा ऋणी फर्मको सञ्चालक समितिको स्वीकृति, कर्जा तमसुकमा साक्षी जस्ता आवश्यक कागजात तथा विवरण नलिई कर्जा प्रवाह गरेको ।
३. कर्जा सुरक्षणको रूपमा लिएको बीमायोग्य सम्पत्तिको बीमा नविकरण नगरिएको तथा केहीको बीमा नगरिएको ।
४. मुद्दति रसिदको धितोमा गएको कर्जा असुल उपर नगरी कर्जा बाँकी रहेको अवस्थामा नै मुद्दति रसिदको रकम भुक्तानी अवधि समाप्त भएपश्चात् ऋणीलाई फिर्ता गरेको ।
५. गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति अन्तर्गत संस्थाले ३ वर्ष अघि सकार गरेको Electrical Goods हालसम्म बिक्री नगरेको । साथै, संस्थामा कुल कर्जा तथा सापटको ९.९ प्रतिशत गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति रहेको ।

२.३० युनाइटेड फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड, काठमाडौं

१. उपल्लो निकायबाट स्वीकृत गरिएको कर्जा नीति निर्देशिकालाई प्रबन्ध निर्देशकको तहबाट पटक पटक संशोधन गर्नुको औचित्य प्रष्ट गर्न र आइन्दा त्यस प्रकारको प्रचलन बन्द गर्न ।
२. तोकिएको प्रकृयाहरू पूरा नगरी कर्जाको पुनर्संरचना तथा पुनर्तालिकीकरण गर्ने गरेको सम्बन्धमा स्पष्ट पाउँ अनिवार्य रूपमा निर्देशन बमोजिम गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन ।
३. कर्जा प्रवाह पश्चात् नियमित रूपमा परियोजनाहरूको स्थलगत निरीक्षण गरी उद्देश्य अनुरूप कर्जा उपभोग भए नभएको सम्बन्धमा अध्ययन विश्लेषण गर्ने गर्न तथा सोको प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित फाइलहरूमा राख्ने व्यवस्था मिलाउन ।
४. लगानी नीति तयार नभएको सम्बन्धमा स्पष्ट पार्न ।
५. कर्जा सुरक्षणको लागि राखिने बीमायोग्य धितोहरूको बीमा नभएको अवस्थामा अनिवार्य रूपमा बीमा गर्ने तथा नवीकरण नभएको अवस्थामा समयमा नै बीमा पोलिसी नविकरण गर्ने व्यवस्था गर्न, कर्जा सम्बन्धी कागजातहरू पुर्णरूपमा भरी कानूनी रूपमा सुरक्षित हुने बनाउन, तेश्रो पक्षबाट धितो स्वीकार गर्दा अनिवार्य रूपमा मञ्जुरनामा लिनुका साथै लिइएको मञ्जुरनामाका महलहरू पूरा भर्ने व्यवस्था गर्न ।

२.३१ जनरल फाइनेन्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरूको अभिलेख अर्धवार्षिक रूपमा तयार गरी यस बैंकमा नपठाएको ।
२. संस्थाको कर्मचारी सेवा, शर्त र सुविधा सम्बन्धी विनियम २०६२ को विनियम ३८ मा ३ वर्ष स्थायी सेवा अवधि पुगेका कर्मचारीहरूलाई संस्थाको सेवाबाट अवकाश हुँदा उपदान दिने व्यवस्था भएता पनि उपदान कोषको व्यवस्था नगरी नगद भुक्तानीको आधार अपनाइएको ।
३. कर्जा प्रवाह गर्दा अख्तियार प्राप्त अधिकारी वा कर्जा कमिटीबाट कर्जा स्वीकृत नगरी कर्जा प्रवाह गर्नुका साथै ऋणीबाट व्यक्तिगत जमानी लिने नगरिएको ।
४. जमानत तथा कर्जा अपलेखन नीति, आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका र लगानी तथा कोष व्यवस्थापन निर्देशिका तयार गरी लागु नगरेको ।
५. संस्थाको कर्जा नीति निर्देशिकामा समयानुकूल परिमार्जन गर्नुपर्ने देखिएको ।
६. फर्मको नाममा कर्जा प्रवाह गर्दा व्यक्तिको नाममा कर्जा कायम गर्ने गरेको ।
७. सुरक्षणको रूपमा लिएको बीमायोग्य सम्पत्तिको अनिवार्य रूपमा बीमा गर्ने नगरिएको ।
८. स्थिर सम्पत्तिको भौतिक परीक्षण नियमित रूपमा गरी रजिष्टर अध्यावधिक रूपमा नराखेको ।

२.३२ नेपाल श्रीलंका मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड (आ.व. २०६१/६२ को), काठमाडौं

१. सूचीकृत नभएको शेयरमा लगानी गरेको र सो शेयरहरु एक वर्षसम्म सूचीकृत नभएकोले सो वापत रु.२,२१,१८ हजार बराबर लगानी समायोजन कोष खडा नगरेको । साथै, हरिसिद्धि ईटाटायल उद्योगको शेयरमा गरेको लगानी वापतको रकम रु.४६,०५,६००।- मध्ये रु.१५,६५,६००।- मात्र लगानी वापतको नोक्सानी व्यवस्था गरेकोमा उक्त कम्पनी हाल सूचीकरणमा नरहेकोले थप रु.३०,४०,०००।- नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको ।
२. एकल ग्राहक कर्जा सीमा भन्दा बढी हुने गरी हरिसिद्धि इट्टा टायल उद्योग, HBTF LUMBINI, काठमाण्डौ सेरामिक्स, NB Batra Hospital र ललितपुर इन्जिनियरिङलाई रु.८,६३,२१ हजार कर्जा प्रवाह गरी रु.६,३७,५० हजारले बढी हुने गरी एउटा समूहमा कर्जा प्रवाह गरेकोले सो रकम बराबर शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिएको ।
३. संस्थाको कर्जा नीति निर्देशिकामा कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व तथा पश्चात Site Inspection गर्नुपर्ने उल्लेख गरिएतापनि Site Inspection गरी सोको प्रतिवेदन कर्जा फाईलमा संलग्न गर्ने नगरिएको ।
४. कर्जाको किस्ता अनियमित भएर पटक पटक ऋणीलाई ताकेता गर्दा समेत ऋणीबाट कुनै प्रतिक्रिया प्राप्त नभएको ।
५. हरिसिद्धि इट्टा तथा टायल उद्योगको हकमा उद्योगको मेशिन तथा इक्विपमेन्ट सुरक्षणमा लिएकोमा सोको मूल्यांकन गर्दा मूल्यांकनकर्ताले लागत मूल्यलाई आधार मानेको र सोको इन्भ्वाइस/बील मूल्यांकन प्रयोजनको लागि मात्र नगरिएको ।
६. सांग्रिला हाउजिङको कर्जामा लिएको धितो सुरक्षणवापत सेकेण्ड चार्जको रुपमा मात्र लिएको ।
७. एन.बि. इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि.लाई प्रवाह भएको कर्जावापत सूचीकृत नभएको सुनकोशी हाइड्रोपावर कम्पनीको शेयर धितो सुरक्षण लिएको । उक्त पावर कम्पनी लिमिटेड समेत संस्थाको ऋणी रहेको ।
८. सुनकोशी हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेडको रु.२,५६,५००।- व्याजलाई पूंजीकरण गरिएको र व्याज बक्यौता नदेखाइएको ।
९. संस्थाको प्रारम्भिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित रु.१०,९२,४९ हजार कर्जा नोक्सानी व्यवस्था थप गर्नुपर्ने देखिएको ।

२.३३ मर्चेण्ट फाइनान्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. संस्थाको खराब कर्जाको अंश ८.५५ प्रतिशत रहेको र गतवर्ष खुद व्याज आम्दानी रु.८८.१७ लाख रहेकोमा यस वर्ष रु.२०.१३ लाख मात्र देखिनुका साथै व्याज मुलतबी हिसाबमा रु.६०.१० लाख रहेको देखिएको हुँदा संस्थाको व्यवस्थापनले कर्जाको साँवा व्याज असुल उपर गर्न पर्याप्त कारवाहीहरु अघि बढाएको नदेखिएको ।
२. सुपरिवेक्षकीय विश्लेषण अनुसार संस्थाको प्राथमिक पूँजी शुन्य प्रतिशत तथा पूँजीकोष १ प्रतिशतमात्र देखिएकोले पूँजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन तथा प्रतिग्राहक कर्जा सम्बन्धी यस बैंकको निर्देशन पालना नगरेको ।
३. सर्वसाधारणका लागि शेयर निष्काशन नगरेको ।
४. संस्थालाई यस बैंकबाट मिति २०६२ चैत्र ६ मा निक्षेप संकलन तथा नविकरण गर्न प्रतिबन्ध लगाउँदाको अवस्थामा संस्थाको कुल निक्षेप रु.१५,६६,६४ हजार रहेको थियो भने २०६३ आषाढ मसान्तसम्ममा १३.२ प्रतिशतले हास आई रु.१३,५९,१४ हजार रहेको । संस्थाले कुल निक्षेपको अंश कम गर्दै लगेको देखिएतापनि निक्षेप संकलन तथा नविकरण गर्न प्रतिबन्ध

लगाए पश्चात रु.९,६२,२००।- मुद्दती निक्षेप नवीकरण गरेको देखिनुका साथै क्रमिक बचत निक्षेप अन्तर्गत सो अवधिमा निरन्तर निक्षेप संकलन गरिरहेको । उपर्युक्त विवरण अनुसार संस्थाले निक्षेप संकलन सम्बन्धमा यस बैंकले दिएको निर्देशनको पालना नगरेको ।

५. यस बैंकको निर्देशन अनुसार पूँजीकोषको पालना गर्न संस्थाले तत्काल न्यूनतम रु.१,३०,४२ हजार पूँजी थप गर्नुपर्ने देखिएकोमा यस बैंकको मिति २०६३।७।१४ को निर्णयबाट २०६४ आषाढ मसान्त भित्र न्यूनतम पूँजीकोष यस बैंकको निर्देशन अनुरूप कायम गर्ने शर्तमा निक्षेपमा लगाएको प्रतिबन्ध सशर्त फुकुवा गरिएकोमा सो अनुरूप पूँजीकोष पुरा गर्ने प्रतिबद्धता सहितको पूँजी योजना पेश नगरेको ।
६. पूँजीकोष सीमा, वित्तीय स्रोत संकलन सीमा, क्षेत्रगत कर्जा सीमा, प्रति ग्राहक कर्जा सीमा यस बैंकको निर्देशन अनुसार नहुनुका साथै संस्थाको सञ्चालक समितिको मिति २०६३।४।३० को निर्णय अनुसार संस्थापकहरुबाट रु.३६ लाख पूँजी थप गर्नुपर्नेमा हालसम्म रु.१३,४०,०००।- थप गर्न बाँकी रहेको देखिएको ।
७. भुक्तानी अवधि नाघेको मुद्दती निक्षेपको भुक्तानी तथा नविकरण नभएको ।
८. स्थिर सम्पत्तिहरुको भौतिक परीक्षण गरी स्थिर सम्पत्तिको अध्यावधिक विवरण तयार नगरेको ।
९. कर्जा प्रवाह पश्चात सदुपयोगिता निरीक्षण गरी सोको प्रतिवेदन कर्जा फाइलमा समावेश गर्ने नगरेको ।
१०. पुराना सवारी साधनमा कर्जा प्रवाह गर्दा सूचीकृत विशेषज्ञको मूल्यांकनका आधारमा कर्जा सुरक्षित हुने गरी कर्जा प्रवाह गर्नुपर्नेमा सो गरेको नपाइएको ।
११. कर्जा प्रवाह गर्नु अघि व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि लिनुपर्नेमा उक्त कागजात नलिएको ।
१२. कर्जा प्रवाह गर्दा सुरक्षणार्थ धितो रहेको सम्पत्तिको बीमा गरेको नदेखिएको ।
१३. संस्थाले सकार गरेका गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति आफ्नो नाममा नामसारी भए पश्चात समेत कब्जामा नलिएको ।
१४. एक वर्षभन्दा कम अवधिले भाखा नाघेका किस्ताहरुलाई खराब वर्गमा वर्गीकरण गरी सोही अनुरूप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था नगरेकोले रु.३२,३४ हजार थप गर्नुपर्ने देखिएको ।

२.३४ एल्पीक एभरेष्ट फाइनेन्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. आवधिक कर्जाको कुनै किस्ताले एक वर्ष भन्दा कम अवधिले भाखा नाघेकोमा सो किस्ता रकमलाई खराब वर्गमा वर्गीकरण गरी सोही अनुसार कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेमा उक्त किस्ताहरुले भाखा नाघेको तीन महिनासम्म असल वर्गमा वर्गीकरण गर्ने गरेको कारण थप रु.३५.८४ लाख कर्जा नोक्सानी व्यवस्था थप गर्नुपर्ने हुँदा २०६३ पौष मसान्तको वित्तीय विवरणमा उक्त रकम बराबर थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्ने देखिएको ।
२. स्थिर सम्पत्तिहरुको भौतिक परीक्षण नगरेको ।
३. सुरक्षणको रूपमा रहेको कतिपय बीमायोग्य सम्पत्तिहरुको बीमा नगरिएको र यथासमयमा नविकरण नगरिएको ।
४. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको व्यवसाय तथा उद्देश्य उल्लेख नगरेको तथा कर्जा सूचना केन्द्रबाट विभिन्न वित्तीय संस्थाहरुमा कर्जा उपयोग गरेको जानकारी दिएको अवस्थामा पनि निजलाई कर्जा प्रवाह गर्दा गर्नुपर्ने वित्तीय विश्लेषण समेत नगरेको ।

२.३५ नेपाल मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. कर्जाको सुरक्षणको रूपमा रहने बीमायोग्य सम्पत्तिहरूको कर्जा रकम सुरक्षित हुने गरी बीमा नगरिएको ।
२. मुद्दती खाता अन्तर्गतको रकम भुक्तानी म्याद अगावै भिक्ने सम्बन्धमा Deposit Manual मा व्यवस्था नगरेको र परिपक्व नभएको मुद्दती खाता बन्द गर्दा १ प्रतिशत FD Break Charge लिएको देखिएको ।
३. कम्प्यूटरमा भएको तथ्यांक सुरक्षित गर्ने सम्बन्धमा उपयुक्त नीतिगत व्यवस्था नभएको ।
४. संस्थाको कर्जा लगानी नीतिमा Recondition Commercial Vehicles मा लगानी गर्ने नीति नभएको अवस्थामा समेत यस्ता सवारी साधनमा कर्जा प्रवाह गरेको ।
५. संस्थाका संस्थापक शेयरधनी श्री ओमप्रकाश तपाडिया कर्जा सूचना केन्द्रको कालोसूची नं. ०९५६ अन्तर्गत कालोसूचीमा रहेको देखिएको ।

२.३६ नवदुर्गा फाइनेन्स लिमिटेड, भक्तपुर

१. लुम्बिनी फाइनेन्स कम्पनीको शेयरमा गरेको लगानी निर्देशनको समयवधि भित्र बिक्री नगरेकोले सोलाई प्राथमिक पूँजीवाट घटाउनु पर्ने ।
२. जोखिम नियन्त्रण गर्न संस्थाले आन्तरिक नीति नियमको व्यवस्था गरी क्षेत्रगत कर्जा सघनताको अनुगमन गर्ने नगरेको ।
३. रु.१० लाखभन्दा बढीको कर्जा प्रवाह गर्दा साख सूचना नलिई केही कर्जाहरू प्रवाह गरेको ।
४. आयकर ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार स्रोतमा कर कट्टी गर्नुपर्नेमा सो नगरेको ।
५. भाखा नाघेको किस्ता वापत रु.१,२३,४२,४८९।४५ तत्काल थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिएको ।
६. साधारण सभाबाट स्वीकृत नगरी प्रदान गरिएको बैठक भत्ता साधारण सभाबाट अनुमोदन गरी नियमावलीमा नराखेको ।

२.३७ जानकी फाइनेन्स लिमिटेड, जनकपुर, धनुषा

१. व्यवसायिक कर्जा स्वीकृत गर्नुपूर्व सम्बन्धित निवेदकको व्यवसायको स्थलगत निरीक्षण गरी कर्जा प्रवाह गर्न ।
२. कर्जाहरूको एकमुष्ट किस्ता असुली कायम गर्ने गरेको सम्बन्धमा स्पष्ट गर्न ।
३. ऋणीको निवेदन प्राप्त भएपछि निवेदनको विस्तृत अध्ययन गरी नविकरण गर्ने आधार खुलाई कर्जा नविकरण गर्न ।
४. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीहरूको आयस्रोत विवरणको विस्तृत विश्लेषण गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
५. हायरपचेज कर्जा अन्तर्गत संस्थाले धेरै पुरानो गाडीहरूमा पनि लगानी गर्ने गरेको (सोही गाडीहरूको सुरक्षणमा) देखिएको र बीमा कम्पनीहरूले यस्तो गाडीहरूको बीमा गर्ने परिपाटी न्यून भएको हुंदा यस्तो लगानीलाई सुरक्षित गर्न थप धितो लिन ।
६. चालुपूँजी शीर्षकमा प्रवाह भएका कर्जाहरूको भुक्तानी अवधि १ वर्षभन्दा बढी भएको देखिएकोले औचित्यता खुलाएर मात्र यस्तो कर्जा प्रवाह गर्न ।
७. संस्थाबाट प्रवाहित अधिकांश कर्जाहरू कुन प्रयोजनको लागि दिइएको हो भन्ने कर्जा फाइलबाट पुष्टी नभएकोले सो सम्बन्धमा स्पष्ट जानकारी दिन तथा कर्जा फाइल अद्यावधिक

गर्न ।

८. संस्थाको कर्जा नीति अनुरूप चालु पूंजी शीर्षक अन्तरगत कर्जा प्रवाह गर्दा चालु पूंजीको ७० प्रतिशतसम्ममात्र कर्जा दिन मिल्ने व्यवस्था रहेकोमा कतिपय कर्जाहरुको हकमा कर्जा नीति विपरित ७० प्रतिशत भन्दा बढी कर्जा प्रवाह भएको देखिएको र धितो मूल्यांकनको ७० प्रतिशतसम्म लगानी गर्नसक्ने व्यवस्था रहेकोमा केही ऋणीहरुलाई ७० प्रतिशतभन्दा बढी लगानी भएको देखिएकोले सो सम्बन्धमा स्पष्ट जानकारी दिन ।
९. कर्जा स्वीकृत गरिएको रकमभन्दा बढी रकम ओभरड्राफ्टको रूपमा प्रवाह हुने गरेको देखिएकोले सो सम्बन्धमा स्पष्ट जानकारी दिन तथा यस्तो कार्य बन्द गर्न ।
१०. संस्थाले लाभांश प्रस्ताव गर्दा वा कुनैपनि प्रकारको वित्तीय उपकरण जारी गर्दा नेपाल राष्ट्र बैंकको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा संस्थाको मिति २०६३।३।२४ मा सम्पन्न भएको नवौं वार्षिक साधारण सभाबाट निर्णय गरी यस बैंकको स्वीकृत नलिई ३:१ को अनुपातमा रु.१ करोड बोनस शेयर वितरण गरेको देखिएकोले नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २ को खण्ड (क) बमोजिम सम्बन्धित सञ्चालकहरुलाई नसिहत दिन ।
११. संस्थाले आ.व.२०६२।०६३ मा प्रस्ताव गरेको बोनस शेयर मध्ये वितरण गर्न बाँकी रहेको रु.१ करोड अर्को निर्देशन नभएसम्म वितरण नगर्न र उक्त रकम संचित नाफा नोक्सान हिसावमा सार्न ।
१२. संस्थाले निर्देशन बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरेको नदेखिएकोले रु.११.१६ लाख थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्न ।

२.३८ पोखरा फाईनान्स कम्पनी, पोखरा, कास्की

१. ऋणीले माग नै नगरेको र व्यवस्थापनको स्वीकृती विना कर्जा नविकरण वा पुनर्तालिकीकरण गर्नुको कारण स्पष्ट पार्न ।
२. पुराना भाखा नाघेका कर्जा असुल गर्न नयां कर्जा दिने गरेको सम्बन्धमा स्पष्ट गर्न र अब आयन्दा त्यस्तो कार्य बन्द गर्न ।
३. ऋणीहरुलाई ब्याज तथा जरिवाना मिनाहा गर्ने सम्बन्धमा अपलेखन नीतिमा स्पष्ट व्यवस्था गर्न ।
४. आवधिक कर्जालाई ओभरड्राफ्ट प्रकृतिको कर्जामा परिणत गर्ने कार्य बन्द गर्न ।
५. धितो लिएको घरजग्गाको मूल्यांकन प्राविधिकबाट गराउन ।
६. सञ्चालकको निजी घर भाडामा लिई कार्यालय सञ्चालन गरेको हुँदा साधारण सभाबाट अनुमोदन गराउन ।
७. लगानी नीति बनाई लागु गर्न ।
८. कर्जाको किस्ताले भाखा नाघेको अवस्थामा सो किस्ता रकमलाई खराब कर्जामा वर्गीकरण गरी शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेमा संस्थाले तीन महिनासम्म किस्ताले भाखा नाघेको रकमलाई असल कर्जामा वर्गीकरण गरी १ प्रतिशत मात्र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरेको हुँदा यस्तो रकम रु.४१,७७,१६२।७९ को हुने रु.४१,३२,३९१।१६ आगामी चैत्रमा थप नोक्सानी व्यवस्था गरी सोको जानकारी यस बैंकमा पेश गर्न ।

२.३९ सेन्ट्रल फाईनान्स कम्पनी लिमिटेड, ललितपुर

१. प्राथमिक पूंजी गणना गर्दा अवास्तविक सम्पत्ति रु.४१०,९४९।९२ घटाउन ।
२. बाह्य लेखापरीक्षकले लक्ष्मी फिड इण्डिष्ट्रिजबाट असुल गर्नुपर्ने व्याज रु.१०,९८६।२० व्याज मुलतवी हिसावमा देखाउनुपर्नेमा एकमुष्ट गैरबैंकिंग सम्पत्तिमा समावेश गरी धितो सकार

गरेको भनी उल्लेख गरेकोमा सो सम्बन्धमा संस्थाले कुनै प्रतिक्रिया नजनाएकोले सो व्याज सहित समायोजन गरी अन्तिम वित्तीय विवरण पेश गर्न ।

२.४० प्रिमियर फाइनान्स लिमिटेड, ललितपुर

१. कर्जा प्रवाह भएपछि समय-समयमा सदुपयोगिता निरीक्षण गरी प्रतिवेदन राखी कर्जा फाइल अद्यावधिक गर्न ।
२. व्यक्तिगत जमानीमा कर्जा प्रवाह हुंदा व्यक्तिगत जमानी वस्ने व्यक्तिको आर्थिक विवरण माग गरी कर्जा फाइल अद्यावधिक गर्न ।
३. स्थिर सम्पत्तिलाई समय समयमा भौतिक परीक्षण एवम् हिसाव मिलान गर्न ।
४. संस्थाको सण्ड्रि क्रेडिटर्समा रहेको रु.७.३५ लाख फछ्यौट गर्न ।
५. आवधिक कर्जाको हकमा कुनैपनि कर्जाको किस्ताले १ वर्षभन्दा बढी अवधिले भाखा नाघेको अवस्थामा सो किस्ता रकमलाई खराव कर्जामा वर्गीकरण गरी शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेमा संस्थाले ९० दिनसम्म किस्ताले भाखा नाघेको रकमलाई असल कर्जामा वर्गीकरण गरी १ मात्र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरेको हुंदा २०६३ पौष मसान्तमा रु.५३.६८ लाख थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरी यस बैकलाई जानकारी दिन ।

२.४१ मल्टीपरपस फाइनान्स लिमिटेड, राजविराज, सप्तरी

१. सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई बोनस अन्तरगत भुक्तानी दिन बांकी रहेको रु.२,२८,५९३।९४ भुक्तानी दिई हिसाव मिलान गर्न ।
२. संस्थाका भूतपूर्व कर्मचारीहरूबाट असुल गर्न बांकी सापटी रकम रु.५९,३७०।- हालसम्म सण्ड्रिडेटर्समा नै देखिएकोले सो रकम असुल उपर गर्नु भै जानकारी दिन ।
३. अवकाश पछि कर्मचारीलाई प्रदान गर्नुपर्ने उपदानको रकम हालसम्म उपदान कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेमा सो गरेको नदेखिएको सो कोषमा जम्मा गर्ने व्यवस्था गर्न ।
४. असुल उपर गर्नुपर्ने व्याज बांकी रकम मध्ये व्याज मुलतवीमा रु.१.०५ लाख कम देखिएकोले उक्त रकम मिलान गर्नु भै जानकारी दिन ।
५. संस्थाको ढुकुटी मौज्दात बीमाङ्कको रकम भन्दा बढी नाघ्ने गरेकोले ढुकुटी बीमाङ्क रकम ननाघ्ने गर्न ।
६. एक प्रतिशतभन्दा बढी शेयर धारण गरेका व्यक्तिहरू कार्यकारी प्रमुख र महाप्रबन्धक पदमा कार्यरत रहेको हुंदा यस बैङ्कको निर्देशन बमोजिम एकजना सो पदबाट हट्नु हुन वा शेयरको अनुपात यथाशीघ्र सीमाभित्र ल्याउन ।
७. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न ।

२.४२ वुटवल फाइनान्स लिमिटेड, वुटवल, रुपन्देही

१. प्राथमिक पूंजी गणना गर्दा रु.६,८३ हजार वास्तविक सम्पत्ति देखाउने र सो रकम प्राथमिक पूंजी गणनामा घटाउन ।

२.४३ सृजना फाइनान्स लिमिटेड, लाहान, सिरहा

१. कर्जा सूचना लिएपछि मात्र कर्जा प्रवाह गर्ने गर्न ।
२. धितो मूल्यांकनकर्ताको मूल्यांकन प्रतिवेदन लिएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
३. ऋणीहरूबाट आम्दानी प्रमाणित गर्ने विवरणहरू लिएपछि मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
४. कर्जा प्रवाह गर्नु अगावै Credit appraisal गर्ने गर्न ।
५. धितो रोक्का गरे पश्चात मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।

६. भाखा नाघेका कर्जा असुलीको लागि प्रभावकारी कारवाही अगाडी वढाउन ।
७. कर्मचारी पेशकी प्रवाह गर्दा नीति नियम बनाई प्रवाह गर्न ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्नु गराउन ।

२.४४ नेपाल बंगलादेश फाइनान्स एण्ड लिजिंग लिमिटेड (आ.व.२०६१।०६२), बिराटनगर, मोरङ्ग

१. संस्थाले सह-वित्तीयकरण कर्जा शीर्षक अन्तरगत प्रवाह गरेको कतिपय कर्जाहरुको हकमा सह-वित्तीयकरण सम्भौता बमोजिम १ वर्षको Grace अवधिको व्याजलाई Capitalize गरेको देखिएकोले निर्देशन विपरितको कार्य नगर्न ।
२. संस्थाले श्री राजलक्ष्मी ट्रेडिङ्ग कन्सर्नलाई रु.१ करोड कर्जा प्रवाह गर्दा सुरक्षणका लागि लिएको धितोको मूल्य रु.५२.७७ लाख मात्र रहेको हुनाले उक्त कर्जा असुरक्षित भएको देखिएकोले कर्जाको सांवा तथा व्याज खाम्ने गरी थप धितो लिन तथा उक्त कर्जाको सांवा तथा व्याज खाम्ने गरी थप धितो लिन तथा परियोजना सञ्चालनमा नरहेको हुनाले उक्त कर्जाको लागि रु.९९ लाख थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न ।
३. संस्थाको कूल निक्षेप रु.२३,५७.५७ लाख मध्ये मध्य पश्चिमान्चल ग्रामीण विकास बैंक, पश्चिमान्चल ग्रामीण विकास बैंक र मध्यमान्चल ग्रामीण विकास बैंक गरी रु.१,५६ लाख अर्थात कूल निक्षेपको ६६.१७ प्रतिशत रहेको देखिएकोले यसबाट हुनसक्ने जोखिम न्यूनीकरण गर्न सञ्चालक समितिलाई ध्यानाकर्षण गराउन ।
४. संस्थाले आफ्नो प्राथमिक पूंजीको २५ प्रतिशतभन्दा बढी हुने गरी NB Batra Hospital, International Recreational Center तथा Kathmandu Ceramics लाई सीमा भन्दा क्रमशः रु.१९.६५ लाख, रु.७.९९ लाख र रु.१९.६५ लाख बढी कर्जा प्रवाह गरेको देखिएको हुनाले बढी रकमलाई यस बैंकको निर्देशन बमोजिम शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्न ।
५. आवधिक कर्जामा तोकिएको सीमाभन्दा रु.६८.८८ लाख बढी लगानी गरेको हुनाले सोमा २५ प्रतिशतले हुन आउने रकम रु.१६.९७ लाख थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्न ।
६. कम्तीमा ५ जना सञ्चालकहरु भएको सञ्चालक समिति गठन गर्न ।
७. आ.व. २०६०६१ मा संस्थाले कर्मचारीलाई छुट्टाएको कर्मचारी बोनस रु.१.६२ लाख संचित नाफा-नोक्सान हिसाबमा जम्मा गर्न ।
८. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

२.४५ ओम फाइनान्स लिमिटेड, पोखरा, कास्की

१. कर्जा प्रदान गरिसकेपछि सोको उपयोगिता निर्धारण गर्न नियमित अनुगमन गर्न ।
२. स्थिर सम्पत्तिको विस्तृत विवरण जस्तै खरिद मूल्य, मिति, ह्रासकट्टी तथा सम्पत्ति रहेको स्थान आदि दर्शाउने गरी स्थिर सम्पत्ति रजिष्टर राख्न ।
३. कर्मचारीलाई पेशकी रकम उपलब्ध गराउंदा पुरानो पेशकी बाँकी रहेकालाई पुनः नयाँ पेशकी उपलब्ध गराउने गरेको देखिएकोले कर्मचारीलाई पेशकी प्रवाह गर्ने विनियम पेश गर्न ।
४. सञ्चालक समितिका सदस्यहरुको व्यक्तिगत विवरणको एउटा छुट्टै फाइल खडा गर्न ।
५. संस्थाले सहकारी ऐन अन्तरगत स्थापित सहकारी संस्था श्री मकवानपुर सेभिङ्ग सहकारी संस्थामा रु.४१.२७ लाख चल्ती खातामा राखेको देखिएको सो खातालाई यथाशिघ्र बन्द गर्न तथा आइन्दा कुनैपनि सहकारी संस्थामा कुनैपनि प्रकारको खाता सञ्चालन नगर्न ।
६. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्नु गराउन ।

२.४६ कस्मिक मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाईनान्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. संस्थाले ग्राहक पहिचान सम्बन्धी मार्गदर्शन तयार गरी परिपालना गर्ने गर्नुहुनका साथै राजेन्द्र कुमार बाटाजुको कर्जा स्वीकृति फाइलमा कर्जा निवेदन फाराम, फोटो, नागरिकता, आयस्रोत विवरण राख्न ।
२. संस्थाको धितो मूल्यांकन नीतिमा रु.५ लाखसम्मको धितो कर्मचारीबाट नै गराउने भन्ने व्यवस्था भएको र धितोको अनुपातमा कति रकमसम्म कर्जा दिने भन्ने सीमा नभएकोले अजय सन्थालियालाई रु.१,५३.२८ लाखको परिवहन साधनको धितोमा रु.१,५२ लाख अर्थात धितो मूल्यांकन रकमको ९९ प्रतिशत कर्जा प्रदान भएको ।
३. संस्थाको आन्तरिक लेखापरीक्षकले कर्जा प्रवाह गर्दा धितो लिएको सम्पत्तिको बीमा नभएको, बीमाको अवधि समाप्त भएको, व्यक्तिगत जमानी तथा परिवहन साधन दर्ता नवीकरण जस्ता कागजात नभएको भनी उल्लेख गरेतापनि यस विषयमा सुधार नभएको ।
४. कर्जा असुली हुन नसकेका केही ऋणीको मोटरसाइकलहरु संस्थाले आफ्नो स्वामित्वमा ल्याएको र त्यस्तो कर्जा खराब कर्जामा राख्नुपर्नेमा पुनर्तालिकीकरण गरेको । साथै, त्यसरी पुनर्तालिकीकरण गरेका कर्जाका मोटरसाइकलको मूल्य उल्लेख नगरेकोले आवश्यक रेकर्ड राख्न ।
५. संस्थाको लेखापरीक्षण समितिमा गैरकार्यकारी सञ्चालकको संयोजकत्वमा कम्तिमा ३ जना रहेको समिति हुनुपर्नेमा २ जना मात्र रहेको, कम्पनी ऐन बमोजिम समितिको बैठकमा लेखापरीक्षकले पेश गरेको प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा छलफल हुने नगरेको, लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्न सिफारिश नगरेको र आन्तरिक लेखापरीक्षण समयमा गर्न ।
६. संस्थाले माइक्रो बैंक र प्रोफेशनल कम्प्युटर सिष्टमलाई भुक्तानी दिएको रकम क्रमशः रु.१४,२३८।- र रु.६,७८०।- मा अग्रिम आयकर कट्टा गर्न ।
७. नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्स, एलाईन्स इन्स्योरेन्स लिमिटेडलाई बीमा प्रिमियम वापत क्रमशः रु.१९,७५४।- र रु.७०,८४५।३५ भुक्तानी दिँदा अग्रिम आयकर कट्टा गरी समयभित्र कर कार्यालयमा दाखिला नगरेको ।
८. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी रकम एउटै क्षेत्रमा प्रवाह गर्न नहुनेमा संस्थाले हायरपचेज, आवास तथा आवधिक कर्जामा यो सीमा उल्लंघन गरेको देखिन्छ । साथै, प्राथमिक पूँजीको ५० प्रतिशत भन्दा बढी कर्जा प्रवाह हुन गएको अवस्थामा त्रैमासिक रुपमा अनुगमन मूल्यांकन गर्न ।
९. संस्थाको गतः वर्षको बांकी कर्जा रकम २०६३ आषाढमा रु.४७ लाख कमी आएको तर असुल हुनुपर्ने व्याजमा गतवर्षको भन्दा रु.१,५९ लाखले बृद्धि भएको ।
१०. हायरपचेज कर्जा अन्तर्गत ऋणीबाट आफ्नो नियन्त्रणमा लिएको परिवहन साधनहरु विक्री गरी कर्जा राफसाफ गर्न ।
११. संस्थाका सञ्चालकहरुले जानकारी गराउनु पर्ने विवरण पेश गर्न ।
१२. कुनैपनि कर्जाको किस्ताले १ वर्षभन्दा कम अवधिले भाखा नाघेको अवस्थामा सो किस्ता रकमलाई खराब कर्जामा वर्गीकरण गरी १०० प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गनुपर्नेमा संस्थाले ९० दिनसम्म किस्ताले भाखा नाघेको रकमलाई असल कर्जा वर्गीकरण गरी १ प्रतिशत मात्र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरेको हुँदा २०६३ चैत्र मसान्तमा रु.३१.९५ लाख थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरी यस बैंकलाई जानकारी दिन ।

२.४७ वर्ल्ड मर्चेन्ट बैकिंग एण्ड फाइनेन्स लिमिटेड, हेटौंडा, मकवानपुर

१. कर्जा प्रदान गरिसकेपछि सोको उपयोगिता निर्धारण गर्न नियमित अनुगमन गर्न ।
२. कम्पनीहरूलाई कर्जा प्रवाह गर्दा त्यस्ता कम्पनीहरूको Equity को अनुपात निर्धारण गरी कर्जा प्रवाह गर्न ।
३. स्थिर सम्पत्तिको विस्तृत विवरण जस्तै खरिद मूल्य, मिति, ह्यासकट्टी तथा सम्पत्ति रहेको स्थान आदि दर्शाउने गरी स्थिर सम्पत्ति रजिष्टर राख्न ।
४. कर्मचारीलाई पेशकी रकम उपलब्ध गराउंदा पुरानो पेशकी बाँकी रहेकालाई पुनः नयां पेशकी उपलब्ध गराउने गरेको देखिएकोले कर्मचारीलाई पेशकी प्रदान गर्ने विनियम पेश गर्न ।
५. सञ्चालक समितिका सदस्यहरूको व्यक्तिगत विवरण एउटा छुट्टै फाइल खडा गरी राख्न ।
६. सहकारी ऐन अर्न्तगत स्थापित मकवानपुर सेभिङ्ग सहकारी संस्थामा चल्ती खातामा रु.४१.२७ लाख राखेकोमा सो खाता २०६३ मार्गभित्र बन्द गरी रकम फिर्ता लिनुहुन । साथै, २०६५ आषाढ मसान्तभित्र उक्त सहकारी संस्थामा रहेको मुद्दति खातामा खाता बन्द गर्न ।
७. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्नु गराउन ।

२.४८ क्यापिटल मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. कर्जा प्रवाह गर्दा सम्बन्धित ऋणीहरूको लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण लिने गर्न ।
२. कर्जालाई पुनरतालिकीकरण वा पुनरसंरचना वा नवीकरण गर्दा सम्बन्धित ऋणीहरूको वारेमा पछिल्लो कर्जा सूचना विवरण कर्जा सूचना केन्द्रबाट लिने गर्न ।
३. व्यक्तिगत/संस्थागत जमानीमा कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको व्यक्तिगत जमानी रकम बराबरको अन्य कसैका दाबी नलाग्ने सम्पत्तिको विवरण अनिवार्य रूपमा लिने गर्न ।
४. व्यापारिक कर्जा शीर्षकमा प्रवाह भएका केही कर्जाहरूको कर्जा असुली तालिकाको अध्ययन गर्दा सांवाको असुली ३ वर्ष पछाडी मात्र भएको देखिएकोले के कति आधारमा यसरी किस्ता कायम गरेको हो सो सम्बन्धमा जानकारी दिन ।
५. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्नु गराउनु हुन ।

२.४९ क्रिष्टल फाइनेन्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. सुचिकृत नभएका कम्पनीहरूको शेयरहरूको सुरक्षणमा कर्जा प्रवाह गर्ने कार्य बन्द गर्न ।
२. शेयर धितोमा शेयरको अंकित मूल्यको ९० प्रतिशत भन्दा बढी कर्जा प्रवाह भएकोले निश्चित कर्जा नीति बनाई कर्जा प्रवाह गर्न ।
३. संस्थाले प्रवाह गरेको कर्जाहरूको सुरक्षणको लागि धितोमा रहेको अचल सम्पत्तिको दृष्टिबन्धक गर्न ।
४. हेम काजी डंगोललाई औद्योगिक कर्जा शीर्षक अर्न्तगत कर्जा प्रवाह गर्दा सो परियोजनाको दर्ता प्रमाणपत्र, PAN नं. तथा वित्तीय विवरणहरू आदि लिएको नदेखिएकोले कर्जा सोही परियोजनाको लागि प्रयोग गरिएको यकिन नभएकोले बाँकी रहेको रु.३९,०८ लाख छिटो चुक्ता गराउन ।
५. संस्थाले पसल कर्जा शीर्षक अर्न्तगत निरज राईलाई कुल मूल्य रु.१२.१६ लाखको सुरक्षणमा रु.१२,३७ हजार कर्जा प्रवाह गरेको देखिएकोले थप सुरक्षण लिई कर्जा सरक्षित गर्न ।
६. आवधिक कर्जाको हकमा कर्जाको किस्ताले भाखा नाघेको एवं भुक्तानी अवधि समेत नाघिसकेको कर्जा रकमलाई समेत खराब कर्जामा वर्गीकरण गरी शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी

व्यवस्था कायम नगरी असल कर्जामा नै वर्गीकरण गरी १ प्रतिशतमात्र कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरेको हुंदा नपुग रकम रु.१,७१,०६ हजार तत्काल थप नोक्सानी व्यवस्था गरी सोको जानकारी यस बैकमा पेश गर्न ।

२.५० रोयल मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. परियोजनामा लगानी गर्नुपूर्व सम्बन्धित ग्राहक/ऋणीहरुको परियोजनाको प्रक्षेपित विवरण लिई सोको विस्तृत अध्ययन गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
२. औद्योगिक तथा व्यापारिक प्रयोजनका लागि प्रवाह भएको कर्जालाई नियमित रुपमा स्टक मौज्दात एवं कारोवारको विवरण माग गरी फाइल अद्यावधिक गर्न ।
३. कर्जा सूचना केन्द्रबाट कर्जा सूचना माग गर्दा ऋणीहरुको विस्तृत विवरण उल्लेख गरी पत्र पठाउने गर्न ।
४. रु.२५ लाख वा सो भन्दा बढी कर्जा/सुविधा प्रदान गर्दा सम्बन्धित ग्राहक/ऋणीको एकाघर परिवारका सदस्यहरु, सो ऋणी कम्पनी भएको अवस्थामा सञ्चालकहरुको विस्तृत विवरण लिन ।

२.५१ गुहेश्वरी मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड, ललितपुर

१. कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व सम्बन्धित ऋणीहरुको लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण लिन ।
२. कर्जा प्रवाह गरे पश्चात कर्जाको सदुपयोगिता निरीक्षण गर्न बीमाङ्क रकम भन्दा बढी रकम ढुकुटी र ट्रान्जिटमा नराख्न ।
३. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीहरुको आयस्रोत खुल्ने कागजात अनिवार्य रुपमा लिन ।
४. धितोको मूल्याङ्कन बराबरको रकम नै बीमा गर्न ।
५. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नु गराउनु हुन ।

२.५२ पाटन फाईनान्स लिमिटेड, ललितपुर

१. संस्थाबाट रु.६० लाख व्यापारिक कर्जा प्रवाह गरेकोमा उक्त कर्जाको ८ किस्ताले भाखा नाघेको हुंदा शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नुपर्नेमा असल कर्जामा वर्गीकरण गरेकोले देखिएकोले नपुग रु.५९,४०,०००।- थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्न ।
२. संस्थाले गैरबैकिङ्ग सम्पत्ति सकार गर्दा उक्त कर्जाबाट प्राप्त हुने व्याज इन्टरेस्ट सस्पेन्स हिसावमा राख्नु पर्नेमा आम्दानी जनाएको । कर्जालाई गैरबैकिङ्ग सम्पत्तिमा लेखाङ्कन गर्दा व्याज वापत प्राप्त रु.२६,३७,७०५।६९ लाई आम्दानी जनाएकोले उक्त रकम आम्दानीमा घटाई इन्ट्रेष्ट सस्पेन्समा नै देखाउन ।
३. गैरबैकिङ्ग सम्पत्ति सकार गरी हिसाब मिलान गर्दा कर्जा रकममा असुल हुन बांकी व्याज समावेस भएकोले उक्त व्याज रकमलाई असुल हुन बांकी व्याज हिसाबमा राख्न ।

२.५३ किष्ट मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड, काठमाडौं

१. कर्जा सूचना लिएपछि मात्र कर्जा प्रवाह गर्ने गर्न ।
२. कर्मचारी पेशकी प्रवाह गर्दा नीति नियम बनाई प्रवाह गर्न ।
३. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्नु गराउन ।

२.५४ फेवा फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड, पोखरा, कास्की

१. पाँच बर्ष कार्यावधि पूरा गरेर अवकाश लिने कर्मचारीलाई उपदान दिने व्यवस्था बमोजिम सो कोषमा रकम विनियोजन गर्न ।
२. ऋण प्रवाह गर्दा धितोमुखी मात्र नभई परियोजनाको विस्तृत विवरण, भुक्तानी योजना, नगद प्रवाह विवरण लिने तथा कर्जा फाइलहरुमा ऋणीको विवरण संलग्न गर्ने व्यवस्था गर्न ।
३. जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा प्रकृयाहरु परिभाषित गर्न ।
४. आन्तरिक लेखापरीक्षक नियुक्त गर्न ।
५. कर्जा सम्बन्धी ताकेता गर्दाको लिखित प्रमाणहरु फाइलमा संलग्न गरी राख्ने व्यवस्था गर्न ।
६. कर्जा नीतिमा व्यवस्था भए बमोजिम प्राविधिकबाट मात्र धितो मूल्यांकन गराउन ।
७. सवारीसाधनमा ७० प्रतिशतसम्म ऋण प्रवाह गर्ने कर्जा नीतिमा उल्लेख गरिएकोमा ७० प्रतिशत भन्दा बढी ऋण प्रवाह भएको देखिएकोले कर्जा नीतिमा उल्लेखित परिधिभित्र रही कर्जा प्रवाह गर्न ।
८. कर्जा नीति अनुरूप अचल सम्पत्तिहरुको बीमा गर्न र नियम बमोजिम हास कट्टा गर्न ।
९. लगानी तथा कोष व्यवस्थापन, आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निक्षेप परिचालन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था तर्जुमा गरी लागु गर्न ।

२.५५ एभरेष्ट फाइनान्स लिमिटेड, सिद्धार्थनगर, रुपन्देही

१. आवधिक कर्जाहरुमा भाखा नाघेको किस्ता वापतको रकम रु.१,१७.४६ लाख २०६३ पौष मसान्तसम्ममा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था थप गरी जानकारी गराउन ।

२.५६ वीरगंज फाइनान्स लिमिटेड, वीरगञ्ज, पर्सा

१. कार्य सञ्चालन निर्देशिका र लगानी तथा कोष व्यवस्थापन निर्देशिका तयार गरी लागु गर्न ।
२. विधिवत रुपमा कर्जा स्वीकृत गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
३. कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व परियोजना विश्लेषण गर्न ।
४. नगद प्रवाह र वित्तीय विवरण लगायत अन्य आवश्यक कागजातहरु लिई कर्जा प्रवाह पश्चात सदुपयोगिताको निरीक्षण गरी सो प्रतिवेदन फाइलमा संलग्न गरी राख्न ।
५. धितोबन्धक पास गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
६. कर्जा फाइलहरुमा Repayment Schedule संलग्न गरी राख्न ।
७. ऋणीको आयस्रोत खुल्ने विवरण सम्बन्धित फाइलमा संलग्न गरी राख्न ।
८. धितो मूल्यांकन नगरी कर्जा प्रवाह नगर्न ।
९. Loan Appraisal Form पुरा भरेर तथा साक्षीहरुको हस्ताक्षर गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
१०. कर्जा नीतिमा तोकिएको अवधिभन्दा बढी भुक्तानी अवधि कायम गरी कर्जा प्रवाह नगर्न ।
११. कर्जा नीति बमोजिम धितोको बीमा गर्न हुन ।

२.५७ पुडेन्सियल वित्तीय संस्था, काठमाडौं

१. तोकिएको चुक्तापूँजी पुऱ्याउन आफ्नो चुक्तापूँजीको १० प्रतिशत हरेक बर्ष खुद मुनाफाबाट जम्मा गर्नुपर्ने रकम जम्मा गर्ने व्यवस्था गर्न ।
२. कर्जा प्रवाह पूर्व परियोजना विश्लेषण गरी सोको आधारमा मात्र कर्जा प्रवाह गर्न, नगद प्रवाह र वित्तीय विवरण लगायत अन्य आवश्यक कागजातहरु लिन तथा कर्जा प्रवाह पश्चात सदुपयोगिताको निरीक्षण गरी सोको प्रतिवेदन फाइलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
३. आपसी सम्बन्ध भएका ऋणीहरुको अभिलेख राख्न ।

४. कर्जा फाइलमा समावेश गर्नुपर्ने सम्पूर्ण कागजातहरु समावेश गर्न ।
५. संस्थाका सञ्चालक तथा कर्मचारीहरुको फाइलमा आवश्यक कागजातहरु समावेश गर्न ।

२.५८ आइ.सि.एफ.सि वित्तीय संस्था लिमिटेड, काठमाडौं

१. तोकिए बमोजिम न्यूनतम संख्यामा सञ्चालकहरु नियुक्त गर्न ।
२. तत्कालीन कार्यकारी अध्यक्ष श्री सुलभनाथ पन्तबाट असुलउपर गर्नुपर्ने रु.३,१९,३२३- तत्काल असुलउपर गरी जानकारी गराउन ।
३. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

२.५९ आइ.एम.ई. फाईनान्सियल इन्स्टिच्युशन लिमिटेड, काठमाडौं

१. सेफ तथा काउन्टरमा रहने नगद मौज्जातको बीमा रकम भन्दा बढी रकम सेफ तथा काउन्टरमा नराख्न ।
२. तोकिए बमोजिम सञ्चालक समितिको बैठक गर्न ।
३. कर्जा सुचना केन्द्रको पत्र प्राप्त भएपछि मात्र कर्जा प्रवाह गर्ने निर्णय गर्न ।
४. व्यापारिक कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको अनुमानित नगद प्रवाह विवरण कर्जा फाईलमा संलग्न गर्न ।
५. सेवा शुल्क, व्यवस्थापन शुल्क तथा धितो मुल्याङ्कन शुल्कमा समानता गर्न ।
६. कर्जा फाईलमा संलग्न हुनुपर्ने कागजातहरु पूर्णरूपमा संलग्न गर्न ।
७. चुक्तापूँजीको न्यूनतम १० प्रतिशतले हुने रकम पूँजी समायोजन कोषमा जम्मा गर्न मुनाफाको सम्पूर्ण रकम उक्त कोषमा जम्मा गरी नपुग रकम जम्मा गर्ने प्रतिबद्धता पेश गर्न ।
८. पूर्व सञ्चालन खर्च अन्तर्गत यस वर्ष शेयर जारी गर्दा खर्च भएको रकम रु.३,७८,६४०।२५ को समानुपातिक हिसावले हुने रकम खर्च लेख्न ।
९. दीर्घकालीन दायित्वको रूपमा रहेको कर्मचारी उपदान कोषमा आवश्यक रकमको व्यवस्था गर्न ।

२.६० सगरमाथा मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड, ललितपुर

१. क्षेत्रगत कर्जा सघनताको अनुगमन नियन्त्रण तथा सूचना प्रणालीको व्यवस्था गरी प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी मात्रामा प्रवाहित कर्जाको अनुगमन कार्यविधि सञ्चालक समितिबाट अनुमोदन गर्ने व्यवस्था गर्न ।
२. बजेट निर्माण गर्दा खर्चको यथार्थपरक मूल्यांकन गरी बजेट निर्माण गर्न ।
३. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

२.६१ शिखर वित्तीय संस्था लिमिटेड, काठमाडौं

१. चुक्तापूँजीको १० प्रतिशतले हुने रकम अन्य स्रोतबाट थप गर्ने सम्बन्धमा पूँजी योजना पेश गर्न ।
२. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी कर्जा लगानी गर्नुपर्ने क्षेत्रहरुको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिले वार्षिक रूपमा निर्णय गरी यस बैकमा पठाउन ।
३. ऋणीको आय विवरण विश्लेषण गरी कर्जा प्रवाह गर्न ।
४. संस्थाको कर्जा नीति अनुरूप कर्जा प्रवाह गर्न ।
५. कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व धितो सुरक्षण रोक्का गर्न ।
६. धितो सुरक्षणमा रहेका घर तथा सवारी साधनको बीमा गर्न ।
७. पर्याप्त धितो सुरक्षण लिई जमानत जारी गर्न ।

८. प्रत्याभूति र वित्तीय जमानत सम्बन्धी निर्देशिका, कर्जा अपलेखन निर्देशिका, व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति/निर्देशिका तर्जुमा गरी लागू गर्न ।
९. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न ।

२.६२ सिभिल मर्चेन्ट वित्तीय संस्था लिमिटेड, काठमाडौं

१. कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व ऋणीहरूलाई Offer Letter दिन ।
२. कर्जा सम्बन्धी फाइलहरू तयार गर्दा Permanent फाइल र Current फाइल गरी २ किसिमका फाइलहरू तयार गर्न र Permanent File मा जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूजा, तिरो तिरेको रसिद, दृष्टिबन्धक, मन्जूरीनामा जस्ता कागजपत्रहरूको प्रतिलिपि संलग्न गरी सक्कल कागजात भल्टमा राख्ने व्यवस्था गर्न र सोही कागजातहरूको फोटोकपी सहित ऋणीसंग सम्बन्धित अन्य कागजातहरू Current फाइलमा राख्ने व्यवस्था गर्न ।
३. सामान्य बैंकिंग प्रचलन अनुसार कर्जा भुक्तानी किस्तामा सावां तथा व्याज दुवै हुनुपर्नेमा व्याज मात्र किस्तामा र सम्पूर्ण सावां एकमुष्ट असुल गर्ने गरी कर्जा प्रवाह गरेको पाइएकोले सावां तथा व्याज दुवै राखी कर्जा भुक्तानी तालिका तयार गरी लागू गर्न ।
४. संचालक समिति तथा ऋण स्वीकृत समितिबाट स्वीकृत ऋणको सन्दर्भमा स्वीकृतिको निर्णय सम्बन्धित ऋण फाइलमा मात्र राख्ने गरेको तथा सम्बन्धित समितिको माइन्सूट बुकमा अभिलेख राख्ने नगरिएको देखिएको हुंदा ऋण स्वीकृतिका निर्णयहरू सम्बन्धित समितिको माइन्सूटमा समेत अभिलेख गरी राख्न ।
५. व्यावसायिक कर्जा अन्तर्गत कर्जा विश्लेषणको क्रममा तथा कर्जा प्रदान पश्चात् कर्जा आवेदकहरू तथा ऋणीको व्यवसायको समेत स्थलगत निरीक्षण गर्न ।
६. चुक्ता पूंजीको १० प्रतिशतले हुने रकम प्रत्येक वर्ष पूंजी समायोजन कोषमा थप हुने व्यवस्था गर्न ।
७. लगानी तथा कोष व्यवस्थापन, आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा कार्य सन्चालन सम्बन्धी विस्तृत नीति निर्देशिका बनाई लागू गर्न ।

२.६३ प्रभु वित्तीय संस्था लिमिटेड, काठमाडौं

१. बीमाङ्क रकम भन्दा बढी रकम भल्टमा नराख्न ।
२. कर्जाका फाइलहरूमा फिल्ड रिपोर्ट तथा धितो मूल्याङ्कन रिपोर्ट अनिवार्यरूपमा संलग्न गर्न ।
३. एक वर्षभन्दा बढी भुक्तानी अवधिका कर्जाहरू किस्तावन्दीमा असूलउपर गर्ने गरी प्रवाह गर्न ।
४. ऋण स्वीकृतिपत्र ऋणीलाई उपलब्ध गराउन तथा कर्जा फाइलमा ऋण स्वीकृतिको अभिलेख संलग्न गर्न ।
५. कर्जाको उद्देश्य तथा प्रयोजन स्पष्ट उल्लेख गरी कर्जा प्रवाह गर्न ।
६. जुन प्रयोजनको लागि ऋण माग गरिएको हो सोही शीर्षकमा कर्जा प्रवाह गर्न ।
७. ऋणी फर्मको आय तथा प्रशोधित वित्तीय विवरण उपलब्ध नभईकन कर्जा प्रवाह नगर्न ।
८. ऋण प्रवाह गर्नु पूर्व नै सुरक्षणमा रहेको जग्गाको दृष्टिबन्धक पास गर्न ।
९. संस्थाको सञ्चालक समितिले निर्णय गरेपछि मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
१०. धितो मूल्याङ्कन नगरिकन कर्जा प्रवाह नगर्न ।
११. धितोमा लिएको जग्गाको आवश्यक कागजातहरू सम्बन्धित फाइलमा संलग्न गर्न ।
१२. बैंक शेयर धितोमा लिँदा सम्बन्धित बैंकबाट उक्त शेयर रोक्का गर्न ।

१३. कर्जा नीतिमा उल्लेखित सीमाभन्दा बढी ऋण प्रवाह नगर्न ।
१४. कमला रानाको नाममा प्रवाह भएको कर्जा असुलउपर गरी जानकारी गराउन ।
१५. संस्थाको निक्षेप सम्बन्धी दरखास्त फाराम पछाडी दरखास्त दिने व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण उल्लेख गर्न ।
१६. संस्थागत खाता खोल्दा सम्बन्धित संस्थाको आवश्यक विवरणहरु सम्बन्धित फाईलमा संलग्न गर्न ।
१७. संयुक्त खाता खोल्ने निर्णय भएको अवस्थामा दुवैजनाको दस्तखत नमुना लिने गर्न ।
१८. न्युनतम रकम भन्दा कम मौज्दात राखी खाता नखोल्न ।
१९. संस्थाको कर्मचारी विनियमावली विपरित काम कारवाही नगर्न ।
२०. बिल विजक विना सवारी साधनमा प्रयोग भएको इन्धन खर्च भुक्तानी नगर्न ।
२१. संस्थाको आर्थिक प्रशासन विनियमावलीको अधिकार भित्र रही सामान खरिद गर्न ।
२२. कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी विनियमावलीले तोकेको योग्यता बमोजिमका कर्मचारीहरु नियुक्त गर्न ।

२.६४ इम्पेरियल फाईनान्सियल इन्स्टिच्यूसन लिमिटेड, काठमाडौं

१. चुक्तापूँजीको १० प्रतिशतले हुने रकम अन्य स्रोतबाट पूँजी समायोजन कोषमा थप हुने व्यवस्था मिलाउन ।
२. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी कर्जा लगानी गर्नुपर्ने क्षेत्रहरुको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिले वार्षिक रुपमा निर्णय गरी यस बैंकमा पठाउने गर्न ।
३. ऋणीको आय विवरण विश्लेषण गरी कर्जा प्रवाह गर्न ।
४. कर्जा नीतिको प्रावधान अनुरूप कर्जा प्रवाह गर्न ।
५. कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व धितो सुरक्षण रोककामा पठाउने गर्न ।
६. धितो सुरक्षणमा रहेका घर तथा सवारी साधनको बीमा गर्न ।
७. पर्याप्त धितो सुरक्षण लिई जमानत जारी गर्न ।
८. प्रत्याभूति र वित्तीय जमानत सम्बन्धी निर्देशिका, कर्जा अपलेखन निर्देशिका, व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति/निर्देशिका तर्जुमा गरी लागु गर्न ।
९. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न ।

२.६५ कुबेर मर्चेन्ट वित्तीय संस्था लिमिटेड, काठमाडौं

१. अपलेखन हुन बाँकी सम्पूर्ण खर्चलाई अवास्तविक सम्पत्ति अन्तरगत लेखाङ्कन गरी सो रकम प्राथमिक पूँजीबाट घटाउन ।
२. ऋणी विजया/खगेन्द्रको नाममा प्रवाह भएको कर्जा रकम मध्ये रु.३,८७,७४५।- ले प्रति ग्राहक कर्जा सीमा नाघेकोले सो रकमको शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न ।
३. संस्थाको दीर्घकालीन दायित्व वापत कर्मचारी उपदान कोषमा आवश्यक रकमको व्यवस्था गर्न ।
४. चुक्तापूँजीको न्युनतम १० प्रतिशतले हुने रकम अन्य स्रोतबाट चुक्ता पूँजीमा जम्मा गर्ने प्रतिबद्धता सहितको पूँजी योजना पेश गर्न ।
५. ढुकुटीको बीमित रकम भन्दा बढी मौज्दात ढुकुटीमा नराख्न ।
६. ऋणीले गरेको self declaration पुष्टि गर्ने कागजात फाइलमा संलग्न गर्न ।

७. धितो मूल्याङ्कन प्रतिवेदन प्राप्त भए पछि मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
८. शेयरको धितोमा कर्जा प्रवाह गर्दा धितोमा रहेका सम्पूर्ण शेयर प्रमाणपत्रहरु आफ्नो जिम्मामा लिन ।
९. आर्थिक वर्षको अन्त्यमा कम्पनीको सम्पूर्ण स्थिर सम्पत्तिहरुको भौतिक परीक्षण गरी खाता अद्यावधिक गर्न ।
१०. सम्पूर्ण स्थिर सम्पत्तिलाई coding गर्न ।
११. संस्थाको सञ्चालकहरुको व्यक्तिगत विवरणको अभिलेख राख्न ।
१२. विस्तृत रुपमा Credit Appraisal गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
१३. कर्जा प्रवाह पश्चात सोको सदुपयोगिताको नियमित अनुगमन गर्न ।
१४. ऋणीसंग पूर्ण रुपमा निवेदन फारम भराएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
१५. कर्जा प्रवाह गर्दाको कबुलियतनामा तमसुक जस्ता कानुनी कागजातमा केरमेट नगर्न ।
१६. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

२.६६ नेपाल एक्सप्रेस फाइनान्सियल इन्स्टिच्यूशन लिमिटेड, बुटवल, रुपन्देही

१. वासलात बाहिरका कारोवारहरु सम्बन्धी नीति, निर्देशिका तथा नियन्त्रण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न छुट्टै निर्देशिका बनाई लागु गर्न ।
२. अपलेखन गर्न बाँकी सम्पूर्ण खर्चलाई अवास्तविक सम्पत्ति अन्तरगत लेखाइकन गरी प्राथमिक पूँजीबाट घटाउन ।
३. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

२.६७ भ्याली बित्तीय संस्था लिमिटेड, काठमाडौं

१. चुक्तापूँजीको १० प्रतिशतले हुने रकम अन्य स्रोतबाट पूँजी समायोजन कोषमा जम्मा गर्ने प्रतिवद्धता सहितको पूँजी योजना पेश गर्न ।
२. आफ्नो ढुकुटीमा रहने सम्पूर्ण मौज्दातको नियमित परीक्षण तथा आधुनिक लेखा अवधारणा अनुरूपको खाता प्रयोग गरी समयमै जोखिम व्यवस्थापन गर्न ।
३. यति सेभिङ्गस् एण्ड क्रेडिट कोअपरेटिभस्मा जम्मा गरेको निक्षेप रकम तोकिएको समायवधि भित्र नियमित गर्न ।
४. कम्पनीले प्रवाह गरेको कर्जा वापत सुरक्षणमा रहेको सम्पत्तिको बीमा पोलिसीहरुको भुक्तानी रसिद फाईलमा संलग्न गरी राख्न ।
५. स्थिर सम्पत्तिको संख्या, आपूर्तिकर्ताको नाम, परल मूल्य, मिति, ह्रास कट्टी आदि विवरण खुल्ने गरी स्थिर सम्पत्तिको रजिष्टर कायम गर्न ।
६. प्रेम कुमारी वि.क.लाई प्रति ग्राहक कर्जा सीमाभन्दा बढी प्रदान भएको कर्जा रकम रु.६.७३ लाखको शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न ।
७. दीर्घकालीन दायित्वको रुपमा रहेको कर्मचारी उपदान कोषमा आवश्यक रकम विनियोजन गर्न ।
८. अनिवार्य रुपमा कर्जा सूचना लिएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
९. कर्जा फाइलहरुमा ऋणीको आयव्यय विवरण, व्यापार सम्बन्धी वित्तीय स्थितिको अध्ययन तथा कर्जाको प्रयोजन खुल्ने कागजात संलग्न गरी राख्न ।
१०. व्यापार कर्जा अन्तर्गत ऋणी प्रेम कुमारी वि.क.को कर्जा फायलमा कर्जा आवेदन फाराम तथा कर्जा तमसुक संलग्न गरी राख्न ।

११. कर्जाको धितो मूल्यांकन गरेपछि मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
१२. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

२.६८ सेती वित्तीय संस्था लिमिटेड, टिकापुर, कैलाली

१. आवश्यक प्रकृया पूरा गरेर मात्र कर्मचारीलाई पेशकी प्रदान गर्ने व्यवस्था गर्न ।
२. सामान खरिद गर्दा VAT वा PAN दर्ता नम्वर उल्लेख भएको भुक्तानी बील मात्र लिने व्यवस्था गर्न ।
३. चेकबाटमात्र बचतकर्तालाई रकम भुक्तानी गर्ने व्यवस्था गर्न ।
४. धितोको बीमा गर्नु भन्दा अगाडि नै कर्जा प्रवाह नगर्न ।
५. कर्जा समितिको निर्णयमा कर्जा समितिको अध्यक्ष, सचिव र सदस्यको दस्तखत अनिवार्य गर्ने व्यवस्था गर्न ।
६. तोकिए बमोजिम लेखापरीक्षण समिति गठन गर्न ।
७. आन्तरिक लेखापरीक्षक नियुक्ती गर्न ।
८. कर्जा माग गर्दा कर्जा माग फारममा ऋणीको पूर्ण विवरण भर्न, भराउन ।
९. ऋणीको आयस्रोत खुल्ने विवरण लिने व्यवस्था गर्न ।
१०. चुक्तापूँजीको न्यूनतम १० प्रतिशतले हुने रकम अन्य स्रोतबाट पूँजी समायोजन कोषमा जम्मा गर्ने प्रतिबद्धता सहितको पूँजी योजना पेश गर्न ।
११. तोकिएको संख्या पुग्ने गरी सञ्चालक समिति गठन गर्न ।
१२. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

२.६९ हामा फाइनान्सियल इन्ष्टिच्यूशन लिमिटेड, काठमाडौं

१. चुक्तापूँजीको १० प्रतिशतले हुने रकम अन्य स्रोतबाट थप गर्ने गरी पूँजी योजना पेश गर्न ।
२. प्राथमिक पूँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी कर्जा लगानी गर्नुपर्ने क्षेत्रहरुको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिले वार्षिक रुपमा निर्णय गरी यस बैंकमा पठाउन ।
३. पर्याप्त धितो सुरक्षण लिई जमानत जारी गर्न ।
४. प्रत्याभूति र वित्तीय जमानत सम्बन्धी निर्देशिका, कर्जा अपलेखन निर्देशिका, व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति/निर्देशिका तर्जुमा गरी लागु गर्न ।
५. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न ।

प्रत्येक वित्त कम्पनीको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु अनुसूची ८ मा दिइएको छ ।

३. लघुवित्त विकास बैङ्क

डिप्रोक्स विकास बैंक लिमिटेडको आ.व.२०६२/६३ को गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण, बाह्य तथा आन्तरिक लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनमा औल्याइएका प्रमुख कैफियतहरुका आधारमा वार्षिक साधारण सभा प्रयोजनका लागि वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न स्वीकृति प्रदान गर्दा देहाय बमोजिमका निर्देशनहरु दिइएका छन् ।

१. सवारी साधन लगायत अन्य भौतिक सम्पत्तिहरुको समेत बीमा गर्ने व्यवस्था गर्न ।
२. संस्थाबाट लुटिएको रु.१,५९,२७७- को बीमा गरिएको हकमा बीमा दावी गर्न र अन्यको हकमा नियमानुसार नोक्सानी व्यवस्था गर्न वा अपलेखन गरी हिसाव राफसाफ गर्न ।

३. कर्मचारी विनियम बमोजिम कर्मचारी उपदान कोष खडा गरी उक्त कोषमा आवश्यक रकम विनियोजन गरी जानकारी दिन ।
प्रत्येक लघुवित्त विकास बैंकको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु अनुसूची ९ मा दिइएको छ ।

४. **सहकारी संस्था**

प्रत्येक सहकारी संस्थाको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु अनुसूची १० मा दिइएको छ ।

खण्ड (घ)
लक्षित, विशेष तथा
अनुगमन निरीक्षण

खण्ड (घ)

लक्षित, विशेष तथा अनुगमन निरीक्षण

नेपाल राष्ट्र बैङ्कले वित्तीय संस्थाहरूको क्रियाकलापहरूलाई सुक्ष्मरूपमा अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने सिलसिलामा वित्तीय संस्थाहरूको कुनै विशेष क्षेत्र वा शाखा कारोवार समेट्ने गरी लक्षित, विशेष तथा अनुगमन निरीक्षण गर्ने गर्दछ। नयाँ तथा भर्खरै स्थापना भएका वित्तीय संस्थाहरूले वित्तीय बजारमा नवीनतम सेवा, उपकरण एवम् प्रविधिको बृद्धि गरेतापनि जोखिमको मात्रा समेत बढ्दै जाने भएकोले लक्षित निरीक्षण गर्ने गरिएको छ। कुनै वित्तीय संस्थामा निक्षेपकर्ताको हित विपरित कार्य भइरहेको वा अनियमितता भइरहेको वा संस्था सुचारुरूपले संचालन नभएको वा सर्वसाधारणलाई गलत सूचना प्रवाह गरिरहेको भन्ने लागेमा त्यस्तो वित्तीय संस्थाको विशेष निरीक्षण गर्ने गरिन्छ। साथै, वित्तीय संस्थाहरूको निरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका विसंगतिको आधारमा सम्बन्धित वित्तीय संस्थाहरूलाई दिइएको निर्देशन पालना भए नभएको हेर्न अनुगमन निरीक्षण गर्ने गरिएको छ।

कुनै एउटा वित्तीय संस्था अस्वस्थ भएमा सो को असर समग्र वित्तीय प्रणालीमा पर्ने भएकोले वित्तीय संस्थाहरूको क्रियाकलापहरूको निरन्तर अनुगमन भइरहनु अत्यावश्यक भएकोले देहायको उद्देश्य सहित नेपाल राष्ट्र बैङ्कले वित्तीय संस्थाहरूको लक्षित, विशेष तथा अनुगमन निरीक्षण गर्ने गर्दछ।

- स्वस्थ र सक्षम वित्तीय प्रणालीको विकास गर्ने।
- वित्तीय स्थायित्व कायम गर्ने।
- वित्तीय क्षेत्रमा प्रचलित नियम, कानून तथा निर्देशनहरूको पूर्ण पालना गर्न लगाउने।
- निक्षेपकर्ताका साथै सबै सरोकारवालाहरूको हकहित प्रवर्द्धन गर्ने।
- पूर्वसावधानी सङ्केतहरूका आधारमा देखिएका समस्याहरूलाई समयमा नै पहिचान गरी उपयुक्त समाधान गर्ने।
- निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका विद्यमान विसंगति तथा कैफियतहरूको यथासमयमा सुधार गर्न लगाउने।
- वित्तीय संस्थाहरूको गतिविधिहरूलाई पारदर्शी बनाउने।

नेपाल राष्ट्र बैङ्क निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण विनियमावली, २०५९ अन्तर्गत रही नेपाल राष्ट्र बैङ्कले वित्तीय संस्थाहरूको जोखिममा आधारित सुपरिवेक्षण (Risk-based Supervision) कार्य संचालन गर्ने गरेको छ।

आ.व. २०६२/६३ मा वित्तीय संस्थाहरूको लक्षित, विशेष तथा अनुगमन निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरू

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा वित्तीय संस्थाहरूको लक्षित, विशेष तथा अनुगमन निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्।

१. लक्षित निरीक्षण

वित्तीय संस्थाको कुनै विशेष कार्यक्षेत्र वा नयाँ स्थापना गरिएका वित्तीय संस्थाको कारोवार मात्र समेट्ने गरी देहाय बमोजिम लक्षित निरीक्षण गरिएको छ।

१.१ विकास बैङ्क

आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा विकास बैंकहरुको लक्षित निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख बूदाहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१.१.१ बागेश्वरी विकास बैङ्क, नेपालगञ्ज, बाँके

मिति २०६२।७।२ देखि २०६२।७।८ सम्म गरिएको लक्षित निरीक्षणको क्रममा संस्था सञ्चालनमा आएको सात महिना मात्र भएकोले संस्थाले विश्लेषण योग्य वित्तीय आकार लिन नसकेको, उक्त अवधिसम्म कूल सम्पत्ति रु.७,४८ लाख रहेको देखिन्छ । निरीक्षण अवधिसम्म सर्वसाधारणको लागि शेयर निष्काशन नगरेकोले चूक्ता पूँजी रु. १,४० लाख मात्र रहेको देखिन्छ । निरीक्षण टोलीलाई उपलब्ध गराएको आ.व २०६१।६२ को अपरिष्कृत वित्तीय विवरणमा रु.०.२९ लाख नोक्सानी देखिए पनि सुपरिवेक्षणीय समायोजन पश्चात संस्था रु.०.९३ लाख नोक्सानीमा देखिनुका साथै उक्त अवधि सम्ममा कूल निक्षेप संकलन रु.०.६१ लाख मात्र रहेको देखिन्छ ।

लक्षित निरीक्षणको क्रममा देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. कर्जाको क्षेत्रगत तथा शीर्षक अनुसारको वर्गीकरण गरी सोको उचित व्यवस्थापन गर्ने नगरेको ।
२. सम्पूर्ण व्यवसाय समेटिने गरि बिस्तृत व्यावसायिक कार्य योजना तयार नपारेको ।
३. संस्थाले सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन गर्नको निमित्त Gap Analysis गर्ने नगरेको ।
४. बजार जोखिम अन्तर्गतको तरलता जोखिम तथा ब्याजदर जोखिमलाई न्यून गर्नको निमित्त संस्थाले तरलता तथा ब्याजदर विश्लेषण जस्ता कार्यको थालनी नगरेको ।
५. यस बैंकबाट इजाजत प्रदान गर्दा उक्त संस्थाको पूँजीको आधारमा तोकिएको क्षेत्रभन्दा बाहेकका जिल्लाहरुमा समेत कर्जा लगानी गरेको ।

१.१.२ एक्सेल डेभलपमेण्ट बैङ्क, बिर्तामोड, भ्पा

२०६२ असोज मसान्तको वित्तीय विवरणको आधारमा २०६२।७।३ देखि ०६२।७।८ सम्म सम्पन्न लक्षित निरीक्षणमा प्राथमिक पूँजी रु.१,३१ लाख र पूँजीकोष रु.१,३२ लाख रहनुका साथै जोखिम भारित सम्पत्तिको तुलनामा पूँजीकोष ७४.७४ प्रतिशत र अनिवार्य नगद मौज्जात २.१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । उक्त अवधिमा प्राथमिक पूँजीको १.३३ गुणा वित्तीय स्रोत सङ्कलन गरेको पाइयो ।

लक्षित निरीक्षणबाट देखिएका मुख्य कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. संस्थालाई व्यावसायिक तथा प्रतिस्पर्धी बनाउन लगानी नीति तयार नगरेको ।
२. सञ्चालकहरुको व्यक्तिगत बिबरण, पारिवारिक विवरण तथा सम्बद्ध संस्थाहरुको विवरण तयार नगरेको ।
३. मुद्दती रसिदमा गएको कर्जाको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था नगरेको ।
४. बैंकको निर्देशिकालाई समेट्ने गरी software तैयार नभएको ।
५. कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व स्थलगत रुपमा स्टकको मूल्याङ्कन नगरिकनै कर्जा प्रवाह गर्ने गरेको ।
६. विपन्नवर्ग कर्जा अन्तर्गत ऋणी कृष्ण महिला बचत समूह सतासीधाम-९, लाई रु.३० हजार कर्जा प्रवाह गर्दा अख्तियारी नपाएको व्यक्तिलाई कर्जा प्रवाह गरेको ।
७. युनाइटेड रेष्टुरेण्ट एण्ड वारका प्रो. निरकाजी गुरुङ्गलाई रु.११ लाख कर्जा प्रवाह गर्दा होटेलको कारोवार देखिने कुनै विवरण लिएको नपाइएको ।

२. विशेष निरीक्षण

गैरस्थलगत निरीक्षण, उजुरी, सार्वजनिक सञ्चार माध्यम तथा अन्य स्रोतबाट प्राप्त जानकारीका आधारमा वित्तीय संस्थाको निक्षेपकर्ताका हित सुनिश्चित गर्न, संस्था सुचारुरूपले सञ्चालन भएको र कुनै अनियमित कार्य नभएको यकिन गर्न र सर्वसाधारणलाई यथार्थपरक सूचना प्रवाह गरेको सुनिश्चित गर्न आवश्यकता अनुसार वित्तीय संस्थाहरूको विशेष निरीक्षण गरिन्छ । वित्तीय संस्थामा निक्षेपकर्ताको हित विपरीत कार्य भइरहेको वा अनियमितता भइरहेको वा संस्था सुचारुरूपले सञ्चालन नभएको वा सर्वसाधारणलाई गलत सूचना प्रवाह भएको भन्ने लागेमा र गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण, सार्वजनिक सञ्चार माध्यम, उजुरी एवम् अन्य स्रोतबाट प्राप्त जानकारीको आधारमा संस्थाको विशेष निरीक्षण गर्ने गरिन्छ । आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा देहायका वित्तीय संस्थाहरूको विशेष निरीक्षण सम्पन्न भएको छ ।

२.१ विकास बैङ्क

आर्थिक वर्ष २०६२/०६३ मा गरिएको विशेष निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमका कैफियतहरू देखिएका छन् ।

२.१.१ नेपाल विकास बैङ्क, काठमाडौं

मिति २०६१/११/२४ देखि २०६१/१२/३१ सम्म गरिएको विशेष स्थलगत निरीक्षणबाट २०६१ आषाढमा बैंकको प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको क्रमशः रु.२२,३३ लाख र रु.११,५८ लाखले ऋणात्मक रहेको तथा २०६१ पौषको सुपरिवेक्षणीय आधारमा क्रमशः रु.१३,०९ लाख र रु.१०,९५ लाखले ऋणात्मक भई पूँजीकोष नपुग रहेको, पूँजीकोष ऋणात्मक भएकाले वित्तीय स्रोत सङ्कलन सम्बन्धी निर्देशन पालना नभएको पाइयो । अनिवार्य नगद मौज्जात बैंकको निर्देशन बमोजिम नै रहेको पाइएतापनि निर्देशन विपरीत नेपाल सहकारी संस्था लिमिटेड र गोर्खा हाइड्रोपावर प्रा. लि. मा शेयर लगानी गरेको देखिएकोले लगानी सम्बन्धी निर्देशनको पालना नभएको । संस्थाको स्थिति सुधार्न सञ्चालक समितिले कुनै ठोस योजना तयार गरेको नदेखिएको ।

विशेष स्थलगत निरीक्षणमा देखिएका प्रमुख कैफियतहरू निम्नानुसार छन् ।

१. बैंकको प्राथमिक पूँजी र पूँजीकोष ऋणात्मक भएकाले पूँजीकोष सम्बन्धी निर्देशन पालना नभएको ।
२. प्राथमिक पूँजी ऋणात्मक रहेकोले प्रतिग्राहक कर्जा सीमा र लगानी सम्बन्धी निर्देशनको पालना नभएको ।
३. बैंकको पूँजी क्षय भएको तथा अनुत्पादक सम्पत्तिको अंश ठूलो भएको अवस्थामा समेत संस्थाको अनियमित तथा अनावश्यक ढङ्गले खर्च वृद्धि भएकोले बैंकको व्यवस्थापन वित्तीय अनुशासनमा नरहेको ।
४. गोर्खा हाइड्रोपावरमा लगानी गरेको शेयरको लागि लगानी समायोजन कोषको व्यवस्था नगरेको ।
५. बैंकको आम्दानीको स्तर कमजोर रहेको अवस्थामा समेत मनोरञ्जन, व्यवसाय खर्च र विदेश भ्रमणमा अत्यधिक खर्च भएको ।
६. वित्तीय स्रोत सङ्कलन सीमा सम्बन्धी निर्देशनको पालना नभएको ।
७. बैंकको गैरबैकिंग सम्पत्ति बढ्दै गएको ।
८. बैंकको अतिथि सत्कार तथा बैंकको सञ्चालक समितिका अध्यक्षको निवासका लागि घरभाडा सम्झौता गर्दाका बिल कागजात निरीक्षण टोलीलाई उपलब्ध नगरिएको ।

आर्थिक वर्ष २०६२।०६३ मा युनाइटेड विकास बैङ्क तथा नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्क (दुई पटक) को समेत विशेष निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

२.२ वित्त कम्पनी

आर्थिक वर्ष २०६२।०६३ मा गरिएको विशेष निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमका कैफियतहरु देखिएका छन् ।

२.२.१ जनरल फाइनेन्स कम्पनी, काठमाडौं

मिति २०६३।१।२२ देखि २०६३।१।०५ सम्म सम्पन्न विशेष स्थलगत निरीक्षणमा वित्तीय स्रोत संकलन, निक्षेप संकलन, अनिवार्य नगद मौज्जात र तरल सम्पत्तिको व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशनहरु पालना गरेको देखिएतापनि विशेष निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमका प्रमुख कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. निर्देशन बमोजिम प्राथमिक पूंजी र पूंजीकोष पर्याप्त नभएको ।
२. निर्देशन बमोजिम कर्जा वर्गीकरण गरी नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको ।
३. कर्जा व्यवस्थापन प्रभावकारी नरहेको ।

२.२.२ गुह्येश्वरी मर्चेन्ट बैकिङ एण्ड फाइनेन्स कम्पनी, ललितपुर

गुह्येश्वरी मर्चेन्ट बैकिङ एण्ड फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडको मिति २०६२।१।२८ देखि २०६२।१।१३ सम्म गरिएको विशेष स्थलगत निरीक्षणमा अनिवार्य नगद मौज्जात २.०३ प्रतिशत, प्राथमिक पूंजी १५.१६ प्रतिशत, पूंजीकोष १५.९९ प्रतिशत रहेकोले निर्देशन पालना भएको देखिन्छ ।

विशेष निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. संस्थाका अध्यक्ष तथा सञ्चालक समितिका नातेदारलाई कर्जा प्रवाह भएको ।
२. आफ्नै समूहका कम्पनी वा सोसंग आवद्ध कम्पनीहरुको शेयर धितो राखी जोखिमपूर्ण तवरले कर्जाहरु प्रदान गरिएको ।
३. कर्जामा लिने तथा निक्षेपमा प्रदान गर्ने व्याजदर निर्धारण गर्दा निर्देशन विपरित महाप्रबन्धकले १ प्रतिशत तथा अध्यक्षले तोकिएको व्याजदरमा २ प्रतिशतले थपघट गर्न सक्ने अख्तियारी प्रदान गरेको । संस्थाका अध्यक्षको व्यक्तिगत निक्षेप उल्लेख्य रूपमा रहेको र प्रकाशित व्याजदर भन्दा १.५ प्रतिशत बढी व्याज लिएको ।
४. कम्पनीको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विनियम २०६२ को दफा १५ मा व्यापार प्रवर्द्धन तथा मनोरञ्जन खर्चको ५० प्रतिशत मात्र बील भरपाई भए खर्च लेख्न मिल्ने प्रावधान लेखाको सामान्य सिद्धान्त विपरित भएको र यसै नियमलाई आधार बनाई सञ्चालक समितिको मिति २०६२।१०।१४ गते वसेको ४८ औं बैठकमा चौथो साधारण सभाबाट सञ्चालक समितिलाई अख्तियारी दिए अनुसार सञ्चालक समितिका अध्यक्षलाई औचित्य र प्रयोजन नखुलाई मासिक रु. २०,०००।- सम्म व्यापार प्रवर्द्धन खर्च विना बिल भरपाई सोधभर्ना दिने गरेको ।
५. व्यापारिक तथा औद्योगिक कर्जाहरुको परियोजना एवं ऋणीको वित्तीय विवरणको अध्ययन तथा विश्लेषण नगरी केवल धितोको आधारमा मात्र कर्जा प्रवाह गरेको ।
६. संस्थाले २०६२ पौष मसान्तमा गर्नुपर्ने कूल व्यवस्था रकम रु.१६७.१८ लाख निक्यौल गरेतापनि सो समेत समावेश गरी वित्तीय विवरण तयार नगरेको ।
७. कम्पनीको चुक्तापूँजी पर्याप्त नभएको अवस्थामा कम्पनीले यस बैंकको निर्देशन विपरित पट्टा सम्पत्तिमा लगानी तथा भेन्चर क्यापिटल जस्ता क्षेत्रमा लगानी गर्नसक्ने प्रावधान राखेको ।

८. कर्जा निर्देशिकाको दफा ३(२) मा धितोको ६० देखि ७५ प्रतिशतसम्म लगानी गर्ने कुरा उल्लेख भएकोमा पुनः दफा २० मा कर्जाको २०० देखि ३०० प्रतिशतसम्म धितो लिनुपर्ने कुरा उल्लेख गरिएको हुनाले निर्देशिकाका दफाहरु नै एक आपसमा बाँधिएको । सोही निर्देशिकाको दफा ६ मा रु.३ लाखसम्मको कर्जाहरुको मूल्यांकन आन्तरिक रुपमा नै गर्ने र रु.२,०००/- मूल्यांकन शुल्क लिने कुरा उल्लेख भए तापनि कर्जा लगानीका शर्तहरुको दफा ४ मा रु.५ लाखसम्मको मूल्यांकन आन्तरिक रुपमा गर्ने भनी उल्लेख गरिएबाट संस्थाले तर्जुमा गरेको नियमावलीहरुबीच नै एकरूपता नभएको ।
९. रु.१० लाखभन्दा बढी कर्जा रकमको लागि धितो बन्धकी पास गरी लिनुपर्ने व्यवस्थाको पूर्ण कार्यान्वयन हुन नसकेको ।
१०. रु.१० लाखसम्मको कर्जा महाप्रबन्धकको अध्यक्षतामा गठित समितिले स्वीकृत गर्ने भन्ने व्यवस्था रहेकोमा महाप्रबन्धक आफैले मात्र उक्त कर्जा स्वीकृत गर्ने गरेको ।
११. Data Backup भण्डारण गर्ने भरपर्दो व्यवस्था नभएको ।

२.२.३ भाजुरतन फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्ग कम्पनी, काठमाडौं

संस्थाको मिति २०६२।१।९ देखि २०६२।६।६ सम्म सम्पन्न विशेष स्थलगत निरीक्षणमा पूँजीकोष, वित्तीय स्रोत संकलन, अनिवार्य नगद मौज्जात, तरल सम्पत्तिको व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशनहरुको पालना गरिएको देखिएतापनि विशेष निरीक्षणबाट देहाय बमोजिमको प्रमुख कैफियतहरु देखिएका छन् ।

१. क्षेत्रगत कर्जा सीमा सम्बन्धी व्यवस्था नगरेको ।
२. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु नगरेको ।
३. कर्जा सूचना तथा कालोसूची सम्बन्धी निर्देशन पालना नगरेको ।
४. शेयर धितोको कर्जा प्रदान गर्दा नीतिगत व्यवस्था नगरेको ।
५. निर्देशन अनुरूप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको ।
६. कर्जा नीति निर्देशिकामा उल्लेख नभएका शीर्षकमा समेत कर्जाहरु प्रदान गर्ने गरेको ।

२.२.४ पाटन फाइनेन्स कम्पनी, ललितपुर

पाटन फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडको मिति २०६२।१।३ देखि २०६२।१।२ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणका क्रममा कम्पनीको अनिवार्य नगद मौज्जात २.०७ प्रतिशत, प्राथमिक पूँजी जोखिम भारत सम्पत्तिको ११.२५ प्रतिशत, पूँजीकोष जोखिम भारत सम्पत्तिको १२.०९ प्रतिशत रहेको छ । निरीक्षणका क्रममा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रु.२,९९.५३ लाख थप गर्न निर्देशन दिइएको छ ।

विशेष निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कैफियतहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. एकीकृत निर्देशन अनुरूप वासलात, नाफा नोक्सान लगायतका अन्य वित्तीय विवरणहरु तयार नगरेको ।
२. कर्जा नीति निर्देशिकाले कर्जा सम्बन्धी अख्तियारी सीमा, कर्जा प्रवाह प्रकृया, धितो मूल्यांकन प्रकृया आदिका सम्बन्धमा स्पष्ट व्यवस्था गर्न नसकेको ।
३. कर्मचारी नियमावलीमा कर्मचारीको नियुक्ति प्रकृया, पद अनुसारको आवश्यक शैक्षिक योग्यता तथा तालीम, नवनियुक्त कर्मचारीको शपथग्रहणको व्यवस्था लगायतका कर्मचारी प्रशासनका विभिन्न महत्वपूर्ण पक्षहरुलाई नियमावलीले समेट्न नसकेको हुँदा समग्र कर्मचारी नियमावली पूर्ण र स्पष्ट हुन नसकेको ।

४. कम्पनीको कर्जा निर्देशिकामा व्यवस्था नभएतापनि कम्पनीले सञ्चालक समितिका बहुमत प्राप्त सदस्यहरुको संलग्नतामा समितिकै अध्यक्षको अध्यक्षतामा ३ सदस्यीय कर्जा कमिटी गठन गरेको र रु.१० लाखदेखि रु.२५ लाखसम्मको कर्जा स्वीकृत गर्ने अख्तियारी प्रदान गरिएको । कम्पनीका अधिकांश कर्जाहरु रु.१० लाखभन्दा माथिको रहेको कारण सञ्चालक समिति नीति निर्माणमा भन्दा कर्जा प्रवाह जस्तो कम्पनीको नियमित कार्यमा अधिकेन्द्रीत रहने गरेको ।
५. सञ्चालक समितिका एक सदस्यको संयोजकत्वमा लेखापरीक्षण समिति गठन गर्नुपर्नेमा अध्यक्ष समितिमा पदेन सदस्य हुने व्यवस्था गरेको हुंदा समितिको गठन प्रकृत्यानै नियमसम्मत नभएको र स्वयं सञ्चालकहरुनै समितिमा रहंदा लेखापरीक्षण कार्यको निष्पक्षता तथा पारदर्शीतामा समेत प्रभाव पर्न गई यसको प्रभावकारीतामा ह्रास हुनसक्ने अवस्था देखिएको ।
६. कम्पनीले निरीक्षण अवधिसम्म शेयर दर्ता किताव अद्यावधिक नगरेको तथा संस्थापक शेयर प्रमाणपत्र समेत वितरण नगरेको ।
७. कम्पनीको सञ्चालक समितिको निर्णय अनुसार कम्पनीकै एक कर्मचारीलाई कम्पनी सचिवको रूपमा नियुक्त गर्ने निर्णय गरेको भएतापनि नियमानुसार निजलाई कम्पनी सचिवको काम, कर्तव्य तथा अधिकार समेत स्पष्ट किटान नगरिएको ।
८. कम्पनीको सञ्चालन मुनाफा तथा वित्तीय अवस्था कमजोर रहेको भएतापनि कम्पनीको सञ्चालक समितिको बैठक भत्ता अन्तरगत अध्यक्षको प्रति बैठक भत्ता रु.३,०००/- र अन्य सञ्चालकहरुको रु.२,०००/- रहेको । कर्जा समिति तथा लेखापरीक्षण समितिमा समेत सञ्चालक समितिका अध्यक्ष तथा सञ्चालकहरुको मात्र संलग्नता रहेको र उक्त समितिहरुको बैठक वस्ता समेत सोही दरमा नै बैठक भत्ता भुक्तानी हुने गरेको । यसैगरी सञ्चालक समितिले एकजना सल्लाहकारको नियुक्त गरेको र निजलाई प्रत्येक सञ्चालक समितिको बैठकमा आमन्त्रितको रूपमा उपस्थिति रहने गरेको र सो वापत निजले समेत सञ्चालक सरह प्रति बैठक भत्ता बुझ्ने गरेको देखिएतापनि यस सम्बन्धमा कुनै निर्णय भएको ।
९. सञ्चालक समितिका अध्यक्ष तथा सदस्यहरुको व्यक्तिगत विवरण तथा सोसंग सम्बन्धित कागजात जस्तै शैक्षिक योग्यताको प्रमाणित प्रतिलिपि, पारिवारिक विवरण, आफू तथा आफ्ना परिवारहरु संलग्न रहेको अन्य संघ संस्थामा लगानी रहेको शेयर विवरण नराखेको ।
१०. कम्पनीले ढुकुटी तथा काउण्टर समेतको गरी जम्मा रु.१५ लाखको मात्र बीमा गरेकोमा बीमाङ्क रकम भन्दा बढी ढुकुटीमा मौज्जात रहने गरेको ।
११. कार्यालय सञ्चालनको कम्पनीले हालको भाडा रकम भन्दा मासिक रु.१ लाख ४० हजारले थप व्ययभार हुने गरी कम्पनीको आर्थिक तथा वित्तीय हैसियतसंग मेल नखाने गरी हचुवाको भरमा निर्णय गरी २० वर्षको लागि लिजमा रहने गरी विशालबजार कम्पनी ललितपुरलाई लगानीको रूपमा रु.२,१५,०१,२००/- अग्रिम भुक्तानी गरेको मिति २०६१।१।९ देखि सण्ड्र डेटर्स हिसावमा राखेको ।
१२. कर्जा असुल हुन नसकी कम्पनीले रु.१० लाख र रु.१२ लाख मूल्यांकन गरी सकार गरेको दुई वटा सवारी साधनहरु स्थिर सम्पत्तिमा देखाएको ।
१३. कम्पनीले गैरबैकिंग सम्पत्तिको रूपमा सकार गरिसकेको रकमलाई निरीक्षण अवधिसम्म पनि सम्बन्धित ऋणीकै नाम सण्ड्रडेटर्स हिसावमा देखाउने गरेको ।
१४. बटवल फाइनान्स कम्पनी लिमिटेडमा रु.१ लाख १ हजार र लक्ष्मी बैंक लिमिटेडमा रु.३४ हजार बराबरको शेयरमा लगानी गरेको देखिएको हुंदा यस बैंकको लगानी सम्बन्धी निर्देशन पालना नभएको ।

१५. रु.१० लाखभन्दा बढीको कर्जाको जग्गाको धितो दृष्टिबन्धक पास नगरी रोक्का मात्र गर्ने गरेको ।
१६. परियोजनागत कर्जा (व्यापारिक, औद्योगिक) प्रदान गर्दा धितोको विषयमा समितिमा निर्णय हुने तर परियोजना विश्लेषण नगरेका व्याज पूँजीकरण गरी नयाँ कर्जा बनाइएको धितोको मूल्यांकन बेगर नै कर्जा स्वीकृत गर्ने गरेका उचित कारण बिना नै कर्जा पुनर्तालिकीकरण र पुनर्संरचना गर्ने गरेको धितो जग्गाको दृष्टिबन्धक पास नगरी रोक्का मात्र गरेको कम्पनीले प्रवाह गर्न सक्ने अधिकतम प्रतिग्राहक कर्जा सीमाभन्दा बढी कर्जा प्रवाह गरिएको, कर्जा प्रवाह पश्चात कर्जाको सदुपयोगिताको निरीक्षण गर्ने नगरिएको, व्यक्तिगत जमानीकर्ताहरूको व्यक्तिगत आर्थिक हैसियत नखुलेको, कर्जा प्रवाह पूर्व साख सूचना नलिएको ।

२.२.५ पश्चिमाञ्चल फाइनेन्स कम्पनी, बुटवल, रुपन्देही

मिति २०६२।७।२ देखि २०६२।७।१४ सम्म सम्पन्न स्थलगत निरीक्षणमा पूँजीकोष अनुपात जोखिम भारित सम्पत्तिको १३.१६ प्रतिशत, प्राथमिक पूँजी जोखिम भारित सम्पत्तिको १२.४३ प्रतिशत र तरलता अनुपात ५.७९ प्रतिशत रहेको पाइयो ।

विशेष निरीक्षणबाट देखिएका प्रमुख कौफियतहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. कम्पनीले एउटै समूह फर्म वा आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरूको विवरण निरीक्षणको क्रममा उपलब्ध गराउन नसकेको ।
२. कतिपय निक्षेपमा हालपनि उच्च व्याजदर दिने गरेको । साथै, प्रचलित र प्रकाशित व्याजदर फरक देखिएको र कतिपय कर्जा तथा निक्षेपमा व्यक्तिपिच्छे, फरक फरक व्याजदर निर्धारण गर्ने गरिएको ।
३. कम्पनीमा कार्यरत खजाञ्चीले नगद कारोवारको जिम्मेवारी लिएको देखिएतापनि निजलाई लिखित रूपमा नगदको जिम्मेवारी नतोकिएको ।
४. कम्पनीले हालसम्म पनि कर्जा अपलेखन नीति, निक्षेप नीति, ह्यासकट्टी नीति, लगानी नीति आदि दैनिक कार्य सञ्चालनमा आवश्यक पर्ने नीतिहरू तर्जुमा नगरेको ।
५. सञ्चालकहरूले पाउने बैठक भत्ता र अन्य सुविधा साधारण सभाले नै तोकी विनियमावलीमा उल्लेख गर्ने व्यवस्था नगरी मिति २०६२।२।२१ मा सम्पन्न विशेष साधारण सभाले विभिन्न उप-समितिको बैठकमा उपस्थित भए बापत पाउने बैठक भत्ताको निर्धारण सञ्चालक समितिले गर्न सक्ने भनी निर्णय गरेको ।
६. कम्पनीको कर्मचारीको नियुक्तिको लागि छनौट गर्दा कार्यक्षमता, अनुभव र योग्यताको आधारमा परीक्षा प्रणालीद्वारा छनौट गर्नुपर्नेमा व्यक्तिगत निवेदन माग गरी छनौट गर्ने र यसरी छनौट भएका कर्मचारीलाई पनि करारमा नियुक्त गरी करार अवधि थप गर्ने गरेको ।

३. अनुगमन निरीक्षण

निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका विसङ्गति सुधार गर्न सम्बन्धित वित्तीय संस्थालाई दिइएको निर्देशन पालना सम्बन्धमा आर्थिक वर्ष २०६२।६३मा पूर्वाञ्चल ग्रामीण विकास बैङ्क, पश्चिमाञ्चल फाइनेन्स लिमिटेड र अरुण फाइनेन्स लिमिटेडको अनुगमन निरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ ।

खण्ड (ड)
कार्यान्वयन
(Enforcement)

खण्ड (ड)

कार्यान्वयन (Enforcement)

निरीक्षणको उद्देश्यको सान्दर्भिकता प्रतिवेदनको कार्यान्वयनमा निर्भर गर्ने भएकोले स्थलगत निरीक्षण तथा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन कार्यान्वयनका क्रममा आवश्यकता र कैफियतको प्रकृति अनुसार वित्तीय संस्था, तिनका पदाधिकारीहरू एवम् लेखापरीक्षकहरूलाई आवश्यक निर्देशन दिनुका साथै कारवाही समेत गर्ने गरिएको छ ।

आ.व. २०६२/६३ मा सम्पन्न वित्तीय संस्थाहरूको सुपरिवेक्षणसँग सम्बन्धित कार्यान्वयनको स्थिति

आ.व. २०६२/६३ मा निरीक्षण प्रतिवेदन कार्यान्वयनका सिलसिलामा भए/गरेका प्रमुख काम कारवाहीहरू देहाय बमोजिम छन् ।

१. विकास बैङ्क

- १) मिति २०६२/१२/२३ को निर्णय अनुसार उद्यम विकास बैङ्क लिमिटेडलाई बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी अध्यादेश, २०६२ का दफा १२, २१, ४२ र ४६ मा भएका व्यवस्था र यस बैङ्कको एकीकृत निर्देशन नं. २, ६ र १६ मा उल्लिखित व्यवस्थाहरू पालना नगरी निक्षेपकर्ताको हित विपरीत काम भए/गरेको देखिएकोले सोमा सुधार नभएसम्मका लागि २०६३ वैशाख १ गतेदेखि निक्षेप सङ्कलनको अधिकतम सीमा रु.८,२५ लाख कायम गर्न तथा म्याद नाघेका निक्षेपहरू नविकरण नगर्न निर्देशन दिइएको ।
- २) बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी अध्यादेश, २०६१ को दफा १८ को खण्ड (भ) मा भएको व्यवस्था विपरित युनाइटेड विकास बैङ्क लिमिटेडका सञ्चालक समितिका अध्यक्ष भोलाराम के.सी. नेपाल सरकारको सेवामा रही सञ्चालक पदमा समेत बहाल रहेको पाईएकोमा निजलाई सञ्चालक पदबाट हटाउन मिति २०६२/१२/२० मा निर्देशन दिइएकोमा निज नेपाल सरकारको सेवाबाट अवकाश लिई सञ्चालक पदमा मात्र कायम रहेको ।
- ३) नेपाल विकास बैङ्क र नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्कको पूँजीकोष ऋणात्मक भएकोमा सोको सुधार गरी यस बैङ्कको निर्देशन बमोजिम पूँजीकोष कायम गर्न सम्बन्धित बैङ्कहरूबाट पूँजी योजना (Capital Plan) पेश भई उपरोक्त पूँजी योजना शर्त सहित क्रमशः मिति २०६२/१२/१८ र २०६२/१०/१० मा स्वीकृत गरी सोको कार्यान्वयन पक्षलाई अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिएको ।
- ४) गोरखा विकास बैङ्कको स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको मिति २०६२/१२/१६ को सदर टिप्पणी अनुसार औचित्यपूर्ण नदेखिएको पूर्वसञ्चालन खर्च रु.४३,८९,६५२/५७ सम्बन्धित व्यक्तिहरूबाट किन असुल उपर नगर्ने ? र प्रचलित ऐन तथा यस बैङ्कको निर्देशन विपरित काम गर्ने सञ्चालकलाई नगद जरिवाना किन नगर्ने ? भनी मिति २०६३/२/१८ मा स्पष्टीकरण माग गरिएको ।

२. वित्त कम्पनी

- १) अरुण फाइनेन्स एण्ड सेभिङ्ग कम्पनी लिमिटेड विगतका आर्थिक वर्षदेखि लगातार घाटामा रहेको, Networth ऋणात्मक भएको, बाह्य लेखापरीक्षकले समेत कम्पनीको Going Concern मा प्रश्न उठाएको, बैङ्कले कम्पनीको उच्च व्यवस्थापक तथा सञ्चालकहरुलाई बोलाई निर्देशन दिने शर्तहरु तोक्ने काम गरेको भएतापनि प्रतिबद्धता विपरित कम्पनीको वित्तीय स्थितिमा सुधार हुनुको साटो भन्नु खस्कदै गएकोले उक्त कम्पनीलाई मिति २०६२।०।१५ को निर्णयबाट नेपाल राष्ट्र बैङ्क ऐन, २०५८ को दफा ८६ (ख) बमोजिम समस्याग्रस्त घोषणा गरी अधिकतम कर्जा र निक्षेप सीमा क्रमशः रु.५,५३ लाख र रु.६,५३ लाख कायम गर्न निर्देशन दिईएको ।
- २) मिति २०६२।१।११ को पत्रानुसार ब्रुटवल फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडका वित्तीय निर्देशक श्री राजेशकिरण श्रेष्ठले उक्त संस्थाको चुक्तापूँजीको १ प्रतिशतभन्दा बढी शेयर धारण गरेको पाईएको हुँदा यस बैङ्कको संस्थागत सुशासन सम्बन्धी निर्देशनको निर्देशन नं.६ दफा ३ को उपदफा (७) विपरित भएको पाईएकोले निर्देशनअनुसार निज श्रेष्ठलाई वित्तीय निर्देशक पदबाट हटाउन निर्देशन दिईएको ।
- ३) नेपाल श्रीलङ्का मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड तथा नेपाल बंगलादेश फाइनेन्स एण्ड लिजिङ्ग कम्पनी लिमिटेडलाई Close Monitoring मा राखी निरीक्षण भईरहेको परिप्रेक्ष्यमा उक्त दुवै वित्तीय संस्थाहरुको स्थलगत निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरी भुक्तानी प्राप्त नभएका चेकहरुबाट व्याज आम्दानी जनाईएको, कालोसूची सम्बन्धी निर्देशनको पालना नगरेको जस्ता कैफियतहरु उपर सम्बन्धित वित्तीय संस्थाका सञ्चालक समितिसंग मिति २०६२।२।११ मा स्पष्टिकरण माग गरिएको ।
- ४) क्रिष्टल फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडलाई निर्देशन सीमाभन्दा बाहिर गएर जे.डि.ए. डेभलपर्समा लगानी गरेको रु.४,२४ लाखको सम्बन्धमा मिति २०६२।१।०।२४ मा गरेको लिखित प्रतिबद्धताअनुरूप आवश्यक निर्देशन दिई उक्त कम्पनीलाई मिति २०६४।३।१५ मा Close Monitoring मा राखिएको ।
- ५) मिति २०६२।१।२।६ मा मर्चेन्ट फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडलाई कम्पनीको प्राथमिक पूँजीमा सुधार भई कम्पनीको पूँजीकोष र वित्तीय स्रोत सङ्कलन यस बैङ्कले निर्धारण गरेको सीमा भित्र नआउञ्जेल निक्षेप सङ्कलन एवम् नवीकरण गर्न प्रतिबन्ध लगाउनुका साथै कर्जा प्रवाहमा रु.१२ करोडको सीमा निर्धारण गरिएको ।
- ६) वित्तीय स्वार्थ भएको सङ्गठित संस्थाको शेयर तथा डिभेञ्चरमा गरेको लगानी रकम पूँजीकोष गणना गर्दा प्राथमिक पूँजीबाट घटाई पूँजीकोष कायम गर्नुपर्नेमा सो बमोजिम नगरेको तथा जे.डी.ए. डेभलपर्समा निर्देशन विपरित हुने गरी गरेको लगानीलाई लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कुनै उल्लेख नगरेको हुँदा क्रिष्टल फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडको लेखापरीक्षक सुन्दरमान श्रेष्ठ र लगानीमा संभावित हानी बापत व्यवस्था नगरेकोमा पर्याप्त कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरेको छ, भनी लङ्गफर्म अडिट रिपोर्टमा उल्लेख गरेको सम्बन्धमा नवदुर्गा फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडको लेखापरीक्षक गोपालकुमार श्रेष्ठसंग मिति २०६२।१।०।१७ मा स्पष्टीकरण माग गरिएको ।

- ७) जानकी फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडले यस बैङ्कको निर्देशनको सीमाभन्दा बढी वित्तीय स्रोत सङ्कलन गरेको कारण निक्षेप संकलन तथा नविकरणमा प्रतिबन्ध लगाइएकोमा उक्त कम्पनीले वित्तीय स्रोत सङ्कलनलाई निर्देशनको सीमाभित्रै ल्याएको हुँदा उक्त प्रतिबन्ध मिति २०६२।४।१९ मा फुकुवा गरिएको ।
- ८) सेण्ट्रल फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेडले यस बैङ्कको निर्देशनको सीमाभन्दा बढी वित्तीय स्रोत सङ्कलन गरेको कारण बढी सङ्कलन गरेको रकम रू.१०,७२ लाख यस बैङ्कमा जम्मा गर्न लगाई बैङ्कको पूर्व स्वीकृति विना फिर्ता भुक्तानी नलिन २०६१।९।८ मा निर्देशन दिइएकोमा उक्त कम्पनीले वित्तीय स्रोत सङ्कलनलाई निर्देशनको सीमाभित्रै ल्याएको हुँदा उक्त रकम फिर्ता भुक्तानी माग गर्न लगाइएको प्रतिबन्ध मिति २०६२।४।१९ मा फुकुवा गरिएको ।

३. सीमित बैकिङ्ग कारोवार गर्ने सहकारी संस्था र वित्तीय मध्यस्थता गर्ने गैर-सरकारी संस्थाहरु

- १) आ.व.२०६२।६।३ मा यति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको मात्र स्थलगत निरीक्षण गरिएको र सामान्य कैफियत सुधारका लागि दिईएका निर्देशनहरुको अनुगमन गरिएको छ ।
- २) सिगाना युवा क्लब, बाग्लुङ्गलाई यस बैङ्कबाट मिति २०५९।५।१७ मा वित्तीय मध्यस्थताको काम गर्न अनुमति प्रदान भएकोमा उक्त संस्थाको स्थलगत निरीक्षण गर्दा संस्थाले ईजाजत प्राप्त गरेदेखि सो सम्बन्धी कुनै काम नगरेको, वित्तीय मध्यस्थताको काम गर्ने संस्था सम्बन्धी ऐन, २०५५ को दफा ७ बमोजिम ईजाजतपत्र नवीकरण नगरेको, संस्थाको कार्यालय र कर्मचारीहरु समेत नभएकोले उक्त क्लबलाई यस बैङ्कबाट प्रदान गरिएको वित्तीय मध्यस्थताको काम गर्ने ईजाजत रद्द गरिएको ।

खण्ड (च)
नीति, योजना र आन्तरिक
प्रशासनसँग सम्बन्धित गतिविधि

खण्ड (च)

नीति, योजना र आन्तरिक प्रशासनसँग सम्बन्धित गतिविधि

जनशक्ति

यस विभागमा कूल ५७ दरबन्दी रहेकोमा २०६३ आषाढ मसान्तमा अधिकृत स्तर ३१ र सहायक स्तर २० गरी जम्मा ५१ कर्मचारी कार्यरत रहेका छन् । विभागमा कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूचि ११ मा दिइएको छ ।

सेमिनार, तालिम, गोष्ठी तथा कार्यशालामा सहभागिता

कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धिको लागि आ.व. २०६२/६३ मा सुपरिवेक्षण, नियमन, BASEL III Preparation and Implementation, CISSP CBK Review Seminar, Bank Analysis and Examination, Anti-money Laundering, Risk Analysis, Risk Based Supervision, Central Banking, Information Security, Data Base Management आदि विषयमा स्वदेश तथा विदेशमा आयोजित सेमिनार, गोष्ठी, तालिम तथा कार्यशालामा १७ जना अधिकृत स्वदेशी तथा ४ जना बैदेशिक तालिम गोष्ठी तथा कार्यशालामा सहभागी हुनुभएको छ भने सहायक स्तरका ५ जना कर्मचारीहरुले स्वदेशी र १ जना वैदेशिक तालिम कार्यक्रममा सहभागी हुनु भएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची १२ मा दिइएको छ ।

गोष्ठी तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमहरु

वित्तीय संस्थाहरुका सञ्चालक तथा कार्यकारी प्रमुखहरुलाई बैंक नियमन पद्धतिको जानकारी प्रदान गर्नुका साथै सुपरिवेक्षण तथा संस्थागत सुशासनको महत्व सहज ढङ्गले बुझाउन तथा समसामयिक विषयहरुमा जानकारी आदान प्रदान गर्ने उद्देश्यले गोष्ठी तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमहरु आयोजना गर्ने वार्षिक कार्यक्रम अनुरूप आर्थिक वर्ष २०६२/६३ मा निम्नानुसारका गोष्ठी तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरिएका छन् ।

१. वित्तीय संस्थाहरुका सञ्चालकहरुको सहभागितामा "Role of Public Directors in Financial Institutions" विषयक एकदिने कार्यशाला गोष्ठी मिति २०६३/२/१९ मा काठमाडौंमा सम्पन्न भएको ।
२. वित्त कम्पनी तथा विकास बैङ्कका अध्यक्ष कार्यकारी प्रमुखहरुको सहभागितामा सुशासन सम्बन्धी एकदिने कार्यशाला गोष्ठी मिति २०६२/१२/१९ मा काठमाडौंमा सम्पन्न भएको ।
३. वित्तीय संस्थामा बाह्य लेखापरीक्षकहरुको भूमिका विषयक एकदिने कार्यशाला गोष्ठी मिति २०६२/१/२८ मा काठमाडौंमा सम्पन्न भएको ।
४. विभागका सुपरिवेक्षकहरुको लागि सुपरिवेक्षण निर्देशिका (Inspection Manual) सम्बन्धी एकदिने दुईवटा गोष्ठी मिति २०६२/१/२२ र २०६३/१/२९ मा काठमाडौंमा सम्पन्न भएको ।

अनुसूचीहरू

सुपरिवेक्षकीय दायराभित्र रहेका वित्तीय संस्थाहरू
(२०६३ आषाढ मसान्त)

विकास बैङ्क					
क्र.सं.	नाम	के. का.	क्र.सं.	नाम	के. का.
१.	नेपाल औद्योगिक विकास निगम	दरबारमार्ग, काठमाडौं	२.	नेपाल विकास बैङ्क लिमिटेड &	हेरिटेज प्लाजा, काठमाडौं
३.	उद्यम विकास बैङ्क लिमिटेड	नारायणगढ, चितवन	४.	मालिका विकास बैङ्क लिमिटेड	धनगढी,कैलाली
५.	सिद्धार्थ विकास बैङ्क लिमिटेड	बुटवल, रूपन्देही	६.	डेभलपमेण्ट क्रेडिट बैङ्क लिमिटेड &	कमलादी, काठमाडौं
७.	युनाइटेड विकास बैङ्क लिमिटेड	जीतपुर, वारा	८.	नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग विकास बैङ्क लिमिटेड	हेरिटेज प्लाजा, काठमाडौं
९.	नारायणी औद्योगिक विकास बैङ्क	नारायणगढ, चितवन	१०.	पश्चिमाञ्चल विकास बैङ्क	बुटवल, रूपन्देही
११.	सहयोगी विकास बैङ्क लिमिटेड	जनकपुर, धनुषा	१२.	पशुपति विकास बैङ्क लिमिटेड	बनेपा, काभ्रे
१३.	कर्णाली विकास बैङ्क लिमिटेड	नेपालगञ्ज, बाँके	१४.	त्रिवेणी विकास बैङ्क लिमिटेड	नारायणगढ, चितवन
१५.	अन्नपूर्ण विकास बैङ्क लिमिटेड	बनेपा, काभ्रे	१६.	भृकुटी विकास बैङ्क लिमिटेड	बुटवल, रूपन्देही
१७.	शुभेक्षा विकास बैङ्क लिमिटेड	नारायणगढ, चितवन	१८.	वागेश्वरी विकास बैङ्क लिमिटेड	नेपालगञ्ज, बाँके
१९.	सानिमा विकास वित्तीय संस्था लिमिटेड	नागपोखरी, काठमाडौं	२०.	गौरीशङ्कर विकास वित्तीय संस्था लिमिटेड	कावासोती, नवलपरासी
२१.	गोरखा विकास बैङ्क लिमिटेड	पुतलीसडक, काठमाडौं	२२.	माउण्ट एभरेष्ट डेभलपमेन्ट फाइनान्सियल इन्स्टीच्युसन	पोखरा, कास्की
२३.	इन्फ्रास्ट्रक्चर डेभलपमेन्ट फाइनान्सियल इन्स्टीच्युसन	बनेपा, काभ्रे	२४.	विजनेश डेभलपमेन्ट फाइनान्सियल इन्स्टीच्युसन	पोखरा, कास्की
२५.	विराटलक्ष्मी वित्तीय संस्था लिमिटेड	विराटनगर, मोरङ	२६.	एक्सेल डेभलपमेन्ट लिमिटेड,	वितार्मोड भापा
२७.	मर्चेन्ट विकास वित्तीय संस्था लिमिटेड	घोराही, दाङ	२८.	हिमचुली विकास बैङ्क लिमिटेड	पोखरा
२९.	अरनिको विकास वित्तीय संस्था लिमिटेड	बनेपा, काभ्रे			

वित्त कम्पनी

क्र.सं.	नाम	के. का.	क्र.सं.	नाम	के. का.
१.	नेपाल आवास विकास वित्त कम्पनी लिमिटेड&	नयाँवानेश्वर, काठमाडौं	२.	नेपाल फाइनान्स एण्ड सेभिड कम्पनी लिमिटेड&	कमलादी, काठमाडौं
३.	एन.आइ.डि.सी.क्यापिटल मार्केट लिमिटेड&	कमलपोखरी, काठमाडौं	४.	नेशनल फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड&	न्यूरोड, काठमाडौं
५.	अन्नपूर्ण फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड&	पोखरा,कास्की	६.	नेपाल शेयर मार्केट एण्ड फाइनान्स लिमिटेड&	पुतलीसडक, काठमाडौं
७.	पिपुल्स फाइनान्स लिमिटेड&	त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं	८.	हिमालय फाइनान्स एण्ड सेभिड कम्पनी लिमिटेड	बागदरबार, काठमाडौं
९.	युनाइटेड फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड ७	दरबार मार्ग, काठमाडौं	१०.	युनियन फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड&	ज्ञानेश्वर, काठमाडौं

११.	काठमाडौं फाइनान्स लिमिटेड &	डिल्लीबजार, काठमाडौं	१२.	मर्केण्टाइल फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड	वीरगञ्ज, पर्सा
१३.	नारायणी फाइनान्स लिमिटेड &	नारायणगढ, चितवन	१४.	इन्भेष्टा फाइनान्स लिमिटेड	वीरगञ्ज, पर्सा
१५.	नेपाल हाउजिड एण्ड मर्चेण्ट फाइनान्स लिमिटेड &	डिल्लीबजार, काठमाडौं	१६.	गोरखा फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड &	हात्तिसार, काठमाडौं
१७.	युनिभर्सल फाइनान्स लिमिटेड &	कान्तिपथ, काठमाडौं	१८.	पश्चिमान्चल फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड &	बुटवल, रुपन्देही
१९.	गुडविल फाइनान्स लिमिटेड &	डिल्लीबजार, काठमाडौं	२०.	सम्भना फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड &	बनेपा, काभ्रे
२१.	सिद्धार्थ फाइनान्स लिमिटेड &	सिद्धार्थनगर, रुपन्देही	२२.	श्रीइन्भेष्टमेण्ट एण्ड फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड &	डिल्लीबजार, काठमाडौं
२३.	यती फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड &	हेटौंडा, मकवानपुर	२४.	लुम्बिनी फाइनान्स एण्ड लिजिड कम्पनी लिमिटेड &	ठमेल, काठमाडौं
२५.	एस फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड &	कान्तिपथ, काठमाडौं	२६.	स्टेण्डर्ड फाइनान्स लिमिटेड	कमलपोखरी, काठमाडौं
२७.	महालक्ष्मी फाइनान्स लिमिटेड &	वीरगञ्ज, पर्सा	२८.	इण्टरनेशनल लिजिड एण्ड फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड &	वानेश्वर, काठमाडौं
२९.	मर्चेण्ट फाइनान्स कम्पनी लि	न्यूरोड, काठमाडौं	३०.	ललितपुर फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड &	लगनखेल, ललितपुर
३१.	जनरल फाइनान्स लिमिटेड &	चाबहिल, काठमाडौं	३२.	भाजुरत्न फाइनान्स एण्ड सेभिड कम्पनी लिमिटेड	कान्तिपथ, काठमाडौं
३३.	एल्पीक एभरेष्ट फाइनान्स लि &	सुन्धारा, काठमाडौं	३४.	नेपाल श्रीलंका मर्चेण्ट बैङ्क लि &	कमलादी, काठमाडौं
३५.	नवदुर्गा फाइनान्स कम्पनी लि	इताछेँ, भक्तपुर	३६.	नेपाल मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड &	दरबार मार्ग, काठमाडौं
३७.	जानकी फाइनान्स कम्पनी लि &	जनकपुर, धनुषा	३८.	पोखरा फाइनान्स लिमिटेड &	पोखरा, कास्की
३९.	प्रिमियर फाइनान्स कम्पनी लि	मानभवन, ललितपुर	४०.	सेन्ट्रल फाइनान्स कम्पनी लि	कृपण्डोल, ललितपुर
४१.	मल्टीपरपस सेविडस एण्ड इन्भेष्टमेण्ट कम्पनी लिमिटेड	राजविराज, सप्तरी	४२.	अरुण फाइनान्स एण्ड सेभिग्स कम्पनी लिमिटेड	धरान, सुनसरी
४३.	नेपाल बङ्गलादेश फाइनान्स एण्ड लिजिड कम्पनी लिमिटेड &	विराटनगर, मोरङ्ग	४४.	बुटवल फाइनान्स लि	बुटवल, रुपन्देही
४५.	ओम फाइनान्स लिमिटेड	पोखरा, कास्की	४६.	सृजना फाइनान्स लि	लाहान, सिराहा
४७.	वर्ल्ड मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स कम्पनी	हेटौंडा, मकवानपुर	४८.	कस्मिक मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स कम्पनी	दरबार मार्ग, काठमाडौं
४९.	क्रिष्टल फाइनान्स लिमिटेड	बागदरबार, काठमाडौं	५०.	क्यापिटल मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड	वत्तिसपुतली, काठमाडौं
५१.	गुहेश्वरी मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड	जावलाखेल, ललितपुर	५२.	रोयल मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड	दरबारमार्ग, काठमाडौं
५३.	क्रिष्ट मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स लिमिटेड	कमलपोखरी, काठमाडौं	५४.	पाटन फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड	मानभवन, ललितपुर
५५.	एभरेष्ट फाइनान्स लिमिटेड	सिद्धार्थनगर, रुपन्देही	५६.	फेवा फाइनान्स कम्पनी लिमिटेड,	पोखरा, कास्की
५७.	वीरगञ्ज फाइनान्स लिमिटेड	वीरगञ्ज, पर्सा	५८.	पुडेन्सीयल मर्चेण्ट बैकिङ्ग एण्ड फाइनान्स	डिल्लीबजार, काठमाडौं

५९.	इन्भेस्टमेन्ट एण्ड क्रेडिट फाइनेन्स कम्पनी लिमिटेड	भाटभटेनी, काठमाडौं	६०.	आई.एम.ई. वित्तीय संस्था	कान्तिपथ, काठमाडौं
६१.	सगरमाथा मर्चेन्ट बैंकिङ्ग एण्ड फा.लिमिटेड	मानभवन, ललितपुर	६२.	शिखर वित्तीय संस्था लिमिटेड	थापाथली, काठमाडौं
६३.	सिभिल मर्चेन्ट वित्तीय संस्था लिमिटेड	कुलेश्वर काठमाडौं	६४.	प्रभु वित्तीय संस्था लिमिटेड	कान्तिपथ, काठमाडौं
६५.	इम्पेरियल फाइनेन्सियल ईन्स्ट्रुमेण्ट्स लिमिटेड	पुतलीसडक, काठमाडौं	६६.	कुवेर मर्चेन्ट वित्तीय संस्था लिमिटेड	पुतलीसडक, काठमाडौं
६७.	नेपाल एक्सप्रेस फाइनेन्सियल ईन्स्ट्रुमेण्ट्स लिमिटेड	वुटवल, रुपन्देही	६८.	भ्याली वित्तीय संस्था लिमिटेड	महाराजगंज, काठमाडौं
६९.	सेती वित्तीय संस्था लिमिटेड	टिकापुर, कैलाली	७०.	हामा फाइनेन्सियल ईन्स्ट्रुमेण्ट्स लिमिटेड	त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं

लघुवित्त विकास बैङ्क

क्र.सं.	नाम	के. का.	क्र.सं.	नाम	के. का.
१.	पूर्वाञ्चल ग्रामीण विकास बैङ्क लिमिटेड	विराटनगर, मोरङ	२.	सुदूरपश्चिमाञ्चल ग्रामीण विकास बैङ्क लिमिटेड	धनगढी, कैलाली
३.	पश्चिमाञ्चल ग्रामीण विकास बैङ्क लिमिटेड	वुटवल, रुपन्देही	४.	मध्यपश्चिमाञ्चल ग्रामीण विकास बैङ्क लिमिटेड	नेपालगञ्ज, बाँके
५.	मध्यमाञ्चल ग्रामीण विकास बैङ्क लिमिटेड	हेटौंडा, मकवानपुर	६.	रुरल माइक्रोफाइनेन्स डेभलपमेण्ट सेण्टर	पुतलीसडक, काठमाडौं
७.	निर्धन उत्थान बैङ्क लिमिटेड	सिद्धार्थनगर, रुपन्देही	८.	डिप्रोक्स विकास बैङ्क	नारायणगढ, चितवन
९.	छिमेक विकास बैङ्क	हेटौंडा, मकवानपुर	१०.	स्वावलम्बन विकास बैङ्क	जनकपुर, धनुषा
११.	साना किसान विकास बैङ्क	विजुलीबजार, काठमाडौं			

सीमित बैंकिङ्ग कारोवार गर्ने इजाजत प्राप्त सहकारी संस्था

क्र.सं.	नाम	के. का.	क्र.सं.	नाम	के. का.
१.	नवजीवन सहकारी संस्था लिमिटेड	धनगढी, कैलाली	२.	सगुन सहकारी संस्था लिमिटेड	क्षेत्रपाटी, काठमाडौं
३.	नेपाल सहकारी वित्तीय संस्था लिमिटेड	नयाँवानेश्वर, काठमाडौं	४.	द सहारा लोन, सेभिङ्ग एण्ड इन्भेष्टमेण्ट कोअपरेटिभस् सोसाइटी	मलङ्गवा, सर्लाही
५.	विन्दवासिनी वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	वनेपा, काभ्रे	६.	महिला सहकारी संस्था लिमिटेड	कुलेश्वर, काठमाडौं
७.	नेपाल बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड	काँकडभिट्टा, झापा	८.	राजश्री सेविग्स एण्ड इन्भेष्टमेण्ट को अपरेटिभ सोसाइटी लिमिटेड	मलङ्गवा, सर्लाही
९.	सहकारी वित्तीय विकास संस्था लिमिटेड	नेपालगञ्ज, बाँके	१०.	मनकामना सहकारी संस्था लिमिटेड	वनेपा, काभ्रे
११.	भेरी सहकारी संस्था लिमिटेड	नेपालगञ्ज, बाँके	१२.	विकु वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	गैडाकोट, नवलपरासी
१३.	अमरावती बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड	नयाँवानेश्वर, काठमाडौं	१४.	किसान बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड	लम्की, कैलाली
१५.	युनाइटेड वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	पुतलीसडक, काठमाडौं	१६.	हिमालय सहकारी संस्था लिमिटेड	वानेश्वर, काठमाडौं
१७.	स्टार बहुउद्देश्यीय वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	विराटनगर, मोरङ	१८.	यति वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	महाराजगञ्ज, काठमाडौं

१९.	उपकार वचतकोष तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	वालिङ्ग, स्याङ्जा			
सीमित बैकिङ्ग कारोवार गर्ने इजाजत प्राप्त गैर-सरकारी संस्था					
क्र.सं.	नाम	के. का.	क्र.सं.	के. का.	के. का.
१.	नेपाल ग्रामीण विकास समाज केन्द्र	मोरङ्ग	२.	नेपाल ग्रामीण विकास संस्था	काठमाडौं
३.	नेपाल सिकारा ग्रामीण विकास कार्यक्रम	भण्डारा, चितवन	४.	चारतारे युवा क्लव	वाग्लुङ
५.	महुली सामुदायिक विकास केन्द्र	बगधुवा, सप्तरी	६.	सामुहिक युवा क्लव	नयाँ गाउँ, वर्दिया
७.	सामुदायिक महिला विकास केन्द्र	राजविराज, सप्तरी	८.	ग्रामीण समुदायको लागि योजना प्रत्याभूति समूह नेपाल (प्याट्रोन)	धनकुटा
९.	ग्रामीण जागरण मञ्च	महेन्द्रपथ, वाग्लुङ	१०.	सर्वाेदय ग्रामीण विकास संघ	ठेलिया, सप्तरी
११.	जनजागरण मञ्च	लहरेपौवा, रसुवा	१२.	राष्ट्रिय शैक्षिक तथा सामुदायिक विकास संस्था (नेरुडो)	कुशमावजार, पर्वत
१३.	धौलागिरी सामुदायिक स्रोत विकास केन्द्र	वाग्लुङ	१४.	नेपाल वातावरण तथा प्रदुषण उन्मूलन युनेस्को क्लव -नेपाल	गोग्गु, काठमाडौं
१५.	विकासका लागि स्थानीय स्वयं सेवकहरूको प्रयास (सल्भ)	धनकुटा- ६	१६.	नेपाल महिला उद्यमी संघ	ललितपुर
१७.	महिला अधिकार तथा विकास केन्द्र	डिल्लीबजार, काठमाडौं	१८.	मानुषी	काठमाडौं
१९.	जीवन विकास समाज	मोरङ्ग	२०.	नारी उत्थान तथा बालबालिका संरक्षण संघ	सप्तरी
२१.	महिला आदर्श सेवा केन्द्र	काठमाडौं	२२.	पाटन विजिनेस एण्ड प्रोफेसनल वीमेन	ललितपुर
२३.	नारी उत्थान केन्द्र	चितवन	२४.	महिला स्वावलम्बन समाज	चितवन
२५.	नेपाल महिला उत्थान केन्द्र	ललितपुर	२६.	भगवान युवा क्लव	काठमाडौं
२७.	श्रृजनात्मक महिला वातावरण विकास संस्था	काठमाडौं	२८.	सृजना सामुदायिक विकास केन्द्र	सिरहा
२९.	सृजना विकास केन्द्र	कास्की	३०.	ग्रामीण क्षेत्र विकास तथा अनुसन्धान कार्यक्रम	पर्वत
३१.	घरेलु तथा साना उद्योग संघ	काठमाडौं	३२.	सोसाईटी वेलफेयर एक्सन नेपाल (स्वान)	दाङ्ग
३३.	आदर्श युवक क्लव	भक्तपुर	३४.	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	दाङ्ग
३५.	सोसल अपग्रेड इन प्रोग्रेस अफ एजुकेशनल रिजन (सुपर)	दाङ्ग	३६.	ग्रामीण महिला विकास संस्था,	दाङ्ग
३७.	ग्रामीण महिला उत्सुकता विकास मञ्च	सुनसरी	३८.	ग्रामीण महिला उत्थान केन्द्र	दाङ्ग
३९.	आमा समाज संघ	चितवन	४०.	थारु तथा राजी महिला समाज	कैलाली
४१.	खूर्कोट युवा क्लव	पर्वत	४२.	महिला उपकार मञ्च	बाँके
४३.	नारी अभ्युदय केन्द्र	चितवन	४४.	स्वालम्बन विकास केन्द्र	काठमाडौं
४५.	छिमेक समाज सेवा संस्था	काठमाडौं	४६.	ग्रामीण स्वयंसेवक समाज	सर्लाही
४७.	विकास आयोजना सेवा केन्द्र (डिप्रोक्स-नेपाल)	काठमाडौं	४८.	सिंगाना युवा क्लव	वाग्लुङ्ग

& सर्वसाधारणमा शेयर निष्काशन गरिसकेका वित्तीय संस्थाहरू ।

प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरू
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	विवरण	विकास बैङ्क	वित्त कम्पनी	लघुवित्त विकास बैङ्क	सहकारी संस्था	जम्मा
१.	चुक्ता पूँजी	१,८५,११	३,५१,८६	५८,५८	२३,२७	५,७६,१२
२.	प्राथमिक पूँजी	५,८७	४,३३,४७	६९,४८	१९,५७	५,२८,३९
३.	पूँजीकोष	३०,९८	४,८५,५२	७५,७३	२१,१३	६,१३,३६
४.	कर्जा सापट	९,६९,९४	२७,१३,४६	४,३६,८३	१,७५,७४	४२,९५,९७
५.	निक्षेप	१०,०२,९२	२७,५५,३७	९१,९३	२,११,८५	४०,६२,०७
६.	कर्जा/निक्षेप अनुपात (प्रतिशत)	९६.७१	९८.४८	४७५.००	८२.९५	१०५.७६
७.	निष्क्रिय कर्जा	१,८३,९५	१,२०,३४	२९,६९	२०,३१	३,५४,२९
८.	वित्तीय स्रोत सङ्कलन	११,४१,४२	२९,२०,२५	६,२५,९१	२,२२,१५	४९,०९,७३
९.	लगानी	१,१३,०६	३,५४,२१	१,१७,४७	१८,१४	६,०२,८८
१०.	कूल सम्पत्ति	१५,५८,१३	३७,८५,५४	७,८१,९२	२,९४,४६	६४,२०,०५
११.	गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति	१४,१५	४३,५२	१	६,७१	६४,३९
१२.	तरल सम्पत्ति	२,५२,४७	६,८६,१७	१,८३,३५	५३,४१	११,७५,४०

विकास बैङ्कको समग्र वासलात
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

दायित्व			सम्पत्ति		
क्र.सं.		जम्मा	क्र.सं.		जम्मा
१.	चुक्तापूँजी	१,८५,११	१.	नगद मौज्दात	१४,५३
२.	साधारण जगेडा	१५,०१	२.	नेपाल राष्ट्र बैङ्क मौज्दात	३२,२४
३.	संचित नोक्सान	(१९०३७)	३.	अन्य बैङ्क मौज्दात	१,९८,७०
४.	अन्य जगेडा	११,९२	४.	लगानी	१,१३,०६
५.	सापटी	१,३८,५०	५.	सरकारी सुरक्षणपत्र	७,००
६.	निक्षेप	१०,०२,९२	४.१	शेयर तथा डिभेन्चर	३०,८८
७.	कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	१,८०,४०	४.२	अन्य (मुद्दति रसिद)	७५,१८
८.	लगानीमा सम्भावित हानी वापत व्यवस्था	१५,४६	४.३	कर्जा सापट	९,६९,९४
९.	गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिको व्यवस्था	७,३०		स्थिर सम्पत्ति	३५,३२
१०.	व्याजमुल्लबी हिसाव	२,५८,१९	६.	गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति	१४,१५
११.	अन्य दायित्व	६०,४३	७.	पाउनु पर्ने व्याज	५६,००
			८.	अन्य सम्पत्ति	२,४७,०६
			९.	अपलेखन गर्न बाँकी खर्च	३,८८
	जम्मा	१६,८४,८७		जम्मा	१६,८४,८७

वासलात बाहिरको कारोवार		(रु. लाखमा)
१.	विड वण्ड र परफरमेन्स वण्ड	१२,३८
२.	वित्तीय जमानत तथा अग्रिम भुक्तानी	३६,५४
	जम्मा	४८,९२

वित्त कम्पनीको समग्र वासलात
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	दायित्व	रकम	क्र.सं.	सम्पत्ति	रकम
१.	चुक्तापूँजी	३,५१,८७	१.	नगद	१९,३३
२.	साधारण जगेडा	६८,१४	२.	बैङ्क मौज्दात	४,५६,०६
३.	नाफा/नोक्सान हिसाब	(३,९६)	२.१	नेपाल राष्ट्र बैङ्क	७५,६८
४.	अन्य जगेडा	१५,६१	२.२	अन्य बैङ्क तथा वित्तीय संस्था	३,८०,३८
५.	सापटी	१,६४,८८	३.	लगानी	३,५४,२१
४.१	नेपाल राष्ट्र बैङ्क	१५,७०	३.१	सरकारी सुरक्षणपत्र	९५,३३
४.२	अन्य वित्तीय संस्था	१,४९,१८	३.२	शेयर तथा डिभेञ्चर	२३,४२
६.	निक्षेप	२७,५५,३८	३.३	अन्य लगानी	२,३५,४६
५.१	बचत	८,४२,५५	४.	कर्जा सापटी	२७,१३,४६
५.२	मुद्दति	१८,९०,००	४.१	मुद्दति रसिद/सरकारी सुरक्षणपत्र	६५,७०
५.३	अन्य	२२,८३	४.२	अन्य	२६,४७,७६
७.	चालु दायित्व	२९,५५	५.	स्थिर सम्पत्ति	८३,९६
८.	व्यवस्था	१,७०,९१	६.	अन्य सम्पत्ति	१,३४,०२
७.१	कर्जा नोक्सानी	१,४०,७०	६.१	गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति	४३,५२
७.२	गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति	२५,३२	६.२	अन्य सम्पत्ति	९०,४७
७.३	लगानी समायोजन कोष	७९	७.	अपलेखन गर्न बाँकी खर्च	३,४८
७.४	लगानीमा सम्भावित हानी वापत	४,१०			
९.	अन्य दायित्व	२,१२,११			
	जम्मा	३७,६४,४९		जम्मा	३७,६४,४९

वासलात बाहिरको कारोवार

(रु. लाखमा)

अन्डरराईटिंग कमिटेमेन्ट	९,५७
अन्य ग्यारेन्टी	५४,२१
जम्मा	६३,८७

लघुवित्त विकास बैङ्कको समग्र वासलात
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	दायित्व	जम्मा	क्र.सं.	सम्पत्ति	जम्मा
१.	चुक्तापूँजी	५८,५८	१.	नगद	१,४७
२.	साधारण जगेडा	४,४४	२.	नेपाल राष्ट्र बैङ्क मौज्दात	९,०९
३.	अन्य जगेडा	२४,३९	३.	अन्य बैङ्क मौज्दात	७६,३०
४.	सापटी	५,३३,९८	४.	लगानी	२,०७,४३
५.	निक्षेप	९१,९३	४.१	नेपाल राष्ट्र बैङ्क ऋणपत्र	१५,००
६.	कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	२६,६६	४.२	शेयर तथा डिभेञ्चर	१,११
७.	व्याज मुलतबी हिसाव	१२,२६	४.३	अन्य लगानी	७७,४६
८.	अन्य दायित्व	३६,५२	४.४	मुद्दति निक्षेप	१,१३,८६
			५.	कर्जा सापटी	४,३६,८३
			६.	स्थिर सम्पत्ति	६,९१
			७.	पाउनु पर्ने व्याज	१८,९९
			८.	अन्य सम्पत्ति	१३,८०
			९.	पूर्वसञ्चालन खर्च	१
			१०.	नाफा/नोक्सान	१७९३
	जम्मा	७,८८,७६		जम्मा	७,८८,७६

वासलात बाहिरको कारोवार

(रु. लाखमा)

	विड वण्ड र परफरमेन्स वण्ड	०
	वित्तीय जमानत तथा अग्रिम भुक्तानी	१,०५
	जम्मा	१,०५

सहकारी संस्थाको समग्र वासलात¹

आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	दायित्व	जम्मा	क्र.सं.	सम्पत्ति	जम्मा
१.	शेयर पूँजी	२३,२७	१.	नगद	४,६०
२.	साधारण जगेडा	४,०९	२.	बैङ्क मौज्दात	४५,५५
३.	अन्य जगेडा	४,४९		- नेपाल राष्ट्र बैङ्क	१,५०
४.	सापटी	१०,३०		- अन्य	४४,०५
	- नेपाल राष्ट्र बैङ्क	०	३.	लगानी	१८,१४
	- अन्य	१०३०		- सरकारी सुरक्षणपत्र	३,२६
५.	निक्षेप	२,११,८५		- शेयर तथा डिभेन्चर	१,४५
	- बचत	१,४२,९७		- मुद्दति निक्षेप	१२,९०
	- मुद्दति	६४,६०		- अन्य	५३
	- अन्य	४,२८	४.	कर्जा सापट	१,७५,७४
६.	अन्य दायित्व	२२,७३	५.	स्थिर सम्पत्ति	११,१६
७.	व्यवस्था	१५,७९	६.	अन्य सम्पत्ति	२९,५३
	कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (असल)	१,५५		पाउनु पर्ने व्याज	१८,०२
	कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (कमसल, संकास्पद, खराव)	१०,३०		गैरबैकिङ्ग सम्पत्ति	६,७०
	अन्य व्यवस्था	३,९४		कर्मचारी कर्जा	५८
८.	नाफा नोक्सान	१,९५		सण्डी डेटर्स	१,७६
				अन्य	२,४४
			७.	अपलेखन गर्न बाँकी खर्च	१
			८.	नाफा नोक्सान	९,७४
	जम्मा	२,९४,४७		जम्मा	२,९४,४७

¹ सीमित बेकिंग कारोबार गर्न स्वीकृत प्राप्त

विकास बैंकहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

S.No.	Liabilities	(रु. लाखमा)									
		NIDC 1	N D B 2	Udhyan** 3	Malika 4	Sidarthha 5	DCBL 6	United* 7	NCSID* 8	Narayani 9	Paschima. 10
1	Paid Up Capital	4158.23	1600.00	150.00	262.00	500.00	2400.00	140.00	1120.00	140.00	220.00
2	Core Capital	-7835.61	-1660	187.94	393.21	526.11	2826.95	-401.8	-1485	185.23	254.37
3	Core Capital (% of RWA)	-16.98	-16.44	18.04	8.91	19.39	12.95	-32.33	-13.75	7.10	9.18
4	Capital Fund	-6448.19	-1494.27	275.3	453.23	561.8	3026.83	-396.71	-1387	221.36	285.21
5	Capital Fund (% of RWA)	-13.97	-14.80	26.42	10.27	20.71	13.87	-31.92	-12.84	8.48	10.29
6	Loans & Advances	17094.31	6237.44	944.97	3217.57	2452.39	18963.39	1032.67	8547.00	1954.14	2486.35
7	Deposit	2950	15376.39	773.45	5792.08	2401.12	21034	1003.83	6055	2644.52	2630.21
8	Credit to Deposit (%)	579.47	40.57	122.18	55.55	102.14	90.16	102.87	141.16	73.89	94.53
9	Liquid Assets/ Deposit (%)	71.80%	35.53%	7.00%	54.87	31.61	20.39	9.74	2.79	27.28	14.81
10	NPL (% of Loan)	70.75	10.21	0.00	6.07	2.61	2.94	60.32	43.08	6.43	5.82
11	Total Income	152.69	1109.71	12.36	579.93	323.32	2143.94	45.32	113.82	294.39	381.45
12	Interest Income to Total Income (%)	94.09	98.30	88.75	90.72	87.93	95.87	88.24	94.83	87.02	90.49
13	Total Expenditure	418.80	2163.27	18.33	507.61	292.06	1727.06	28.87	111.97	260.17	323.04
14	Interest Expense to Total Expense (%)	59.28	46.18	78.78	59.41	56.45	58.61	66.09	67.98	64.55	61.68
15	Operating Profit	(265.96)	(1,144.86)	(5.97)	116.10	48.32	649.89	13.32	1.85	31.96	78.85
16	Net Profit/ Loss	(266.11)	(1,053.56)	(5.97)	72.32	31.26	416.88	16.45	1.85	34.22	58.41
17	Return to Asset (%)	-0.56	-31.38	-0.02	5.30	0.32	6.01	0.49	0.14	1.07	1.86
18	Return to Equity (%)	0.04	0.64	-0.03	0.17	0.06	0.15	-0.04	0.00	0.17	0.22
19	Net Worth Per Share (Rs.)	(78.36)	(166)	188	393	526	282	(402)	(148)	185	254

विकास बैंकहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

S.No.	Liabilities	Sahayogi 11	Pashupati 12	Karnali 13	Tribeni 14	Annapurna 15	Bhrikuti 16	Subeksha 17	Bageshwori 18	Sanima 19	GauriShan. 20
1	Paid Up Capital	140.00	244.00	118.30	286.00	102.00	214.00	140.00	210.00	2240.00	182.00
2	Core Capital	139.24	236.83	26	279.45	98.87	223.57	135.69	222.9	2281.86	153.45
3	Core Capital (% of RWA)	11.62	15.41	1.87	24.06	7.46	12.80	11.64	13.39	26.24	24.28
4	Capital Fund	159.51	250.2	37.7	289.57	121.05	238.88	150.58	235.41	2357.94	159.97
5	Capital Fund (% of RWA)	13.31	16.28	2.72	24.93	9.13	13.68	12.92	14.14	27.12	25.31
6	Loans & Advances	1090.52	1379.17	1177.33	1011.20	1241.24	1578.49	1107.93	1248.63	7586.33	531.09
7	Deposit	1076.15	1614.56	1584.11	1205.51	1350.94	1965.1	1100.24	1290.96	7499.96	719.4
8	Credit to Deposit (%)	101.34	85.42	74.32	83.88	91.88	80.33	100.70	96.72	101.15	73.82
9	Liquid Assets/ Deposit (%)	15.44	29.09	20.23	38.62	18.67	36.29	13.81	11.01	23.68	46.29
10	NPL (% of Loan)	3.90	3.02	1.97	0.00	3.45	2.99	1.71	0.31	0.00	4.60
11	Total Income	166.63	209.40	152.58	17.23	160.19	185.48	139.78	143.78	662.20	63.08
12	Interest Income to Total Income (%)	92.68	82.31	79.62	88.33	91.58	84.95	88.32	82.35	91.86	75.57
13	Total Expenditure	151.98	160.60	187.24	10.50	146.63	155.36	125.16	118.41	574.35	77.70
14	Interest Expense to Total Expense (%)	44.98	67.04	44.22	51.24	55.75	49.37	49.74	45.73	45.53	31.62
15	Operating Profit	20.45	49.45	(65.76)	6.73	21.82	48.37	20.71	35.90	132.83	(14.62)
16	Net Profit/ Loss	14.65	48.80	(34.66)	6.73	13.56	0.12	14.62	25.37	7.85	(14.62)
17	Return to Asset (%)	1.09	2.54	-2.05	0.44	0.89	1.29	1.13	1.64	0.86	-1.60
18	Return to Equity (%)	0.10	0.20	-0.80	0.02	0.12	0.13	0.10	0.1	0.04	-0.09
19	Net Worth Per Share (Rs.)	139	237	26	279	99	224	136	223	282	153

विकास बैंकहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

S.No.	Liabilities	Gurkha 21	Gandaki 22	Infrastruc. 23	Business 24	Birat 25	Excel 26	Merchant 27	Himchuli 28	Araniko 29	TOTAL
1	Paid of Capital	1845.30	500.00	560.00	300.00	157.50	140.00	108.00	180.00	154.00	18511.33
2	Core Capital (CC)	1771.89	487.07	538.5	282.74	158.39	140.07	99.15	173.99	146.17	587.23
3	CC to RWA (%)	18.06	38.07	14.48	12.93	21.30	19.21	20.57	11.57	843.45	0.41
4	Capital Fund (CF)	1841.25	499.13	609.08	303.54	165.2	145.99	102.57	187.04	146.18	3098.35
5	CF to RWA (%)	18.77	39.02	16.38	13.88	22.22	20.03	21.28	12.44	843.51	2.14
6	Total Loans & Advances	6900.15	1205.82	3014.15	2074.02	681.80	592.23	342.01	1301.11	1.00	96994.45
7	Total Deposites (TD)	9644.92	962.07	3687.2	2210.6	689.3	974.48	417.64	1630.79	7.26	100292
8	Credit to Deposit Ratio (%)	71.54	125.34	81.75	93.82	98.91	60.77	81.89	79.78	13.77	96.71
9	Liquid Assets to TD (%)	19.50	22.05	18.31	23.25	19.58	53.56	40.47	22.75	36.09	26.43
10	NPL to Total Loan (%)	0.00	0.00	0.89	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18.96
11	Total Income	762.27	115.49	286.98	184.56	72.00	55.16	31.83	75.50	0.03	8641.10
12	Interest Income to Total Income (%)	92.31	87.08	64.40	84.40	76.40	56.15	63.74	64.01	0.00	90.56
13	Total Expenditure (TE)	665.36	98.57	289.24	164.79	62.44	51.37	31.28	72.53	7.85	9002.54
14	Interest Expenses to TE (%)	49.86	36.79	36.68	52.65	46.16	36.29	25.61	38.29	0.00	51.90
15	Operating Income	127.77	22.87	15.09	20.67	12.92	6.15	0.61	2.97	(7.82)	(19.39)
16	Net Profit	96.91	16.92	(2.26)	19.77	9.56	3.79	0.55	2.97	(7.82)	(361.44)
17	Return on Assets (%)	0.83	1.13	-0.05	0.72	1.09	0.33	0.10	0.16	-5.00	-0.23
18	Return on Equity (%)	0.05	0.03	0.00	0.06	0.06	0.03	0.01	0.02	-0.05	-0.17
19	Net Worth per Share (Rs.)	177	487	539	283	158	140	99	174	146	587

१२

वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन, आ.व. २०६२/६३

वित्त कम्पनीहरूको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

S, No.	Liabilities	NABF 1	NFisCo 2	NIDC 3	National 4	Annp 5	SMKT 6	Peoples 7	Mercantile 8	KFL 9	HFI 10
1	Paid of Capital	580.19	200.00	750.00	950.40	800.00	1600.00	400.00	180.00	329.33	480.00
2	Core Capital (CC)	891.69	508.85	927.05	1754.91	1516.75	1784.80	523.61	265.00	514.33	276.05
3	CC to RWA (%)	19.77	12.79	12.36	27.80	13.51	12.17	9.45	75.55	17.15	14.86
4	Capital Fund (CF)	934.19	549.07	1059.37	1827.82	1641.41	1874.08	582.20	267.60	601.34	290.72
5	CF to RWA (%)	20.71	13.80	14.12	28.96	14.62	12.78	10.51	76.29	20.06	15.65
6	Total Loans & Advances	4319.17	3351.55	5730.67	5096.92	10736.63	12740.33	5293.26	294.81	2506.56	1503.82
7	Total Deposits (TD)	4402.57	3000.47	4927.49	6218.35	9801.13	13109.07	5179.19	158.01	3050.08	1805.47
8	Credit to Deposit Ratio (%)	98.11	111.70	116.30	81.97	109.54	97.19	102.20	186.58	82.18	83.29
9	Liquid Assets to TD (%)	16.70	19.06	6.56	5.21	12.52	16.23	11.38	6.87	15.87	18.68
10	NPL to Total Loan (%)	1.61	8.64	6.33	9.92	3.52	3.03	1.17	10.97	4.99	2.48
11	Total Income	649.48	569.21	1185.88	911.05	1376.00	1705.91	542.65	41.15	452.71	264.43
12	Interest Income to Total Income (%)	86.82	77.51	63.48	82.46	91.89	85.49	111.38	96.76	91.74	68.86
13	Total Expenditure (TE)	480.32	454.95	1071.26	745.26	1065.79	1420.07	534.17	51.04	363.21	243.81
14	Interest Expenses to TE (%)	46.11	33.66	34.09	37.30	45.15	52.89	66.22	33.80	49.77	49.45
15	Operating Income	256.82	232.48	457.93	312.28	609.88	406.43	181.30	7.02	144.55	-29.87
16	Net Profit	168.77	113.85	87.80	165.05	308.76	270.67	8.48	-10.28	86.63	-5.17
17	Return on Assets (%)	2.80	5.10	1.06	2.96	3.62	2.08	0.10	-0.28	1.57	-0.53
18	Return on Equity (%)	34.44	113.85	13.57	27.50	44.11	21.65	1.06	-2.64	20.74	-2.15
19	Net Worth per Share (Rs.)	154	254	124	185	190	112	131	147	156	58

(रु. लाखमा)

वित्त कम्पनीहरूको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

S.No.	Liabilities	(रु. लाखमा)									
		UFL 11	NFL 12	GFL 13	PascFL 14	NHFL 15	Universal 16	Samjhana 17	Goodwill 18	Siddhartha 19	Shree 20
1	Paid of Capital	725.15	421.75	250.00	506.00	544.50	375.00	221.65	500.00	520.00	560.00
2	Core Capital (CC)	567.83	662.12	363.73	812.09	843.32	639.51	211.36	604.97	692.19	780.51
3	CC to RWA (%)	9.14	13.33	13.56	10.86	10.50	12.32	7.13	16.97	15.72	12.55
4	Capital Fund (CF)	616.06	704.57	396.32	958.16	964.18	700.34	232.60	677.36	733.39	838.87
5	CF to RWA (%)	9.92	14.19	14.78	12.81	12.00	13.49	7.85	19.00	16.66	13.49
6	Total Loans & Advances	4361.89	4265.67	2652.28	6146.20	7133.92	4375.37	2242.49	3480.13	4050.81	5909.35
7	Total Deposits (TD)	5945.19	4955.90	2476.17	6150.54	7316.71	4829.03	2279.82	3367.74	3697.33	6410.02
8	Credit to Deposit Ratio (%)	73.37	86.07	107.11	99.93	97.50	90.61	98.36	103.34	109.56	92.19
9	Liquid Assets to TD (%)	16.77	7.31	12.09	12.75	6.10	15.46	6.90	23.52	14.10	21.48
10	NPL to Total Loan (%)	3.50	1.98	3.17	5.37	3.66	4.09	3.91	6.51	4.27	2.04
11	Total Income	1105.08	645.37	344.02	1168.37	963.88	618.65	301.31	549.35	487.89	738.86
12	Interest Income to Total Income (%)	93.32	91.63	84.06	77.09	93.18	93.87	93.01	79.25	5.14	4.22
13	Total Expenditure (TE)	1399.73	508.76	270.70	1059.41	851.34	511.07	297.04	468.49	591.93	825.37
14	Interest Expenses to TE (%)	34.73	52.52	43.31	43.07	48.74	54.02	73.35	52.96	4.97	7.49
15	Operating Income	-247.73	227.01	101.56	300.38	300.00	188.96	12.66	117.97	263.02	241.59
16	Net Profit	-299.02	134.07	70.88	107.87	86.40	106.05	2.97	75.00	136.11	122.85
17	Return on Assets (%)	-6.15	4.64	4.72	2.86	0.67	2.56	0.03	2.11	2.36	1.72
18	Return on Equity (%)	-63.95	63.58	56.70	42.64	11.19	36.89	0.49	21.43	29.59	25.59
19	Net Worth per Share	78	157	145	160	155	171	95	121	133	139

वित्त कम्पनीहरूको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

S.No.	Liabilities	Lumbini 21	Investa 22	Yeti 23	Standard 24	Ace 25	ILFC 26	Malaxmi 27	Lalitpur 28	Bhaju 29	United 30
1	Paid of Capital	600.00	240.00	250.00	660.00	1260.00	1200.00	660.00	506.25	350.00	600.00
2	Core Capital (CC)	1028.41	476.68	374.37	753.96	1603.58	1458.03	931.97	956.14	444.14	761.08
3	CC to RWA (%)	12.35	55.36	11.56	15.39	18.84	14.66	14.21	11.40	21.04	12.34
4	Capital Fund (CF)	1096.13	559.81	397.56	821.68	1686.71	1547.31	994.68	1097.75	464.75	902.69
5	CF to RWA (%)	13.16	65.02	12.28	16.78	19.82	15.55	15.17	13.09	22.01	14.64
6	Total Loans & Advances	7520.83	836.40	2444.34	4934.52	8006.41	9395.93	6205.72	7811.32	1644.56	5882.06
7	Total Deposites (TD)	7416.70	199.22	2704.19	4764.88	8576.78	8215.70	6550.46	7723.44	1779.67	4277.81
8	Credit to Deposit Ratio (%)	101.40	419.84	90.39	103.56	93.35	114.37	94.74	101.14	92.41	137.50
9	Liquid Assets to TD (%)	20.44	5.55	19.59	11.30	13.82	25.41	13.72	7.16	21.47	11.78
10	NPL to Total Loan (%)	9.96	14.43	4.44	15.18	1.51	4.10	1.79	4.51	4.59	5.99
11	Total Income	796.68	67.63	375.06	444.82	901.06	1115.53	712.28	872.30	342.66	637.73
12	Interest Income to Total Income (%)	6.94	14.13	14.29	7.56	14.27	4.06	15.03	13.21	15.81	10.86
13	Total Expenditure (TE)	970.67	95.20	347.42	442.09	937.80	1139.83	742.61	886.37	144.52	699.55
14	Interest Expenses to TE (%)	4.45	10.65	12.37	9.22	10.94	10.69	9.17	4.41	9.67	10.42
15	Operating Income	478.88	61.79	49.96	90.47	240.47	337.06	242.11	347.90	-29.90	243.40
16	Net Profit	145.47	43.24	30.30	33.42	189.10	72.58	161.69	148.96	-171.01	127.08
17	Return on Assets (%)	1.57	0.89	0.84	0.62	1.83	0.64	2.18	1.77	-14.91	2.80
18	Return on Equity (%)	25.44	11.03	12.12	5.30	17.51	6.05	25.67	29.42	-97.72	31.38
19	Net Worth per Share (Rs.)	171	199	158	114	127	122	141	189	127	127

१५

वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन, आ.व. २०६२/६३

वित्त कम्पनीहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

S.No.	Liabilities	General	Sri lanka	Merchant	Apic	NIMB	Navadurga	Pokhara	Janaki	Central	Premier
		31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1	Paid of Capital	242.00	1000.00	180.00	680.00	1300.00	286.00	520.00	400.00	480.00	288.00
2	Core Capital (CC)	342.91	105.73	-2.07	796.57	1998.04	352.64	879.12	592.80	568.96	371.79
3	CC to RWA (%)	13.36	1.08	-0.15	10.20	13.95	15.10	11.81	14.22	13.35	13.84
4	Capital Fund (CF)	367.21	153.28	1057.41	860.78	2231.25	378.99	961.25	656.26	613.21	400.10
5	CF to RWA (%)	14.30	1.56	74.81	11.03	15.58	16.23	12.92	15.75	14.39	14.89
6	Total Loans & Advances	2546.02	6766.51	1164.55	6694.17	10471.67	1988.94	7085.28	4055.40	4210.25	2501.82
7	Total Deposits (TD)	2389.81	6544.88	1350.56	6033.89	8628.56	2742.33	7630.55	3725.27	4204.60	2838.71
8	Credit to Deposit Ratio (%)	106.54	103.39	86.23	110.94	121.36	72.53	92.85	108.86	100.13	88.13
9	Liquid Assets to TD (%)	9.58	2.61	9.08	8.03	125.90	19.75	12.59	19.65	18.96	18.46
10	NPL to Total Loan (%)	4.56	8.54	9.02	4.08	3.03	3.49	6.79	7.12	1.75	1.38
11	Total Income	306.94	840.65	309.71	1240.06	393.10	393.10	932.53	594.81	558.88	377.17
12	Interest Income to Total Income (%)	17.61	38.43	16.42	15.57	36.57	36.57	0.94	0.97	0.88	0.91
13	Total Expenditure (TE)	314.04	169.46	144.52	1358.71	274.74	274.74	914.25	554.54	475.05	303.06
14	Interest Expenses to TE (%)	8.91	23.20	10.04	6.91	26.65	26.65	0.57	0.63	0.54	0.50
15	Operating Income	75.26	-423.49	-23.51	632.58	-51.74	-51.74	321.57	181.84	164.79	108.05
16	Net Profit	71.27	-631.21	-144.45	364.91	-90.16	-90.16	18.28	40.27	83.83	74.11
17	Return on Assets (%)	5.03	-12.69	-19.09	2.97	-0.43	-3.22	0.23	0.92	1.88	2.37
18	Return on Equity (%)	58.90	-126.24	-160.50	43.44	-7.84	-37.10	7.03	20.14	34.93	51.47
19	Net Worth per Share (Rs.)	142	11	-1	117	154	123	169	148	119	129

१६

वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन, आ.ब. २०६२/६३

वित्त कम्पनीहरूको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

S.No.	Liabilities	Arun 41	Multipur 42	Butwal 43	NB finance 44	Srijana 45	OM Fin 46	Cosmic 47	Wrid Mer 48	Capital 49	Cristal 50
1	Paid of Capital	100.00	30.00	632.50	500.48	105.00	700.00	750.51	600.00	770.00	350.00
2	Core Capital (CC)	-269.91	43.39	757.96	305.19	136.48	806.59	852.57	794.34	873.02	452.37
3	CC to RWA (%)	-46.56	12.60	13.06	9.56	31.02	16.14	12.92	12.78	10.80	8.42
4	Capital Fund (CF)	-263.98	58.38	806.73	428.23	139.61	984.07	958.74	850.48	946.39	502.27
5	CF to RWA (%)	-45.53	16.95	13.90	13.41	31.73	19.69	14.53	13.69	11.71	9.35
6	Total Loans & Advances	476.94	324.20	5419.08	2754.18	322.46	4565.65	4847.53	5662.79	7549.68	4267.87
7	Total Deposites (TD)	643.96	267.79	6441.47	1818.50	323.02	4841.38	4985.73	6610.79	7538.79	5047.60
8	Credit to Deposit Ratio (%)	74.06	121.07	84.13	151.45	99.83	94.30	97.23	85.66	100.14	84.55
9	Liquid Assets to TD (%)	14.21	7.69	26.60	13.03	37.04	22.39	17.48	2.54	12.89	12.20
10	NPL to Total Loan (%)	58.13	5.96	2.96	6.63	1.79	10.54	7.58	2.16	2.82	2.26
11	Total Income	72.34	65.92	845.51	147.14	71.60	638.15	735.59	925.68	880.39	581.59
12	Interest Income to Total Income (%)	0.86	0.86	0.93	0.88	0.76	0.89	0.96	0.91	0.92	0.95
13	Total Expenditure (TE)	82.28	60.73	758.86	297.72	50.59	529.30	712.99	792.97	786.34	552.63
14	Interest Expenses to TE (%)	0.83	0.51	0.65	1.30	0.30	0.60	0.59	0.57	0.49	0.68
15	Operating Income	-20.84	13.36	159.44	-71.72	30.09	207.18	183.13	288.96	357.15	114.30
16	Net Profit	-9.94	5.19	86.65	-150.58	21.01	108.85	22.60	132.71	94.05	28.96
17	Return on Assets (%)	-2.00	1.56	1.19	-2.74	5.45	2.14	0.36	2.01	1.39	0.44
18	Return on Equity (%)	-19.88	34.60	27.40	-60.17	40.02	31.10	6.02	44.24	24.43	16.55
19	Net Worth per Share (Rs.)	-270	145	120	108	130	115	114	132	113	129

वित्त कम्पनीहरूको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

S.No.	Liabilities	Royal 51	Ghswari 52	Patan 53	Kist 54	Fewa 55	Everest 56	Birgung 57	Prudential 58	I.C.F.C. 59	I.M.E. 60
1	Paid of Capital	550.00	500.00	300.00	889.95	500.00	200.00	660.00	525.00	505.82	500.00
2	Core Capital (CC)	605.85	613.93	294.53	1019.89	647.93	239.24	723.19	553.59	570.22	516.26
3	CC to RWA (%)	12.02	24.60	8.78	13.25	15.82	16.56	20.44	27.01	15.56	29.10
4	Capital Fund (CF)	654.62	637.45	323.69	1085.85	688.44	255.81	756.77	569.56	600.26	531.08
5	CF to RWA (%)	12.99	25.54	9.65	14.11	16.81	17.71	21.39	27.79	16.38	29.94
6	Total Loans & Advances	3837.00	2445.93	2785.65	6654.56	4058.02	1376.66	3374.82	1612.53	2391.24	1481.72
7	Total Deposits (TD)	4100.02	2260.13	3676.97	6565.07	3881.93	1459.80	3304.24	1756.18	2509.28	2417.38
8	Credit to Deposit Ratio (%)	93.58	108.22	75.76	101.36	104.54	94.30	102.14	91.82	95.30	61.29
9	Liquid Assets to TD (%)	3.52	22.27	9.76	4.75	18.18	2.65	19.11	22.81	3.94	59.35
10	NPL to Total Loan (%)	4.18	3.83	2.23	1.09	0.90	2.96	0.55	0.98	0.51	0.00
11	Total Income	546.11	344.53	376.97	904.26	375.10	171.87	310.67	188.48	304.46	129.10
12	Interest Income to Total Income (%)	0.94	0.90	0.99	0.88	13.13	5.25	10.41	8.29	25.66	27.31
13	Total Expenditure (TE)	478.87	283.34	401.36	739.21	412.59	171.16	332.48	208.36	283.20	103.46
14	Interest Expenses to TE (%)	0.51	0.45	0.68	0.49	3.72	6.45	5.83	6.82	9.58	12.36
15	Operating Income	203.84	134.84	71.29	356.01	201.53	51.92	127.19	86.40	139.01	36.86
16	Net Profit	67.24	61.19	-24.39	165.05	99.86	8.78	60.44	38.71	76.50	13.23
17	Return on Assets (%)	1.57	2.39	-0.42	2.32	2.64	0.66	2.02	2.22	2.83	1.25
18	Return on Equity (%)	24.45	24.48	-16.26	37.09	28.53	4.39	9.59	9.93	19.89	3.21
19	Net Worth per Share (Rs.)	110	123	98	115	130	120	110	105	113	103

१८

वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन, आ.व. २०६२/६३

वित्त कम्पनीहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

S.No.	Liabilities	Sagarmatha 61	Shikhar 62	Civil 63	Prabhu 64	Imperial 65	Kuber 66	Nepal Ex. 67	Valley 68	Seti 69	Hama 70	Total 70
1	Paid of Capital	300.00	300.00	300.00	500.00	305.00	275.00	300.00	275.00	51.00	315.00	35186.48
2	Core Capital (CC)	309.01	295.17	304.50	463.26	298.56	237.22	303.18	261.72	47.49	309.32	43346.75
3	CC to RWA (%)	18.92	29.32	39.61	28.92	32.44	18.45	140.26	65.02	32.34	147.71	13.92
4	Capital Fund (CF)	324.63	302.94	311.67	477.71	305.57	247.14	303.79	267.49	48.84	309.45	48552.14
5	CF to RWA (%)	19.87	30.09	40.54	29.82	33.20	19.23	140.54	66.45	33.26	147.77	15.59
6	Total Loans & Advances	1562.20	776.79	710.56	1444.91	701.43	992.30	60.53	381.81	135.14	12.80	271345.51
7	Total Deposites (TD)	1395.21	921.03	679.19	1313.91	1036.96	1265.79	422.97	470.37	129.96	73.13	275536.84
8	Credit to Deposit Ratio (%)	111.97	84.34	104.62	109.97	67.64	78.39	14.31	81.17	103.99	17.50	98.48
9	Liquid Assets to TD (%)	18.29	46.74	31.87	15.21	3.87	22.48	113.88	31.19	25.04	455.05	18.00
10	NPL to Total Loan (%)	0.00	0.00	0.00	0.20	0.00	0.57	0.00	0.00	0.00	0.00	4.43
11	Total Income	117.55	71.95	52.07	76.67	34.54	63.12	12.04	21.60	6.04	10.65	35915.64
12	Interest Income to Total Income (%)	29.54	18.27	32.58	54.62	25.09	46.53	16.91	46.84	32.81	12.61	63.02
13	Total Expenditure (TE)	89.17	54.86	38.14	18.12	21.05	13.55	6.93	2.10	1.70	0.97	32687.92
14	Interest Expenses to TE (%)	13.71	17.61	22.10	22.84	22.31	32.00	28.42	103.47	49.10	107.21	37.60
15	Operating Income	25.52	2.94	14.40	-19.45	0.57	-22.18	-3.10	-11.88	-2.16	-9.36	8765.66
16	Net Profit	9.00	-4.83	4.50	-36.74	-6.44	-37.78	-3.70	-17.65	-3.51	-9.54	7091.97
17	Return on Assets (%)	0.92	-1.14	1.12	-4.34	-1.49	-5.60	-1.03	-6.54	-3.92	-12.27	2.14
18	Return on Equity (%)	3.00	-3.22	3.00	-14.70	-4.22	-27.48	-2.47	-12.84	-13.76	-6.06	26.61
19	Net Worth per Share (Rs.)	103	98	102	93	98	86	101	95	93	98	124

लघुवित्त विकास बैंकहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचक आषाढ २०६३

S.No.	Financial Indicators	(रु. लाखमा)											
		Nirdhan 1	Deprocse 2	Chhimek 3	Shwab 4	RMDC 5	Sanakisan 6	Purba GBB 7	Madth GBB 8	Pachim GBB 9	Madhapac 10	Sudurpach 11	Total 11
1	Paid of Capital	329.33	177.05	100.00	140.00	1000.00	1126.75	600.00	600.00	600.00	600.00	585.00	5858.13
2	Core Capital (CC)	1037.03	225.17	257.94	715.66	1313.28	1819.85	684.34	364.90	610.25	196.51	-321.87	6947.77
3	CC to RWA (%)	48.44	10.52	7.80	17.25	12.69	16.35	10.54	9.41	12.12	6.87	-14.35	11.52
4	Capital Fund (CF)	1090.30	242.77	277.80	745.98	1513.62	1953.31	760.82	394.59	649.65	211.06	-311.78	7572.83
5	CF to RWA (%)	50.93	11.34	8.40	17.98	14.62	17.55	11.72	10.18	12.90	7.38	-13.90	12.56
6	Total Loans & Advances	5523.97	1841.22	2016.88	3225.40	5008.54	9597.92	5941.35	3176.25	4307.53	1730.60	1313.14	43682.81
7	Total Deposits (TD)	1613.27	409.01	694.35	1464.02	0.00	190.11	1697.04	1131.89	1037.00	570.55	385.33	9192.57
8	Credit to Deposit Ratio (%)	342.41	450.17	290.47	220.31	-	5048.61	350.10	280.61	415.38	303.32	340.78	475.20
9	Liquid Assets to TD (%)	129.05	107.31	71.05	11.11	-	266.13	95.78	51.02	43.12	12.37	15.31	87.04
10	NPL to Total Loan (%)	108.44	147.13	388.82	0.00	368.15	243.50	303.55	1140.43	588.04	2261.24	15544.95	6.80
11	Total Income	1102.60	344.60	516.38	768.86	508.06	955.26	764.66	604.16	770.66	553.91	462.61	7614.11
12	Interest Income to Total Income (%)	90.39	90.58	81.53	95.54	99.99	99.28	98.30	90.50	96.31	84.21	74.17	88.94
13	Total Expenditure (TE)	1018.70	270.42	375.88	585.21	388.30	950.57	761.96	595.75	803.12	474.07	400.51	3467.57
14	Interest Expenses to TE (%)	24.02	32.43	25.70	23.16	30.38	75.78	36.04	37.74	32.75	41.65	47.65	0.00
15	Operating Income	245.78	133.30	207.60	291.68	258.17	89.29	72.22	12.15	88.73	13.60	-51.86	1360.66
16	Net Profit	83.90	73.82	128.31	183.65	119.76	4.69	2.70	8.41	-32.46	79.84	62.10	-1.05
17	Return on Assets (%)	1.12	7.90	2.14	4.68	1.48	0.04	0.03	0.13	-0.47	2.53	1.73	0.00
18	Return on Equity (%)	23.01	83.39	39.86	94.18	14.97	0.46	0.30	1.40	-5.87	26.61	15.62	-0.02
19	Net Worth per Share (Rs.)	315	127	258	511	131	162	114	61	102	33	-55	119

सहकारी संस्थाहरुका प्रमुख वित्तीय परिसूचक² आषाढ २०६३

S, No.	Liabilities	(रु. लाखमा)									
		NJeevan 1	Sagun 2	NSBS 3	Sahara 4	Bindabasini 5	Mahila 6	Nmco. 7	Rajsri 8	SBBCOP 9	Mkamana 10
1	Share Capital	150.36	109.50	197.07	258.78	102.04	115.31	146.72	207.98	70.40	80.50
2	Core Capital	188.48	139.38	240.44	235.04	116.06	176.95	150.00	78.01	(36.93)	110.52
3	Core Capital (% of RWA)	10.10	12.25	13.02	7.23	13.62	10.83	11.43	2.80	(4.23)	12.74
4	Capital Fund	200.22	145.62	251.88	257.47	123.79	206.76	151.11	87.33	(31.26)	117.00
5	Capital Fund (% of RWA)	10.73	12.80	13.64	7.92	14.52	12.66	11.51	3.14	(3.58)	13.48
6	Loans & Advances	1249.06	751.51	1239.08	2525.91	793.23	1236.70	1225.16	1726.09	778.31	825.40
7	Deposit	2,113.04	1,040.27	1,590.59	2,978.43	779.35	1,176.23	1,293.46	3,106.66	722.89	611.58
8	Borrowing	-	-	528.67	-	-	312.71	-	-	-	98.82
9	Credit to Deposit (%)	59.11	72.24	77.90	84.81	101.78	105.14	94.72	55.56	107.67	134.96
10	Liquid Assets/ Deposit (%)	44.51	39.94	21.99	26.51	21.21	29.52	20.77	25.85	11.59	9.65
11	Net Profit/Loss	-	5.84	12.03	(52.73)	-	10.29	-	(158.15)	(115.87)	26.15

सहकारी संस्थाहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचक
आषाढ २०६३

(रु. लाखमा)

S.No.	Liabilities	Bheri 11	Biku 12	Amarabati 13	Kisan 14	United 15	Himalaya 16	Star 17	Yeti 18	Upkar 19	TOTAL 19
1	Share Capital	55.42	37.69	74.94	31.61	117.96	420.59	30.10	71.16	49.27	2327.40
2	Core Capital	72.46	58.47	(254.69)	27.91	(77.56)	543.48	29.69	101.39	58.31	1957.41
3	Core Capital (% of RWA)	19.55	11.02	(22.37)	21.19	(13.05)	19.00	10.73	22.77	27.92	8.52
4	Capital Fund	74.96	63.00	(248.10)	28.79	(74.45)	565.03	32.02	101.39	60.28	2112.84
5	Capital Fund (% of RWA)	20.22	11.87	(21.79)	21.86	(12.53)	19.76	11.57	22.77	28.86	9.19
6	Loans & Advances	287.17	485.58	738.55	112.59	444.05	2298.17	233.03	427.59	196.83	17574.01
7	Deposit	338.79	488.24	1,135.02	117.17	524.36	2,493.65	262.31	297.89	114.88	21184.81
8	Borrowing	-	9.84	-	3.50	-	-	-	-	76.28	1029.82
9	Credit to Deposit (%)	84.76	99.46	65.07	96.09	84.68	92.16	88.84	143.54	171.34	82.96
10	Liquid Assets/ Deposit (%)	42.24	21.04	14.89	31.35	16.39	11.22	19.46	17.47	42.09	24.50
11	Net Profit/Loss	10.47	-	(336.34)	(5.13)	(198.13)	-	(0.41)	14.93	7.90	-779.15

२२

वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन, आ.व. २०६२/६३

२०६३ आषाढमा कार्यरत कर्मचारीहरू

क्र.सं.	नाम	क्र.सं.	नाम
कार्यकारी निर्देशक		प्रधान सहायक	
१.	श्री भोलाराम श्रेष्ठ	१.	श्री केशवप्रसाद तिमिल्सिना
निर्देशक		२.	श्री पञ्चनारायण प्रजापति
१.	श्री मनमोहन कुमार श्रेष्ठ	३.	श्री अशोककुमार रिमाल
२.	श्री लोकबहादुर खड्का	४.	श्री पुष्पराज आचार्य
३.	श्री जनकबहादुर अधिकारी	५.	श्री वीरबहादुर के.सी.
उप-निर्देशक		६.	श्री सुबोधमान श्रेष्ठ
१.	श्री उमा कार्की	७.	श्री राजेश खकुराल
२.	श्री किरण विष्ट	८.	श्री नवराज तिवारी
३.	श्री बलराम पराजुली	९.	श्री मनोहर सिवाकोटी
४.	श्री ज्ञानेन्द्रप्रसाद ढुङ्गाना	१०.	श्री रामहरि हमाल
५.	श्री श्यामप्रसाद खनाल	११.	श्री अशोककुमार राई
६.	श्री रमण नेपाल	१२.	श्री रमेशकुमार कटुवाल
सहायक निर्देशक		बरिष्ठ सहायक (कम्प्युटर)	
१.	श्री रामप्रसाद गौतम	१.	श्री जयशङ्कर महर्जन
२.	श्री गोविन्दप्रसाद भट्टराई	२.	श्री हीराकाजी डङ्गेल
३.	श्री नीरा ताल्वाभडेल	३.	श्री केशरमान महर्जन
४.	श्री रैवतराज पौडेल	बरिष्ठ पियन/पियन	
५.	श्री गुरुप्रसाद पौडेल	१.	श्री चुडाराज उपाध्याय
६.	श्री मुक्तिनाथ सापकोटा	२.	श्री होमप्रसाद पुडासैनी
७.	श्री सञ्जयवल्लभ पन्त	३.	श्री सागर सिखडा
८.	श्री यज्ञहरि पौडेल	४.	श्री श्रीलाल कार्की
९.	श्री लेखनाथ घिमिरे		
१०.	श्री ठाकुरप्रसाद शर्मा		
११.	श्री विनोदमान श्रेष्ठ		
१२.	श्री तीर्थराज सिलवाल		
१३.	श्री कमल आचार्य		
१४.	श्री सुभाषचन्द्र घिमिरे		
१५.	श्री प्रकाश थापा		
१६.	श्री गोविन्दबहादुर श्रेष्ठ		
१७.	श्री सीता श्रेष्ठ		
१८.	श्री निर्मलकुमार कार्की		
१९.	श्री राजेन्द्र पौडेल		
२०.	श्री विनोदराज त्रिपाठी		

स्वदेश तथा विदेश तालिम तथा सेमिनारमा सहभागिता

क्र.सं.	विषय	अवधि	आयोजक संस्था	देश
विदेश				
१.	6 th SEACEN/Federal Reserve System/World Bank Seminar for Senior Bank Supervisors from Asia Pacific Economies	श्रावण १०-१५, २०६२	SEACEN Research and Training Centre	मलेशिया
२.	SEACEN-BIS Seminar on Changing Structures of the Financial System Challenges for Central Banks	श्रावण १७-२१, २०६२	SEACEN Research and Training Centre	थाइलैण्ड
३.	2 nd MAS Regional Banking Supervisor Training	मंसिर १३-२४, २०६२	Monetary Authority of Singapore	सिंगापुर
४.	APEC Financial/Regulators' Training Initiative Regional Seminar on Market Supervision	मंसिर १३-१७, २०६२	ADB	फिलिपिन्स
५.	SAARC FINANCE Governors Symposium on Micro Credit	फाल्गुण ३-८, २०६२	Bangladesh Bank	बंगलादेश
६.	11 th SEACEN-FSI Regional Seminar for Bank Supervisors and Regulators: Supervisory Review Process of Basel II and its Implementation and 2 nd SEACEN Seminar on Basel II: Preparation for Implementation in The Asia-Pacific Region	फाल्गुण २१-२७, २०६२	SEACEN Research and Training Centre	थाइलैण्ड
७.	Workshop on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism (AML/CFT) for Financial Sector Supervisors	चैत्र २८, २०६२- वैशाख १, २०६३	International Monetary Fund	सिंगापुर
८.	APEC Financial/Regulators' Training Initiative Regional Seminar on Bank Analysis and Examination School	वैशाख ११-१५, २०६३	Asian Development Bank	फिलिपिन्स
९.	Bank Analysis and Examination School	आषाढ ५-१६, २०६३	Federal Reserve Training Centre	अमेरिका
स्वदेश				
क्र.सं.	विषय	अवधि	आयोजक संस्था	स्थान
१.	Inspection and Supervision	श्रावण ९-२१, २०६२	Bankers' Training Centre	काठमाडौं
२.	Monetary and Fiscal Management	भाद्र ५-१७, २०६२	Bankers' Training Centre	काठमाडौं
३.	Risk-based Supervision	कार्तिक ६-११, २०६२	Bankers' Training Centre	काठमाडौं
४.	Stress Management	कार्तिक २४-२६, २०६२	Bankers' Training Centre	धुलिखेल
५.	Computer Operation	मंसिर १२-२४	Bankers' Training Centre	काठमाडौं

६.	Banking Supervision Seminar	मार्च ६-९, २००६	Office of the Superintendent of Financial Institutions (OSFI), International Advisory Group, Canada	काठमाडौं
७.	Data Base Management Using MS Access	वैशाख १९-२५, २०६३	IT Department	काठमाडौं
८.	Central Banking	जेष्ठ १-११, २०६३	Bankers' Training Centre	काठमाडौं
९.	Seminar on Audit Committees in a New Era of Governance	आषाढ ९, २०६३	Nepal Chartered Accountants' Association	काठमाडौं
१०.	Risk -based Supervision	आषाढ १२-१६, २०६३	Bankers' Training Centre	काठमाडौं
